

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ**

ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ -ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ
ΗΓΕΣΙΑ**

Διπλωματική εργασία

**Τίτλος : Συγκριτική μελέτη εκπαιδευτικού σχεδιασμού του ελληνικού
και του κυπριακού εκπαιδευτικού συστήματος**

της

Κοντούλα Μαρίας

Επιβλέπων καθηγητής: Μπέτσας Ιωάννης, Επίκουρος Καθηγητής
Εξεταστές:

- 1. Ζμας Αριστοτέλης, Επίκουρος Καθηγητής**
- 2. Κουτούζης Εμμανουήλ, Αναπληρωτής καθηγητής**

Φλώρινα, Φεβρουάριος 2020

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Ολοκληρώνοντας αυτή την εργασία θα ήθελα να ευχαριστήσω ολόψυχα τα άτομα που συνέβαλαν καταλυτικά στην ολοκλήρωση της .

Ο άνθρωπος που συνέβαλε τα μέγιστα στην ολοκλήρωση της ήταν ο καθηγητής μου κ. Ιωάννης Μπέτσας, Επίκουρος Καθηγητής του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευση του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, που με την ακεραιότητα, την κατανόησή του αλλά και τον επαγγελματισμό που τον διακρίνει με καθοδήγησε να διευρύνω τους ορίζοντες της σκέψης μου, να αναζητώ την πληροφορία, να ερευνώ τις πηγές, αλλά και να εκφράζω τις απόψεις μου με ειλικρίνεια, χωρίς εμπάθεια, πάντα με ευγένεια και καλοπροαίρετη διάθεση και παράθεση επιχειρημάτων. Υπήρξε πάντα εμπνευστής, παρακινητής αλλά και αυστηρός κριτής όπου χρειάστηκε, ένας πραγματικός δάσκαλος .

Επίσης θα ήθελα να ευχαριστήσω τον κ. Γεώργιο Ιορδανίδη που συνέβαλε ουσιαστικά στην ολοκλήρωση της εργασίας μου και σαν καθηγητής μου αλλά και σαν διευθυντής του μεταπτυχιακού προγράμματος. Με το οργανωτικό του πνεύμα αλλά και την συνεχή στήριξη και ενημέρωση υπήρξαν μαζί με τον κ. Μπέτσα, οι δύο άνθρωποι που τους οφείλω ένα τεράστιο ευχαριστώ .

Πάνω και πέρα από όλα θα ήθελα να ευχαριστήσω τον άντρα μου που είναι πάντα τόσο υποστηρικτικός στο να εκπληρώσω τα όνειρά μου .

Copyright © Κοντούλα Μαρία, 2020.

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας εργασίας, εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα. Ερωτήματα που αφορούν στη χρήση της εργασίας για κερδοσκοπικό σκοπό πρέπει να απευθύνονται προς τον συγγραφέα. Οι απόψεις και τα συμπεράσματα που περιέχονται σε αυτό το έγγραφο εκφράζουν τον συγγραφέα και μόνο.

Όνοματεπώνυμο: Κοντούλα Μαρία

A.E.M.: 774

Ηλεκτρονική διεύθυνση: konmari1@gmail.com

Έτος εισαγωγής: 2017

Τίτλος διπλωματικής εργασίας: Συγκριτική μελέτη εκπαιδευτικού σχεδιασμού του ελληνικού και του κυπριακού εκπαιδευτικού συστήματος

Δηλώνω υπεύθυνα ότι η παρούσα εργασία δεν αποτελεί προϊόν λογοκλοπής, είναι προϊόν αυστηρά προσωπικής εργασίας, η βιβλιογραφία και οι πηγές που έχω χρησιμοποιήσει, έχουν δηλωθεί κατάλληλα με παραπομπές και αναφορές. Τα σημεία όπου έχω χρησιμοποιήσει ιδέες, κείμενο ή/και πηγές άλλων συγγραφέων, αναφέρονται ευδιάκριτα στο κείμενο με την κατάλληλη παραπομπή και η σχετική αναφορά περιλαμβάνεται στο τμήμα των βιβλιογραφικών αναφορών με πλήρη περιγραφή. Επισημαίνεται πως η συγκεκριμένη επιλογή βοηθά στον περιορισμό της λογοκλοπής διασφαλίζοντας έτσι το/τη συγγραφέα.

Ημερομηνία 2 Φεβρουαρίου 2020

Η δηλούσα

Κοντούλα Μαρία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	8
ABSTRACT:	8
1. Εισαγωγή	10
2. Θεωρητικό πλαίσιο	11
2.1. Ορισμοί	12
2.2.Χάραξη πολιτικής Ανάλυση, ερμηνεία,αποτελέσματα	16
2.2.1. Ανάλυση της υπάρχουσας κατάστασης	17
2.3. Εκπαιδευτική μεταρρύθμιση	17
2.4 Το εκπαιδευτικό σύστημα	20
2.5. Η εκπαιδευτική πολιτική στην Ελλάδα	22
2.5.1. Η ελληνική εκπαιδευτική πολιτική-Ιστορική αναδρομή	22
2.5.2. Η ελληνική εκπαιδευτική πολιτική μετά την μεταπολίτευση	25
2.5.3. Εκπαιδευτικές Μεταρρυθμίσεις μετά την μεταπολίτευση	26
2.5.4. Φορείς που είναι υπεύθυνοι για την χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής στην Ελλάδα 27	
2.5.4.1. Το παιδαγωγικό Ινστιτούτο	27
2.5.4.2. Το Ι.Ε.Π.	27
2.5.4.2.1. Τα Π.Ε.Κ.Ε.Σ. μία δομή που ήρθε για να μείνει;	30
2.5.4.3. Γνωμοδοτικά όργανα	31
2.6. Η εκπαιδευτική πολιτική στην Κύπρο	32

2.6.1. Δομές που είναι υπεύθυνες για τον στρατηγικό σχεδιασμό της κυπριακής εκπαίδευσης	34
2.5.1.2. Το παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου	34
2.6.1.3. Μονάδα πολιτικής πολιτικής και στρατηγικού σχεδιασμού	35
2.6.2. Στρατηγικό σχέδιο περιόδου 2020-2022	35
3. Μεθοδολογία	37
3.1 Εκπαιδευτική έρευνα –Βασικές έννοιες	37
3.2 Βασικά εργαλεία που χρησιμοποιούνται στην εκπαιδευτική έρευνα	38
3.2.1. Η συνέντευξη	38
3.2.1.1 Είδη συνέντευξης	39
3.2.1.2. Ημιδομημένη συνέντευξη- Σχέδιο συνέντευξης	39
3.3. Ποσοτική ή ποιοτική	40
3.4. Από την επιστημονική έρευνα στην διατύπωση συμπερασμάτων	41
3.4.1. Ανάλυση της οργάνωσης διεξαγωγής της έρευνας	42
3.4.2 Ανάλυση των δεδομένων	42
4. Αποτελέσματα	45
4.1. Από την επιστημονική έρευνα στην διατύπωση συμπερασμάτων	45
4.2 Τα ερευνητικά ερωτήματα	45
4.2.1 Οι θεματικοί άξονες	46
4.2.2. Οι κατηγορίες	46
4.3 Ανάλυση δεδομένων	47

4.4 Συμπέρασμα	58
Βιβλιογραφία	69
Παράρτημα Α	72
Ενημερωση συνεντευξιαζόμενων	72
Παράρτημα Β	76
Πρωτόκολλο Συνέντευξης	76
Παράρτημα Γ: Απομαγνητοφωνήσεις	81
Συνέντευξεις	81
Παράρτημα Δ :Ατομικοί πίνακες έκθεσης δεδομένων	132

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Με την παρούσα έρευνα έγινε προσπάθεια να εντοπιστούν οι ομοιότητες και οι διαφορές ανάμεσα στην διαδικασία χάραξης εκπαιδευτικής πολιτικής σε Ελλάδα και Κύπρο, και μέσα από αυτό να ανιχνευτούν ο σκοπός, τα μέσα, οι φορείς, οι προβληματισμοί αλλά και τα εμπόδια στην χάραξη της εκπαιδευτικής πολιτικής, ώστε εκπαιδευτικοί, γονείς και μαθητές να κατανοήσουν την αναγκαιότητα ή όχι συγκεκριμένων μέτρων που λαμβάνονται. Στην έρευνα που πραγματοποιήθηκε με την ποιοτική μέθοδο και την χρήση ατομικών και ημιδομημένων συνεντεύξεων συμμετείχαν συνολικά έξι στελέχη, τρία στελέχη από το Ι.Ε.Π. στην Ελλάδα και τρία στελέχη από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο της Κύπρου. Μετά την ανάλυση των δεδομένων με τη μέθοδο της Ανάλυσης Περιεχομένου φάνηκε ότι υπάρχουν πολλές ομοιότητες αλλά και πολλές διαφορές στην διαδικασία χάραξης εκπαιδευτικής πολιτικής ανάμεσα στην Ελλάδα και στη Κύπρο. Τα δύο εκπαιδευτικά συστήματα είναι συγκεντρωτικά αλλά υπάρχουν συμμετοχικές διαδικασίες στην καταγραφή των απόψεων των εμπλεκόμενων. Στην Κύπρο καταγράφεται μεγαλύτερη εξωστρέφεια από ό,τι στην Ελλάδα, και στις δύο χώρες γίνονται βήματα προς την ενίσχυση της αποτίμησης του έργου που παράγεται στις σχολικές μονάδες, η οποία ανατροφοδοτεί την διαδικασία του εκπαιδευτικού σχεδιασμού. Σαν κοινό σημείο παρουσιάζεται η ανάγκη συναίνεσης των πολιτικών φορέων στην χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής αλλά και η απουσία εθνικής εκπαιδευτικής πολιτικής. Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται η ενίσχυση της προσπάθειας για περισσότερο συμμετοχικές και θεσμοθετημένες λειτουργίες ενώ την ίδια στιγμή καταγράφονται συνεχείς αλλαγές νομοθετημένων μέτρων πριν ολοκληρωθεί η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων. Η έλλειψη μακροπρόθεσμου αλλά βιώσιμου εκπαιδευτικού σχεδιασμού είναι κοινό χαρακτηριστικό και στα δύο κράτη.

ABSTRACT:

This study sought to identify the similarities and differences between the educational policy-making process in Greece and Cyprus, and to identify the purpose, means, actors, concerns, and obstacles to educational policy-making, so that teachers, parents, and students can understand the need for or not specific measures to be taken. In the qualitative research and the use of individual and semi-structured interviews, a total of six managers, three from the IEP, participated in Greece and three executives from the Cyprus Institute of Education. After analyzing the data using the Content Analysis method it appeared that there were many similarities but also many differences in the educational policy making process between Greece and Cyprus. The two educational systems are centralized but there are participatory processes in recording the views of the stakeholders. In Cyprus there is greater extroversion than in Greece, and in both countries steps are being taken to strengthen the appreciation of the work produced in school units, which feeds back the educational planning process. One common point is the need for political actors to agree on education policy and the absence of national education policy. In recent years there has been an increase in the effort for more participatory

and statutory functions while at the same time continuous legislative changes are being recorded before the results evaluation is completed. The lack of long-term but sustainable educational planning is a common feature in both countries.

Λέξεις κλειδιά: Εκπαιδευτική πολιτική, Εκπαιδευτικός σχεδιασμός, Λήψη απόφασης

1. Εισαγωγή

Στην Ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα, πολλές φορές παρουσιάζεται το φαινόμενο η εκπαιδευτική κοινότητα και η μαθητική κοινότητα να αντιδρά σε ήδη σχεδιασμένες πρακτικές της εκάστοτε πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου Παιδείας. Υπάρχει έντονη η ανησυχία αν η σχεδιασμένη εκπαιδευτική πολιτική αποσκοπεί προς όφελος των μαθητών ή όχι και αν έχει καταρτιστεί με βάση τις σύγχρονες παιδαγωγικές θεωρίες. Υπάρχει διάχυτη η άποψη στην κοινωνία ότι οι εμπλεκόμενοι στην εκπαιδευτική διαδικασία, εκπαιδευτικοί, γονείς, μαθητές, δεν είναι συμμετοχικοί κατά την κατάρτιση της εκπαιδευτικής πολιτικής. Ταυτόχρονα πολλοί είναι οι νέοι εκπαιδευτικοί που λόγω της εργασιακής ανασφάλειας στην Ελλάδα αποφασίζουν να εργαστούν στην Κύπρο, καθώς και πολλοί απόφοιτοι της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης αποφασίζουν να συνεχίσουν τις σπουδές τους σε πανεπιστήμια της Κύπρου. Είναι κοινή η ανησυχία τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Κύπρο ότι η εκπαιδευτική πολιτική αλλάζει τόσο συχνά όπως και η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας χωρίς προηγουμένως να έχει προηγηθεί μία εκτίμηση των αποτελεσμάτων της εφαρμοζόμενης πολιτικής. Στα πλαίσια αυτών των προβληματισμών θα επιχειρηθεί μέσα από την έρευνα που υλοποιήθηκε να εξαχθούν συγκριτικά συμπεράσματα σχετικά με την χάραξη της εκπαιδευτικής πολιτικής σε Ελλάδα και Κύπρο. Σκοπός είναι να αναζητηθούν οι εμπλεκόμενες ομάδες που επηρεάζουν ή επηρεάζονται από την εκπαιδευτική πολιτική, ο βαθμός στον οποίο αυτοί συμμετέχουν με την κατάθεση απόψεων στους φορείς που είναι επιφορτισμένοι με την αρμοδιότητα του εκπαιδευτικού σχεδιασμού των παραπάνω χωρών, να αναζητηθούν οι παράγοντες που διαμορφώνουν ή τροποποιούν μία ήδη ειλλημένη εκπαιδευτική πολιτική καθώς και αν υπάρχει η δυνατότητα για την χάραξη εθνικής εκπαιδευτικής πολιτικής.

Η συγκεκριμένη εργασία χωρίζεται σε τρία κεφάλαια. Στο δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάζεται μία βιβλιογραφική επισκόπηση σχετικά με το θέμα της εκπαιδευτικής πολιτικής και της διαδικασίας χάραξης της από τους αρμόδιους φορείς καταλήγοντας στα ερευνητικά ερωτήματα που θα διερευνηθούν. Στο τρίτο κεφάλαιο παρουσιάζεται η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε κατά την έρευνα, η οποία είναι η ποιοτική έρευνα στην συγκεκριμένη εργασία. Παρουσιάζονται τα στοιχεία της ποιοτικής έρευνας και ο λόγος που επιλέχθηκε αυτή η μέθοδος. Τέλος στο τέταρτο κεφάλαιο αναλύονται τα δεδομένα που έχουν εξαχθεί από την έρευνα και μετά από την επεξεργασία στα πλαίσια της ποιοτικής ανάλυσης θα εξαχθούν τα τελικά συμπεράσματα που θα οδηγήσουν στο να δοθούν απαντήσεις στα ερευνητικά ερωτήματα που τέθηκαν στο δεύτερο κεφάλαιο.

2. Θεωρητικό πλαίσιο

Όταν μιλάμε για τον εκπαιδευτικό σχεδιασμό αναφερόμαστε σε όλες αυτές τις πολιτικές και διαδικασίες που πρέπει να ακολουθηθούν προκειμένου να παρθούν αποφάσεις για την υλοποίηση σε βάθος χρόνου ενός σχεδιασμού για την λειτουργία του εκπαιδευτικού συστήματος σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης .

Όπως γίνεται κατανοητό για να καταλήξουμε σε συγκεκριμένες αποφάσεις αρχικά πρέπει να προηγηθεί μία ενδελεχής μελέτη του παρόντος εκπαιδευτικού συστήματος. Αυτό προϋποθέτει να καταγραφούν τα θετικά του στοιχεία αλλά παράλληλα και τα χαρακτηριστικά εκείνα που παρεμπόδισαν ή και ανέστειλαν τα αναμενόμενα αποτελέσματα που είχαν προβλεφθεί κατά τον σχεδιασμό του υφιστάμενου εκπαιδευτικού συστήματος. Τα θετικά στοιχεία ήταν αυτά που οδήγησαν σε αποτελέσματα, ορατά και μετρήσιμα, που αφορούσαν την επίδοση του μαθητικού δυναμικού ,την επαγγελματική ικανοποίηση των εκπαιδευτικών, την αποδοτική διοίκηση τόσο των διευθυντών των σχολικών μονάδων όσο και των διοικητικών υπαλλήλων των δομών που επικουρούν και εποπτεύουν την λειτουργία των σχολικών μονάδων. Δεν πρέπει να παραβλεφθεί ότι το περιβάλλον του εκπαιδευτικού συστήματος είναι άμεσα συνδεδεμένο και εξαρτώμενο τόσο από το οικονομικό πλαίσιο ,όσο και από το νομοθετικό που έχει ορίσει η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων σε συνεργασία με τους ανεξάρτητους φορείς που είναι επιφορτισμένοι με τον συμβουλευτικό-καθοδηγητικό ρόλο ως προς την χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής. Όσον αφορά το οικονομικό επιτελείο κάθε κρατικής οντότητας δύο είναι τα βασικά ζητήματα που πρέπει να διαχειριστεί προκειμένου να συναινέσει στην αποδοχή της σχεδιαζόμενης εκπαιδευτικής πολιτικής: τον δίκαιο καταμερισμό των κρατικών κονδυλίων με βασικό κριτήριο τις πραγματικές ανάγκες κάθε σχολικής μονάδας και δεύτερον, τη μέγιστη δυνατή αξιοποίηση των κρατικών πόρων(Bray M.& Varghese N.,2011)

Για να αποτιμηθεί ο θετικός ή όχι δείκτης κατά την λειτουργία του εκπαιδευτικού συστήματος πρέπει να ληφθεί υπόψιν και η συνεργασία και συνέχεια των εκπαιδευτικών δομών μεταξύ τους, καθώς και αν οι δομές που αποτελούν συνέχεια της βασικής εκπαίδευσης, αν έχουν υλοποιήσει τους βασικούς στόχους για τους οποίους και κρίθηκε αναγκαία η δημιουργία τους . Στον αντίποδα, κατά την αποτίμηση του εκπαιδευτικού έργου μέσα σε κάθε σχολική μονάδα ,όλα εκείνα τα χαρακτηριστικά ,διαδικασίες,θεσμοί που αποτελούν τροχοπέδη στην αποτελεσματικότητα της ,θα πρέπει να καταγραφούν, να μελετηθούν ,οι αιτίες της αρνητικής τους συνεισφοράς και να γίνουν βελτιωτικές κινήσεις. Αν και αυτές δεν επιφέρουν τα επιθυμητά αποτελέσματα, ίσως θα πρέπει να αντικατασταθούν από άλλες . Σε όλη αυτή τη διαδρομή σίγουρα βασικοί πρωταγωνιστές είναι οι εκπαιδευτικοί ,οι μαθητές ,οι γονείς ,το διοικητικό προσωπικό,η τοπική αυτοδιοίκηση και οι σχολικές επιτροπές της αλλά και η κοινή

γνώμη. Πολλές φορές οι πιέσεις κάθε μίας ομάδας μπορεί να επιφέρουν μετασχηματισμό στον αρχικό σχεδιασμό. Φυσικά γίνεται εύκολα κατανοητό ότι οι διάφορες ενδιαφερόμενες ομάδες κάθε φορά μπορεί να έχουν συμφέροντα που αντιτίθενται μεταξύ τους. Οι κυβερνητικοί παράγοντες που είναι αρμόδιοι για την χάραξη του ορίζουν τους στόχους ακολουθώντας τα παρακάτω στάδια: Αφού αξιολογηθεί τα βήματα που έχουν γίνει για την εκπαίδευση αλλά και όλες οι προβληματικές καταστάσεις που δημιουργήθηκαν, καθορίζονται οι στόχοι για την εκπαίδευση για το μέλλον αλλά προσδιορίζονται τα μέτρα που θα ληφθούν για να υλοποιηθούν οι στόχοι. Στην συνέχεια ακολουθεί η διερεύνηση κατά πόσο τα μέτρα μπορούν να υλοποιηθούν σε οικονομικό επίπεδο πάντα βέβαια σε σχέση με την στόχευση, την διάρκεια και την αποτελεσματικότητα και επιλέγεται η βέλτιστη λύση. Στο τελικό στάδιο θα πρέπει να καταγράφονται τα αποτελέσματα του σχεδιασμού που υλοποιήθηκε και αν χρειαστεί ακολουθούν διορθωτικές κινήσεις .(Μπέτσας Ι., Ιορδανίδης Γ., Τάκου Ρ.,2017)

Γίνεται λοιπόν φανερό ότι η χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής είναι μία διαδικασία δυναμική και όχι στατική, σχεδιάζεται για βάθος χρόνου και θα πρέπει να ξεπερνά τα στενά όρια των διάφορων πολιτικών, κομματικών οικονομικών και κοινωνικών και σε μερικές περιπτώσεις συντεχνιακών συμφερόντων. Ο βασικός σκοπός θα πρέπει να είναι η προσφορά στους μαθητές ισότιμης εκπαίδευσης που να αρμόζει σε σύγχρονους πολίτες, να τους εμφυσήσει τις αξίες της δημοκρατίας, της ανεκτικότητας στο διαφορετικό, της ενεργού συμμετοχής στα κοινά, της ενεργού δράσης ενάντια σε σημαντικά προβλήματα που αφορούν την προστασία του περιβάλλοντος, τον κοινωνικό αποκλεισμό και την ισοτιμία. Αλλά παράλληλα θα πρέπει να καλλιεργήσει και να αναδείξει κλίσεις και ιδιαίτερα χαρίσματα, όπως και να αποκτήσουν δεξιότητες που θα τους βοηθήσουν να ανταποκριθούν στον πολύπλοκο και ανταγωνιστικό επαγγελματικό περιβάλλον στο οποίο θα κληθούν να επιβιώσουν.

2.1. Ορισμοί

Στα πλαίσια της συγκεκριμένης διπλωματικής εργασίας θα αναφερθούν έννοιες όπως χάραξη πολιτικής και εκπαιδευτικός σχεδιασμός . Ας αναφερθούμε λίγο περισσότερο σε αυτές πριν τις αναπτύξουμε σε σχέση με την Ελληνική και Κυπριακή πραγματικότητα .

Με την έννοια «Πολιτική» εννοούμε μία σαφή ή σιωπηρή απλή απόφαση ή σύνολο αποφάσεων , οι οποίες μπορεί να ορίσουν τις κατευθυντήριες οδηγίες για τις μελλοντικές αποφάσεις, να ξεκινήσει ή να καθυστερήσει τις ενέργειες ή να καθοδηγεί την εφαρμογή των προηγούμενων αποφάσεων».(Haddad W.,1995). Ένας άλλος ορισμός για την πολιτική αναφέρεται από τον Γρ. Α. Παγκάκη(1991) στο έργο του «Εισαγωγή στην Δημόσια Διοίκηση» όπου εκεί *«Πολιτική ορίζονται οι γενικές διακηρύξεις ή αντιλήψεις που καθοδηγούν την πορεία της σκέψης , εκφράζουν την φιλοσοφία και την ιδεολογία ενός υπερσυστήματος ,συστήματος,υποσυστήματος ή και ενός οργανισμού που γίνονται αντιληπτές μέσα από στρατηγικές (τεχνικές), και υλοποιούνται με συγκεκριμένο πρόγραμμα δράσης ,με συγκεκριμένες μεθόδους τενικές και διαδικασίες »*.(Γρ. Α.Παγκάκης,2006)

Για να γίνουμε πιο συγκεκριμένοι, όταν αναφερόμαστε στην «χάραξη πολιτικής» με προσανατολισμό την εκπαίδευση μιλάμε για όλα εκείνα τα βήματα που θα πρέπει να ακολουθήσουν οι αρμόδιοι που έχουν επιφορτιστεί με το έργο της εθνικής εκπαιδευτικής

πολιτικής και αυτά συνοψίζονται στην αναγνώριση της ανάγκης για βελτίωση ή ολοκληρωτικό μετασχηματισμό του υφιστάμενου εκπαιδευτικού συστήματος ή μέρους αυτού . Έτσι σε άλλες περιπτώσεις αρκούν κάποιες συγκεκριμένες αποφάσεις και η λήψη μέτρων θεραπείας συγκεκριμένων δυσλειτουργιών , ενώ σε κάποιες άλλες περιπτώσεις πρέπει να υλοποιηθούν ριζικές αλλαγές που θα αλλάξουν το πλαίσιο του εκπαιδευτικού συστήματος με αλλαγή στην στοχοθέτηση αλλά και στα αποτελέσματα .

Για να αποφασιστεί ποια πολιτική τελικά θα υιοθετηθεί υπάρχουν παράγοντες που πρέπει να ληφθούν υπόψιν όπως σε ποιους θα πρέπει να απευθύνεται,υπάρχουν πιθανές εναλλακτικές λύσεις ,πρόκειται για σύνθετο πρόβλημα στο οποίο εμπλέκονται πολλοί φορείς και διαδικασίας ή όχι ,ποια θα είναι τα κριτήρια με βάση τα οποία θα επιλεγεί η κατάλληλη , αποδοτικότερη και αποτελεσματικότερη πολιτική ;

Ο Wadi Haddad στο βιβλίο του με τίτλο :«Education Policy-Planning Process: An applied framework» αναφέρεται στην χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής και συγκεκριμένα στο παρακάτω σχήμα ασχολείται στους διάφορους τομείς εφαρμογής της πολιτικής σε σχέση πάντα με τους παράγοντες που την επηρεάζουν .

	Πολυπλοκότητα	Περιβάλλον λήψης απόφασης	Αριθμός εναλλακτικών	Κριτήρια λήψης απόφασης
Σχεδιασμός συγκεκριμένων ζητημάτων	Χαμηλή	Ακριβής	Χαμηλός	Στενά
Σχεδιασμός για συγκεκριμένη δομή της εκπαίδευσης	Καλή	Λιγότερο ακριβής	Μέτριος	Περισσότερο ευρεία
Σχεδιασμός για περισσότερες από μία δομές της εκπαίδευσης	Μέτρια	Ακόμα λιγότερο ακριβής	Ικανοποιητικός	Ακόμα περισσότερο εκτεταμένα
Στρατηγικός σχεδιασμός	Υψηλή	Μη ακριβής	Υψηλός	Διευρημένα

Πίνακας 1 Πεδίο εφαρμογής της πολιτικής

Πηγή:Haddad W.(1995)

Έτσι εδώ παρατηρούμε ότι υπάρχουν πολιτικές που εφαρμόζονται για σαφή και συγκεκριμένα θέματα (Issue-specific policies) , αυτές αφορούν ζητήματα όχι πολυσύνθετα για τα οποία πρέπει να ληφθούν σαφείς αποφάσεις ,δεν υπάρχουν πολλές επιλογές και τα κριτήρια στα οποία θα στηριχτεί η τελική επιλογή είναι πολύ περιορισμένα . Ένα τέτοιο ζήτημα θα ήταν αν οι απόφοιτοι των ΕΠΑΛ ,θα πρέπει να διδάσκονται τα ίδια μαθήματα , στον ίδιο αριθμό διδακτικών ωρών ανά εβδομάδα και με την ίδια στόχευση όπως στην γενική εκπαίδευση .Όπως φαίνεται αυτό είναι το ένα άκρο , στο άλλο άκρο στέκεται ο στρατηγικός σχεδιασμός (strategic). Σε αυτόν αναφερόμαστε στο σύνολο του εκπαιδευτικού συστήματος όπου σαφώς πρόκειται για πολυσύνθετα ζητήματα μιας και εμπλέκονται πολλοί ενδιαφερόμενοι , πολλές

δομές ,πολλές διαδικασίες που εφαρμόστηκαν για μεγάλο ,συνήθως, χρονικό διάστημα με αποκρυσταλλωμένες συμπεριφορές (Haddad, 1995). Υπάρχει σοβαρός κίνδυνος αυτές οι αλλαγές που σχεδιάζονται να προκαλέσουν μεγάλες αντιδράσεις .Στην περίπτωση του στρατηγικού σχεδιασμού υπάρχουν πολλές εναλλακτικές λύσεις αλλά ταυτόχρονα τα κριτήρια για την επιλογής της κατάλληλης λύσης είναι πολλά και σύνθετα . Ένα παράδειγμα στρατηγικού σχεδιασμού θα ήταν να σχεδιαστεί η παροχή ειδικής εκπαίδευσης σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης πάντα με σκοπό την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού και την παροχή ισότιμων ευκαιριών για ανάπτυξη και βελτίωση του μαθητικού δυναμικού ,όμως πάντα στα πλαίσια των οικονομικών δυνατοτήτων του κράτους .

Ανάμεσα στα δύο άκρα υπάρχουν και ενδιάμεσες κατηγορίες πεδίων εφαρμογής της πολιτικής ,όπως αυτές που αφορούν συγκεκριμένη δομή εκπαίδευσης (Programme policy) καθώς και πολιτικές που αφορούν ζητήματα στα οποία εμπλέκονται περισσότερα από μία εκπαιδευτικές δομές (Multi-programme policy).

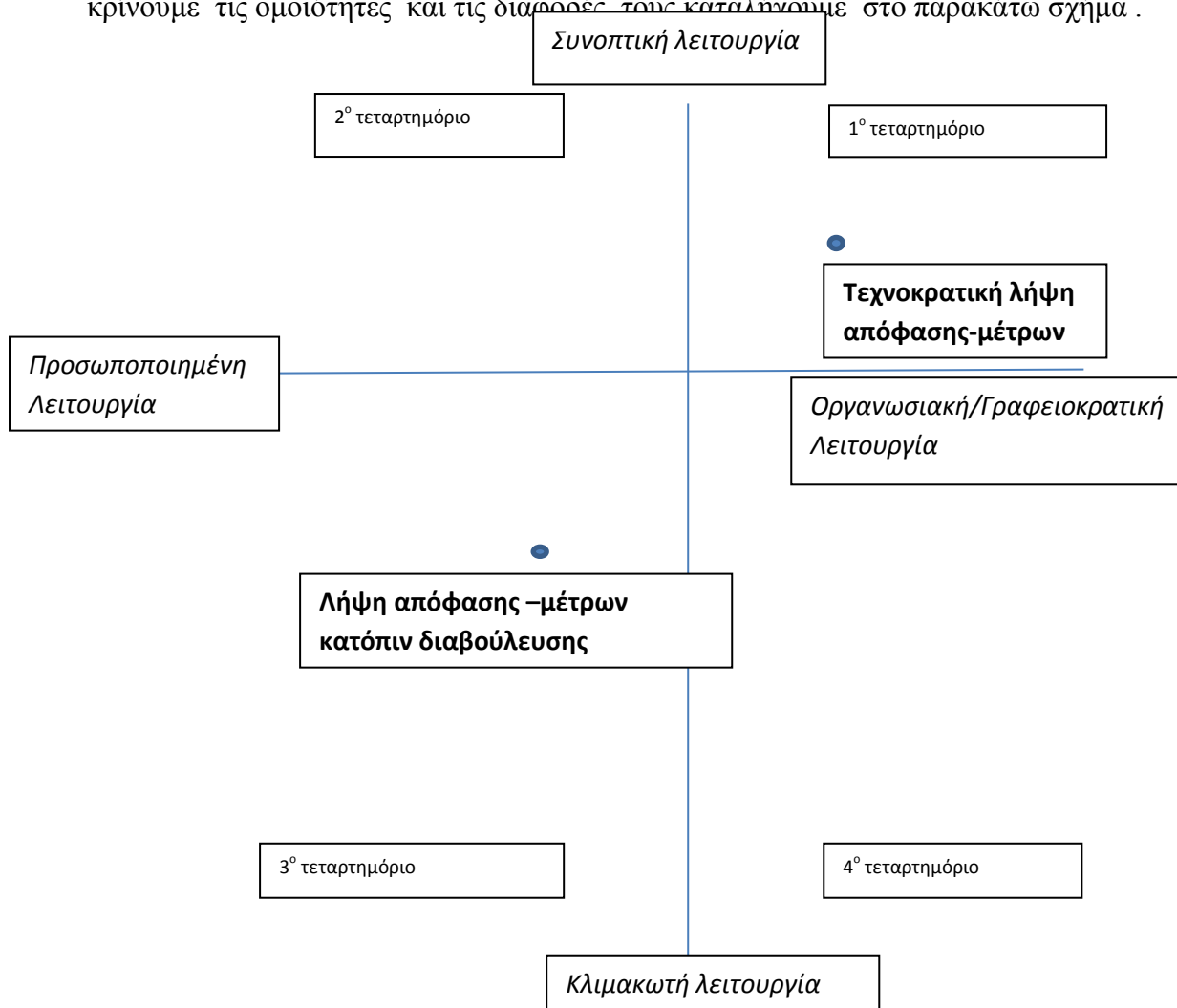
Βασιζόμενοι σε αυτά που αναφέρθηκαν γίνεται κατανοητό ότι τα πολυσύνθετα προβλήματα καθιστούν όλο και πιο δύσκολη την χάραξη της πολιτικής που θα επιφέρει τα επιθυμητά αποτελέσματα.

Θέλοντας λοιπόν να χαράξουμε την επιθυμητή πολιτική θα πρέπει να σκεφτούμε δύο σημαντικά στοιχεία ,σε ποιους θα εφαρμοστεί και τις διαδικασίες που θα κολουθηθούν κατά την υλοποίησή τους .Όσον αφορά το πρώτο σκέλος δηλαδή σε ποιους θα απευθύνεται ή καλύτερα ποιοι είναι εμπλεκόμενοι θα λέγαμε ότι κυρίως υπάρχουν δύο μοντέλα . Το πρώτο είναι αυτό που βασικό κριτήριο αποτελεί το δημόσιο συμφέρον (**οργανωσιακό μοντέλο**) και δεύτερο είναι το προσωποποιημένο μοντέλο που έχει ως βασική του στόχευση το προσωπικό συμφέρον των εμπλεκομένων .Όσον αφορά τις διαδικασίες που ακολουθηθούν υπάρχουν δύο τάσεις . Από την μία υπάρχει ένα πιο γενικό μοντέλο και από την άλλη ένα μοντέλο κλιμακωτής μετάβασης και προσαρμογής . Οι Lindblom και Cohen (1979)(στο Haddad W.,1995) αναφέρθηκαν τόσο στην γενική όσο και στην κλιμακωτή μέθοδο κατά την χάραξη της εκπαιδευτικής πολιτικής . Στην πιο γενικά προνατολισμένη μέθοδο υπάρχει κεντρικός σχεδιασμός σε όλα τα επίπεδα κοινωνικοπολιτικά αλλά και οικονομικά και δεν έχει προβλεφτεί καμία συμμετοχή κατά τη λήψη των αποφάσεων από τους εμπλεκόμενους φορείς . Στον αντίποδα υπάρχει η κλιμακωτή μέθοδος . Δεν παίρνονται αποφάσεις σε κεντρικό επίπεδο αλλά υπάρχει ουσιαστική εμπλοκή των ενδιαφερομένων .

Τα βασικά κριτήρια με τα οποία επιλέγεται η πιο πρόσφορη μέθοδος είναι α)πόσο συγκεκριμένο είναι το πρόβλημα για το οποίο επιδιώκεται να παρθούν αποφάσεις για την λύση του και πόσο σύνθετο το περιβάλλον στο οποίο οριοθετείται και β) ο βαθμός στον οποίο οι βασικοί παράμετροι –κριτήρια είναι ήδη κοινώς αποδεκτά ή όχι .Να σημειωθεί εδώ ότι όταν επιλέγεται η βαθμιαία –κλιμακωτή προσέγγιση δεν υιοθετούνται ριζικές αλλαγές . Η κλιμακωτή προσέγγιση είναι σημαντική όταν υπάρχει ένα συγκρουσιακό περιβάλλον και πρέπει να επουλωθούν προϋπάρχουσες αντιδράσεις και αντιπαλότητες . Αυτό που είναι σίγουρο είναι τα μέτρα και οι αποφάσεις δεν έχουν μόνιμο χαρακτήρα και η εξέλιξη του προβλήματος θα κρίνει τις επόμενες κινήσεις .

Άλλα δύο μοντέλα αναπτύχθηκαν μεταγενέστερα (G.T. Allison ,1971) α)Το οργανωσιακό μοντέλο και β) το μοντέλο κυβερνητικής πολιτικής (στο Haddad W, 1995). Το πρώτο μοντέλο η διοίκηση ασκείται από ένα δίκτυο αλληλοσυνδεόμενων αυτόνομων οργανισμών. Τα κυβερνητικά κλιμάκια λαμβάνουν τις τελικές αποφάσεις αφού μελετήσουν το σύνολο των εκθέσεων των οργανισμών. Η τελική επεξεργασία της οδηγεί στην βέλτιστη λύση . Στο δεύτερο μοντέλο , που θεωρείται πιο εξελιγμένο από το πρώτο , η δομή είναι περίπου ίδια μόνο που οι αποφάσεις δεν κρίνονται μόνο από τη πιο λογική επιλογή αλλά είναι το αποτέλεσμα του συγκερασμού όλων των απόψεων των ηγετών των εμπλεκόμενων ομάδων . Δεν πρέπει να παραβλέπουμε ότι πολλές φορές οι ομάδες έχουν αντικρουόμενα συμφέροντα και ήδη αποκρυσταλλωμένες πεποιθήσεις .

Αν θέλαμε να συγκεντρώσουμε όλα τα προαναφερόμενα μοντέλα μαζί για να μπορέσουμε να κρίνουμε τις ομοιότητες και τις διαφορές τους καταλήνουμε στο παρακάτω σχήμα .

Εικ. 1 : Διαστάσεις της χάραξης πολιτικής

Στον οριζόντιο άξονα βρίσκονται τα μοντέλα που διαμορφώθηκαν με βάση τα άτομα ή τις δομές που πρωταγωνιστούν στα προβλήματα που επιδέχονται βελτίωσης ,ενώ στον

κατακόρυφο άξονα βρίσκονται τα μοντέλα που είναι προσανατολισμένα με βάση την μεθοδολογία που ακολουθείται. Όσον αφορά στον οριζόντιο άξονα στο αριστερό άκρο απεικονίζεται η μέθοδος που ακολουθείται και βασίζεται στην αλληλεπίδραση μεταξύ των εμπλεκόμενων και μερικές φορές αλληλοσυγκρουόμενων ομάδων, όπου κάθε μία αντιμετωπίζει κάθε πρόβλημα που επιζητά λύση από την δική της οπτική γωνία και έχοντας θεμελιωμένες χρόνιες και σταθερές πεποιθήσεις και προσδοκίες. Υλοποιείται με βάση την προσωποποιημένη λειτουργία (societal/personalistic mode). Στον αντίποδα όλα τα προβλήματα αντιμετωπίζονται συγκεντρωτικά μέσα στα στενά όρια του οργανισμού χρησιμοποιώντας την γραφειοκρατική λειτουργία (organizational/bureaucratic mode). Στο σχήμα 2 παρατηρούμε ότι στο 1^ο τεταρτημόριο κυριαρχεί ο συνδυασμός της συνοπτικής μεθόδου και της γραφειοκρατικής λειτουργίας. Άρα οι αποφάσεις λαμβάνονται κεντρικά από τεχνικά κλιμάκια με κύριο εργαλείο την τεχνοκρατική ερμηνεία και ανάλυση. Αντιδιαμετρικά, στο 3^ο τεταρτημόριο, έχουμε συνδυασμό της κλιμακωτής και της κοινωνικής μεθόδου. Γίνεται εύκολα αντιληπτό ότι σε αυτό το άκρο οι αποφάσεις παίρνονται κατόπιν διαβούλευσης με τους κοινωνικούς εταίρους που εμπλέκονται στο προς επίλυση πρόβλημα. Δηλαδή λαμβάνονται υπόψη οι απόψεις, πεποιθήσεις ή κώδικες αξιών των επιμέρους ομάδων. Συνήθως η πρακτική καταδεικνύει ότι η συνηθέστερα ακολουθούμενη μέθοδος βρίσκεται κάπου στην μέση, συνδυάζοντας τα θετικά ή και τα αρνητικά των δύο μεθόδων.

Ο North (1990) αναφέρει ότι για την χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής ακολουθείται αυτή η ενδιάμεση προσέγγιση. Αν σκεφτούμε μάλιστα πόσο πολύπλοκα είναι τα ζητήματα σε ένα εκπαιδευτικό σύστημα που ζητούν επίλυση τόσο ως προς τους εμπλεκόμενους φορείς, όσο και ως προς τις διαδικασίες αλλά και τους μηχανισμούς ελέγχου υλοποίησης των μέτρων προαποφασίστηκαν, κατανοούμε την ανάγκη υιοθέτησης μιας συνδυαστικής μεθόδου. Το πλαίσιο στο οποίο κινούνται τα ζητήματα της εκπαίδευσης είναι ένα πλέγμα. Πάνω σε αυτόν τον καμβά υφαίνονται μαζί κοινωνικά, οικονομικά και πολιτικά δεδομένα και ζητούμενα. Έτσι οι διάφορες εμπλεκόμενες ομάδες αντιπαρατίθενται διεκδικώντας για τον εαυτό τους περισσότερες παροχές, περισσότερη ελευθερία αλλά και ισότιμη μεταχείριση. Έτσι για την χάραξη της εκπαιδευτικής πολιτικής θα πρέπει να ληφθεί μέριμνα ώστε να γίνει συγκερασμός ανάμεσα στην βασική στόχευση που καθορίζεται από το αρμόδιο όργανο με τους συμβούλους του (τεχνοκράτες ως επί το πλείστον) αλλά και στις διεκδικήσεις από μεριάς των εμπλεκόμενων ομάδων. Παράλληλα θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η οικονομική δυνατότητα της εκάστοτε περιοχής /χώρας (ανάλογα το εκπαιδευτικό σύστημα) καθώς επίσης και η πρόβλεψη για ελαχιστοποίηση των αντιδράσεων στα πλαίσια της κοινωνίας.

2.2.Χάραξη πολιτικής Ανάλυση, ερμηνεία,αποτελέσματα

Στην προσπάθεια χάραξης πολιτικής τα στάδια υλοποίησης ξεκινούν από την αρχική χάραξη, ακολουθούν η επιλογή μεθόδου υλοποίησης της πολιτικής ενώ πάντα ολοκληρώνονται από τον έλεγχο και την πιθανή τροποποίηση ίσως και την επαναχάραξη της πολιτικής. Συγκεκριμένα τα στάδια είναι επτά και πιο αναλυτικά σύμφωνα με τον Wadi Haddad :

- Όσον αφορά την αρχική χάραξη πολιτικής
 1. Ανάλυση της υπάρχουσας κατάστασης
 2. Η δημιουργία επιλογών πολιτικής

3. Η αξιολόγηση των επιλογών πολιτικής
4. Η λήψη πολιτικής απόφασης
 - Όσον αφορά την επιλογή μεθόδων υλοποίησης
5. Σχεδιασμός υλοποίησης πολιτικής
 - Τέλος όσον αφορά τον έλεγχο της αρχικής πολιτικής και τον επανασχεδιασμό της
6. Αξιολόγηση του αντικτύπου της πολιτικής
7. Ακολουθούμενοι κύκλοι πολιτικής

2.2.1. Ανάλυση της υπάρχουσας κατάστασης

Κατά την ανάλυση του πλαισίου στο οποίο θα επιχειρηθούν αλλαγές στα πλαίσια χάραξης εθνικής στρατηγικής για την εκπαίδευση υπάρχουν πολλοί τομείς που πρέπει να αναλυθούν αλλά και να ερμηνευτούν . Αρχικά θα πρέπει να ληφθεί υπόψιν της ομάδας σχεδιασμού τα χαρακτηριστικά της χώρας. Συγκεκριμένα η κοινωνική διάρθρωση, δημογραφική κατάσταση, κουλτούρα , πληθυσμιακή κατανομή επίσης η σύνθεση της κοινωνίας είναι τομείς προς διερεύνηση . Όλα αυτά οδηγούν σε δυσεπίλυτους συνδιασμούς ζητημάτων αν σκεφτούμε ότι η παροχή εκπαίδευσης οδηγεί στην εξέλιξη ενός ατόμου στον κοινωνικό ιστό , στην αποδοχή , οικονομική ευμάρεια,απόκτηση θέσης ευθύνης και τελικά στην απόκτηση δύναμης (οικονομικής ,θεσμικής, πολιτικής). Έτσι όσες από τις εμπλεκόμενες ομάδες πιστεύουν ότι περιορίζονται σε πρόσβαση σε κάποια από τις εκπαιδευτικές παροχές θα αντιδράσουν σε πιθανές αλλαγές στο εκπαιδευτικό σύστημα .

Ένας άλλος σημαντικός τομέας προς διερεύνηση είναι το πολιτικό κατεστημένο αλλά και οι θεσμοί μίας χώρας . Πρέπει να μελετηθεί ο βαθμός στον οποίο συμβαδίζουν το όραμα των πολιτικών προϊσταμένων και των ατόμων που ηγούνται της εκπαίδευσης σχετικά με αυτήν . Συχνά εντοπίζεται διαφορά στον προσανατολισμό αλλά και την στόχευση σε γενικά αλλά και συγκεκριμένα εκπαιδευτικά ζητήματα . Στοιχεία προς διερεύνηση είναι η αυτονομία των πολιτικών προϊσταμένων του Υπουργείου Παιδείας σε σχέση με το υπόλοιπο πολιτικό σύστημα, αλλά και το επίπεδο , ο προσανατολισμός της εκπαίδευσης που έλαβαν αυτοί σε σχέση πάντα με την υφιστάμενη κατάσταση στην χώρα. Ένας ακόμα πολύ σημαντικός παράγοντας τομέας προς διερεύνηση είναι η οικονομική κατάσταση μίας χώρας σε συνδυασμό με το άνωτινo δυναμικό της .

2.3. Εκπαιδευτική μεταρρύθμιση

Αναφερόμενοι στην μεταρρύθμιση κυρίως εννοούμε μία οργάνωση ή επαναδιαμόρφωση μίας ήδη υφιστάμενης κατάστασης η οποία έχει δώσει στοιχεία αναποτελεσματικότητας ή ανακολουθίας σύμφωνα με τους λόγους για τους οποίους και εφαρμόστηκε . Πρόκειται για όρο που είναι δανεισμένος από την επιστήμη της διοίκησης .Ο Γρ. Παγκάκης στο έργο του Εισαγωγή στη δημόσια διοίκηση αναφέρει ότι « Η μεταρρύθμιση επομένως δεν είναι η μεταβολή ενός απλού στοιχείου κάποιου συστήματος αλλά η ριζική μεταβολή και αναμόρφωση των στοιχείων που συνθέτουν ένα δυναμικό-ανοιχτό κοινωνικό σύστημα , όπως είναι και το εκπαιδευτικό σύστημα μίας χώρας ». Με τον όρο εκπαιδευτική μεταρρύθμιση όπως αναφέρει στο βιβλίο του ο Σήφης Μπουζάκης (1999), αναφερόμενος στο έργο του Αλέξη Δημαρά, «εννοούμε την αλλαγή προσανατολισμού και η κυριάρχηση ενός νέου πνεύματος στην

εκπαίδευση» . Δεν πρέπει να παραγνωρίζουμε το γεγονός ότι το σχολείο είναι ένα τμήμα της κοινωνίας , προέρχεται από αυτήν και εργάζεται για αυτήν . Έτσι θα πρέπει να ακολουθεί τις εξελίξεις και τις αλλαγές της . Μήπως θα πρέπει να προβληματιστούμε αν η έλλειψη εμπιστοσύνης και αναγνώρισης από το σχολείο σήμερα οφείλεται στην αδυναμία του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος να κάνει ένα σχολείο ικανό να συμπορευτεί με τις κοινωνικοπολιτικές αλλαγές; Άρα, πριν ακόμα αποφασιστούν τα μέτρα θα μετασηματίσουν την ήδη προβληματική κατάσταση, θα πρέπει να ερευνηθούν οι μεταβολές στην κοινωνία , να προσδιοριστεί ο πόλος του σχολείου στο νέο πλαίσιο και τελικά να επαναπροσδιοριστεί ο βασικός σκοπός που πρέπει να επιδιώκει το σχολείο.

Η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση χωρίζεται σε δύο τομείς. Ο πρώτος είναι η εξωτερική και ο δεύτερος η εσωτερική μεταρρύθμιση . Σαν εξωτερική μεταρρύθμιση εννοούμε όλα εκείνα τα μέτρα , θεσμούς , αλληλοσυνδέσεις μεταξύ τους , γενικά καθορισμό του πλαισίου μέσα στο οποίο θα λειτουργήσουν οι διαφορετικοί τύποι σχολείων . Αντίθετα η εσωτερική μεταρρύθμιση αφορά στην καθημερινή λειτουργία του σχολείου . *Κύριες συνιστώσες της εσωτερικής μεταρρύθμισης είναι :* α) Η μεταρρύθμιση στην εσωτερική δομή του σχολείου β) Η μεταρρύθμιση στην επιλογή των μορφωτικών αγαθών και των περιεχομένων μάθησης γ) Η μεταρρύθμιση στην εκπαίδευση και στην μετεκπαίδευση των εκπαιδευτικών (Τερζής, 1993) .

Ίσως ένα από τα βασικότερα προβλήματα του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος σε σχέση με την μεταρρύθμιση είναι ότι τα αναλυτικά προγράμματα σπουδών από την μία δεν δίνουν ελευθερία στους εκπαιδευτικούς ενώ από την άλλη η στοχοθεσία τους είναι πολύ γενική. Αν λοιπόν προσπαθήσουμε να συσχετίσουμε τους σκοπούς που αναφέρονται στα αναλυτικά προγράμματα με τα μαθήματα που τελικά διδάσκονται μερικές φορές είναι ασαφείς οι λόγοι της επιλογής του συγκεκριμένου μαθήματος αλλά και του τρόπου διδασκαλίας , του περιεχομένου και των ωρών διδασκαλίας που προτείνονται για αυτά. Ένα εξίσου σημαντικό πρόβλημα είναι τα σχολικά εγχειρίδια . Διαχρονικά υπάρχει μεγάλη αμφισβήτηση για τα βιβλία που επιλέγονται να διδαχθούν στο σχολείο και το αποτέλεσμα που μπορεί να προσφέρουν για να ικανοποιηθούν οι στόχοι του γνωστικού αντικείμενου αλλά και πως συμβάλλουν στον γενικό σκοπό που πρέπει να επιδιώκει το σχολείο. Πολλές φορές ένα σχολικό εγχειρίδιο χαιρεί της εκτίμησης των πανεπιστημιακών δασκάλων που επιμελήθηκαν την συγγραφή του . Όμως οι εκπαιδευτικοί της τάξης έχουν διαφορετική άποψη για αυτό το λόγο κρίνεται αναποτελεσματική η λήψη της συγκεκριμένης απόφασης . Θα λέγαμε ότι δεν υπάρχουν συνταγές επιτυχίας στην επιλογή κάποιου βιβλίου , η λέξη αποδοχή από τα ενδιαφερόμενα μέρη ίσως θα ήταν η λύση . Άρα στην επιλογή θα έπρεπε να συμμετέχουν πανεπιστημιακοί δάσκαλοι, με εξειδίκευση στο γνωστικό αντικείμενο αλλά και στην διδακτική , όπως και οι μάχιμοι εκπαιδευτικοί (Flouris G.,2003) .

Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών αποτελεί έναν ακόμα βασικό πυλώνα μίας εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης . Εκπαιδευτικοί που εργάζονται για πάνω από 30 χρόνια στο σχολείο δεν μπορεί να παραμένουν στις γνώσεις που είχαν λάβει στο Πανεπιστήμιο κατά την διάρκεια των βασικών τους σπουδών . Αφού αλλάζει η στόχευση στην εκπαίδευση , αφού νέες τεχνολογίες εμφανίζονται για να εμπλουτίσουν την εκπαιδευτική διαδικασία, αφού η κοινωνία μετασηματίζεται δεν μπορεί ο εκπαιδευτικός να παραμένει αμέτοχος και ανεπηρέαστος . Σε αυτήν την κατεύθυνση λοιπόν η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών θα πρέπει να είναι

στοχευμένη έτσι ώστε να εμπλουτίζει τις γνωστικές αλλά και τις διδακτικές δεξιαμενές του εκπαιδευτικού για να αντλεί από αυτές τα κατάλληλα εργαλεία στην καθημερινή του πρακτική μέσα στο σχολείο με σκοπό να κάνει το μάθημα του πιο ενδιαφέρον αλλά και ουσιαστικό και να δημιουργήσει διαύλους μέσα από τους οποίους οι γνώσεις, δεξιότητες αλλά και στάσεις θα περάσουν και θα διαχυθούν στους μαθητές του. Με αυτό τον τρόπο οι μαθητές θα κατακτήσουν την πολυπόθητη κριτική ικανότητα που είναι το ζητούμενο στα σύγχρονα εκπαιδευτικά αλλά και επαγγελματικά περιβάλλοντα. Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να αναφερθούμε για την έννοια της επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών. Σύμφωνα με την βιβλιογραφία, όταν η επαγγελματική ανάπτυξη είναι η συνεχόμενη επιμόρφωση των εκπαιδευτικών ώστε να επικαιροποιούν τις γνώσεις και τις δεξιότητες τους στην διδακτική πράξη. Δύο από τους αντιπροσωπευτικούς ορισμούς σε αυτή την κατεύθυνση είναι πρώτα αυτός του Glatthorn (1995) (στο Βασιλόπουλος, 2018) «*Η επαγγελματική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού είναι η επαγγελματική πρόοδος που καταφέρνει ο εκπαιδευτικός, μέσω της οποίας αποκτά μεγαλύτερη εμπειρία σχετικά με το εκπαιδευτικό έργο και αναπτύσσει την κριτική του σκέψη με το να στοχάζεται σχετικά με τις διδακτικές μεθόδους*» και ακόμα του Bolam(2000)(στο Βασιλόπουλος,2018)όπου *εκπαιδευτική ανάπτυξη συνδέεται με την «εκπαίδευση, την κατάρτιση και τις δραστηριότητες, οι οποίες πραγματοποιούνται στα πλαίσια της υπηρεσίας/εργασιακού χώρου και παρέχουν στήριξη στους εκπαιδευτικούς που συμμετέχουν σε αυτές και ενισχύουν κυρίως την επαγγελματική γνώση, τις επαγγελματικές δεξιότητες και αξίες αυτών, με σκοπό η εκπαιδευτική διαδικασία να είναι αποτελεσματικότερη».*

Ολοκληρώνοντας την έννοια της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης πρέπει να αναφέρουμε σε αυτό το σημείο ότι πριν αποφασιστούν συγκεκριμένα μέτρα που θα οδηγήσουν σε αυτήν που αποτελεί τον πυρήνα του εκπαιδευτικού μας συστήματος πρέπει να προηγηθούν δύο στάδια. (Τερζής ,1993). Το πρώτο είναι ότι θα πρέπει να διεξάγεται επιστημονική έρευνα διερεύνησης της υφιστάμενης κατάστασης, της κοινωνικής μεταβολής αλλά και των απαιτήσεων που προβάλλουν μακροπρόθεσμα. Ο εκπαιδευτικός σχεδιασμός απαιτείται να είναι μακροπρόθεσμος, αν θέλουμε να είναι αποτελεσματικός και επιτυχής. Το δεύτερο στάδιο αφορά, αφού έχουν προκύψει κάποια πορίσματα από την έρευνα, τη λήψη αποφάσεων για μέτρα που θα πρέπει να παρθούν, αλλά θα πρέπει να προηγηθεί μία περίοδος πιλοτικής εφαρμογής τους σε περιορισμένο αριθμό σχολείων. Αφού ολοκληρωθεί η πιλοτική εφαρμογή, θα ακολουθήσει αξιολόγηση των αποτελεσμάτων και ίσως απαιτηθεί επαναπροσδιορισμός των μέτρων και φυσικά στο τέλος θα εφαρμοστούν στο σύνολο των σχολείων, στην βαθμίδα των οποίων αφορά η μεταρρύθμιση.

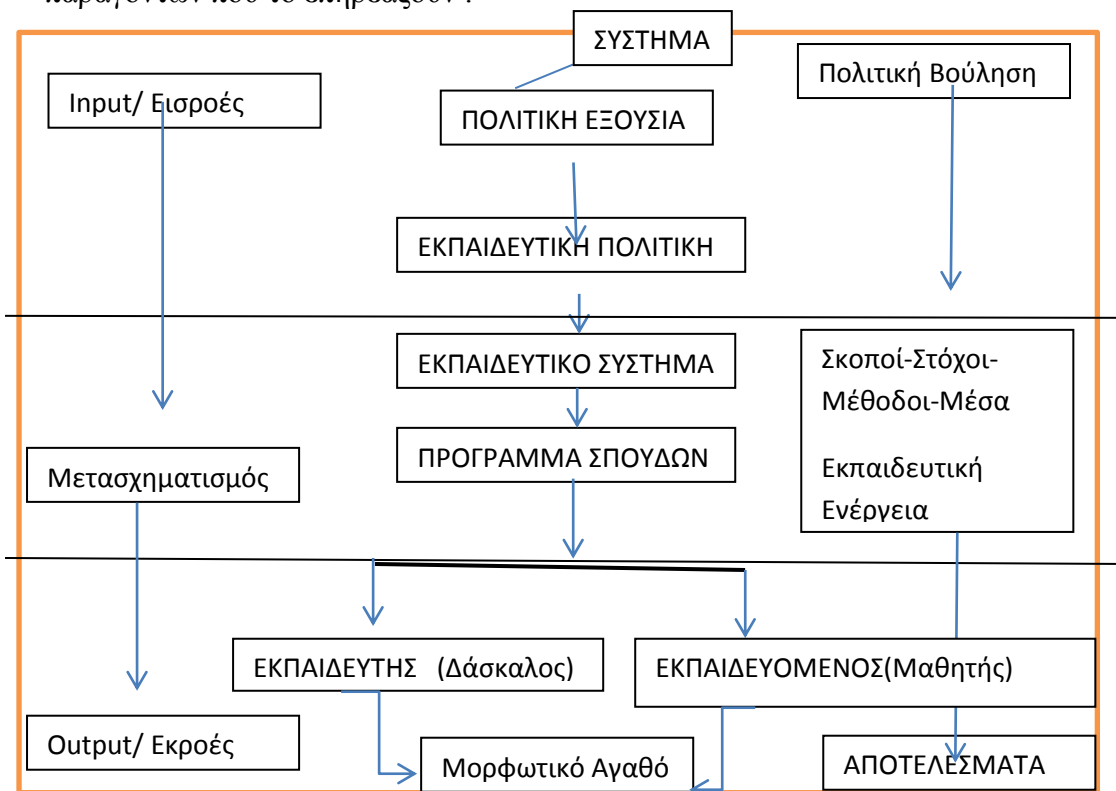
Ένα εξαιρετικό παράδειγμα σωστά εφαρμοσμένης εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης είναι αυτή που πραγματοποιήθηκε στην Σουηδία την δεκαετία του 60. Στον παρακάτω πίνακα φαίνονται οι διάφορες φάσεις από τις οποίες πέρασε αυτή η φάση.

ΕΤΟΣ	ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ
1940	Δημιουργούνται ομάδες εργασίας για να εκτελέσουν τις πρώτες έρευνες
1946	Συλλέγονται στοιχεία από την έρευνα , αξιολογούνται και προτείνονται τα νέα μέτρα
1950	Η Βουλή αποφασίζει την πειραματική τους εφαρμογή στο λεγόμενο «Βασικό σχολείο» που αφορά την εννιάχρονη υποχρεωτική εκπαίδευση
1954	Δημιουργείται ένα νέο είδος εκπαίδευσης εκπαιδευτικών . Ιδρύεται η νέα Παιδαγωγική σχολή
1960	Το «Βασικό σχολείο» από πειραματικό γίνεται ο κανονικός τύπος σχολείου για την βασική εκπαίδευση
1964	Ακολουθεί η μεταρρύθμιση της επόμενης βαθμίδας ,το «Ενιαίο Σχολείο»
1969	Νέα αναθεώρηση των αναλυτικών προγραμμάτων και υιοθέτηση της άποψης για συνεχή μεταρρύθμιση

Πίνακας 2 Μεταρρύθμιση την δεκαετία του 60 στην Σουηδία(Τερζής , 1993)

2.4 Το εκπαιδευτικό σύστημα

Όπως προαναφέρθηκε για την χάραξη της πολιτικής και συγκεκριμένα της εκπαιδευτικής πρέπει αρχικά να καθοριστεί το σύστημα για το οποίο σχεδιάζεται και στο οποίο θα εφαρμοστεί .Στο παρακάτω σχήμα υπάρχει μία αναπαράσταση του εκπαιδευτικού συστήματος και των παραγόντων που το επηρεάζουν .

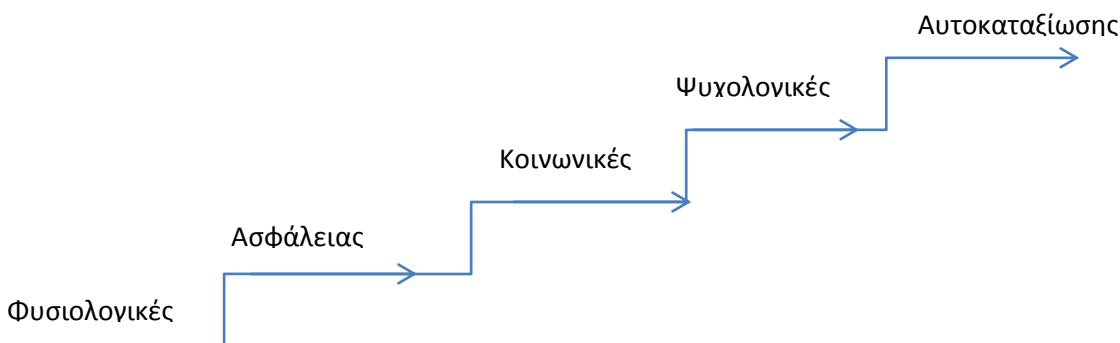

Εικόνα 2 Το εκπαιδευτικό σύστημα ως σύστημα

Πηγή: Παγκάκης Γρ., 2006

Από το παραπάνω σχήμα και σύμφωνα με τη θεωρία των συστημάτων (Κοντάκος Α., 2010), γίνεται κατανοητό το εκπαιδευτικό σύστημα, το πώς λειτουργεί, από ποιους παράγοντες

επηρεάζεται, ποιοι είναι οι τελικοί αποδέκτες του αλλά και το περιβάλλον μέσα στο οποίο υπάρχει. Βλέπουμε τις αλληλεξαρτήσεις και αλληλεπιδράσεις που λαμβάνουν χώρα. Όπως κάθε σύστημα έτσι και το εκπαιδευτικό, το οποίο είναι το αποτέλεσμα της εκπαιδευτικής πολιτικής, δέχεται στοιχεία που εισάγονται σε αυτό, τα μετασχηματίζει με την βοήθεια του εκπαιδευτικού συστήματος και εξάγει αποτελέσματα. Στην προκειμένη περίπτωση όσα αποφασίζονται από την πολιτική εξουσία με την χάραξη εθνικής εκπαιδευτικής πολιτικής κατόπιν μετασχηματισμού οδηγούν στην παραγωγή του παραγόμενου προϊόντος δηλαδή του μορφωτικού αγαθού. Άρα το μορφωτικό αγαθό είναι το αποτέλεσμα της εκπαιδευτικής πολιτικής. Το μορφωτικό αγαθό στην περίπτωση του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος αναφέρεται σε ένα δημόσιο αγαθό και με αυτό το γνώμονα θα πρέπει η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας να οδηγείται στην χάραξη της εθνικής εκπαιδευτικής πολιτικής. Τα χαρακτηριστικά ενός δημόσιου αγαθού είναι ότι πρώτον όλοι θα πρέπει να έχουν πρόσβαση σε αυτό δηλαδή θα πρέπει να υπάρχει ειδική μέριμνα για την άρση του αποκλεισμού σε πρόσωπα ή ομάδες από την εκπαιδευτική διαδικασία και δεύτερον η αδιαιρετότητα στην κατανάλωση δηλαδή ότι πολλοί ταυτόχρονα θα κάνουν χρήση αυτού του αγαθού. Επίσης πρέπει να επισημάνουμε εδώ ότι το μορφωτικό αγαθό που συγκαταλέγεται στα άυλα αγαθά τα οποία προστατεύονται από το Σύνταγμα. Στο άρθρο 5 του Συντάγματος γίνεται αναφορά στο δικαίωμα στην παιδεία (μορφωτικό αγαθό). Τα άυλα αγαθά έχουν σχέση με την υγιή ανάπτυξη της προσωπικότητας του ανθρώπου. Ένα βασικό κριτήριο κατά την χάραξη της εκπαιδευτικής πολιτικής είναι για ποιον λόγο θα παραχθεί και σε ποιον θα απευθύνεται ή με άλλα λόγια ποιον θα ωφελήσει. Όπως φαίνεται στο παραπάνω σχήμα, οι εμπλεκόμενοι κατά την χάραξη της εκπαιδευτικής πολιτικής και την παραγωγή του αποτελέσματος είναι κυρίως οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές αλλά και ολόκληρη η κοινωνία που θα ωφεληθεί από την χρήση του παραγόμενου μορφωτικού αγαθού μέσω των μελλοντικών επαγγελματιών και σημερινών μαθητών. Γίνεται εύκολα αντιληπτό ότι το μορφωτικό αγαθό παράγεται για ικανοποιήσει κάποιες ανάγκες των ανθρώπων. Στο παρακάτω σχήμα παρουσιάζονται οι ανάγκες των ανθρώπων. Έχει επιλεγεί ένα κλιμακωτό σχέδιο για την προβολή τους για να αναδειχθεί η ιεράρχησή τους (Παγκάκης Γρ., 2006)

Εικόνα 3 Κλίμακα ιεράρχησης αναγκών

Πηγή: Παγκάκης Γρ., (2006)

Το μορφωτικό αγαθό θα μπορούσαμε να πούμε ότι διαπερνάει οριζόντια αλλά και διαγώνια όλες τις ανάγκες του ανθρώπου δηλαδή τόσο για ικανοποιήσει τις βασικές του ανάγκες, ως σκεφτούμε

την κάλυψη της ανάγκης της εργασίας , της επιβίωσης με την εύρεση μίας κατάλληλης εργασίας , έως και την ολοκληρωμένη ανάπτυξη της προσωπικότητάς του , την καλλιέργεια του , την ευαισθητοποίησή του σε θέματα που άπτονται της ομαλής ένταξης του στο κοινωνικό σύνολο έως και της ενεργού συμμετοχής του σε αυτό και ίσως σε ηγετικό ρόλο. Εδώ είναι και το σημαντικό σημείο που πρέπει να σταθούμε για να υπογραμμίσουμε τη σημασία που έχει η χάραξη της εθνικής εκπαιδευτικής πολιτικής για τους μελλοντικούς πολίτες μίας χώρας . Άρα σχεδιάζουμε με γνώμονα πώς τους θέλουμε . Θέλουμε ενεργούς, σκεπτόμενους και ιδιαίτερα κριτικά σκεπτόμενους πολίτες που να αναλαμβάνουν δράσεις για το περιβάλλον, τον συνάνθρωπο, τον πολιτισμό ,την καταπολέμηση της ανισότητας και την αποδοχή της διαφορετικότητας ή αντίθετα θέλουμε απλά να δημιουργήσουμε γενιές υπηκόων;

2.5. Η εκπαιδευτική πολιτική στην Ελλάδα

Στο πλαίσιο της συγκεκριμένης εργασίας θα γίνει αναφορά στο εκπαιδευτικό σύστημα της Ελλάδας, καθώς στις μεταρρυθμιστικές ενέργειες που έλαβαν χώρα με σκοπό την βελτίωση του υφιστάμενου σε κάθε εποχή εκπαιδευτικού συστήματος με σκοπό την ολική ανατροπή του ή την βελτίωση συγκεκριμένων αστοχιών του όπως φυσικά τις αντιλαμβάνονταν η εκάστοτε πολιτική εξουσία και οι ασκούντες την εκπαιδευτική πολιτική. Υπάρχει μία διάχυτη εντύπωση στην ελληνική κοινωνία ότι η εκπαιδευτική πολιτική αλλάζει τόσο συχνά όσο αλλάζει και η κυβέρνηση, για να μην πούμε τόσο συχνά όσο αλλάζει ο Υπουργός Παιδείας. Ένας από τους σκοπούς της συγκεκριμένης έρευνας είναι να διερευνήσει αν τελικά η χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής ακολουθεί την διερεύνηση κάποιων χαρακτηριστικών ή απλά η λεγόμενη αλλαγή , που σε μερικές περιπτώσεις είναι μόνο κατ' όνομα -τέτοιες γίνονται απλά για να δείξει έργο ο εκάστοτε Υπουργός και το επιτελείο του. Ένα επίσης προς διερεύνηση θέμα είναι να τεκμηριωθεί η αναγκαιότητα μίας σταθερής πορείας για την εκπαίδευση, που να εστιάζει στο καλό του μαθητή, η οποία να μην επηρεάζεται από την αλλαγή προσώπων ή ηγεσιών.

2.5.1. Η ελληνική εκπαιδευτική πολιτική-Ιστορική αναδρομή

Σε αυτό το κεφάλαιο θα γίνει προσπάθεια να καταγραφούν οι προσπάθειες εκπαιδευτικής πολιτικής αλλά και εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων από την ίδρυση του σύγχρονου ελληνικού κράτους . Μέσα από αυτό θα γίνει προσπάθεια να προσδιοριστούν οι παράγοντες που επέβαλλαν την λήψη των συγκεκριμένων μέτρων . Όσο κι αν φαίνεται περίεργο, η πρώτη προσπάθεια για την χάραξη εθνικής εκπαιδευτικής πολιτικής έγινε πριν την ίδρυση του σύγχρονου ελληνικού κράτους ,όταν ο Ρήγας Φερραίος με την διορατικότητα αλλά και την καλλιέργεια που τον διέκριναν στο έργο του « Νέα πολιτική διοίκηση των κατοίκων της Ρούμελης ,της Μ.Ασίας, των Μεσογείων Νήσων και της Βλαχομυροδανίας », που εκδόθηκε στην Βιέννη το 1797 , στο άρθρο 22 αναφέρει τα καθήκοντα της «Πατρίδας» σχετικά με την ισότιμη παροχή της παιδείας σε όλους τους Έλληνες πολίτες , ανεξαρτήτως φύλου, θρησκείας, ιδεολογίας, καταγωγής. Σχετικά αναφέρει:

«Όλοι χωρίς εξαίρεσιν έχουν χρέος να ηξέυρουν γράμματα, η πατρίς έχει να καταστήση σχολεία εις όλα τα χωρίς δια τα αρσενικά και θηλυκά παιδιά . Εκ των γραμμάτων γεννάται η προκοπή με

την οποία λάμπουν τα ελεύθερα έθνη ,να εξηγούνται οι παλαιοί ιστορικοί συγγραφείς .Εις δε τας μεγάλας πόλεις να παραδίδεται η Γαλλική και η Ιταλική γλώσσα , η δε Ελληνική να είναι απαραίτητος »(Κυριακόπουλος , 1960).

Παρατηρούμε ότι δίνει έμφαση στην μελέτη των σπουδαίων κειμένων , τη μελέτη της ελληνικής γλώσσας αλλά και την παράλληλη παράδοση των μαθημάτων ξένων γλωσσών και, μην ξεχνάμε, σε μία εποχή που η Ελλάδα ήταν ακόμα κάτω από τον τούρκικο ζυγό , επειδή πίστευε ότι ένας ελεύθερος πολίτης πρέπει να έχει ξεκάθαρη και δική του κρίση που θα προέρχεται από την μελέτη σπουδαίων ελληνικών και ευρωπαϊκών κειμένων . Επίσης με την γνώση των ευρωπαϊκών γλωσσών θα μπορεί να πληροφορείται σχετικά με τα σύγχρονα πολιτικά και ιδεολογικά ρεύματα που ξεπηδούσαν στην Ευρώπη . Το κράτος φαίνεται να είναι υποχρεωμένο να ιδρύσει αλλά και να στελεχώσει σχολεία ακόμα και στα μικρότερα χωριά . Άρα αντιμετωπίζει την παιδεία σαν ένα δημόσιο άυλο αγαθό , στο οποίο όλοι θα είχαν ελεύθερη πρόσβαση (Παγκάκης Γρ.,2006).

Παρά την πρώτη αυτή προσπάθεια για την χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής όταν το ελληνικό έθνος ελευθερώθηκε στο προσωρινό Σύνταγμα ,στην Α Εθνική Συνέλευση στην Επίδαυρο το 1821 , δεν υπήρχε καμία αναφορά σε θέματα παιδείας και αυτό ίσως είναι κατανοητό μιας και το έθνος βρισκόταν ακόμα στην προσπάθεια να κερδηθεί η ελευθερία , και απλά να γνωστοποιήσουν σε όλον τον κόσμο την ύπαρξη ενός ελεύθερου κράτους σε αυτό το νοτιοανατολικό άκρο της Ευρώπης . Στις επόμενες βέβαια Εθνοσυνελεύσεις υπάρχουν προβλέψεις για την οργάνωση της εκπαίδευσης . Έτσι καταγραφές υπάρχουν στον Νόμο της Επιδαύρου το 1923, στην Γ Εθνική Συνέλευση το 1827 και στην Ε Εθνική Συνέλευση το 1828 . Η πρώτη σημαντική προσπάθεια χάραξης εθνικής εκπαιδευτικής πολιτικής στο σύγχρονο ελληνικό κράτος γίνεται με την διακυβέρνηση του Ι.Καποδίστρια που σε μεγάλο βαθμό καθόρισε και την μετέπειτα συνέχεια και μετασχηματισμό του (Παγκάκης Γρ.,2006). Τα κύρια χαρακτηριστικά ήταν ότι το εκπαιδευτικό σύστημα αποτελούνταν από τρεις κύκλους. Στον πρώτο αναφέρεται στην προκαταρκτική και την δημόδη εκπαίδευση όπου οι μαθητές θα μάθαιναν κυρίως γραφή και ανάγνωση . Στον δεύτερο κύκλο υπάρχουν τα Λύκεια που θα υπάρχουν στις μεγαλύτερες πόλεις και τα μαθήματα που θα διδάσκονται αρχαία ελληνική γλώσσα, την γαλλική και την λατινική γλώσσα και φιλοσοφία ,ενώ στον τρίτο κύκλο υπάρχει η πρόβλεψη για την ίδρυση Πανεπιστημίου (Παγκάκης Γρ., 2006). Βέβαια αυτό το πρόγραμμα ποτέ δεν εφαρμόστηκε ολόκληρο λόγω των ιδιαίτερων συνθηκών που επικρατούσαν . Ο Καποδίστριας κυρίως κατηγορήθηκε επειδή δεν ίδρυσε Πανεπιστήμιο . Ο λόγος προσδιορίστηκε ίσως από την έλλειψη του ανάλογου προσωπικού που θα πληρούσε τα προσόντα για να στελεχώσει το Πανεπιστήμιο , ώστε αυτό να απολάμβανε το κύρος που ήθελε ο Καποδίστριας να του αποδώσει . Στην εκπαιδευτική πολιτική της εποχής κυρίαρχο ρόλο έπαιξε η έννοια της αλληλοδιδασχής (αλληλοδιδασκτικής). Λόγω της έλλειψης δασκάλων, είχε αποφασιστεί οι μεγαλύτεροι μαθητές να διδάσκουν τους νεότερους . Στο σχέδιο του Καποδίστρια, ήταν η ίδρυση στην Αίγινα του «Κεντρικού Σχολείου » , που θα λειτουργούσε σαν πρότυπο σχολείο ,όπου οι μαθητές θα διδάσκονταν την αλληλοδιδασκτική , ώστε στην συνέχεια να στελέχωναν τα σχολεία σε όλη την επικράτεια . Ο άνθρωπος που κλήθηκε από τον Καποδίστρια για να οργανώσει τον τομέα της παιδείας ήταν ο Ανδρέας Μουστοξύδης για να οργανώσει τον τομέα της παιδείας. Η επόμενη σελίδα στο βιβλίο της εκπαιδευτικής πολιτικής

γράφεται στα χρόνια του βασιλιά Όθωνα ή καλύτερα θα έπρεπε να πούμε στα χρόνια της διοίκησης της Ελλάδας από την Αντιβασιλεία . Δεν είναι αμνητετό το έργο εκείνης της εποχής καθώς πολλά από τα μέτρα που είχαν θεσμοθετηθεί τότε ίσχυσαν μέχρι περίπου την έναρξη του Β παγκοσμίου πολέμου .Πιστεύετε ότι ο συγκεντρωτισμός του σημερινού ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος αποτελεί κατάλοιπο εκείνης της εποχής.(Αδάμου Μ.,2001). Εμπνευστής και οργανωτής του νέου πλαισίου για την παιδεία ο Μάουερ. Ο Μάουερ πίστευε πολύ στην πολιτιστική κληρονομιά της Ελλάδας και η πολιτική του για την παιδεία καθοριζόταν από αυτό. Στο Διάταγμα του 1834 υπήρχε πρόβλεψη για την ίδρυση σχολείων στους δήμους, ελληνικών σχολείων στην επαρχία και γυμνασίων στην έδρα κάθε νομού (Παγκάκης Γρ.,2006). Προχώρησε στην ίδρυση του πρώτου Πανεπιστημίου στην Ελλάδα. Το Πανεπιστήμιο Αθηνών ιδρύεται το 1837. Ιδρύεται επίσης η Κεντρική Βιβλιοθήκη και το Αστεροσκοπείο. Ένα σημείο που θα πρέπει να σχολιαστεί εδώ είναι το γεγονός ότι ο Μάουερ κατηγορήθηκε ότι σχεδίαζε χωρίς να λαμβάνει υπόψιν του τόσο δύσκολη κατάσταση που βρισκόταν το ελληνικό κράτος εκείνη την εποχή . Σχεδίαζε μακροπρόθεσμα .Το αποτέλεσμα όμως της εκπαιδευτικής του πολιτικής και το βάθος του χρόνου που τα μέτρα του εφαρμόστηκαν δείχνουν ότι θα πρέπει να σχεδιάζουμε με το βλέμμα στο μέλλον και να κρατάτε μία σταθερή πορεία , χωρίς απότομες διακοπές στον προγραμματισμό ,αν αυτό δεν κρίνεται αναγκαίο. Παρά της αλλαγές στο πολίτευμα της Ελλάδας και τις εναλλαγές ανάμεσα σε βασιλείς αλλά και σε κυβερνήσεις καμία μέριμνα για ουσιαστική αλλαγή του εκπαιδευτικού συστήματος δεν παρατηρήθηκε. Δεν υπάρχει αναφορά στις τρεις βαθμίδες της εκπαίδευσης αλλά ούτε και πρόβλεψη για την οργάνωση της τεχνικής εκπαίδευσης.

Το επόμενο στάδιο ή θα μπορούσαμε να μιλήσουμε για εκπαιδευτική μεταρρύθμιση φαίνεται να καταγράφεται κατά την αναθεώρηση του Συντάγματος το 1911, που στο άρθρο 16 αναφέρεται ρητά στην υποχρεωτικότητα της στοιχειώδους εκπαίδευσης και ότι το κράτος θα την παρέχει δωρεάν. Σημαντικά βήματα γίνονται κατά την λεγόμενη περίοδο της Δεύτερης Δημοκρατίας (1924-1935). Από την μελέτη των συνταγμάτων της εποχής γίνεται αναφορά στην δυνατότητα της ελεύθερης διακίνησης ιδεών, την ελευθερία στην διδασκαλία, επέκταση στα χρόνια της υποχρεωτικής εκπαίδευσης. Επίσης ιδρύονται Ανώτατες Σχολές Πανεπιστημιακού επιπέδου (Ανώτατη Γεωπονική Σχολή, Ανώτατη Σχολή Οικονομικών και Εμπορικών Επιστημών, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών, Πάντειος Ανώτατη Σχολή Πολιτικών Επιστημών). Η έμφαση και το προοδευτικό πνεύμα που διέπει τα Συντάγματα της περιόδου σχετικά με την παιδεία φαίνεται από τη προστασία του κράτους στην τέχνη και την επιστήμη, στις ελευθερίες που δίνονται σε εκπαιδευτικούς αλλά και σπουδαστές αλλά κυρίως από το μεγάλο ρυθμό με τον οποίο ιδρύονται νέα Πανεπιστημιακά τμήματα (Κυριακόπουλος, 1960).

Δυστυχώς αυτή η δημοκρατική περίοδος διακόπτεται πάλι από περιόδους αποσταθεροποίησης με επιστέγασμα το ξέσπασμα του Β Παγκοσμίου Πολέμου, την κατοχή αλλά και τον Εμφύλιο που ακολούθησε, όπου καμία αναφορά δεν μπορεί να γίνει για εκπαιδευτική πολιτική μιας και κυρίαρχο θέμα ήταν η επιβίωση και η ελευθερία. Μετά την λήξη του εμφυλίου η Ελλάδα βγαίνει πολλαπλώς πληγωμένη . Όμως και πάλι δεν σταματούν τα προβλήματα σε ένα διάστημα που μονάρχες ,κυβερνήσεις αλλά και πολιτεύματα εναλλάσσονται . Αν σκεφτούμε ότι το ελληνικό κράτος μετά την δημιουργία του δεν βιώνει μεγάλα διαστήματα πολιτικής ομαλότητας

όπου μονάρχες διαδέχονται ο ένας τον άλλο , πολιτεύματα αλλάζουν κάτω από το βάρος της απαίτησης του λαού ,ή μερικές φορές από τις «ορέξεις» πολιτικών ή στρατιωτικών παραγόντων , Παγκόσμιοι πόλεμοι ξεσπούν , θέματα όπως αυτά της παιδείας έρχονται σε δεύτερη μοίρα . Ίσως γιατί η σταθερότητα , η ειρήνη και η δημοκρατία είναι αυτές που καθορίζουν την ανάπτυξη και την πρόοδο των λαών.

2.5.2. Η ελληνική εκπαιδευτική πολιτική μετά την μεταπολίτευση

Από το 1974 μέχρι και σήμερα θα λέγαμε ότι κυριαρχεί μία σταθερότητα στην ζωή του τόπου . Φυσικά αρκετές φορές κυβερνήσεις εναλλάσσονταν στην εξουσία . Με δεδομένο όμως το δικομματισμό, που ήταν ένα βασικό στοιχείο της Ελληνικής πολιτικής ζωής από την εποχή ακόμα του Χαρ. Τρικούπη , αυτές οι εναλλαγές θα λέγαμε ότι δεν ήταν και τόσο καθοριστικές με μέτρα ή και πολιτικές ως ένα βαθμό αναμενόμενες . Θα περιμέναμε λοιπόν σε αυτό το χρονικό διάστημα των 50 περίπου χρόνων, όπου πρόοδος και ανάπτυξη ήταν το ζητούμενο των πολιτών από μία κυβέρνηση , να είχαν σχεδιαστεί και εφαρμοστεί μακρόπνοα σχέδια για την εκπαίδευση με δεδομένη την είσοδό μας στην Ευρώπη ,που απαιτεί να προετοιμάσουμε πολίτες με αυξημένες δεξιότητες ώστε να μπορέσουν να συναγωνιστούν σε ευρωπαϊκό αλλά και σε διεθνές επίπεδο άλλα κράτη. Σε ένα διεθνές περιβάλλον όπου τα επαγγέλματα που γνωρίζουμε έως τώρα αλλάζουν , η πολύ μεγάλη εξειδίκευση υποχωρεί αλλά και το γεγονός ότι πια θα πρέπει να συνεργαζόμαστε σε ομάδες που αναλαμβάνουν μεγάλα ή μικρά projects τα οποία συνολικά η ομάδα θα υλοποιεί ,δηλαδή η συνεργατικότητα, η κριτική σκέψη, η εφαρμογή γνώσεων για την επίλυση καθημερινών προβλημάτων , η αναζήτηση και η επιλογή της κατάλληλης πληροφορίας μέσα από μία πληθώρα σχετικών ή και όχι μερικές φορές πληροφοριών κάνει την ανάγκη για μία εκπαίδευση , ικανή να οπλίσει τους μελλοντικούς πολίτες με εφόδια ,δεξιότητες, στάσεις και αξίες, κάτι πάρα πάνω από επιτακτική .

Ας ξεκινήσουμε λοιπόν από το Σύνταγμα του 1975 όπου στο άρθρο 16 μπαίνουν οι βάσεις για τα κριτήρια που θα πρέπει να ικανοποιεί ο οποιοσδήποτε εκπαιδευτικός σχεδιασμός . Εκεί γίνεται σαφής αναφορά ότι θέλουμε ελεύθερους και υπευθύνους πολίτες , ότι το κράτος πρέπει να επενδύσει στην τέχνη, την επιστήμη, την έρευνα και είναι υπεύθυνο για αυτά μιας και καλύπτουν όλο το πλέγμα των αναγκών που απαιτούνται για την πολύπλευρη ανάπτυξη της ανθρώπινης προσωπικότητας και δημιουργούν πολίτες ελεύθερους από φόβους , δεσμούς ,προκαταλήψεις .Αλλά ρυθμίζει και πιο πρακτικά ζητήματα όπως την επέκταση της υποχρεωτικής εκπαίδευσης από έξι στα εννέα χρόνια ,επίσης γίνεται πρόβλεψη για την ανάπτυξη των δημοκρατικών πεποιθήσεων των σπουδαστών με την πρόνοια για την συμμετοχή τους στους φοιτητικούς συλλόγους , οι εκπαιδευτικοί μετονομάζονται πλέον δημόσιοι λειτουργοί από Δημόσιοι υπάλληλοι , στοιχείο που δείχνει την βαρύτητα που δίνει το κράτος , ή που θα ήθελε ο νομοθέτης να δώσει, στον ρόλο των εκπαιδευτικών για την ανάπτυξη υγιών και πολύπλευρων ανθρώπων που θα ηγηθούν στο μέλλον το ελληνικό κράτος .Ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά του άρθρου 16 που ακόμα και σήμερα αποτελεί σημείο τριβής μεταξύ των πολιτικών ηγετών αλλά και εκπαιδευτικών φορέων και την επιστημονικής κοινότητας είναι ότι απαγορεύει σε ιδιώτες να ιδρύουν Πανεπιστημιακά Ιδρύματα . Επίσης γίνεται σαφής και ουσιαστική αναφορά στην υποχρέωση του κράτους για την παροχή στους πολίτες του επαγγελματικής εκπαίδευσης . Ενώ λοιπόν οι βασικοί πυλώνες ορίστηκαν , σταθερότητα υπήρχε

,ως ένα βαθμό η στήριξη της ευρωπαϊκής ένωσης υπήρχε για την ανάπτυξη του τομέα της παιδείας, υλικοτεχνική υποδομή, άτομα κατάλληλα καταρτισμένα για να στηρίξουν αυτό το οικοδόμημα ώστε να σταθεροποιηθεί και να αναπτύξει γερές ρίζες ώστε να αντέξει σε μελλοντικές αναταράξεις, παρόλα αυτά ποτέ μέχρι και σήμερα δεν υπήρξαν μακρόπνοα σχέδια για την εκπαίδευση αλλά και χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής με πρόβλεψη για το μέλλον. Και αυτό αποδεικνύεται περίτρανα στο επόμενο κεφάλαιο που γίνεται λόγος για τις εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις που πραγματοποιήθηκαν στο ελληνικό κράτος.(Μάνεσης Α. & Παπαδημητρίου Γ.,1986)

2.5.3. Εκπαιδευτικές Μεταρρυθμίσεις μετά την μεταπολίτευση

Σε αυτό το κεφάλαιο θα αναφερθούμε σε αλλαγές που έχουν γίνει σε ήδη σχεδιασμένα εκπαιδευτικά προγράμματα στα πλαίσια της εθνικής πολιτικής. Πολύ συχνά χρησιμοποιείται ο όρος εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, που όμως δεν είναι απόλυτα δόκιμος. Για να αποδειχθεί αυτό θα αναφερθούμε στον ορισμό της μεταρρύθμισης. *Η μεταρρύθμιση επομένως δεν είναι η μεταβολή ενός απλού στοιχείου κάποιου συστήματος, αλλά η ριζική μεταβολή και αναμόρφωση των στοιχείων που συνθέτουν ένα δυναμικό-ανοικτό κοινωνικό σύστημα, όπως είναι και το εκπαιδευτικό σύστημα μιας χώρας.*(Παγκάκης Γρ.,1991). Μία μεταρρύθμιση θα πρέπει να έχει κάποια συγκεκριμένα χαρακτηριστικά, αρχικά πρέπει αυτός που την σχεδιάζει να έχει συγκεκριμένη και σαφή στοχοθεσία, επίσης θα πρέπει να είναι αποδεκτή από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, πρόσωπα ή και ομάδες. Όταν αναφερόμαστε στην εκπαίδευση, πρέπει να σκεφτόμαστε κυρίως εκπαιδευτικούς, μαθητές, γονείς, διοικητικούς υπαλλήλους. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενο κεφάλαιο η χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής πρέπει να είναι μακροπρόθεσμη, το ίδιο ισχύει και για την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση που τα αποτελέσματά της θα φανούν πολύ αργότερα. Όμως αν συσχετίσουμε αυτά τα δύο στοιχεία, δηλαδή πρώτα από όλα να είναι αποδεκτή και ταυτόχρονα να είναι μακροπρόθεσμη, ο εμπνευστής και αρμόδιος για την σχεδίαση της μεταρρύθμισης πρέπει να λάβει μέριμνα ώστε κατά την περίοδο της πρώτης εφαρμογής της, να μην βρει αξεπέραστες αντιδράσεις και αυτό θα γίνει με ενημέρωση των ενδιαφερομένων γύρω από τους στόχους αλλά και την αναγκαιότητα για αλλαγή, καθώς και τα οφέλη που θα αποκομίσουν οι επόμενες γενιές από τα νέα μέτρα. Στην Ελλάδα παρατηρούμε μία πληθώρα αλλαγών. Αυτό γίνεται πιο έντονο κατά την διάρκεια της μεταπολίτευσης και μάλιστα πολλές αλλαγές που αφορούν το ίδιο θέμα. Ένα κλασικό παράδειγμα είναι ένα από τα πρώτα μέτρα-έργα που αναγγέλλει κάθε νέος Υπουργός Παιδείας είναι η αλλαγή στην πρόσβαση στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση. Στα χρόνια που πέρασαν εφαρμόστηκε η Τράπεζα θεμάτων, μετά από λίγα χρόνια καταργήθηκε και τώρα πάλι εξαγγέλθηκε ότι θα εφαρμοστεί πάλι. Ένα άλλο παράδειγμα είναι η βάση του δέκα για τους εισαχτέους στα Τριτοβάθμια ιδρύματα. Υπάρχει μία κοινή αντίληψη ότι δεν υπάρχει μία συνέχεια στην εκπαιδευτική πολιτική και απλά κάποιες μεταβολές-και όχι μεταρρυθμίσεις – συμβαίνουν χωρίς μακροπρόθεσμο σχεδιασμό, χωρίς όραμα (Σταμέλος Γ.,κ.α,2015). Έτσι όλες αυτές οι μεταβολές, οι συνεχείς αλλαγές-τροποποιήσεις σε ήδη υφιστάμενα νομοσχέδια δεν μπορούν με τίποτα να χαρακτηριστούν εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις. Ένα πολύ σημαντικό στοιχείο σε μία εκπαιδευτική μεταρρύθμιση είναι να μελετάται το πλαίσιο της χώρας στο οποίο θα εφαρμοστεί με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της, και όχι να αντιγράφονται έτοιμα συστήματα που εφαρμόστηκαν σε άλλες χώρες. Δυστυχώς αυτό ήταν κάτι που συνέβη στην χώρα κατά τα

πρώτα χρόνια της οργάνωσης του σύγχρονου Ελληνικού κράτους και το αποτέλεσμα του είναι ακόμα και σήμερα μετά από 180 περίπου το χρόνια το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα να είναι συγκεντρωτικό επειδή καθιερώθηκε στην περίοδο της μοναρχίας κατά τα πρότυπα ξένων προτύπων.

2.5.4. Φορείς που είναι υπεύθυνοι για την χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής στην Ελλάδα

Στην Ελλάδα υπεύθυνος φορέας για την χάραξη εθνικής εκπαιδευτικής πολιτικής ήταν αρχικά το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο και στην συνέχεια αντικαταστάθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής . Και τα δύο είναι ανεξάρτητες αρχές .Αυτό ίσως εξηγεί και την ανάγκη του ελληνικού κράτους αλλά και των ηγετών που κυβέρνησαν των τόπο να δώσουν την εικόνα στους πολίτες ότι το θέμα της παιδείας είναι υπερκομματικό ,ότι άτομα καταρτισμένα και αρμόδια με όραμα για την εκπαίδευση εκπονούν σχέδια και χαράσσουν πολιτικές που επιθυμούν να διαπνέονται από συνέχεια μετά από μελέτη της υφιστάμενης κατάστασης της παιδείας στην χώρα μας . Αυτό το τόσο σημαντικό χαρακτηριστικό σκιάζεται από το γεγονός ότι τόσο το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο όσο και το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής έχει μόνο γνωμοδοτικό χαρακτήρα και οι τελικές αποφάσεις λαμβάνονται από τα πολιτικά στελέχη του Υπουργείου Παιδείας .

2.5.4.1. Το παιδαγωγικό Ινστιτούτο

Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο ιδρύεται το 1964 με τον νόμο 4379 ,όταν υπουργός παιδείας ήταν ο Γεώργιος Παπανδρέου . Είναι ένα από βασικά σημεία της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης του 1964 . Το σημαντικό στην ίδρυση του είναι ότι μία ανεξάρτητη αρχή ήρθε να αντικαταστήσει δομές του Υπουργείου Παιδείας .Πρώτος πρόεδρος του ήταν ο Ιωάννης Κακριδής και ο βασικός του ρόλος ήταν « ο σχεδιασμός αλλά και η στήριξη της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης» . Η δικτατορία το καταργεί ,ενώ με την μεταπολίτευση δημιουργείται το Κ.Ε.Μ.Ε. (Κέντρο Εκπαιδευτικών Μελετών και Επιμορφώσεως). Το 1985 με τον νόμο 1566 επανιδρύεται. Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο παίζει καθοριστικό ρόλο στην χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής . *«Κύριος σκοπός του Π.Ι. είναι η πολύπλευρη μελέτη του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, η υποβολή προτάσεων, γνωμοδοτήσεων και εισηγήσεων προς τον Υπουργό Παιδείας για όλα τα θέματα της εκπαίδευσης, καθώς και η εφαρμογή των αποφάσεων του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων σε εκπαιδευτικό-παιδαγωγικό επίπεδο.»* Νόμοι που διέπουν την λειτουργία του είναι οι (Ν. 2525/1997, 2640/1998, 2817/2000, 2909/2001, 2986/2002 και 3194/2003)

2.5.4.2. Το Ι.Ε.Π.

«Με την αριθμ. Φ.908/18254/Η (ΦΕΚ 372Β΄/20-02-2012) πράξη της Υπουργού Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων διαπιστώνεται η παύση λειτουργίας του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και η έναρξη λειτουργίας του ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ (Ι.Ε.Π.) από 24-02-2012, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 33 του άρθρου 20 σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 21 του Ν. 3966» (ΦΕΚ 118Α΄/24-05-2011).(Απόσπασμα από την επίσημη σελίδα του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου).

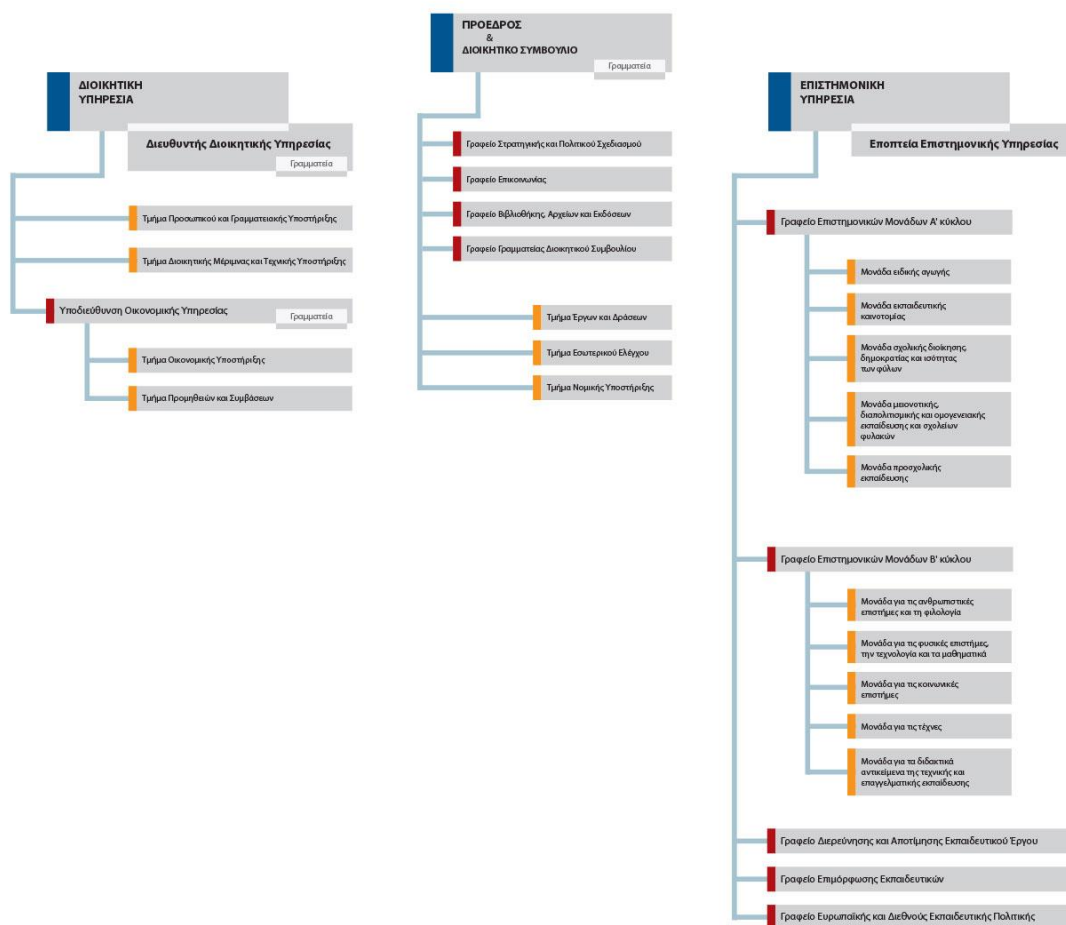
Όπως προκύπτει από την παραπάνω αναφορά η οποία υπάρχει αναρτημένη στην επίσημη σελίδα του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου τον Φεβρουάριο του 2012 κλείνει ο κύκλος του και ανοίγει ένας νέος ,αυτός του Ι.Ε.Π.. Με τον νόμο 3966 (Νόμος 3966 (ΦΕΚ Α΄ 118/24-05-2011)) ιδρύεται το Ι.Ε.Π. και η λειτουργία του τροποποιείται ή συμπληρώνεται με τους νόμους 4093/2012 (§Γ1(26) του 1ου Άρθρου, ΦΕΚ Α΄ 222/12.11.2012), 4186/2013 (άρθρο 36, ΦΕΚ Α΄193/17.09.2013), 4547/2018 - (ΦΕΚ 102/Α/12-6-2018). Ο σκοπός του σύμφωνα με όσα αναφέρονται στο άρθρο 2 του 3966 είναι «..η επιστημονική έρευνα και μελέτη των θεμάτων που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο(..στα θέματα που αφορούν την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, καθώς και τη μετάβαση από τη δευτεροβάθμια στην τριτοβάθμια εκπαίδευση) και η διαρκής επιστημονική και τεχνική υποστήριξη του σχεδιασμού και της εφαρμογής της εκπαιδευτικής πολιτικής στα θέματα αυτά». Για να μπορέσει λοιπόν να ανταποκριθεί στο σκό για τον οποίο ιδρύθηκε του δώθηκαν κάποιες αρμοδιότητες που αναφέρονται συνοπτικά παρακάτω.

Αρμοδιότητες του Ι.Ε.Π.

Θα παρατηρήσουμε μελετώντας τις αρμοδιότητες του Ι.Ε.Π. ότι γενικά μελετά, γνωμοδοτεί και προτείνει ,σε αυτούς τους φορείς που του το ζητούν και κυρίως αυτό αφορά τον Υπουργό Παιδείας . Επίσης θα παρατηρήσουμε επίσης ότι ασχολείται με το όλο το φάσμα του εκπαίδευσης και σε ότι αφορά όλους τους εμπλεκόμενους . Βέβαια το κυριότερο έργο του είναι η χάραξη εθνικής εκπαιδευτικής πολιτικής αλλά η μελέτη αλλά και ο σχεδιασμός μέτρων που θα βοηθήσουν ώστε να μπορέσουν να εφαρμοστούν οι νέες πολιτικές που προτείνονται. Εκείνο που είναι σημαντικό είναι αν κάποιος φορέας είτε του Υπουργείου Παιδείας είτε άλλος επιθυμεί να κάνει κάποιες δράσεις ή να αναλάβει πρωτοβουλίες σχετικά με θέματα παιδείας αυτό θα πρέπει να το κάνει πάντα σε συνεργασία με το Ι.Ε.Π. Θα λέγαμε δηλαδή ότι το Ι.Ε.Π.εμπλέκεται ή έχει λόγο σε ότι σχετίζεται με θέματα παιδείας .Έτσι γνωμοδοτεί πάνω σε υέματα αναλυτικών προγραμμάτων, σχολικών βιβλίων ,ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης ,σε θέματα σχολικής διαρροής, επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών, αποτίμησης εκπαιδευτικού έργου σχολικών μονάδων, αξιολόγηση εκπαιδευτικών ,την εκπαίδευση των ελληνικών σχολείων του εξωτερικού, για την διαπολιτισμική εκπαίδευση. Γενικά θα λέγαμε για οποδήποτε θέμα άπτεται της εκπαίδευσης πρωτοβάθμιας,δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας .Εκείνο που παρατηρούμε είναι ένας «επιτελικός επιστημονικός φορέας» όπως αναφέρεται χαρακτηριστικά και για υλοποιήσει δράσεις θα πρέπει να συνάπτει συνεργασίες με το Υπουργείο Παιδείας και δεν μπορεί να λειτουργεί αυτόνομα .Σε αυτό το σημείο θα ήταν χρήσιμο να γίνει αναφορά ανάμεσα στον νόμο 3966 του 2011 και στον νόμο 4547 του 2018 που τον τροποποιεί επειδή γίνεται ξεκάθαρο ότι υπάρχει μία μεταστροφή στον τρόπο που αντιμετωπίζει το επίσημο κράτος το Ι.Ε.Π. , την λειτουργία και άρα το ρόλο που καλείται να διαδραματίσει . Στον αρχικό σχεδιασμό το Ι.Ε.Π. «εποπτεύεται από τον Υπουργό Παιδείας » ενώ μετά την τροποποίηση του το Ι.Ε.Π. υποστηρίζει το Υπουργείο Παιδείας και για οποιαδήποτε δράση θα ήθελαν να αναλάβουν οι φορείς του υπουργείου για τους οποίους έχει λόγο το Ι.Ε.Π. θα πρέπει να συνεργάζεται μαζί του . Επίσης στον αρχικό νόμο για να κάνει δράσεις το Ι.Ε.Π. θα έπρεπε να εγκριθούν από τον Υπουργό Παιδείας ο οποίος θα αναρτήσει αυτή του την απόφαση στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως ενώ με την τροποποίηση το μόνο που απαιτείται είναι μία «προγραμματική » όπως αναφέρεται συνεργασία για την υλοποίηση δράσεων . Μία άλλη πολύ σημαντική

παράμετρος είναι ότι δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών ,την σχολική διαρροή και την πρόληψη της αλλά και την αξιολόγηση διοικητικών και εκπαιδευτικών δομών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης . Παρατηρείται λοιπόν μία στροφή προς μεγαλύτερη ανεξαρτησία του φορέα και από την άλλη στροφή προς την αξιολόγηση μιας και η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών που αναφέρεται συχνά συνδέεται άμεσα με την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου αλλά και των ίδιων των εκπαιδευτικών . Επίσης υπάρχει μία προσπάθεια για την άρση του αποκλεισμού από την εκπαίδευση ,πράγμα το οποίο αναφέρεται ρητά στο άρθρο 1 *«την αντιμετώπιση της μαθητικής διαρροής και της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, με στόχο τη διασφάλιση του δικαιώματος όλων των παιδιών στην εκπαίδευση»*. Αυτό που δεν αλλάζει είναι η σημασία που δίνει ο νομοθέτης στην συνεργασία του Ι.Ε.Π. αρχικά με το Υπουργείο Παιδείας αλλά και με όλους τους άλλους φορείς που εμπλέκονται στον εκπαιδευτικό σχεδιασμό . Μία ιδιαίτερη περίπτωση είναι το Εθνικό Συμβούλιο Εκπαίδευσης και Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (Ε.Σ.Ε.Κ.Α.Α.Δ.), το οποίο αντικατέστησε το Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας (Ε.ΣΥ.Π) και για το οποίο θα γίνει λόγος σε επόμενο κεφάλαιο .

Το Οργανόγραμμα του Ι.Ε.Π.

Εικόνα 4 Το οργανόγραμμα του Ι.Ε.Π.

Πηγή: <http://iep.edu.gr/el/dioikisi/ti-einai-to-iep/organogramma>

2.5.4.2.1. Τα ΠΕ.Κ.Ε.Σ. μία δομή που ήρθε για να μείνει;

Η νεώτερη δομή που έχει σχέση με τον εκπαιδευτικό σχεδιασμό στην Ελλάδα είναι τα ΠΕ.Κ.Ε.Σ., δηλαδή Περιφερειακά Κέντρα Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού, τα οποία δημιουργήθηκαν μόλις πριν τρία χρόνια. Ήταν μία από τις μεταρρυθμίσεις που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο αναδιοργάνωσης των δομών εκπαίδευσης. Με τον νόμο 4299 του 2018 ορίζονται οι αρμοδιότητες των ΠΕ.Κ.Ε.Σ. της χώρας, σε αυτόν αναφέρεται ρητά ότι αποστολή των ΠΕ.Κ.Ε.Σ. είναι ο εκπαιδευτικός σχεδιασμός αλλά και ο συντονισμός των σχολικών μονάδων των Ε.Κ.Φ.Ε., των Ε.Κ., των ΚΕ.Σ.Υ. και των Κ.Ε.Α.. Επιφορτίζονται με τις επιμορφωτικές δράσεις για τους εκπαιδευτικούς αλλά και με την υποστήριξη για την αποτίμηση του εκπαιδευτικού έργου. Όλα τα παραπάνω θα γίνουν σε περιφερειακό επίπεδο. Με αυτήν την δομή η προηγούμενη ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας προσπάθησε να βοηθήσει την αποκέντρωση στην λήψη αποφάσεων. Έτσι τα ΠΕ.Κ.Ε.Σ. της χώρας θα μπορούν να

καταγράφουν τις ιδιαίτερες ανάγκες των εμπλεκόμενων στην εκπαιδευτική διαδικασία, και ιδιαίτερα των εκπαιδευτικών, στην περιφέρειά τους, να προτείνουν στην κεντρική ηγεσία μέτρα που θα πρέπει να εφαρμοστούν αλλά και να υλοποιούν προγράμματα επιμόρφωσης ανάλογα με τις τοπικές ανάγκες. Είναι δεδομένο ότι ένα από βασικότερα προβλήματα τόσο του ελληνικού αλλά και του κυπριακού εκπαιδευτικού συστήματος (Pashiardis P., Tsiakkiros A., 2002) είναι ότι είναι πολύ συγκεντρωτικά και σε πολλές μελέτες φαίνεται η ανάγκη για να δοθεί μία σχετική ελευθερία στην σχολική μονάδα. Κάτω από αυτό το πρίσμα η δημιουργία μίας τέτοιας δομής μπορεί να προσφέρει πολλά σε αυτή την κατεύθυνση. Βέβαια ο χρόνος που υφίσταται αυτή η δομή είναι σχετικά μικρός για να φανούν τα αποτελέσματα.

Σε αυτή την εργασία δεν θα γίνει εκτενής αναφορά στην λειτουργία των ΠΕ.Κ.Ε.Σ. όμως σε μία μελλοντική εργασία θα ήταν χρήσιμο να μελετηθούν οι απόψεις των συντονιστών εκπαίδευσης για το έργο που επιτελούν και αυτό που θα μπορούσαν να επιτελέσουν στα πλαίσια πάντα που τους έχουν δοθεί με τον νόμο 4299/18, αλλά και των μάχιμων εκπαιδευτικών σχετικά με τον ρόλο των ΠΕ.Κ.Ε.Σ. και πώς θα μπορούσαν να συμβάλλουν ώστε να βελτιωθεί η παροχή του εκπαιδευτικού έργου στους έλληνες μαθητές.

2.5.4.3. Γνωμοδοτικά όργανα

Εκτός από τους επιστημονικούς φορείς που μελετούν και γνωμοδοτούν πάνω σε θέματα εκπαιδευτικής πολιτικής υπάρχουν και γνωμοδοτικά όργανα που σκοπό έχουν να γνωμοδοτούν προς τον Υπουργό Παιδείας πάνω σε θέματα εκπαιδευτικού σχεδιασμού. Φαίνεται παράδοξο πως υπάρχουν διαφορετικά όργανα με διαφορετική σύσταση τα οποία έχουν περίπου τον ίδιο ρόλο και αν σκεφτούμε ότι μία από τις αρμοδιότητες του Ι.Ε.Π. είναι να μελετά τις αλληλεπικαλύψεις ερευνητικές ή άλλες διαφορετικών φορέων σε θέματα εκπαίδευσης και να εισηγείται την άρση τους, αυτό χαρακτηρίζεται ακόμα πιο παράδοξο και είναι θέμα προς διερεύνηση σχετικά με τον εκπαιδευτικό σχεδιασμό στην Ελλάδα, δηλαδή ποιος τον κάνει, για ποιον, με τι μέσα και με ποιόν σκοπό.

Θα γίνει μία πολύ σύντομη αναφορά σε δύο τέτοιους γνωμοδοτικούς φορείς, που ο ένας αντικατέστησε τον άλλο. Αρχικά με το προεδρικό διάταγμα 127 του 2003 δημιουργείται το Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας (Ε.ΣΥ.Π.) με ρόλο όπως αναφέρθηκε γνωμοδοτικό προς τον Υπουργό Παιδείας σε θέματα εθνικού σχεδιασμού και χάραξης εκπαιδευτικής πολιτικής. Στα πλαίσια αυτού λειτουργούν τρία επιμέρους συμβούλια: το Συμβούλιο Ανώτατης Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (Σ.Α.Π.Ε.), το Συμβούλιο Ανώτατης Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (Σ.Α.Τ.Ε.), το Συμβούλιο Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (Σ.Π.Δ.Ε.). Το συμβούλιο αυτό καταργήθηκε το 2017 με τον νόμο 4452 και αντικαταστάθηκε από το Εθνικό Συμβούλιο Εκπαίδευσης και Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΕΣΕΚΑΑΔ), που λειτουργεί ακόμα και σήμερα. Βασική τροποποίηση είναι ότι κυρίαρχος στόχος είναι ο γνωμοδοτικός για θέματα εκπαιδευτικής πολιτικής αλλά με σαφή προσανατολισμό στη σύνδεση της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας.

2.6. Η εκπαιδευτική πολιτική στην Κύπρο

Το θέμα της συγκεκριμένης εργασίας σχετίζεται με την συγκριτική μελέτη του εκπαιδευτικού σχεδιασμού του ελληνικού και του κυπριακού εκπαιδευτικού συστήματος. Επιχειρείται μία αναφορά στον τρόπο με τον οποίο σχεδιάζεται η εκπαιδευτική πολιτική σε Ελλάδα και Κύπρο. Ο λόγος που αποφασίστηκε αυτή η προσέγγιση στην διπλωματική εργασία είναι η αναζήτηση ομοιοτήτων και διαφορών ανάμεσα στα δύο. Η Κύπρος είναι μία χώρα που πολύ έλληνες εκπαιδευτικοί και μάλιστα νέοι σε ηλικία με αυξημένα προσόντα επιλέγουν να μετακινηθούν για να εργαστούν εκεί, λόγω της εργασιακής ανασφάλειας έως θα λέγαμε σε ορισμένες ειδικότητες εργασιακής ανυπαρξίας. Ένα κίνητρο για αυτή τους την επιλογή είναι η κοινή γλώσσα που βοηθάει πολύ την ένταξη τους στο σύνολο είτε επαγγελματικό είτε κοινωνικό. Επίσης πολλοί κύπριοι φοιτητές επιλέγουν να σπουδάσουν στην Ελλάδα, έχοντας ολοκληρώσει την υποχρεωτική φοίτηση σε αυτό που στην Ελλάδα ονομάζεται Δευτεροβάθμια και στην Κύπρο μέση εκπαίδευση. Κρίνεται λοιπόν απαραίτητο να γνωστοποιηθούν οι στοχεύσεις και των δύο εκπαιδευτικών συστημάτων αλλά κυρίως ο τρόπος χάραξης εκπαιδευτικής πολιτικής.

Η Κύπρος θα μπορούσε να χαρακτηριστεί σαν ένα πολυπολιτισμικό έθνος με διαφορετικές εθνότητες, διαφορετικές θρησκείες, διαφορετικές γλώσσες. Σε αυτό το πλαίσιο θα πρέπει να αναφέρουμε ότι είναι μάλλον η μοναδική ανεξάρτητη χώρα στον κόσμο που είχε εγγυήτριες δυνάμεις. Αυτό βέβαια μακροπρόθεσμα είχε και θετικές αλλά και πολλά αρνητικές συνέπειες στις οποίες θα αναφερθούμε στην συνέχεια. Πριν αναφερθούμε στην οργάνωση του κυπριακού εκπαιδευτικού συστήματος, θα πρέπει να γίνει μια αναφορά στο πλαίσιο μέσα στο οποίο λειτουργεί και τις ανάγκες που καλείται να καλύψει. Το εκπαιδευτικό σύστημα της Κύπρου καθορίζεται από κάποιους σταθμούς στην πολιτική και κοινωνική ζωή του τόπου. Οι σημαντικές αυτές στιγμές ήταν το 1963 που άρχισαν βίαιες συγκρούσεις ανάμεσα σε ελληνοκύπριους και σε τουρκοκύπριους, ο δεύτερος σταθμός είναι η εισβολή των Τούρκων στην Κύπρο και τέλος η ένταξη της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή ένωση. Το γενικό χαρακτηριστικό της κυπριακής κοινωνίας είναι η πολυπολιτισμικότητα. Η Κύπρος αποτελείται από πολίτες με ελληνική καταγωγή, τουρκική καταγωγή, αρμένικη καταγωγή, μαρωνίτες (Pashiardis,P,Tsiakiros A.,2015). Είναι χαρακτηριστικό ότι το ένα τρίτο του πληθυσμού της Κυπριακής Δημοκρατίας προέρχεται από ξένες εθνότητες. Αυτό από μόνο του επιβάλλει το κυπριακό εκπαιδευτικό σύστημα να χαρακτηρίζεται από παροχή ίσων ευκαιριών σε όλους τους μαθητές και να διαμορφώνει μαθητές που να δέχονται την διαφορετικότητα.

Ας αναφερθούμε συνοπτικά στην διαδρομή που διέγραψε το κυπριακό εκπαιδευτικό σύστημα από την ανεξαρτησία του κράτους έως και σήμερα. Μετά την ανεξαρτησία της Κύπρου οι συνθήκες Λονδίνου και Γενεύης όρισαν την λειτουργία της εκπαίδευσης σε δύο κοινοτικά γραφεία, ένα για τους Ελληνοκύπριους και όποιες άλλες εθνότητες συντάσσονταν μαζί τους και μία για τους Τουρκοκύπριους. Ο προσανατολισμός της ελληνοκυπριακής εκπαίδευσης είχε ξεκάθαρα ελληνικό προσανατολισμό δηλαδή υιοθετήθηκαν οι ελληνικές εκπαιδευτικές πρακτικές. Μέχρι και το 1963 που οι βίαιες συγκρούσεις διαχώρησαν την παράλληλη πορεία της εκπαίδευσης των δύο κοινοτήτων. Η Τούρκικη εισβολή με τις καταλυτικές της συνέπειες για το Κυπριακό έθνος, όπου περίπου 200.000 Ελληνοκύπριοι προσφυγοποιήθηκαν στην ίδια τους την χώρα. Για την εκπαίδευση αυτό αποτέλεσε ένα κομβικό σημείο καθώς οι εκπαιδευτικοί έχασαν τον τόπο εργασίας τους, οι μαθητές τα σπίτια και τα σχολεία τους αλλά

κυρίως την συνειδητοποίηση ότι τους είχε απαγορευτεί δια παντός να γυρίσουν στις πατρογονικές εστίες. Όμως η εκπαίδευση βρήκε την ισορροπία της σχετικά γρήγορα σε μία χώρα με υψηλό βιοτικό αλλά πολιτισμικό επίπεδο. Το επόμενο και τελευταίο μέχρι και σήμερα σημείο καμπής ήταν η είσοδος της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 2004. Η εκπαίδευση από εκείνη την στιγμή έχει πάρει μία ευρωπαϊκή διάσταση τόσο στην δομή, την οργάνωση όσο και τους στόχους.

Το κυπριακό εκπαιδευτικό σύστημα παρουσιάζει αρκετές ομοιότητες αλλά και πολλές διαφορές με το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα. Μία πολύ βασική ομοιότητα που έχει καθορίσει την πορεία του μέχρι ακόμα και σήμερα είναι ο συγκεντρωτικός χαρακτήρας του. Ενιαία αναλυτικά και ωρολόγια προγράμματα για όλη την χώρα χωρίς να υπάρχει η δυνατότητα παράκαμψης των εκπαιδευτικών από αυτά. Επίσης η εκπαίδευση προσφέρεται δωρεάν καιώς και η παροχή στους μαθητές και εκπαιδευτικούς δωρεάν βιβλίων αλλά και μεταφοράς προς τα σχολεία (Pashiardis P, Tsiakiros A., 2015). Το Υπουργείο Παιδείας της Κύπρου είναι το μοναδικό υπεύθυνο για την χάραξη της εκπαιδευτικής πολιτικής. Θεσπίζει νόμους για την εκπαίδευση, είναι υπεύθυνο για την εφαρμογή τους, σχεδιάζει και υλοποιεί προγράμματα επιμόρφωσης για τους εκπαιδευτικούς, σχεδιάζει και παρέχει στην εκπαιδευτική κοινότητα καινοτόμα προγράμματα, ενθαρύνει τις διασυνδέσεις των δημόσιων κυπριακών σχολείων μεταξύ τους αλλά και με άλλα ευρωπαϊκά σχολεία. Μία από τις βασικές διαφορές σε σχέση με την Ελλάδα είναι η ουσιαστική συμμετοχή των γονέων. Υπάρχουν οργανωμένες ενώσεις γονέων που συμμετέχουν στις διαβουλεύσεις για τον στρατηγικό σχεδιασμό, επίσης υπάρχει μέριμνα για την επιμόρφωση των γονέων μέσω των σχολών γονέων ώστε να μπορούν να υποστηρίξουν τα παιδιά τους σε αυτό το τόσο ανταγωνιστικό περιβάλλον για το οποίο τα προετοιμάζει η εκπαίδευση. Επίσης σημαντική διαφορά είναι η υποστήριξη που προσφέρεται στην Κύπρο στην εκπαίδευση μαθητών άλλων εθνοτήτων, θρησκευτικών ομάδων (Μαρωνίτες, Αρμένιοι, Καθολικοί), όπως και των Τουρκοκυπρίων (Απολογιστική έκθεση Υ.Π.Π.Α.Ν. Κύπρου, 2013). Οι δαπάνες για την παιδεία προέρχονται από τον κρατικό προϋπολογισμό. Σημαντικός σταθμός και για την Κύπρο όπως και για την Ελλάδα τα χρόνια της κρίσης, όπου η κρατική χρηματοδότηση για την εκπαίδευση μειώθηκε κατά 8% περίπου, με ότι συνέπειες μπορεί να αποφέρει αυτό για την εκπαίδευση (Tsiakiros A., 2018). Τα τελευταία χρόνια επιχειρείται στην Κυπριακή Δημοκρατία μια εκπαιδευτική μεταρρύθμιση με ευρωπαϊκό προσανατολισμό. Βασικά χαρακτηριστικά της είναι η διαφάνεια, έτσι οι πληροφορίες πρέπει να διαχέονται προς όλους τους εμπλεκόμενους και τελικά στην κοινότητα, το άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία, η λογοδοσία όλων των εμπλεκόμενων (εκπαιδευτικών αλλά και διοικητικών υπαλλήλων) και τέλος η αξιολόγηση τόσο του εκπαιδευτικού έργου όσο και των εκπαιδευτικών. Αυτά τα τρία στοιχεία είναι που ίσως λείπουν από την ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα. Στην νέα εκπαιδευτική μεταρρύθμιση βασικά χαρακτηριστικά που προβλέπονται είναι σχεδιαστούν είναι η αποκέντρωση αλλά και η ενίσχυση των σχολικών μονάδων (Tsiakiros A., Pashiardis P., 2002). Στην πρόταση των Τσιακίρη και Πασιαρδή για τον στρατηγικό σχεδιασμό για το εκπαιδευτικό σύστημα της Κύπρου αναφέρεται ο σχεδιασμός πρέπει να είναι σε βάθος έξι χρόνων επειδή μπορεί να γίνει η οργάνωση, η εφαρμογή αλλά και η αξιολόγηση έτσι ώστε να επανασχεδιαστεί.

2.6.1. Δομές που είναι υπεύθυνες για τον στρατηγικό σχεδιασμό της κυπριακής εκπαίδευσης

Η βασική διαφορά με το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα είναι ότι οι δομές που είναι υπεύθυνες για την χάραξη της εκπαιδευτικής πολιτικής της Κύπρου ανήκουν στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού της Κύπρου είναι δηλαδή τμήματα της κεντρικής διοίκησης σε αντίθεση με την Ελλάδα που το αρμόδιο όργανο είναι μία ανεξάρτητη αρχή με δική του οργάνωση ανεξάρτητη από αυτή του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων. Στην Κύπρο λοιπόν τα αρμόδια όργανα/υπηρεσίες είναι το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου και η Μονάδα στρατηγικής και στρατηγικού σχεδιασμού.

2.5.1.2. Το παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου

Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου ιδρύθηκε το 1973 μετά από εισήγηση του συμβούλου της Unesco E.G. Wedel με βασικό σκοπό της πρότασης την εκπαιδευτική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών. Αργότερα απέκτησε αρμοδιότητες για την ανάπτυξη των αναλυτικών προγραμμάτων αλλά και τέλος το 2008 στις αρμοδιότητες του είναι και η εκπαιδευτική έρευνα αλλά και η αξιολόγηση. Από το 2009 λειτουργεί με την νέα του δομή. Σύμφωνα με όσα αναφέρονται στην επίσημη ιστοσελίδα του υπουργείου Παιδείας της Κύπρου, η δομή του αποτελείται από τους τομείς της επιμόρφωσης, της εκπαιδευτικής τεκμηρίωσης, της εκπαιδευτικής τεχνολογίας, την υπηρεσία ανάπτυξης προγραμμάτων. Επίσης στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο ανήκει και το νεοσυσταθέν Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας και Αξιολόγησης.

Ας γνωρίσουμε αναλυτικά τις λειτουργίες που επιτελεί κάθε ένας τομέας του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και κατά πόσο αυτές συσχετίζονται με τον ρόλο που του έχει ανατεθεί. Ο τομέας επιμόρφωσης φιλοδοξεί να καλύψει τις ανάγκες των εκπαιδευτικών ώστε να ενισχύσει τους εκπαιδευτικούς και κατ'επέκταση τις σχολικές μονάδες, ώστε να ανταποκριθούν στις αυξημένες απαιτήσεις και να τις καταστήσει εφάμιλλες των σχολείων της Ευρωπαϊκής ένωσης, διοργανώνοντας δράσεις, σεμινάρια, συνέδρια. Ο τομέας εκπαιδευτικής τεκμηρίωσης έχει βασικό σκοπό την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών κυρίως πάνω σε θέματα διδακτικής μεθοδολογίας, καινοτομιών στην εκπαίδευση αλλά και διοίκηση της εκπαίδευσης. Για τον σκοπό αυτό έχει δημιουργηθεί βιβλιοθήκη που το υλικό της φιλοδοξεί να βοηθήσει τους εκπαιδευτικούς στην επαγγελματική τους εξέλιξη. Ο τομέας εκπαιδευτικής τεχνολογίας βασική στόχευση έχει την ένταξη των Τ.Π.Ε. στην εκπαίδευση έτσι ώστε να ενισχυθεί η διδακτική πράξη. Βοηθάει τους εκπαιδευτικούς τόσο με σχεδίαση και διάδοση υλικού όσο και σε τεχνικό επίπεδο. Η Υπηρεσία Ανάπτυξης Προγραμμάτων σαν βασική αρμοδιότητα έχει την συγγραφή και έκδοση σχολικών βιβλίων, συνεργάζεται άμεσα με το Ι.Τ.Υ.Ε. "ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ" που εκδίδει τα ελληνικά σχολικά βιβλία. Τέλος το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας και Αξιολόγησης έχει σκοπό την προώθηση της ερευνητικής διαδικασίας πάνω σε θέματα εκπαίδευσης. Μέσα από την έρευνα και την αξιολόγηση αξιολογούνται νέες καινοτομίες που έχουν εισαχθεί στην εκπαίδευση. Μία από βασικές παραμέτρους για την ύπαρξη του Κ.Ε.Ε.Α. είναι να ενδυναμωθεί η εκπαιδευτική έρευνα σε επίπεδο σχολικής μονάδας. Αν συγκρίνουμε τους στόχους του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου θα δούμε ότι οι τομείς στους οποίους είναι διαρθρωμένο το βοηθούν στην επίτευξη των στόχων του.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι βασικοί άξονες στην λειτουργία του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

1. Προσφέρει ενδοϋπηρεσιακή επιμόρφωση στους εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων, με διάφορα υποχρεωτικά προγράμματα και προαιρετικά σεμινάρια
2. Προγραμματίζει και διεξάγει εκπαιδευτικές έρευνες και μελέτες αξιολόγησης
3. Παρακολουθεί και αποδελτιώνει τις σύγχρονες τάσεις στην Παιδαγωγική
4. Προωθεί την αξιοποίηση των Νέων Τεχνολογιών στην Εκπαίδευση
5. Μεριμνά για τη συγγραφή και έκδοση βιβλίων εκπαιδευτικού ενδιαφέροντος, το σχεδιασμό και την παραγωγή διδακτικού υλικού, την έκδοση σχολικών βιβλίων.

Πίνακας 3 Βασικοί άξονες του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου
<http://www.pi.ac.cy/pi>

Πηγή :

2.6.1.3. Μονάδα πολιτικής πολιτικής και στρατηγικού σχεδιασμού

Ενταγμένη στην δομή του Υπουργείου Παιδείας της Κύπρου είναι και η Μονάδα Πολιτικής και Στρατηγικού Σχεδιασμού. Από τον τίτλο του είναι ξεκάθαρο ότι πρόκειται για μία υπηρεσία που σκοπό έχει την χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής και τον μακροχρόνιο στρατηγικό σχεδιασμό για την εκπαίδευση. Η υπηρεσία αυτή είναι αρμόδια για την κατάρτιση του στρατηγικού σχεδιασμού που αναρτάται στην επίσημη ιστοσελίδα του Υπουργείου στην αρχή κάθε χρόνου και γίνεται ευρέως γνωστή σε όλους τους εμπλεκόμενους. Η μονάδα αυτή βοηθάει κυρίως τον Υπουργό στην θέσπιση μέτρων αλλά και μετατροπή δομών και λειτουργιών της εκπαίδευσης όμως επίσης συνεργάζεται και με το Υπουργικό Συμβούλιο καθώς βασικός και θα λέγαμε καθοριστικός παράγοντας είναι η οικονομική δυνατότητα του κράτους να εφαρμόσει τις στρατηγικές που σχεδιάζονται, καθώς και να ικανοποιούνται οι ανάγκες της κοινωνίας μέσα από τη εκπαίδευση. Η δομή βέβαια αυτή όσο σημαντικό και αν είναι το έργο της δεν αναφέρεται κατευθείαν στον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Παιδείας, όπως συμβαίνει με το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, αλλά ανήκει σε μία υπηρεσία με τα τίτλο “άλλες υπηρεσίες και ενώσεις”.

2.6.2. Στρατηγικό σχέδιο περιόδου 2020-2022

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω στην επίσημη ιστοσελίδα του Υπουργείου Παιδείας Κύπρου υπάρχει αναρτημένο το στρατηγικό σχέδιο για την εκπαίδευση για τα επόμενα δύο χρόνια. Σε ένα έγγραφο 150 περίπου σελίδων αναγράφεται όλο το όραμα, η αποστολή, οι στρατηγικές επιδιώξεις για όλους τους άξονες της εκπαίδευσης στην Κύπρο. Μελετώντας το αυτό όλοι οι εμπλεκόμενοι, μαθητές, εκπαιδευτικοί, γονείς, περιφερειακή και κεντρική διοίκηση αλλά και οι μελλοντικοί ερευνητές έρχονται σε επαφή με το σκεπτικό με το οποίο θεσπίζονται νόμοι, οργανώνονται δομές, στελεχώνονται υπηρεσίες, αναπροσαρμόζονται αναλυτικά προγράμματα, γράφονται καινούργια βιβλία. Με αυτόν τον τρόπο όλοι είναι ενήμεροι και εν δυνάμει μπορούν να εκφέρουν τεκμηριωμένο λόγο υπέρ ή κατά όσων αποφασίζονται, ώστε να υπάρχει ένας διαρκής ουσιαστικός και παραγωγικός διάλογος με σκοπό κανένας να μην είναι αμέτοχος σε αυτή την διαρκή και δημιουργική διαδικασία για την «Διαμόρφωση πολιτών εγγράμματων» όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται.

Αναλυτικά βασική αποστολή του Υπουργείου είναι η παροχή αναβαθμισμένης, συνεχούς και ισότιμης εκπαίδευσης σε όλους ανεξάρτητα φύλης, γλώσσας, καταγωγής, θρησκείας, φύλου με βασικό μέλημα να διαμορφωθούν πολύπλευρες προσωπικότητες με *«δεξιότητες, υπευθυνότητα, δημοκρατικό ήθος, ιστορική ταυτότητα, αλλά και σεβασμό στη διαφορετικότητα»*. Το εκπαιδευτικό σύστημα θα πρέπει να διαπνέεται από διαφάνεια, ισότητα, συνεργατικότητα, αποτελεσματικότητα αλλά και λογοδοσία. Οι στρατηγικοί στόχοι για την επόμενη τριετία αφορούν στο εκπαιδευτικό προσωπικό, τις διοικητικές δομές και μαθητές, συγκεκριμένα επαγγελματική ανάπτυξη και συνεχή επιμόρφωση για εκπαιδευτικούς, αναδιοργάνωση και εκσυγχρονικό δομών, και σε όλα αυτά βασικός άξονας θα είναι η αξιολόγηση και η αποτελεσματικότητα.

Μετά την εκτενή μελέτη της βιβλιογραφίας, σχετικά με την χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής, των μεθόδων που εφαρμόζονται σε παγκόσμιο επίπεδο αλλά και των παραγόντων που μπορούν να επηρεάσουν την επιλογή της μίας ή της άλλης μεθόδου, των σταδίων που ακολουθεί η κεντρική υπηρεσία αλλά και οι θεσμοί ώστε να καταλήξουν στα κατάλληλα μέτρα που πρέπει να υλοποιηθούν σαν κεντρική πολιτική πρακτική για το συγκεκριμένο κράτος λαμβάνοντας υπόψιν το περιβάλλον στο οποίο θα εφαρμοστεί, την κοινωνικοοικονομική κατάσταση της χώρας αλλά και λαμβάνοντας υπόψιν τις πιθανές αλλαγές του πλαισίου στο οποίο θα εφαρμοστεί, προέκυψαν τα παρακάτω ερευνητικά ερωτήματα

Τα ερευνητικά ερωτήματα που θα διερευνηθούν είναι τα ακόλουθα :

1. Ποιοι παράγοντες είναι αυτοί που λαμβάνονται υπόψιν κατά τον εκπαιδευτικό σχεδιασμό στην Ελλάδα αλλά και στην Κύπρο
2. Υπήρξε μεταστροφή στις προτεραιότητες αλλά στους παράγοντες που επηρέασαν την λήψη συγκεκριμένων αποφάσεων;
3. Συνδέεται ο εκπαιδευτικός σχεδιασμός με την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών ή του εκπαιδευτικού έργου;
4. Ποια είναι η σχέση ανάμεσα στον εκπαιδευτικό σχεδιασμό για το μέλλον και τις αλλαγές που ανακοινώνονται στον παρόν;

3. Μεθοδολογία

Μετά από μελέτη της βιβλιογραφίας που αναφέρεται στο προς διερεύνηση θέμα ακολούθησε έρευνα για να εξαχθούν συμπεράσματα σχετικά με τον εκπαιδευτικό σχεδιασμό σε Ελλάδα και Κύπρο. Βασικός σκοπός της συγκεκριμένης έρευνας είναι, αφού καταγραφούν οι ομοιότητες και οι διαφορές των εκπαιδευτικών πολιτικών που σχεδιάζονται σε Ελλάδα και Κύπρο, να διερευνηθούν οι παράγοντες που επηρεάζουν τον σχεδιασμό τις εκπαιδευτικές πολιτικές αλλά και να αναζητηθούν οι γενεσιουργές αιτίες που οδήγησαν στην ανάγκη για μεταβολή του υφιστάμενου εκπαιδευτικού συστήματος ή ενός τμήματός του.

Για την εξαγωγή αποτελεσμάτων, στα πλαίσια μίας εκπαιδευτικής έρευνας, μπορούν να χρησιμοποιηθούν ποικίλες μέθοδοι. Αρχικά αναφερόμαστε στην έννοια της εκπαιδευτικής έρευνας και τις βασικές της έννοιες.

3.1 Εκπαιδευτική έρευνα –Βασικές έννοιες

Ο λόγος για τον οποίο αναφερόμαστε συγκεκριμένα στην εκπαιδευτική έρευνα και την διαχωρίζουμε από τα άλλα είδη έρευνας, δηλαδή την έρευνα που εφαρμόζεται στις κοινωνικές ή στις φυσικές επιστήμες είναι η φύση της, οι μεθοδολογίες που ακολουθούνται αλλά και συμπεράσματα στα οποία καταλήγει, όπως αναφέρουν οι Verma G. και Mallick K. στο έργο τους «Εκπαιδευτική έρευνα –Θεωρητικές προσεγγίσεις και τεχνικές»(2004). Έτσι γενικά η εκπαιδευτική έρευνα εφαρμόζεται στις παρακάτω θεματικές περιοχές:

1.Ατομική επίδοση, 2. Ομαδική επίδοση, 3. Επίδοση σε επίπεδο σχολείων, 4.Μάνατζμεντ σχολείων, 5.Διαπροσωπικές σχέσεις, 6.Αναλυτικό πρόγραμμα, 7.Εκπαιδευτικοί.

Όπως γίνεται εύκολα αντιληπτό όλες αυτές οι θεματικές περιοχές είναι αυτές που καθορίζουν τα βασικά χαρακτηριστικά ενός εκπαιδευτικού συστήματος και θα πρέπει να διερευνούνται κατά τον σχεδιασμό μίας εκπαιδευτικής πολιτικής.

Για αυτούς τους λόγους στην συγκεκριμένη εργασία θα ακολουθηθούν μέθοδοι της εκπαιδευτικής έρευνας.

Για να ορίσουμε την εκπαιδευτική έρευνα θα πρέπει να δώσουμε κάποιους από του ορισμούς τους οποίους κατά καιρούς ποδόθηκαν στην έννοια αυτή. Μερικοί από τους ορισμούς για την εκπαιδευτική έρευνα είναι οι παρακάτω. Ο Thouless(1969) αναφέρει «..Θα πρέπει να αντιληφθούμε την εκπαιδευτική έρευνα ως μία έρευνα που εμπεριέχει εμπειρικές και πειραματικές έρευνες, αλλά όχι τις ιστορικές και συγκριτικές μελέτες στην εκπαίδευση». Ενώ ο Anderson (1990) έγραψε ότι «Η έρευνα στην εκπαίδευση είναι μία προσπάθεια επιστημονικού κλάδου να απευθύνει ερωτήσεις ή να λύσει προβλήματα μέσα από την συλλογή και ανάλυση πρωταρχικών δεδομένων με σκοπό την περιγραφή, εξήγηση, γενίκευση και πρόβλεψη». Ο Stenhouse (1984) αναφέρει ότι «η συστηματική δραστηριότητα η οποία κατευθύνεται στην απόκτηση γνώσεων ή προσθέτει στην κατανόηση της υπάρχουσας γνώσης και που έχει σημασία στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της εκπαίδευσης».

3.2 Βασικά εργαλεία που χρησιμοποιούνται στην εκπαιδευτική έρευνα

Σε μία εκπαιδευτική έρευνα χρησιμοποιούνται διάφορα εργαλεία ανάλογα με τους σκοπούς που προδιαγράφονται από τον ερευνητή ότι θα πρέπει να υπηρετεί η έρευνα. Τα βασικά εργαλεία αναφέρονται παρακάτω.

1. Η ανάλυση γραπτών τεκμηρίων, 2. Η μελέτη περίπτωσης, 3. Οι επισκοπήσεις, 4. Τα ερωτηματολόγια, 5. Οι συνεντεύξεις, 6. Οι τεχνικές παρατήρησης

Κατά την διεξαγωγή μίας ποιοτικής μεθόδου, η οποία και ακολουθήθηκε στην συγκεκριμένη έρευνα, χρησιμοποιείται κυριώς η συνέντευξη. Για αυτόν τον λόγο κρίθηκε απαραίτητο να γίνει ιδιαίτερη αναφορά στους σκοπούς αλλά και στον τρόπο λήψης μίας συνέντευξης και γενικά σε όσα πρέπει να γνωρίζει ο ερευνητής για την ορθή λήψη μίας συνέντευξης στα πλαίσια υλοποίησης εκπαιδευτικής έρευνας.

3.2.1. Η συνέντευξη

Σε αντίθεση με τα ερωτηματολόγια που αποσκοπούν στο να εξάγουν δεδομένα για στατιστική επεξεργασία με την συνέντευξη γίνεται προσπάθεια για μία έρευνα σε βάθος. Ένας ορισμός της συνέντευξης αναφέρεται σε αυτή ως *«μία συζήτηση ανάμεσα σε δύο ή περισσότερους ανθρώπους, όπου ένας ή περισσότεροι από τους συμμετέχοντες αναλαμβάνει την ευθύνη να εκθέσει το περιεχόμενο αυτών που έχουν ειπωθεί»* (Powney και Watts, 1984). Με βάση τον παραπάνω ορισμό αλλά και την μελέτη της βιβλιογραφίας τα βασικά στοιχεία μίας συνέντευξης είναι ο ερευνητής, το άτομο δηλαδή που υλοποιεί την έρευνα, καθορίζει το περιεχόμενο της συνέντευξης και σχεδιάζει σε αρχικό τουλάχιστον επίπεδο το πλαίσιο των θεμάτων που θα συζητηθούν, αλλά και αυτός που θα οργανώσει τις ερωτήσεις. Το δεύτερο είναι ο συνεντευξιαζόμενος, ο οποίος θα δεχτεί να παραχωρήσει την συνέντευξη, θα ορίσει τον τόπο αλλά και τον χρόνο που θα υλοποιηθεί η συνέντευξη αλλά και θα δώσει την άδεια για την μαγνητοφώνηση και την επεξεργασία αλλά και προβολή των αποτελεσμάτων. Το τρίτο στοιχείο είναι ουσιαστικά και ο συνδετικός κρίκος ανάμεσα στον ερευνητή και τον συνεντευξιαζόμενο είναι το περιεχόμενο της συνέντευξης που καθορίζεται από τον ερευνητή με βάση τους σκοπούς της έρευνας. Βασικά προβλήματα της συνέντευξης σε σχέση κυρίως με τα ερωτηματολόγια είναι ο χρόνος που θα πρέπει ο ερευνητής διαθέσει καθώς από την μία πρέπει να είναι παρών και να ρυθμίζει την συνέντευξη, καθώς και γιατί ο συνολικός χρόνος για την λήψη των συνεντεύξεων είναι πολύ μεγαλύτερος από αυτό που απαιτείται για την συλλογή των ερωτηματολογίων. Επίσης στην περίπτωση χρήσης ερωτηματολογίων ο ερευνητής μπορεί να ασχοληθεί με την έρευνά του ενώ οι συμμετέχοντες συμπληρώνουν τα ερωτηματολόγια, μιας και δεν απαιτείται η φυσική του παρουσία ενώ με την συνέντευξη θα λέγαμε ότι πρόκειται για «νεκρό χρόνο» για τον ερευνητή, μιας και δεν μπορεί ταυτόχρονα να κάνει κάτι άλλο σε σχέση πάντα με την έρευνά του.

Τα πλεονεκτήματα της συνέντευξης σε σχέση με το ερωτηματολόγιο παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα που παρουσιάζεται στο βιβλίο «Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας» των L. Cohen, L. Manion, K. Morrison (2008)

Ζητήματα που πρέπει να ληφθούν υπόψη	Συνέντευξη	Ερωτηματολόγιο
1. Προσωπική ανάγκη για συλλογή στοιχείων	Απαιτεί συνεντευκτές	Απαιτεί έναν υπάλληλο
2. Μεγαλύτερη δαπάνη συνεντευκτών	Αμοιβή και εκτύπωση	Γαχυδρομικά τέλη
3. Ευκαιρίες για διευκρίνιση των απαντήσεων(Προσωποποίηση)	Πολλές	Περιορισμένες
4. Ευκαιρίες για ερωτήσεις	Πολλές	Περιορισμένες
5. Ευκαιρίες για εμβάθυνση	Πιθανές	Δύσκολες
6. Σχετική έκταση της αναγωγής των στοιχείων	Μεγάλη (Λόγω της κωδικοποίησης)	Περιορίζεται κυρίως στην κατάταξη
7. Τυπικά, ο αριθμός απαντώντων που μπορούν να προσεγγιστούν	Περιορισμένος	Μεγάλος
8. Ποσοστό ανταπόκρισης	Καλό	Χαμηλό
9. Πηγές σφάλματος	Συνεντευκτής,εργαλείο,κωδικοποίηση, δείγμα ,	Περιορίζεται στο εργαλείο και στο δείγμα
10. Συνολική αξιοπιστία	Σχετικά περιορισμένη	Καλή
11. Έμφαση στην ικανότητα γραφής	Περιορισμένη	Εκτεταμένη

Πίνακας 4 Τα πλεονεκτήματα της συνέντευξης έναντι του ερωτηματολογίου (Tuckman,1972)

3.2.1.1 Είδη συνέντευξης

Οι συνεντεύξεις χωρίζονται σε τρία είδη. Την δομημένη, την μη-δομημένη ή ανοιχτή και την ημιδομημένη. Κατά την δομημένη συνέντευξη ο ερευνητής σχεδιάζει τις ερωτήσεις και δεν παρεκκλίνει καθόλου από αυτές. Αντίθετα στην μη δομημένη ο ερευνητής καθορίζει το γενικό πλαίσιο , αλλά αφήνει στον συνεντευξιαζόμενο την απόλυτη ελευθερία, του επιτρέπει να μιλήσει ελεύθερα και στο τέλος αυτός αξιολογεί τα λεγόμενά του. Τέλος στην ημιδομημένη συνέντευξη ο ερευνητής προσέρχεται στην συνέντευξη με σχεδιασμένο το πλάνο των ερωτήσεων αλλά σε πολλά σημεία μπορεί να κάνει διευκρινιστικές ερωτήσεις για να διερευνήσει σε βάθος πτυχές που δεν είχε αρχικά σχεδιάσει να μελετήσει και προέκυψαν κατά την διάρκεια της συζήτησης. Θα λέγαμε ότι βασικό στοιχείο μίας επιτυχημένης συνέντευξης είναι η επικοινωνία που αναπτύσσεται ανάμεσα σε ερευνητή και συνεντευξιαζόμενο και περαιτέρω η ανάπτυξη σχέσης εμπιστοσύνης μεταξύ τους, που θα δημιουργήσει πρόσφορο έδαφος ώστε οι απαντήσεις να είναι ειλικρινείς και να αναδειχθούν σημαντικοί παράγοντες που οδηγούν σε καθορισμό στάσεων, απόψεων, αντιδράσεων που είναι αντικείμενα μελέτης της έρευνας (Ζαφειρόπουλος, 2005).

3.2.1.2. Ημιδομημένη συνέντευξη- Σχέδιο συνέντευξης

Όπως αναφέρθηκε στην προηγούμενη παράγραφο, η ημιδομημένη συνέντευξη έχει ένα αρχικό πλάνο ερωτήσεων αλλά υπάρχει και ελευθερία για τον σχεδιασμό και την διατύπωση νέων ερωτήσεων κατά την διαδικασία της συνέντευξης. Σε αυτό το σημείο θα αναφερθούμε στον τρόπο που σχεδιάζουμε μία συνέντευξη, σε αυτό το πρώτο σχέδιο με το οποίο προσέρχεται ο ερευνητής. Στο βιβλίο με τίτλο «Εκπαιδευτική έρευνα –θεωρητικές προσεγγίσεις και τεχνικές

(G.Verma και K.Mallick, 2004) ένας χρήσιμος οδηγός για την συνέντευξη που παρουσιάστηκε στο BERA Newsletter και ακολουθεί συνοπτικά στον παρακάτω πίνακα:

1. Είδος και πλαίσιο της συνέντευξης	α. Τι είδους συνέντευξη θα χρησιμοποιηθεί; β.Πόση ευελιξία θα έχει ο υπεύθυνος της συνέντευξης; γ.Ποια θα είναι η διάρκεια, ο τόπος και η περίσταση της συνέντευξης ;
2. Χαρακτηριστικά αυτών που συμμετέχουν στην συνέντευξη	α. Ερωτώμενοι 1.Ποιοι και πόσοι άνθρωποι εμπλέκονται ; 2. Πού βασίστηκε και πως έγινε η επιλογή τους ; β. Οι υπεύθυνοι της συνέντευξης 1.Τι εμπειρία έχει από συνεντεύξεις; 2.Ποια η σχέση τους με την κύρια έρευνα ; 3. Ποια η κοινωνική τους θέση και ποια η σχέση τους με τους ερωτώμενους ;
3. Ο σκοπός της συνέντευξης	1. Τι έχει ειπωθεί στους ερωτώμενους για τους σκοπούς της συνέντευξης; 2. Οι ερωτώμενοι τους αντιλαμβάνονται με τον ίδιο τρόπο; 3. Ποιος θα έχει πρόσβαση στα δεδομένα που συλλέχθηκαν και είναι αυτό διαπραγματεύσιμο ;
4. Οι μέθοδοι συλλογής των δεδομένων	1.Πόσο αυστηρά ελεγχόμενη είναι η μέθοδος υποβολής ερωτήσεων; 2.Πώς καταγράφονται οι απαντήσεις ;
5. Ανάλυση και παρουσίαση των δεδομένων	1. Ποιος αναλύει τι ; 2. Χρησιμοποιούνται πλήρεις μεταγραφές της συνέντευξης ; 3. Πάνω σε ποια βάση φιλτράρονται τα δεδομένα;
6. Κατανέμοντας τα αποτελέσματα	1.Πώς αξιολογούνται τα αποτελέσματα της συνέντευξης ; 2.Τι πρόσβαση θα έχει η ακαδημαϊκή κοινότητα στα μη επεξεργασμένα δεδομένα

Πίνακας 5 Χρήσιμος Οδηγός μίας συνέντευξης

(Powney and Watts,1984)

Θα πρέπει να αναφερθούμε συνοπτικά στο πώς μπορούμε να οργανώσουμε το προς διερεύνηση θέμα, με την χρήση συνέντευξης. Σύμφωνα με τον Kvale (1996) ορίζονται επτά στάδια που πρέπει να ακολουθηθούν

1.Δημιουργία θεματικών ενοτήτων, 2.Σχεδιασμός, 3. Διεξαγωγή της συνέντευξης, 4.Μεταγραφή, 5. Ανάλυση, 6.Επιβεβαίωση, 7.Αναφορές (L.Cohen, L.Manion and K. Morrison,2008)

3.3. Ποσοτική ή ποιοτική

Η εκπαιδευτική έρευνα ακολουθεί δύο βασικές μεθοδολογίες. Η μία είναι η ποσοτική μέθοδος και η άλλη είναι η ποιοτική μέθοδος. Ένας ερευνητής μετά την μελέτη της βιβλιογραφίας θα

πρέπει να επιλέξει την μέθοδο που συμβαδίζει με και θα μπορούσαμε να πούμε εξυπηρετεί περισσότερο τους σκοπούς για τους οποίους διεξάγει μία έρευνα. Για να γίνει κατανοητή η διάκριση ανάμεσα στις δύο θα πρέπει να διευκρινιστούν οι σκοποί που εξυπηρετεί η κάθε μία. Κάθε μία από τις μεθόδους χρησιμοποιεί άλλου τύπου δεδομένων αλλά και εφαρμόζει διαφορετικό τρόπο ανάλυσης των δεδομένων για να καταλήξει σε συμπεράσματα. Η ποσοτική μέθοδος εστιάζει στη συλλογή δεδομένων τα οποία μπορούν να ποσοτικοποιηθούν. Εκείνο που είναι σημαντικό είναι τα δεδομένα να οργανωθούν σε συγκεκριμένες κλίμακες που η επεξεργασία τους θα οδηγήσει σε στατιστική επεξεργασία και τις πιο πολλές φορές τα τελικά συμπεράσματα οπτικοποιούνται και παρουσιάζονται με την μορφή γραφημάτων ώστε να οδηγήσουν σε γενικεύσεις (Maykut και Morehouse, 1994). Στην ποσοτική προσέγγιση δηλαδή γίνεται προσπάθεια από την συλλογή ατομικών απόψεων και στάσεων ο ερευνητής να καταλήξει σε γενικά συμπεράσματα που τελικά θα χρησιμοποιηθούν για την καθολική εφαρμογή μίας απόφασης και των συγκεκριμένων μέτρων που θα ληφθούν.

Αντίθετα στην ποιοτική έρευνα ο ερευνητής εστιάζει κυρίως στην αναζήτηση των αιτιών που οδηγούν σε συγκεκριμένες συμπεριφορές, απόψεις ή στάσεις. Αυτός είναι και ο λόγος που βασικότερος παράγοντας εοιτυχίας της είναι η κατάλληλη επιλογή των ατόμων που θα συμμετέχουν στην έρευνα. Οι απόψεις τους και οι εμπειρίες τους θα οδηγήσουν στα κατάλληλα συμπεράσματα. Αυτός είναι και ο λόγος που η ποιοτική έρευνα χρησιμοποιεί άλλον τύπο δεδομένων από την ποσοτική. Στην ποιοτική δεν εστιάζουμε στην στατιστική ανάλυση ούτε στη σύγκριση ανάμεσα στα δεδομένα αλλά «στην αναζήτηση ερμηνειών των κοινωνικών δραστηριοτήτων». Οι διαφοροποιήσεις που αναφέρθηκαν για την ποιοτική και την ποσοτική έρευνα δεν αποκλείουν την χρήση και των δύο παράλληλα σε μία εκπαιδευτική έρευνα, ανάλογα με τα στοιχεία που θέλουμε να εξάγουμε σε κάθε στάδιο της έρευνας.

Ακόμα πρέπει να αναφερθεί εδώ ότι και τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται στις δύο μεθόδους είναι διαφορετικά. Έτσι στην ποσοτική έρευνα χρησιμοποιούνται κυρίως τα ερωτηματολόγια ενώ στην ποιοτική έρευνα χρησιμοποιούνται κυρίως οι συνεντεύξεις. Μία ακόμα διαφορά είναι το πλήθος των ατόμων που συμμετέχουν στην έρευνα. Στην ποσοτική έρευνα συμμετέχουν πολύ περισσότερα άτομα που καλούνται να συμπληρώσουν ένα πολύ καλά οργανωμένο ερωτηματολόγιο σε αντίθεση με την ποιοτική έρευνα που συμμετέχουν πολύ λιγότερα άτομα, προσεκτικά επιλεγμένα, ώστε οι γνώσεις του, οι εμπειρίες αλλά και οι απόψεις τους θα καθορίσουν τα τελικά συμπεράσματα.

3.4. Από την επιστημονική έρευνα στην διατύπωση συμπερασμάτων

Για την συγκεκριμένη εργασία από τις δύο προαναφερόμενες μεθολογίες επιλέχθηκε η ποιοτική μέθοδος. Ο λόγος είναι γιατί σε αντίθεση με την ποσοτική μέθοδο, που εστιάζει στην συχνότητα εμφάνισης κάποιου συγκεκριμένου χαρακτηριστικού, η ποιοτική δίνει έμφαση στην αναζήτηση και καταγραφή των βαθύτερων αιτιών που οδήγησαν στην εμφάνιση κάποιου συγκεκριμένου φαινομένου.

Επειδή πρόκειται για συγκριτική μελέτη ανάμεσα σε δύο εκπαιδευτικά συστήματα ως προς το χαρακτηριστικό εκπαιδευτική πολιτική, επιδιώκεται αρχικά η καταγραφή των συνθηκών, αναζήτηση των παραγόντων που συμβάλλουν είτε θετικά είτε αρνητικά στην χάραξη

εκπαιδευτικής πολιτικής σε Ελλάδα και Κύπρο, στην αναζήτηση κοινών αλλά και διαφορετικών στάσεων.

3.4.1. Ανάλυση της οργάνωσης διεξαγωγής της έρευνας

Κατά την ποιοτική έρευνα τα βασικά εργαλεία που χρησιμοποιούνται είναι η συνέντευξη και η παρατήρηση. Στην συγκεκριμένη εργασία το εργαλείο συλλογής δεδομένων ήταν η συνέντευξη και συγκεκριμένα η ημιδομημένη συνέντευξη. Αυτό σημαίνει ότι οι ερωτήσεις προς τους συνεντευξιαζόμενους δεν ήταν σταθερές αλλά επιδέχονταν αλλαγές και διευκρινήσεις προς τους συμμετέχοντες στην έρευνα. Με αυτόν τον τρόπο έγινε προσπάθεια να γίνει κατανοητό το νόημα κάθε ερώτησης ώστε να μην παρατηρηθούν στρεβλώσεις από την έλλειψη κατανόησης.

Η εκπαιδευτική πολιτική σε μία χώρα σχεδιάζεται στο υψηλότερο επίπεδο, έτσι οι συνεντεύξεις που έχουν ληφθεί προέρχονται από άτομα που προϊστανται εκπαιδευτικών δομών που έχουν οριστεί για να χαράσσεται η εθνική πολιτική. Όπως ήδη αναφέρθηκε παραπάνω, στην Ελλάδα αρμόδιο όργανο είναι το Ι.Ε.Π. ενώ για την Κύπρο αρμόδιο όργανο είναι το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου. Η βασική διαφορά τους είναι το πρώτο είναι μία ανεξάρτητη αρχή ενώ το δεύτερο είναι υπηρεσία που ανήκει διοικητικά αλλά και οργανωτικά στο Υπουργείο Παιδείας της Κύπρου. Λόγω της ιδιαιτερότητας στην επιλογή των ατόμων που συμμετέχουν στην έρευνα, υψηλόβαθμα σε εθνικό επίπεδο, αποφασίστηκε να ληφθούν συνολικά έξι συνεντεύξεις. Από το Ι.Ε.Π. συμμετείχαν τρία του στελέχη υπεύθυνα στους τομείς του καθορισμού των αναλυτικών προγραμμάτων, της Ευρωπαϊκής και Διεθνούς εκπαιδευτικής πολιτικής αλλά και διερεύνησης και αποτίμησης εκπαιδευτικού έργου. Από την πλευρά του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου συμμετείχαν στην έρευνα η Διευθύντρια του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, η προϊσταμένη του τομέα επιμόρφωσης όσο και η πρώτη Λειτουργός. Για την προσέγγισή τους ακολουθήθηκε η επίσημη οδός. Μετά από επικοινωνία με τον πρόεδρο του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου κ. Αντωνίου (με Αρ. Πρωτ. 192460/6-12-2019) αλλά και επικοινωνία με την κυρία Μιχαηλίδου. Τα επίσημα έγγραφα από την επικοινωνία για συμμετοχή στην έρευνα επισυνάπτονται στο Παράρτημα. Όλοι οι λειτουργοί ανταποκρίθηκαν με μεγάλη προθυμία στην διεξαγωγή της συνέντευξης. Ένα κοινό σημείο ήταν ότι όλοι δήλωσαν ότι συμμετέχουν στην έρευνα προβάλλοντας τις προσωπικές τους απόψεις αλλά έγινε φανερό ότι η εμπειρία τους ήταν ξεκάθαρα αποτυπωμένη στις απαντήσεις τους. Οι συνεντεύξεις που ληφθήσαν από το Ι.Ε.Π. πάρθηκαν αυτοπροσώπως και ηχογραφήθηκαν, κατόπιν άδειας από τους συνεντευξιαζόμενους, αφού τους έγιναν γνωστοί οι σκοποί της έρευνας. Αντίθετα οι συνεντεύξεις από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο της Κύπρου συλλέχθηκαν μέσω Skype, λόγω πολύ μεγάλης απόστασης. Η επεξεργασία των δεδομένων έγινε με την χρήση της μεθόδου «Ανάλυση περιεχομένου», η οποία θα αναλυθεί σε επόμενη ενότητα.

3.4.2 Ανάλυση των δεδομένων

Η επεξεργασία των δεδομένων που προκύπτουν κατά την ποιοτική μέθοδο και κυρίως με την χρήση της συνέντευξης είναι μία αρκετά πολύπλοκη διαδικασία. Αφού προηγηθεί η μεταγραφή των συνεντεύξεων, ο ερευνητής πρέπει να κωδικοποιήσει τα ευρήματα ώστε να μπορεί να τα επεξεργαστεί για εξαχθούν συμπεράσματα. Στην πραγματικότητα πρέπει να έχει την ικανότητα

να ερμηνεύει εμβαθύνοντας στις απαντήσεις. Ο σκοπός της κωδικοποίησης είναι να αντιληφθεί ποια σημεία των συνεντεύξεων αναφέρονται συχνά και έτσι θα μπορέσουν να εντοπιστούν οι κυρίαρχες τάσεις ή γενεσιουργές αιτίες προβλημάτων που αναζητούν επίλυση. Υπάρχουν διάφοροι τρόποι επεξεργασίας των συνεντεύξεων. Μερικοί είναι οι παρακάτω

1. Η θεματική ποιοτική ανάλυση, 2. Η θεμελιωμένη θεωρία, 3. Η ανάλυση λόγου (Γρίβα, 2017). Στην συγκεκριμένη εργασία θα χρησιμοποιηθεί η θεματική ποιοτική ανάλυση. Ο τρόπος εργασίας με την συγκεκριμένη μέθοδο απαιτεί την ύπαρξη ενός γραπτού κειμένου. Τα κείμενα προκύπτουν από τις μεταγραφές των συνεντεύξεων. Στο αρχικό στάδιο μελετούνται τα κείμενα των συνεντεύξεων, ώστε να κατανοήσει ο ερευνητής γενικά τις απόψεις των συνεντευξιζόμενων. Κατόπιν ακολουθεί πιο προσεκτική μελέτη στην οποία υπογραμμίζονται τα βασικά σημεία στα οποία έγινε αναφορά. Τα σημεία αυτά θα κωδικοποιηθούν, δηλαδή θα προκύψουν κωδικοί 6 έως 8 γραμμάτων. Οι παρόμοιοι κωδικοί θα ενταχθούν κάτω από κοινές κατηγορίες. Έτσι κατασκευάζουμε τους ατομικούς πίνακες έκθεσης δεδομένων για κάθε συνεντευξιζόμενο. Οι κατηγορίες θα αποτελούν τα επιμέρους τμήματα των θεματικών αξόνων. Οι θεματικοί άξονες είναι στην πραγματικότητα αυτοί που απαντούν στα ερευνητικά ερωτήματα που έχουν τεθεί από τον ερευνητή μετά από τη μελέτη της αντίστοιχης βιβλιογραφίας. Στο τέλος δημιουργούμε τον συγκριτικό πίνακα έκθεσης δεδομένων που εκεί συμπεριλαμβάνουμε όλα τα δεδομένα που αναλύσαμε αλλά και τα συμπεράσματα στα οποία καταλήξαμε. Τα στάδια που ακολουθούνται είναι:

1. Η αναγωγή των δεδομένων, 2. Η έκθεση των δεδομένων, 3. Παρουσίαση και εμφάνιση των αποτελεσμάτων.

Σε αυτό το σημείο παραθέτουμε ένα απόσπασμα από συνέντευξη για να γίνει κατανοητός ο τρόπος εργασίας με αυτή τη μέθοδο .

«Εξαρτάται από το είδος των αποφάσεων , δηλαδή οι αποφάσεις που έχουν να κάνουν με πολιτικές επιλογές , παραδείγματος χάριν θέλουμε ένα Λύκειο που να το τελειώνουν όλοι ή ένα Λύκειο που να είναι υψηλού επιπέδου και ας το τελειώνουν λίγοι . Δίνουμε έμφαση στην αξιολόγηση για να μπούμε στο Πανεπιστήμιο ή δίνουμε έμφαση στην κατανόηση και στην εννοιολογική κατανόηση . Τέτοιου είδους αποφάσεις είναι μάλλον περισσότερο πολιτικές . Ή αν θέλουμε ένα Λύκειο που να έχει υψηλό βαθμό εξειδίκευσης ή που να είναι πιο γενικό . Αυτές είναι πολιτικές αποφάσεις . Πολιτικές και με την έννοια της γενικής πολιτικής και μιας ιδεολογίας που μπορεί να υπάρχει σαν ομπρέλα αλλά και πολιτικές με την έννοια ότι αυτές οι αποφάσεις πρέπει να λαμβάνονται από αυτούς που εκλέγονται , δηλαδή από το κοινοβούλιο , με αυτή την έννοια ο ελληνικός λαός . Αποφάσεις όμως που είναι πιο τεχνικές, πολιτικές πάλι αλλά πιο τεχνοκρατικές, δηλαδή υπάρχουν αποφάσεις που είναι π.χ. πως θα διαμορφώσω το πρόγραμμα σπουδών , πως θα είναι το ωράριο , το διδακτικό ωράριο στα Μαθηματικά , τι ύλη θα βάλω εδώ , τι ύλη θα βάλω εκεί , με ποια προσέγγιση θα τα διδάξω κ.τ.λ. Παράδειγμα στη Γεωγραφία έχοντας διδάξει Γεωγραφία στο Γυμνάσιο παλιά , υπήρξε μία τεράστια διαφορά πως διδάσκονταν παλιά και την προσέγγιση που εγώ συνάντησα την δεκαετία του 2000 που χρειάστηκε να διδάξω το μάθημα . Αυτό ήταν μία πολιτική απόφαση αλλά που την έχουν πάρει οι επιστήμονες , είναι θέμα εκπαιδευτικής πολιτικής . Άρα εξαρτάται για τι πράγμα μιλάμε . Υπάρχουν αποφάσεις που πρέπει να τις παίρνει το κοινοβούλιο και η κυβέρνηση και αποφάσεις

που πρέπει να παίρνουν οι επιστήμονες .(Διορθωτική ερώτηση :Η Ευρώπη καθορίζει ή επηρεάζει την εθνική εκπαιδευτική πολιτική; Εξαρτάται κατά πόσον η κυβέρνηση είναι διατεθειμένη να κάνει πράγματα ανεξάρτητα από τις αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης , νομίζω ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση σε μεγάλο βαθμό καθορίζει όχι απόλυτα δηλαδή η εθνική πολιτική μπορεί να στρέψει προς τα εδώ ή προς τα εκεί αλλά έχει πολύ μεγάλο ρόλο .».

Μετά από προσεκτική μελέτη που παραπάνω αποσπάσματος δημιουργήθηκαν οι παρακάτω κωδικοί:

ΠΑΛΚΟΙΝ:Πολιτικές αποφάσεις πρέπει να λαμβάνονται από το κοινοβούλιο

ΕΑΕΟΛΑ:Το είδος της απόφασης επηρεάζει το όργανο λήψης της απόφασης

ΤΕΑΛΕΠ:Τεχνοκρατικές αποφάσεις λαμβάνονται από επιστήμονες ή επιστημονικούς φορείς

ΕΕΠΕΕΠΒ:Η Ευρωπαϊκή εκπαιδευτική πολιτική επηρεάζει την εθνική εκπαιδευτική βαθμό ως ένα βαθμό.

Όλοι αυτοί οι κωδικοί συγκαταλέγονται σε μία κατηγορία με τίτλο: «Όργανα και θεσμοί που συμμετέχουν στην χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής». Καταγράφηκαν και οι κωδικοί με συναφές περιεχόμενο και από τους υπόλοιπους συνεντευξιαζόμενους, ώστε τελικά να καταρτιστεί ο συγκριτικός πίνακας ανάλυσης περιεχομένων.

4. Αποτελέσματα

Σε αυτό το τμήμα της εργασίας θα γίνει μία αναφορά σε στοιχεία που συλλέχθηκαν κατά την έρευνα καθώς και προβλήματα που προέκυψαν κατά την διάρκεια της έρευνας και πώς αντιμετωπίστηκαν.

4.1. Από την επιστημονική έρευνα στην διατύπωση συμπερασμάτων

Για την συγκεκριμένη εργασία από τις δύο προαναφερόμενες μεθολογίες επιλέχθηκε η ποιοτική μέθοδος . Ο λόγος είναι γιατί σε αντίθεση με την ποσοτική μέθοδο, που εστιάζει στην συχνότητα εμφάνισης κάποιου συγκεκριμένου χαρακτηριστικού, η ποιοτική δίνει έμφαση στην αναζήτηση και καταγραφή των βαθύτερων αιτίων που οδήγησαν στην εμφάνιση κάποιου συγκεκριμένου φαινομένου.

Επειδή πρόκειται για συγκριτική μελέτη ανάμεσα σε δύο εκπαιδευτικά συστήματα ως προς το χαρακτηριστικό εκπαιδευτική πολιτική, επιδιώκεται αρχικά η καταγραφή των συνθηκών, η αναζήτηση των παραγόντων που συμβάλλουν είτε θετικά είτε αρνητικά στην χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής σε Ελλάδα και Κύπρο, αλλά και η αναζήτηση κοινών αλλά και διαφορετικών στάσεων.

4.2 Τα ερευνητικά ερωτήματα

Μετά την εκτενή μελέτη της βιβλιογραφίας σχετικά με την χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής, των μεθόδων που εφαρμόζονται σε παγκόσμιο επίπεδο αλλά και των παραγόντων που μπορούν να επηρεάσουν την επιλογή της μίας ή της άλλης μεθόδου, των σταδίων που ακολουθεί η κεντρική υπηρεσία αλλά και οι θεσμοί ώστε να καταλήξουν στα κατάλληλα μέτρα που πρέπει να υλοποιηθούν σαν κεντρική πολιτική πρακτική για το συγκεκριμένο κράτος, λαμβάνοντας υπόψιν το περιβάλλον στο οποίο θα εφαρμοστεί, την κοινωνικοοικονομική κατάσταση της χώρας αλλά και λαμβάνοντας υπόψιν τις πιθανές αλλαγές του πλαισίου στο οποίο θα εφαρμοστεί, προέκυψαν τα παρακάτω ερευνητικά ερωτήματα:

Τα ερευνητικά ερωτήματα που θα διερευνηθούν είναι τα ακόλουθα :

1. Ποιοι παράγοντες είναι αυτοί που λαμβάνονται υπόψιν κατά τον εκπαιδευτικό σχεδιασμό στην Ελλάδα αλλά και στην Κύπρο;
2. Υπήρξε μεταστροφή στις προτεραιότητες αλλά στους παράγοντες που επηρέασαν την λήψη συγκεκριμένων αποφάσεων;
3. Συνδέεται ο εκπαιδευτικός σχεδιασμός με την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών ή του εκπαιδευτικού έργου;
4. Ποιά είναι η σχέση ανάμεσα στον εκπαιδευτικό σχεδιασμό για το μέλλον και τις αλλαγές που ανακοινώνονται στον παρόν;

4.2.1 Οι θεματικοί άξονες

Α.Παράγοντες που επηρεάζουν την χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής

Β.Διορθωτικές κινήσεις σε ήδη διαμορφωμένη εκπαιδευτική πολιτική

Γ. Αξιολόγηση-αποτελεσματικότητα εκπαιδευτικών και χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής

Δ. Ο εκπαιδευτικός σχεδιασμός πρόβλεψη-μακροχρόνια σχεδίαση-συμφωνία εταίρων

4.2.2. Οι κατηγορίες

Μετά την μελέτη των δεδομένων, που προέκυψαν από την συλλογή του υλικού με την χρήση της ημιδομημένης συνέντευξης, δημιουργήθηκαν οι κατηγορίες αλλά και οι υποκατηγορίες που εντάσσονται κάτω από κάθε θεματικό άξονα. Στον παρακάτω πίνακα φαίνονται οι θεματικοί άξονες, με τις κατηγορίες αλλά και τις υποκατηγορίες.

1 ^{ος} Θεματικός άξονας: Νοηματοδότηση εκπαιδευτικής πολιτικής-εκπαιδευτικού σχεδιασμού
ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ:1.Ορισμός εκπαιδευτικής πολιτικής
2.Ορισμός ανεπιτυχούς εκπαιδευτικής πολιτικής
2 ^{ος} Θεματικός άξονας: Παράγοντες που επηρεάζουν την χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής
ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ: 1. Προσωπικό και μαθητικό δυναμικό σε σχέση με την χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής
2. Γενική οικονομική κατάσταση και χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής
3.Συμμετοχή των γονέων στην χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής
4.Μελέτη άλλων μοντέλων εκπαιδευτικής πολιτικής που ήδη εφαρμόστηκαν
5.Όργανα και θεσμοί που συμμετέχουν στην χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής
3 ^{ος} Θεματικός άξονας: Διορθωτικές κινήσεις σε ήδη σχεδιασμένη εκπαιδευτική πολιτική
ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ:1.Η σημασία της δημόσιας διαβούλευσης στην επαναδιαμόρφωση της εκπαιδευτικής πολιτικής
2.Ο ρόλος των συνδικαλιστικών οργανώσεων
3.Ο ρόλος της κοινής γνώμης και οι αντιδράσεις τους
4.Ο ρόλος του οικονομικού επιτελείου της κυβέρνησης στις διορθωτικές κινήσεις
5.Σχέση συνεργασίας και επίδρασης των υπηρεσιών του δήμου που σχετίζονται με την παιδεία κατά την χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής
6.Πρόνοια για παροχή ελευθερίας σε εκπαιδευτικούς-σύλλογο διδασκόντων και διευθυντή κατά την χάραξη της εκπαιδευτικής πολιτικής
4 ^{ος} Θεματικός άξονας :Αξιολόγηση-αποτελεσματικότητα εκπαιδευτικών και χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής
ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ: 1. Οργανικές θέσεις εκπαιδευτικών και χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής
2. Μονιμότητα εκπαιδευτικών και χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής
3.Εργασιακό καθεστώς και χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής
5 ^{ος} Θεματικός άξονας : Ο εκπαιδευτικός σχεδιασμός πρόβλεψη-μακροχρόνια σχεδίαση-συμφωνία εταίρων
ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ:1.Σχέση αποτίμησης εκπαιδευτικού έργου και χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής
2.Σχέση αποτελεσμάτων αξιολόγησης και χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής
3. Αναγκαιότητα ή όχι η συναίνεση των πολιτικών παρατάξεων κατά την χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής
4 .Δυνατότητα χάραξης μακροχρόνιου εθνικού πολιτικού σχεδιασμού

4.3 Ανάλυση δεδομένων

Σε αυτό το τμήμα της εργασίας θα γίνει ανάλυση των δεδομένων που συλλέχθηκαν ώστε τελικά με την βοήθειά τους να εξαχθούν συμπεράσματα τα οποία και θα παρουσιαστούν σε επόμενο τμήμα. Για τις ανάγκες της ανάλυσης δεδομένων θα αναλυθούν δύο συνεντεύξεις, μία στελέχους του Ι.Ε.Π. στην Ελλάδα και μία στελέχους του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου.

Σχετικά με τον πρώτο θεματικό άξονα, δηλαδή πώς νοηματοδοτείται ο όρος εκπαιδευτική πολιτική, δηλώθηκε τόσο από τους συμμετέχοντες της Ελλάδας όσο και της Κύπρου ότι η εκπαιδευτική πολιτική απαιτεί την ύπαρξη ενός οράματος αλλά και την υιοθέτηση διαδικασιών που ακολουθούν την συμμετοχή των εμπλεκομένων ώστε να επιτευχθεί η μέγιστη δυνατή αποδοχή. Αναπόσπαστο στοιχείο είναι η αξιολόγηση όσων σχεδιάστηκαν και ο επαναπροσδιορισμός τυχόν αστοχιών. Ένας ερωτώμενος διατύπωσε την άποψη ότι η εκπαιδευτική πολιτική έχει δύο όψεις. Η μία αναφέρεται στην κεντρική εξουσία του Υπουργείου που λαμβάνει πολιτικά μέτρα που αφορούν συνήθως ρύθμιση εργασιακών θεμάτων και η δεύτερη όψη είναι αυτή των επιστημόνων που ρυθμίζουν θέματα παιδαγωγικής αλλά και διδακτικής φύσης.

«Θα έλεγα ότι περιλαμβάνει το όραμα, τον σχεδιασμό, την υλοποίηση διαδικασιών (από τη θεσμοθέτηση μέχρι την εφαρμογή τους) και την αξιολόγησή τους σε σχέση με όλα τα πεδία που αφορούν την εκπαίδευση».

«Εκπαιδευτική πολιτική είναι ένα συνεκτικό σύνολο αποφάσεων και ενεργειών στρατηγικής σημασίας για τα θέματα της εκπαίδευσης, οι οποίες λαμβάνονται υπό το πρίσμα των ιδεολογικών προσανατολισμών, των κοινωνικοπολιτικών εξελίξεων, των καθορισμένων προτεραιοτήτων μιας κοινωνίας ή ενός οργανισμού αλλά και των ευκαιριών και των περιορισμών που διαμορφώνονται/ τίθενται από το εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον».

«Νομίζω ότι υπάρχουν δύο επίπεδα εκπαιδευτικής πολιτικής, χωρίς τα όρια να είναι απολύτως σαφή. Αφενός το επίπεδο των κεντρικών πολιτικών επιλογών που είναι υπόθεση της νομοθετικής εξουσίας και της κυβέρνησης. Και αφετέρου, το επίπεδο των διδακτικών, εκπαιδευτικών, παιδαγωγικών επιλογών που γίνονται από τους επιστήμονες, τα στελέχη της εκπαίδευσης και οι εκπαιδευτικοί με τις πρακτικές τους.»

Στον δεύτερο θεματικό άξονα διερευνήθηκαν οι παράγοντες που λαμβάνονται υπόψιν κατά την χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής. Εδώ υπήρχε πλήρης ταύτιση ως προς τους παράγοντες που θα έπρεπε να λαμβάνονται υπόψιν, με μόνη διαφορά ότι από τους Έλληνες συμμετέχοντες στην έρευνα δεν έγινε καμία αναφορά για την συμμετοχή της κοινότητας των μαθητών. Άξιο λόγου που θα πρέπει να αναφερθεί είναι ότι για την Ελλάδα δεν παρατηρείται κανενός είδους και σε κανένα επίπεδο γνώσης του εκπαιδευτικού αλλά και του μαθητικού δυναμικού, δεν υπάρχει πρόσβαση στην επίσημη ηλεκτρονική πλατφόρμα myschool, που χρησιμοποιείται για την καταγραφή εκπαιδευτικών, μαθητών, ωρών διδασκαλίας, αναθέσεις μαθημάτων, ωρολογίων προγραμμάτων, απουσιών κ.α. Το αξιοπερίεργο είναι ότι σχεδιάζουν για τον μαθητή και τον εκπαιδευτικό χωρίς να έχουν πλήρη γνώση για αυτούς.

«Στον βαθμό που ξέρω και που με αφορά, γενική εικόνα υπάρχει όχι πολύ συγκεκριμένη, μία γενική εικόνα υπάρχει. Ας πούμε για τι μεγέθη μαθητών μιλάμε για πόσα σχολεία».

«Δεν θα έλεγα ότι υπάρχει με ασφαλή στοιχεία. Εντάξει υπάρχει μία γενική καταγραφή και μία βάση δεδομένων από πίσω αλλά δεν νομίζω ότι βασίζεται τόσο πολύ εκεί.»

«Δεν τα συλλέγουμε εμείς. Είτε έχουμε την πληροφόρηση έτοιμη από το Υπουργείο που στα τελευταία χρόνια σημαίνει το myschool, είτε μένουμε σε κάθε διάχυτη εντύπωση που μπορεί να υπάρχει. Άρα δεν μιλάμε για στοιχεία στην δεύτερη περίπτωση.»

Βέβαια εκφράστηκε και η άποψη ότι δεν είναι ένα κρίσιμο στοιχείο τα μεγέθη της εκπαιδευτικής κοινότητας για την οποία σχεδιάζουμε.

«Κοιτάζτε, είναι αναπόφευκτο το ότι πρέπει να έχουμε εικόνα για τα δεδομένα και του μαθητικού πληθυσμού και του εκπαιδευτικού δυναμικού. Τώρα σε ποιο βαθμό αυτό επιδρά στη χάραξη της στρατηγικής – οπότε είναι κάτι που οπωσδήποτε λαμβάνεται υπ'όψιν, αλλά δεν είναι για όλων των ειδών τις αποφάσεις εξίσου κρίσιμο».

Στην Κύπρο επίσης διατυπώθηκε η άποψη ότι δεν υπάρχει μία πλήρης και συγκεκριμένη εικόνα.

«Όχι δεν συμβαίνει κάτι τέτοιο».

«Τα στοιχεία αυτά δεν καταγράφονται από το ΠΙ αλλά από μηχανισμούς που διαμορφώνονται από τις Διευθύνσεις Εκπαίδευσης σε συνεργασία με το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας και Αξιολόγησης».

«Ναι τα στοιχεία αυτά καταγράφονται είτε από τις Διευθύνσεις Εκπαίδευσης είτε μέσω της Ενιαίας Βάσης Δεδομένων του Κέντρου Εκπαιδευτικής Έρευνας και Αξιολόγησης»

Βέβαια καταγράφηκε η άποψη ότι όταν πρόκειται για τον σχεδιασμό συγκεκριμένων δράσεων υπάρχουν ηλεκτρονικά εργαλεία για την καταγραφή των δεδομένων-εισροών.

«... ανάλογα όταν θα χρειαστεί να ληφθεί κάποια απόφαση (π.χ. επιμόρφωση για συγκεκριμένο πληθυσμό) λαμβάνονται υπόψη.»

«Χρησιμοποιούμε ηλεκτρονικό εργαλείο για την διερεύνηση των αναγκών τους, σε θέματα επιμόρφωσης πάντα. Για τις εκπαιδευτικές οργανώσεις πέρα από εργαλείο που δίνουμε έχουμε και συναντήσεις μαζί τους, δια ζώσης συναντήσεις, όπου γίνεται ανταλλαγή απόψεων και καταθέτουν τις εισηγήσεις τους για τα διάφορα προγράμματα και τις ανάγκες που έχουν και τις προτεραιότητες. Σε επίπεδο διευθύνσεων μέσω συσκέψεων και ανταλλαγή υπηρεσιακών σημειωμάτων το ίδιο ισχύει και για την αρμόδια αρχή».

Στην ερώτηση αν συλλέγονται στοιχεία και για διοικητικούς υπαλλήλους που θα κληθούν να υποστηρίξουν το έργο της διοίκησης εκπαιδευτικών υπηρεσιών, δομών, φορέων για να συνδράμουν το έργο των σχολικών μονάδων στα πλαίσια της εκπαιδευτικής πολιτικής επίσης η απάντηση ήταν αρνητική τόσο σε Ελλάδα όσο και σε Κύπρο.

«Όχι δεν έχω υπόψιν μου κάτι τέτοιο».

«Γενικά όχι. Ό,τι στοιχεία πάρομε αν χρειαστεί σε κάποιο έργο μπορεί να τα ζητήσουμε από το Υπουργείο, αλλά εμείς γενικά όχι δεν έχουμε τόσο πολύ να κάνουμε με αυτό».

«Το ΠΙ όχι αλλά φαντάζομαι ότι αυτά υπάρχουν στο Υπουργείο».

Ένας δεύτερος παράγοντας καταλυτικός θα λέγαμε για την χάραξη συγκεκριμένης εκπαιδευτικής πολιτικής και την λήψη των τελικών αποφάσεων που θα εφαρμοστούν είναι η οικονομική κατάσταση του κράτους. Ήταν καθολική η άποψη ότι η οικονομική κατάσταση του κράτους αντανάκλα στην εκπαιδευτική πολιτική. Όλες οι αποφάσεις σχετίζονται με την ύπαρξη της απαραίτητης χρηματοδότησης για να υλοποιηθούν. Είτε πρόκειται για την εξασφάλιση του κατάλληλου περιβάλλοντος (π.χ. αίθουσες διδασκαλίας, εργαστήρια θετικών επιστημών, εργαστήρια υπολογιστών, γυμναστήρια), είτε για την πρόσληψη επιπλέον εκπαιδευτικών (όριο μαθητών ανά τμήμα), είτε για εποπτικά μέσα για να συνδράμουν στην κατανόηση της προσφερθείσας γνώσης προς τους μαθητές.

«... η ύπαρξη ή όχι υπολογιστών στα σχολεία και το πόσο κοινή είναι, συνηθισμένη είναι η χρήση επηρέασε το τι αποφάσεις θα πάρομε για την υλοποίηση των προγραμμάτων σπουδών»

«Ναι βέβαια. Ναι είναι (το λειτουργικό κόστος των σχολείων) βασικός παράγοντας».

«...ο παράγοντας του κόστους δεν είναι κάτι που θεωρώ σε οποιοδήποτε εκπαιδευτικό σύστημα μπορεί να είναι αμελητέος».

«Νομίζω ότι κανένα εκπαιδευτικό σύστημα δεν έχει την ελευθερία να πει ότι «κάνω κάτι κι ας γίνει με οποιοδήποτε κόστος».

«Δηλαδή αν εμείς κάναμε μια εισήγηση που θα έλεγε διπλασιασμός των εκπαιδευτικών, αναπόφευκτα είναι κάτι που πρέπει να συνεκτιμηθεί, δε λέω ότι θα κατευθύνει την απόφαση απολύτως, αλλά αν θέλουμε να είμαστε ρεαλιστές, θεωρώ ότι πρέπει να έχουμε συνείδηση του πλαισίου και μην ξεχνάτε ότι έχουμε έρθει, έτσι, από πολύ δύσκολες, δημοσιονομικά, εποχές».

«Σίγουρα, γιατί και αυτό περιλαμβάνεται στον προϋπολογισμό. Υπάρχουν περιορισμοί στα διαθέσιμα κονδύλια και δεν μπορεί να μην λαμβάνονται υπόψη».

«Στην Κύπρο κάθε χρόνο υπάρχει κάποιος αριθμός μόνιμων θέσεων που περιλαμβάνονται στον προϋπολογισμό. Δεν καλύπτουν τις ανάγκες γι' αυτό και υπάρχουν και έκτακτοι διορισμοί και αντικαταστάτες κτλ.»

Ακολουθεί ένας πολύ βασικός παράγοντας, που είναι και ένα από τα στοιχεία που διαφοροποιεί τις διαδικασίες χάραξης εκπαιδευτικής πολιτικής στις δύο χώρες που εξετάζονται σε αυτήν την εργασία. Ο παράγοντας αυτός είναι η συμβολή και η συνεργασία με τους γονείς που επιδιώκεται από τα κέντρα λήψης αποφάσεων. Στην Ελλάδα, ενώ αναγνωρίζεται η σημασία της ομάδας των γονέων, δηλώνουν όλοι ότι δεν γίνεται συστηματική καταγραφή αλλά από την άλλη δε διαφαίνεται να αναζητείται λύση για αυτό.

«Θεωρώ ότι είναι πάρα πολύ σημαντική παράμετρος».

«Με συστηματικό τρόπο δεν γίνεται κάποια καταγραφή όπως σε άλλα εκπαιδευτικά συστήματα, όπως για παράδειγμα στην Εσθονία που έχω υπ' όψιν μου. Πριν λίγο καιρό διάβασα ότι ζήτησαν με συστηματικό τρόπο τις απόψεις και των γονέων και αν θυμάμαι καλά και των μαθητών. Θεωρώ ότι είναι πάρα πολύ σημαντική παράμετρος. Σας απαντώ ξεκάθαρα. Δεν γίνεται με κάποιον συστηματικό τρόπο ή απογραφικά αν θέλετε».

«Είναι κρίσιμη ομάδα όμως για ό,τι αφορά το εκπαιδευτικό έργο και την πορεία των μαθητών στο σχολείο. Θεωρώ ότι χρειάζεται η συνεργασία των γονέων στο σχολείο. Η προσωπική μου άποψη είναι ότι πρέπει να έχουμε και αυτό ως εισροή στην λήψη αποφάσεων αλλά όχι σαν την μοναδική παράμετρο. Στο Ινστιτούτο θεωρώ ότι πρέπει να ακούμε όλες τις απόψεις αλλά στη διαδικασία λήψης αποφάσεων να προσπαθούμε να γινόμαστε πιο αμερόληπτοι και να αποφεύγουμε τις ακραίες φωνές, ώστε μπορούμε ως γνώμονα να έχουμε».

«Δεν υπάρχει διαδικασία καταγραφής. Υπάρχει μόνο, περισσότερο είναι αυτό που φτάνει εκεί που παίρνονται οι αποφάσεις, αυτό που φτάνει ως ένταση, ως αντίδραση, ως διαφωνία. Περισσότερο έτσι, δεν υπάρχει κάποια συστηματική διαδικασία. Ενώ σε άλλα εκπαιδευτικά συστήματα υπάρχει, υπάρχουν και επίσημες διαδικασίες εννοώ θεσμοθετημένες και ίσως υπάρχει και μία άλλη κουλτούρα».

Στην Κύπρο από την άλλη θεωρούν επιβεβλημένη την συνεργασία τους και μάλιστα έχουν προχωρήσει ένα βήμα περισσότερο. Συμμετέχουν στις διαδικασίες χάραξης εκπαιδευτικής πολιτικής οι εκπρόσωποι των επίσημων θεσμοθετημένων οργανώσεών τους. Με αυτό επιδιώκεται να υπάρχει η μέγιστη δυνατή αποδοχή ώστε όλα τα μέτρα που θα ψηφιστούν να υλοποιηθούν χωρίς αντιδράσεις, ώστε, αφού υλοποιηθούν, να καταγραφούν τα αποτελέσματα για να πραγματοποιηθούν διορθωτικές κινήσεις αν κριθεί απαραίτητο.

«Υπάρχουν επαφές και συναντήσεις με τους οργανωμένους γονείς και τη Σχολή Γονέων και σε επίπεδο ΠΙ αλλά και σε επίπεδο Υπουργού. Παράλληλα στο πλαίσιο της πολιτικής για την επαγγελματική μάθηση των εκπαιδευτικών, τα σχολεία που συμμετέχουν στο συγκεκριμένο πρόγραμμα συχνά ανάλογα με το θέμα του διερευνούν και την οπτική των γονέων».

«Όταν ακριβώς σχεδιάζουμε προγράμματα επιμόρφωσης είναι και οι γονείς κοντά μας και οι οργανωμένοι γονείς, εδώ στην Κύπρο έχουμε τις συνομοσπονδίες γονέων διάφορων βαθμίδων

αλλά υπάρχει συνεργασία με την Παγκύπρια Σχολή Γονέων, οπότε στο πλαίσιο των αναγκών που υπάρχουν σχεδιάζουμε διάφορα προγράμματα επιμόρφωσης για τους γονείς».

«Εμείς προσπαθούμε να τα βλέπουμε συνολικά. Δηλαδή θεωρούμε ότι οι εταίροι μας πρέπει να έχουν συμμετοχή και πρέπει να τους δίνεται το περιθώριο να καταθέτουν τις απόψεις τους και τις ανάγκες τους».

Συνεχίζοντας τους τέθηκε το ερώτημα αν πιστεύουν ότι η λήψη των αποφάσεων λαμβάνεται με ολοκληρωτικό τρόπο από συγκεκριμένα κέντρα λήψης αποφάσεων ή, αντίθετα, γίνεται πιο συμμετοχικά με την εμπλοκή οργάνων, δομών, προσωπικοτήτων. Οι Έλληνες συμμετέχοντες μίλησαν για έναν μάλλον συγκεντρωτικό τρόπο

«Μάλλον υπάρχει μία πιο ολοκληρωτική προσέγγιση, δηλαδή αυτοί που παίρνουν τις αποφάσεις, δεν λέω δεν λαμβάνουν υπόψιν τους, αλλά δεν υπάρχει η διαδικασία αλληλεπίδρασης».

«Όταν φτάσουμε νομίζω να υιοθετήσουμε την πρόταση γίνεται κυρίως κεντρικά, από το Υπουργείο, αυτό που θα έρθει από το Υπουργείο δηλαδή».

«θεωρώ ότι το σύστημα είναι ανοιχτό στο να ακούσει. Τώρα κάποια ζητήματα είναι και ζητήματα πολιτικών αποφάσεων. Εμείς σαν Ινστιτούτο προσπαθούμε να γνωμοδοτούμε με κριτήρια όσο μπορούμε παιδαγωγικά και επιστημονικά και με τεκμηρίωση. Το θέμα είναι όταν μιλάμε για χάραξη πολιτικής να στηριζόμαστε και σε δεδομένα αξιόπιστα».

Οι Κύπριοι συμμετέχοντες όμως από τις απόψεις που κατέθεσαν αναδεικνύουν καθαρά ότι στην Κύπρο οι εμπλεκόμενοι παίζουν σημαντικό ρόλο, επιδιώκεται η συμμετοχή τους και, σε αντίθεση με την Ελλάδα, οι οργανωμένοι γονείς και οργανωμένοι μαθητές μαζί με τις ενώσεις των εκπαιδευτικών συμμετέχουν είτε σε ηλεκτρονικές πλατφόρμες είτε με δια ζώσης συναντήσεις.

«...η πορεία διαμόρφωσης της νέας πολιτικής περιλάμβανε τη δημιουργία μιας επιστημονικής επιτροπής με ακαδημαϊκούς, εκπροσώπους διευθύνσεων και εκπαιδευτικών και του ΠΙ. Η έκθεση που υποβλήθηκε στον Υπουργό δόθηκε για διαβούλευση στις εκπαιδευτικές οργανώσεις για διάλογο δομημένο που ολοκληρώθηκε και οδήγησε στην διαμόρφωση και ψήφιση της σχετικής απόφασης υπουργικού συμβουλίου».

«Σίγουρα οι συναντήσεις που γίνονται είναι ακριβώς για να γίνει ανταλλαγή απόψεων. Δε λειτουργούμε απόλυτα με το τι νομίζουμε ότι είναι σωστό. Για τα θέματα που αφορούν το παιδαγωγικό ινστιτούτο, θέματα επιμόρφωσης κ.τ.λ. υπάρχει αυτή η διαβούλευση και η ανταλλαγή απόψεων και εννοείται αναπροσαρμοζόμαστε».

Στην συνέχεια ερωτήθηκαν αν μελετούν άλλα μοντέλα. Όλοι συμφώνησαν ότι μελετούνται και άλλα μοντέλα χάραξης εκπαιδευτικής πολιτικής. Βέβαια από τους Έλληνες συμμετέχοντες δηλώθηκε ότι λόγω τελείως διαφορετικών συνθηκών δεν θα μπορούσε να υιοθετηθεί στη χώρα μας κάποιο μοντέλο που εφαρμόζεται αλλού.

«Δηλαδή πάλι με εμπλοκή με προγράμματα σπουδών θυμάμαι ότι είχαμε πάρει προγράμματα σπουδών άλλων χωρών για να δούμε τι κάνουνε, πώς το κάνουνε, γιατί το κάνουνε, ή σχολικά

*βιβλία κ.τ.λ. αλλά δεν γίνεται αυτό συστηματικά και δεν γίνεται κατ' ανάγκη με την έννοια, όπως
ας πούμε το Φιλανδικό μοντέλο. Δε νομίζω ότι υπάρχει κάτι τέτοιο. Δεν υπάρχει το φιλανδικό
μοντέλο που μπορείς να το υλοποιήσεις εσύ».*

*«Γενικώς ναι. Κάνουμε αυτήν την δουλειά. Βλέπουμε τι υπάρχει και τι όχι. Χωρίς βέβαια αυτό
είπαμε να είναι σίγουρο ότι θα παίζει τελικά ρόλο αλλά επιρροές νομίζω υπάρχουν».*

*«Νομίζω ότι δε θα μπορούσαμε να μην λαμβάναμε υπόψιν μας τι συμβαίνει γύρω μας όχι μόνο σε
χώρες που έχουν αντίστοιχα χαρακτηριστικά συνολικά γιατί καμιά φορά υπάρχουν και τάσεις που
πρέπει να αξιολογήσουμε αν είναι σκόπιμο, αν πρέπει να υιοθετηθούν και από εμάς. Οπότε σε ένα
τέτοιο επίπεδο θα πρέπει ο κάθε ένας μας στο πεδίο του να βλέπει και τι συμβαίνει έξω».*

Από τους Κύπριους συμμετέχοντες ήταν ξεκάθαρο ότι για αυτούς η Ελλάδα αποτελεί
ένα μοντέλο και σε γενικές γραμμές επηρεάζει τη λήψη αποφάσεων στα πλαίσια της
εκπαιδευτικής πολιτικής. Βέβαια, μετά την ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση, γίνεται μία
προσπάθεια να ακολουθηθεί μία πιο ευρωπαϊκή κατεύθυνση.

*«...λόγω γλώσσας είναι εύκολη και συχνή η επικοινωνία με την Ελλάδα καθώς και με
εμπειρογνώμονες που βρίσκονται σε επιτροπές ή θέσεις που αφορούν ζητήματα που απασχολούν
και εμάς. Έτσι για παράδειγμα η Επιτροπή για την επαγγελματική μάθηση μελέτησε υλικό από την
Ελλάδα, εφάρμοσε πιλοτικά στοιχεία σε συνεργασία με ακαδημαϊκό από την Ελλάδα».*

«Σίγουρα μελετούμε τα μοντέλα άλλων χωρών και η Ελλάδα είναι σημείο αναφοράς».

*«Στα διάφορα προγράμματα επιμόρφωσης που σχεδιάζονται αξιοποιείται η γνώση και η εμπειρία
που υπάρχει στην Ελλάδα. Υπάρχει διάθεση για συνεργασία και ανταλλαγή επισκέψεων για την
προώθηση κάποιων κοινών δράσεων. Οπότε σίγουρα η Ελλάδα είναι σημείο αναφοράς».*

Σε αυτό το σημείο δεν μπορεί να μη σχολιαστεί το γεγονός ότι οι Κύπριοι
συμμετέχοντες δήλωσαν τον βαθμό κατάρτισης των στελεχών τους αλλά και το βάρος που
δίνουν στην μελέτη της διεθνούς βιβλιογραφίας και τάσεων πριν τη θέσπιση μέτρων ή
καλύτερα πριν την κατάθεση νέων προτάσεων για διαβούλευση.

*«Το δικό μας προσωπικό είναι καταρτισμένο, είναι προσωπικό που έχει ακαδημαϊκά προσόντα,
όποτε όταν σχεδιάζουμε διάφορα προγράμματα γίνεται ανασκόπηση της βιβλιογραφίας, μελετούμε
τις εκφάνσεις που υπάρχουν στα διάφορα πεδία της επιστημονικής γνώσης με τα οποία
εργαζόμαστε και λαμβάνουμε σίγουρα και αυτό το στοιχείο στον σχεδιασμό των προγραμμάτων
επιμόρφωσης».*

Ο επόμενος θεματικός άξονας που διερευνήθηκε ήταν κατά πόσο μεταβάλλεται μία ήδη
αποφασισμένη εκπαιδευτική πολιτική και υπό το βάρος ποιων παραγόντων. Σε αυτήν την
ενότητα διερευνήθηκε ο ρόλος των συνδικαλιστικών φορέων, των αντιδράσεων της κοινής
γνώμης, ο ρόλος του οικονομικού επιτελείου της Κυβέρνησης, οι σχέσεις με την τοπική
αυτοδιοίκηση αλλά και η παραχώρηση ελευθερίας προς την εκπαιδευτική κοινότητα.

Οι συνδικαλιστικοί φορείς σε πολλές περιπτώσεις αντιδρούν και υποχρεώνουν πολλές
φορές την πολιτική ηγεσία του Υπουργείου είτε να αναστείλει μέτρα που έχουν ήδη ψηφιστεί

είτε να τα τροποποιήσει. Στην Ελλάδα αλλά και στην Κύπρο ο ρόλος των συνδικαλιστικών οργανώσεων δεν χαρακτηρίζεται ως θετικός ούτε ότι προάγει τις συζητήσεις. Επίσης πολλές φορές υπό το βάρος των πιέσεων ανατρέπονται, είτε καθυστερούν την εφαρμογή των μέτρων. Επίσης από την αποτύπωση των απόψεων.

«Γενικά δεν είναι θετικός παρόλα αυτά νομίζω ότι τα συνδικαλιστικά όργανα πρέπει να έχουν γνώμη σε κάποιες ομάδες θεμάτων προφανώς θα έχουν γνώμη σε αυτά που σχετίζονται με το καθεστώς των εκπαιδευτικών , δηλαδή εκεί που ταιριάζει ο συνδικαλισμός , σε θέματα που άπτονται του συνδικαλισμού ναί . Συνδικαλισμός όμως δεν σημαίνει διοικώ μαζί με την διοίκηση ή χαράζω εκπαιδευτική πολιτική μαζί με ..»

«Σίγουρα επηρεάζουν και όχι απαραίτητα με τον θεσμικό τους ρόλο αλλά νομίζω πως υπάρχουν πολλοί τρόποι να επηρεάσουν και συνήθως επηρεάζουν. Όχι ότι κάνουν τελικά αυτό που θέλουν αλλά γενικώς νομίζω ότι υπάρχει ένα παιχνίδι κορπορατισμού».

«Σίγουρα δεν είναι κάτι που είναι αμελητέο. Εννοώ οποιοσδήποτε και αν είναι σε μία θέση που έχει ρόλο στην εκπαιδευτική πολιτική δεν μπορεί να μην το λάβει υπόψιν, χωρίς να αυτό να σημαίνει ότι είναι καθοδηγούμενη η απόφαση από την βούληση κάποιας ένωσης».

«Στην Κύπρο συνήθως λειτουργούν πολύ συντεχνιακά, όχι με παιδαγωγικά κριτήρια και χωρίς μια προοπτική για το επάγγελμα του εκπαιδευτικού».

«Το καλοκαίρι του 2018 (στην Κύπρο) που είχε γίνει μία αναστάτωση, είχαν παρθεί κάποιες αποφάσεις. Στην πορεία απ' ό,τι αντιλαμβάνομαι κάποιες αποφάσεις δεν εφαρμόστηκαν όπως είχαν σχεδιαστεί αρχικά».

Ο επόμενος παράγοντας που ερευνήθηκε είναι οι αντιδράσεις της κοινής γνώμης. Στην Ελλάδα φαίνεται ότι υπάρχουν πολλές περιπτώσεις που οι αντιδράσεις της κοινής γνώμης μπορούν να αναστείλουν την εφαρμογή αποφάσεων μέχρι που να τροποποιήσουν ειλημμένες αποφάσεις. Ένα πολύ χαρακτηριστικό παράδειγμα το οποίο και αναφέρθηκε από τους συμμετέχοντες ήταν η αλλαγή στον τρόπο διδασκαλίας των Θρησκευτικών που επιχειρήθηκε από την προηγούμενη Κυβέρνηση.

«Ναι βεβαίως και της κοινής γνώμης . Χαρακτηριστικό παράδειγμα τα Θρησκευτικά. Ένα άλλο χαρακτηριστικό παράδειγμα η ΔΙΕΠ δηλαδή η εκπαίδευση των προσφύγων. Ενώ η πρώτη ιδέα ήταν να είναι στις ώρες του μαθήματος και αυτό είναι το σωστό παιδαγωγικά, μετατοπίστηκαν στο μετά το μεσημέρι μετά από αντιδράσεις τοπικών κοινωνιών κ.τ.λ.».

«Παράδειγμα μετά τις αντιδράσεις της κοινής γνώμης τα Θρησκευτικά συνεχίστηκαν να διδάσκονται με αυτή τη μορφή αλλά σταμάτησαν μετά από την απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας. Άρα μόνη της ίσως όχι .Αν και νομίζω ότι αυτά που γίναν, δηλαδή η αλλαγή της κυβέρνησης για το αν θα παραμείνει το παλιό πρόγραμμα σπουδών, για τις Πανελλαδικές ή όχι, σε αυτή την κουβέντα νομίζω ότι έπαιξε ρόλο η κοινή γνώμη που έλεγε ότι τα παιδιά μας έχουν ξεκινήσει και μην τα τρελάνετε και... Ολά αυτά ήταν μία πίεση στην τωρινή κυβέρνηση η οποία δεν προλάβαινε να κάνει και κάτι άλλο βέβαια από το να πει κρατάω τα παλιά».

Αντίθετα οι Κύπριοι συμμετέχοντες πιστεύουν ότι επειδή οι γονείς μέσω των οργανώσεων τους συμμετέχουν στην διαδικασία χάραξης εκπαιδευτικής πολιτικής κατανοούν τους στόχους της συγκεκριμένης πολιτικής και συνήθως δεν παρουσιάζονται αντιδράσεις ή αυτές είναι ήπιες . Κάτι που πρέπει να σημειωθεί εδώ είναι ότι στην Κύπρο οι εκπαιδευτικοί χαίρουν σεβασμού από την κοινωνία, κάτι που στην Ελλάδα συμβαίνει σε μικρότερο βαθμό .

«Στο δικό μας εκπαιδευτικό σύστημα θεωρώ ότι το έργο που επιτελούν οι εκπαιδευτικοί, τις περισσότερες φορές, τυγχάνει της αναγνώρισης και του σεβασμού της κοινής γνώμης. Υπάρχουν περιπτώσεις που ενδεχομένως να μην είναι αυτή η κατάσταση αλλά σε γενική τοποθέτηση θα έλεγα ότι δεν θυμάμαι να είχαμε μία απόφαση η οποία να αναιρέθηκε επειδή υπήρχε αντίδραση της κοινής γνώμης».

Βέβαια καταγράφηκε και η άποψη ότι, παρά την συμφωνία στην περίπτωση των εξετάσεων τετραμήνων, τελικά οι γονείς αντεδρασαν επειδή θεωρούσαν ότι αυτές πρόσθεταν μεγάλο βάρος στην πλάτη των παιδιών τους, παρότι είχαν αποδεχτεί το παιδαγωγικό όφελος του μέτρου.

«Στο δικό μας εκπαιδευτικό σύστημα θεωρώ ότι το έργο που επιτελούν οι εκπαιδευτικοί της περισσότερες φορές τυγχάνει της αναγνώρισης και του σεβασμού της κοινής γνώμης. Υπάρχουν περιπτώσεις που ενδεχομένως να μην είναι αυτή η κατάσταση αλλά σε γενική τοποθέτηση θα έλεγα ότι δεν θυμάμαι να είχαμε μία απόφαση η οποία να αναιρέθηκε επειδή υπήρχε αντίδραση της κοινής γνώμης».

Επιστρέφοντας την συζήτηση στα οικονομικά τέθηκε ένα ερώτημα σε δύο επίπεδα, ένα κεντρικής εξουσίας δηλαδή του οικονομικού επιτελείου της κυβέρνησης και σε αυτό της τοπικής αυτοδιοίκησης και συγκεκριμένα της σχολικής επιτροπής για την Ελλάδα και των επαρχιακών συμβουλίων για την Κύπρο. Γενικά όλοι συμφώνησαν ότι αν σχεδιαστεί κάτι αλλά δεν μπορεί να στηριχθεί αργότερα, για παράδειγμα από έλλειψη εξοπλισμού, τότε θα ατονήσει το μέτρο. Παράδειγμα η ύπαρξη ή όχι υπολογιστών εμποδίζουν την υιοθέτηση διδασκαλίας με την χρήση σεναρίων και χρήση Τ.Π.Ε.. Κλασικό παράδειγμα το μάθημα των θρησκευτικών που οι εκπαιδευτικοί διαμαρτυρήθηκαν ότι δεν μπορούν να υλοποιήσουν την προγραμματισμένη αλλαγή, καθώς δεν διαθέτουν όλες οι τάξεις υπολογιστές και βιντεοπροβολείς. Επίσης οι σχολικές επιτροπές παρουσιάζουν δυσχέρεια να χρηματοδοτήσουν τα σχολεία στον βαθμό που θα έπρεπε. Ενδεικτικό είναι ότι φαίνεται ότι τα στελέχη του Ι.Ε.Π. δεν έχουν γνώση τι συμβαίνει με την χρηματοδότηση των σχολείων διαμέσου των σχολικών επιτροπών.

«Καλά θα ήταν να εξαρτάται μόνο από τις αποφάσεις των εκπαιδευτικών φορέων και του Υπουργείου Παιδείας. Νομίζω ότι υπάρχουν κάποιοι κορσέδες οικονομικοί από τους οποίους δεν μπορείς να ξεφύγεις .Δηλαδή θα θέλαμε ίσως, δεν είναι βέβαια υπόθεση του ΙΕΠ αυτή, θα θέλαμε να έχουμε διορισμούς στην εκπαίδευση, γιατί έχουμε ανάγκες τόσα χρόνια οι κορσέδες αυτοί δεν άφηναν να έχουμε διορισμούς».

«Όταν υπάρχει κόστος φυσικά, δεν γίνεται να μην συνυπολογιστεί. Γιατί εμείς θα είχαμε βάλει ως πούμε τα επίπεδα στις ξένες γλώσσες... Τα επίπεδα για αυτό κόπηκαν. Εμείς μπορούμε να λέμε ό,τι θέλουμε αλλά αν δεν έχουμε να πληρώσουμε τους εκπαιδευτικούς...»

«Νομίζω ότι είναι σημαντική η συνεργασία με τις σχολικές επιτροπές των δήμων, ωστόσο συχνά δεν είμαι σίγουρος ότι οι δύο διαφορετικοί κόσμοι, το σχολείο και η τοπική αυτοδιοίκηση μπορούν να συνεργαστούν αρμονικά. Ξέρω ότι, από την περιοχή που είμαι, ότι πολύ συχνά οι σχολικές επιτροπές λειτουργούν χαριστικά, μεροληπτικά. Δεν έχουν μία άποψη για το τι λεφτά χρειάζονται, ποια σχολεία, τι δίνουν κ.τ.λ...»

«Εμείς δεν ξέρουμε τι γίνεται στους δήμους, γιατί αυτά που σχεδιάζουμε εμείς είναι ότι αφορούν το πλαίσιο, το κεντρικό, το θέμα είναι ότι αν δώσεις αυτό που λέγαμε πριν, την αυτονομία, στο πλαίσιο αυτής της αυτονομίας τα σχολεία πρέπει να συνεργάζονται για να εξειδικεύσουν αυτό το πλαίσιο που έχουμε καθορίσει εμείς. Αλλά αυτήν την στιγμή δεν νομίζω ότι σε ουσιαστικά θέματα υπάρχει».

Από την Κύπρο προτάθηκε η άποψη ότι απαιτείται καλή διαχείριση των κονδυλίων και όχι κατασπατάληση.

«Είναι μέρος της πολιτικής της κυβέρνησης και δεν μπορεί να γίνεται ερήμην του προϋπολογισμού. Ρεαλιστικά να διαμορφώνεται και να έχει προοπτική και χρηστή αξιοποίηση και κατανομή κονδυλίων».

«Στην Κύπρο υπάρχει ο θεσμός των σχολικών εφοριών και προφανώς επειδή έχουν την ευθύνη για τα οικονομικά για τα κτήρια κτλ πρέπει να εμπλέκονται. Δεν έχω υπόψη μου αν και πόσο εμπλέκονται όμως».

«Ως παιδαγωγικό ινστιτούτο δεν έχουμε ιδιαίτερες συνεργασίες εμείς, για να είμαι ειλικρινής, με δήμους. Γνωρίζω όμως ότι οι σχολικές μονάδες σίγουρα αναπτύσσουν συνεργασίες και πολλές φορές υλοποιούν και κοινές δράσεις, κοινά project».

Στα πλαίσια του ίδιου θεματικού άξονα συζητήθηκαν θέματα που άπτονται περισσότερο στις εργασιακές συνθήκες των εκπαιδευτικών . Αυτά είναι η μονιμότητα των εκπαιδευτικών, αλλά και το εργασιακό τους καθεστώς. Από τους Έλληνες συμμετέχοντες αναφέρθηκε ότι η μονιμότητα παρουσιάζει θετικές επιπτώσεις επειδή η εργασιακή σταθερότητα παρακινεί τους εκπαιδευτικούς για ανάληψη καινοτόμων δράσεων .Περίπου οι ίδιες απόψεις διατυπώθηκαν και για την Κύπρο.

«Νομίζω ότι το πρόβλημα μας δεν είναι η μονιμότητα, άλλα πράγματα είναι. Το πρόβλημα μας δεν είναι η μονιμότητα. Βλέποντας εκεί που δεν υπάρχει μονιμότητα αλλά υπάρχει ρευστότητα με τους συναδέλφους αναπληρωτές είτε με τους εκπαιδευτικούς που είναι στην διάθεση του ΠΥΣΔΕ και πηγαίνουν σε πέντε σχολεία ας πούμε, νομίζω ότι αυτό δεν τους αφήνει. Δηλαδή νομίζω ότι αν δεν έχεις ορίζοντα, να είσαι σε ένα σχολείο, να έχεις πολλές ώρες, να είσαι και του χρόνου στο ίδιο σχολείο, αυτό δημιουργεί την αίσθηση του προσωρινού και η αίσθηση του προσωρινού δεν σε αφήνει να ξεδιπλώσεις όλα όσα σκέφτεσαι ότι μπορούσες να κάνεις .Οπότε το αντίθετο νομίζω».

«Αυτό όμως που μπορεί να γίνει είναι η δημιουργία και εφαρμογή μηχανισμών παρακολούθησης και η δημιουργία ευκαιριών ανατροφοδότησης και βελτίωσης τυχόν αδυναμιών».

«Ειδικά στην Κύπρο που είναι μικρό κράτος, μικρή χώρα, έχουμε συγκεντρωτικό σύστημα. Το γεγονός αυτό μπορεί να βοηθήσει στην εφαρμογή καινοτομιών και μεταρρυθμίσεων ακριβώς

επειδή δεν υπάρχουν αυτές οι συνεχείς αλλαγές. Αυτό εξαρτάται πώς μπορεί να το χειριστεί κάποιος, αυτό το στοιχείο μπορεί να λειτουργήσει και θετικά».

Και ο τελευταίος θεματικός άξονας που διερευνήθηκε ήταν αυτός της αποτίμησης του εκπαιδευτικού έργου και η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών σε σχέση με την μακροπρόθεσμη χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής αλλά και της απαιτούμενης συναίνεσης.

«Ο στόχος δεν είναι σε μετράω, ο στόχος όπως εγώ το καταλαβαίνω είναι περισσότερο αυτοαξιολογώ και πρέπει να έχω εργαλεία για να το κάνω. Αλλά υλοποιώ κάτι παράλληλα αξιολογώ αυτό που υλοποιώ και το τροποποιώ για να το υλοποιήσω καλύτερα και συνεχώς δηλαδή νομίζω ότι αυτά τα δύο πάνε μαζί. Μία συνεχής αξιολόγηση παράλληλα με τον σχεδιασμό».

«Δεν ξέρω νομίζω ότι είναι δευτερεύον, νομίζω αν μπορούμε σε μία διαδικασία αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας και αυτοβελτίωσης όχι αυτό, όχι βελτιώσης αλλά με μορφή ομάδων νομίζω ότι θα αντιμετωπισθεί η συντριπτική πλειοψηφία των προβλημάτων που έχουμε».

«Προσωπική μου άποψη αλλά και από την βιβλιογραφία και την αίσθηση του κόσμου είναι ότι είμαστε από τις λίγες χώρες που γίνεται αυτό, να μην υπάρχει κανενός είδους λογοδοσία».

«Θα έπρεπε να υπάρχει συνεχής αξιολόγηση και επικαιροποίηση γιατί αυτό που λένε ας πούμε για τα καινούργια βιβλία, που έχει πολλά ψηφιακά σενάρια μέσα και οι εκπαιδευτικοί γκρινιάζουν ότι δεν έχουν να τα δείξουν, η απάντηση από εδώ είναι ότι εμείς έχουμε στοιχεία ότι όλα τα σχολεία έχουν δυνατότητα. Έχουν όλοι οι εκπαιδευτικοί στις τάξεις τους; Δεν εννοούμε να δείχνουν μια φορά. Ο ένας έχει ο άλλος πως θα κάνει το μάθημα του με οπτικοακουστικά μέσα αν δεν έχεις στην τάξη σου. Άρα χρειάζεται επικαιροποίηση του εξοπλισμού. Γιατί, αν ξέρω ότι το σχολείο έχει διαδραστικούς σε όλες τις τάξεις αλλά δεν δουλεύουν, κανείς και δεν 'χει λεφτά να το φτιάξει».

Σχετικά με την Ελλάδα, καταγράφηκε η άποψη ότι θα πρέπει να γίνεται μακροπρόθεσμος σχεδιασμός, αλλά μάλλον δεν διαφαίνεται να συμβαίνει αυτό.

«Ο σχεδιασμός πρέπει να είναι μακροπρόθεσμος. Σίγουρα. Συμφωνώ σε αυτό. Είναι σημαντικό. Συγχρόνως όμως πρέπει να έχουμε και στο μυαλό μας ότι η εκπαίδευση μετατοπίζεται πάρα πολύ αργά. Πάρα πολύ σε σχέση με αλλαγές που γίνονται στην κοινωνία πολύ πιο γρήγορα. Επομένως δεν μπορείς να την κάνεις να κινηθεί πιο γρήγορα. Μπορεί να μπορεί να την κάνεις. Αλλά δεν μπορείς να πετύχεις τους ρυθμούς, επομένως το μόνο που μπορεί να κάνεις είναι να ξανασκέφτεσαι, να ξαναβλέπεις πράγματα στην εκπαιδευτική πολιτική πιο συχνά. Δηλαδή τα προγράμματα σπουδών δεν μπορεί να είναι είκοσι χρονών και τα βιβλία τριάντα».

«Κανονικά ένας σχεδιασμός εκπαιδευτικής πολιτικής πρέπει να γίνεται για τα δέκα επόμενα χρόνια. Οπότε πρέπει να δεις τι θα χρειάζεται το σχολείο δέκα χρόνια μετά για να το σχεδιάζεις εν τω μεταξύ. Δεν νομίζω ότι λειτουργούμε έτσι».

Επίσης επισημάνθηκε ότι θα πρέπει γενικά να υπάρχει συναίνεση μεταξύ των πολιτικών φορέων.

«Νομίζω ότι είναι το πιο βασικό να υπάρχει συναίνεση όλων των πολιτικών παρατάξεων στην χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής».

«Κοινό στόχο δεν θα μπορείς να έχεις ποτέ αυτό το παίρνεις απόφαση αλλά τουλάχιστον στην χάραξη της εκπαιδευτικής πολιτικής μία τύπου συναίνεση της πλειονότητας να πω, της πλειοψηφίας μακροπρόθεσμα που θα ... και αυτό θα έπρεπε να υπάρχει ώστε να υπάρχει και συνέχεια».

«Γιατί καμιά φορά με αυτόν τρόπο αποφεύγουμε τις παλινωδίες, τις οπισθοδρομήσεις προς όποια κατεύθυνση. Δεν εννοώ προς μία συγκεκριμένη κατεύθυνση. Θεωρώ ότι σε αυτά τα θέματα θα έπρεπε να υπάρχει η μέγιστη δυνατή συναίνεση και να έχουμε όλοι στο μυαλό μας αυτό, την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου».

Από κάποιον συμμετέχοντα εκδηλώθηκε η άποψη ότι η συναίνεση δεν είναι εφικτή.

«Μπορεί; Είναι σημαντικό αλλά νομίζω ότι ... Δεν είμαι σίγουρος ότι μπορεί να γίνει γιατί υπάρχουν διαφορετικές πολιτικές, που κατά την γνώμη μου είναι θεμιτό να υπάρχουν, δηλαδή δεν είναι μία εθνική πολιτική σε σχέση με την εκπαίδευση. Σε σχέση με την εκπαίδευση έχουμε διακριτές γιατί έχουμε διαφορετικούς προσανατολισμούς, διαφορετικές προτεραιότητες».

«Δεν νομίζω ότι είναι εφικτό αυτό. Δηλαδή κοινό στόχο να έχει η δεξιά με την αριστερά δεν γίνεται εκ των πραγμάτων. Είναι αδύνατον καμία σχέση»

Όσον αφορά την Κύπρο ισχύουν οι ίδιες απόψεις.

«Η διαμορφωτική αξιολόγηση, να τροφοδοτεί τον σχεδιασμό, αυτό το ρόλο έχει».

«Το θέμα της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών είναι μια μεταρρύθμιση που προωθείται εδώ και πολλά χρόνια, να σας πω την αλήθεια. Η εμπειρία δείχνει ότι ενώ έχουν γίνει διάφορες αλλαγές σε διάφορα πεδία στην Κύπρο, έχουμε νέο σύστημα διορισμών, έχουμε νέα πρόταση αξιολόγησης των μαθητών, έχουμε πολιτική για την επαγγελματική μάθηση των εκπαιδευτικών. Το θέμα της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών δεν προχωρεί τόσο γρήγορα».

Σχετικά με την αναγκαιότητα ενός μακροπρόθεσμου σχεδιασμού καταγράφηκαν επίσης οι ίδιες απόψεις, δηλαδή ότι είναι απαραίτητο. Και μάλιστα αυτό εντείνεται με την ένταξη μεγάλου αριθμού προσφύγων στο εκπαιδευτικό σύστημα .

«ναι, είναι πολύ σημαντικό. Πχ η παρουσία μεταναστών, η χαρτογράφηση των ροών δείχνει την ανάγκη για μακροπρόθεσμη πολιτική και όχι σπασμωδικές επιφανειακές λύσεις».

«Σίγουρα συμφωνώ ότι όταν χαράσσεται μία εκπαιδευτική πολιτική πρέπει να υπάρχει πλέον ο χρόνος και σίγουρα πρέπει να λαμβάνονται υπόψιν όλες οι μεταβλητές και οι παράμετροι υπάρχουν ώστε ο σχεδιασμός να είναι βιώσιμος. Όχι μόνο μακροπρόθεσμος να είναι και βιώσιμος. Τα τελευταία χρόνια από την οικονομική κρίση και μετά όλες οι υπηρεσίες του κράτους κλήθηκαν να εφαρμόσουν στρατηγικό σχεδιασμό βιώσιμο και μακροπρόθεσμο».

Επίσης επισημάνθηκε ότι θα πρέπει γενικά να υπάρχει συναίνεση μεταξύ των πολιτικών φορέων.

«...είναι μάλλον ουτοπικό, αλλά όσο μεγαλύτερη η συναίνεση, τόσο πιο στέρεα η πολιτική».

«Η εμπειρία έδειξε ότι όταν υπάρχει συναίνεση, οποιαδήποτε συναίνεση και αν είναι αυτή, σίγουρα η εκπαιδευτική πολιτική μπορεί να σχεδιαστεί και να εφαρμοστεί και να υλοποιηθεί ουσιαστικά, χωρίς ουσιαστικά προβλήματα».

4.4 Συμπέρασμα

Στην συγκεκριμένη μελέτη έγινε προσπάθεια να διερευνηθούν κυρίως οι παράγοντες που καθορίζουν ή μετασχηματίζουν την χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής σε Ελλάδα και Κύπρο. Έγινε καταγραφή των απόψεων των στελεχών του Ι.Ε.Π. για την Ελλάδα και του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου για την Κύπρο αφού προηγήθηκε μελέτη της ανάλογης βιβλιογραφίας .

Γενικά η εκπαιδευτική πολιτική είναι ένα θέμα που απασχολεί όλο το κοινωνικό σύνολο και γι' αυτό το λόγο επιλέχθηκε να διερευνηθεί. Απασχολεί κυρίως τους εκπαιδευτικούς επειδή αυτοί μαζί με τους μαθητές αποτελούν τις ομάδες στις οποίες κυρίως στοχεύει η εκπαιδευτική πολιτική .Αφορά τους μαθητές γιατί το εκπαιδευτικό σύστημα καθορίζει σε μεγάλο βαθμό την εξέλιξη τους σαν προσωπικότητες αλλά και σαν μελλοντικοί επαγγελματίες. Αφορά τους γονείς και τελικά αφορά ολόκληρη την κοινωνία καθώς το μορφωτικό αγαθό που παράγεται από την εκπαιδευτική διαδικασία διαχέεται σε όλο το κοινωνικό σύνολο με σκοπό την βελτίωση του επιπέδου ζωής των πολιτών του (Παγκάκης Γρ.,2006).

Ας ξεκινήσουμε την παράθεση των συμπερασμάτων μας θα λέγαμε ότι από το σύνολο των συμμετεχόντων καταγράφηκε η άποψη ότι παρά την ύπαρξη ανεξάρτητων ή μη αρχών επιφορτισμένων με τον εκπαιδευτικό σχεδιασμό η τελική απόφαση είναι θέμα του Υπουργού . Άρα θα λέγαμε ότι πρόκειται για πολιτική απόφαση. Έτσι κι αλλιώς ο όρος εκπαιδευτική πολιτική εμπεριέχει την λέξη πολιτική .Ας μην ξεχνάμε ότι από μόνη της η λέξη πολιτική εμπεριέχει την έννοια της σύγκρουσης αλλά και της επιβολής της εξουσίας αλλά και των αντιμαχόμενων συμφερόντων(Γούβιας Δ.,Θεριανός Κ,2014). Οι διαπραγματεύσεις – διαβουλεύσεις θα οδηγήσουν στο σχεδιασμό μίας εκπαιδευτικής πολιτικής που θα προσπαθήσει να συγκεράσει τις διάφορες απόψεις ,συμφέροντα αλλά και στα πλαίσια της οικονομικής κατάστασης που επικρατεί την δεδομένη στιγμή (Σαΐτης Χ.,2011,Υφαντή Α.,2011).

Τα συμπεράσματα που έχουν εξαχθεί για την χάραξη της ελληνικής εκπαιδευτικής πολιτικής ως προς τους παράγοντες που το επηρεάζουν είναι ότι η οικονομική κρίση που βίωσε η Ελλάδα τα εννέα περίπου προηγούμενα χρόνια ήταν καθοριστική καθώς άλλαξαν αναλυτικά ακόμα και ωρολόγια προγράμματα ,επηρεάστηκαν οι τελικές αποφάσεις ανάλογα με τον εξοπλισμό που υπήρχε ήδη στα σχολεία ή ανάλογα με το κόστος συντήρησης του .Οι γονείς δεν συμμετέχουν με μία θεσμική διαδικασία κατά τις συζητήσεις που προηγούνται του σχεδιασμού .Αυτό σίγουρα για το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα είναι ένα έλλειμα του εκπαιδευτικού σχεδιασμού καθώς οι γονείς είναι μία από τις εμπλεκόμενες ομάδες όπως

αναφέρθηκε προηγουμένως . Το γεγονός επίσης ότι δεν υπάρχουν οργανωμένοι γονείς ώστε να υπάρχουν επίσημοι και εκλεγμένοι , με δημοκρατικές διαδικασίες ,εκπρόσωποι τους είναι ένα στοιχείο που οδηγεί σε έντονες αντιδράσεις κατά την διάρκεια εφαρμογής ενός νέου πλαισίου . Τότε αντί να εφαρμόζεται ό,τι σχεδιάστηκε με σκοπό να καταγραφούν οι αστοχίες και να επανασχεδιαστεί εμποδίζεται μέχρι και που ανακόπτεται η εφαρμογή του .Υπήρξαν πολλές περιπτώσεις που ένας σχεδιασμός ξεκίνησε πολύ φιλόδοξα , για να βελτιώσει κάποιες δυσλειτουργίες και να διευκολύνει μαθητές και εκπαιδευτικούς να ανταποκριθούν στις αυξημένες απαιτήσεις της εποχής αλλά και να συμβαδίσει με τις άλλες ευρωπαϊκές κυρίως , οι έντονες αντιδράσεις διέκοψαν απότομα την εφαρμογή του . Ένα τέτοιο παράδειγμα αποτελεί η εφαρμογή του νέου πλαισίου διδασκαλίας των Θρησκευτικών . Αν οι οργανωμένοι γονείς αλλά και οι οργανωμένοι μαθητές συμμετέχουν στην διαδικασία των συζητήσεων που προηγούνται, τότε θα κατανοήσουν τον σκοπό για τον οποίο σχεδιάζεται κάποια επιμέρους πολιτική αλλά και τα οφέλη που θα προκύψουν άρα θα συνεργαστούν κατά την εφαρμογή τους. Δεν πρέπει να παραγνωριστεί εδώ το στοιχείο ότι η συμμετοχική διαδικασία που προτείνεται, διαμορφώνει για τους μαθητές δημοκρατική συνείδηση που θα τους ακολουθεί και στην ενήλικη ζωή τους. Στις συζητήσεις θα πρέπει να συμμετέχουν ενεργά και οι επιστημονικοί φορείς αλλά και οι συνδικαλιστικοί φορείς ανάλογα με το θέμα που σχεδιάζεται. Αυτό ίσως που θα πρέπει να βελτιωθεί είναι ότι θα πρέπει να προσέρχονται στο διάλογο με ανοιχτό ορίζοντα σκέψης , με γνώμονα το καλό των μαθητών τους, στην βάση της επιστημονικής γνώσης αλλά και στην εφαρμογή καινοτομιών στην εκπαίδευση. Ένα στοιχείο που παρουσιάστηκε και αναδείχθηκε από την έρευνα είναι ότι στην Ελλάδα η μονιμότητα των εκπαιδευτικών έχει οδηγήσει στην απουσία λογοδοσίας και αυτό συνδέεται άμεσα με την έννοια της αξιολόγησης αλλά και της επιμόρφωσης. Βέβαια πρέπει εδώ να επισημανθεί ότι λόγω της οικονομικής κρίσης τα τελευταία χρόνια απουσιάζουν διορισμοί για την εκπαίδευση .Ενώ υπάρχουν παράλληλα συνταξιοδοτήσεις. Τα κενά καλύπτονται από αναπληρωτές εκπαιδευτικούς . Χαρακτηριστικά στέλεχος του Ι.Ε.Π. δήλωσε ότι εμείς θα θέλαμε διορισμούς αλλά η οικονομική κατάσταση δεν το επιτρέπει , άρα η χάραξη της εκπαιδευτικής πολιτικής είναι δέσμια της. Λόγω της οικονομικής κρίσης επίσης έχουν μειωθεί οι αποδοχές και των μόνιμων αλλά και των αναπληρωτών εκπαιδευτικών με παράλληλη αύξηση κατά δύο ώρες του διδακτικού ωραρίου των εκπαιδευτικών. Η εργασιακή ανασφάλεια από την μία και η οικονομική ασφυξία από την άλλη έχει οδηγήσει πολλούς νέους και ιδίως αυξημένων προσόντων στην φυγή στο εξωτερικό (Παπαδάκης, 2011). Στην Ελλάδα πολλοί πιστεύουν ότι αυτή η εργασιακή ανασφάλεια των εκπαιδευτικών λειτουργεί αρνητικά ως προς την απόδοση τους αλλά και προς την πρόθεσή τους να αναπτύξουν ή να συμμετέχουν σε καινοτόμα προγράμματα ή ακόμα και σε συνεργασίες μεταξύ σχολείων . Χαρακτηριστικά δηλώνεται ότι αν κάποιος θα πρέπει να εργάζεται σε πέντε σχολεία όπως συμβαίνει σε ορισμένες ειδικότητες ξένων γλωσσών ή και εικαστικών δεν του επιτρέπει αυτές τις ενασχολήσεις και αυτό ενισχύεται από το δεδομένο ότι δεν γνωρίζουν αν την επόμενη χρονιά θα εργάζονται και που και μάλιστα με χαμηλές αποδοχές. Αν κάποιος εργάζεται σε σταθερό περιβάλλον, μπορεί να αποδώσει καλύτερα σε όσα αναφέρθηκαν παραπάνω μιας και γνωρίζει τις δυνατότητες που του δίνονται τόσο από την άποψη της υλικοτεχνικής υποδομής της σχολικής μονάδας αλλά και των συνεργασιών με συναδέλφους , έχοντας έτσι την ευκαιρία κάθε χρόνο να βελτιώνει το έργο του παρατηρώντας ότι δούλεψε καλά και να επαναλάβει αλλά και τι χρειάζεται βελτίωση για να το τροποποιήσει . Με αυτό το σκεπτικό θα λέγαμε ότι

και ο κάθε ένας εκπαιδευτικός χαράσει την δική του πολιτική μέσα φυσικά στο πλαίσιο που ενεργεί και δεδομένων των ελευθεριών που του δίνονται. Από όλα τα στελέχη του Ι.Ε.Π. καταγράφηκε η άποψη ότι η μονιμότητα των εκπαιδευτικών ενισχύει τους εκπαιδευτικούς στην ανάπτυξη, συμμετοχή και εφαρμογή καινοτόμων προγραμμάτων, όμως δεν πρέπει να θεωρηθεί ασήμαντη η άποψη της κοινής γνώμης που θεωρεί την μονιμότητα ως τροχοπέδη στην ανάπτυξη νέων πλαισίων δράσης στην εκπαίδευση. Το γεγονός ότι στην Ελλάδα, σε αντίθεση με άλλους δημοσίους υπαλλήλους που είναι ξεκάθαρο ότι εργάζονται οκτώ ώρες κάνοντας μία συγκεκριμένη εργασία, οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να εκτελέσουν τα διδακτικά τους καθήκοντα και στο υπόλοιπο τους εργασιακό τους χρόνο στο σχολείο επιφορτίζονται με γραφειοκρατικές εργασίες που σε άλλα εκπαιδευτικά συστήματα αποτελούν έργο διοικητικών υπαλλήλων ώστε οι εκπαιδευτικοί ανεπηρέαστοι να λειτουργούν ως παιδαγωγοί. Καθώς η εργασία των εκπαιδευτικών συνεχίζεται και μετά την λήξη του ωραρίου τους προετοιμάζοντας το έργο της επόμενης ημέρας αλλά και επικοινωνώντας με τους μαθητές τους. Κοινή διαπίστωση όλων των στελεχών του Ι.Ε.Π. ήταν ότι πρέπει να ληφθεί μέριμνα για όλο αυτό το εργασιακό πλαίσιο μέσα στο οποίο κινούνται οι εκπαιδευτικοί, οι οποίοι θα πρέπει να απαλλαγούν από το διοικητικό τους έργο, όχι για να αποχωρούν νωρίτερα από την σχολική μονάδα αλλά για να συμμετέχουν σε ομίλους δράσης όπως αυτοί έχουν σχεδιαστεί στην αρχή της χρονιάς κατά την εκπόνηση του σχεδίου δράσης της σχολικής μονάδας και τα αποτελέσματα θα αποτελέσουν τα δεδομένα για την αποτίμηση του εκπαιδευτικού έργου της σχολικής μονάδας. Κοινώς αποδεκτό έγινε από όλους ότι το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, παρόλες τις μεταρρυθμίσεις, παραμένει συγκεντρωτικό (Υφαντή Α, 2011, Σταμέλος 2002). Προσπάθειες αποκέντρωσης στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδιασμού έγιναν με την ίδρυση των Π.Ε.Κ.Ε.Σ. (Περιφερειακά κέντρα εκπαιδευτικού σχεδιασμού). Λειτουργούν στις έδρες των περιφερειών τα τρία περίπου τελευταία χρόνια, όμως ακόμα δεν έχει διαχυθεί προς τους εμπλεκόμενους (εκπαιδευτικούς, μαθητές, γονείς) ο σκοπός και οι στόχοι της λειτουργίας τους. Θα ήταν σε θετική κατεύθυνση αν αυτός ο τόσο σημαντικός θεσμός συνεχίσει την λειτουργία του και να ενισχυθεί καθώς αποτελεί τον κρίκο που έλειπε στην καταγραφή των αναγκών των εκπαιδευτικών και τις ιδιαίτερες τοπικές ανάγκες των σχολικών μονάδων και με κάποιο τρόπο να γνωστοποιηθούν στην κεντρική εξουσία ώστε να συμπεριληφθούν σαν εισροές στην διαδικασία χάραξης εκπαιδευτικής πολιτικής. Εκείνο επίσης που διαφάνηκε κατά την διάρκεια των συνεντεύξεων είναι ότι υπάρχει πρόβλεψη είναι ότι υπάρχει πρόβλεψη ώστε στους μελλοντικούς σχεδιασμούς να γίνουν βήματα προς το να δοθεί σχετική ελευθερία στην σχολική μονάδα και ήδη ανακοινώθηκε από την τωρινή ηγεσία του ελληνικού Υπουργείου Παιδείας με πρόθεση να συμπεριληφθεί στον σχεδιασμό για την επόμενη τριετία, τουλάχιστον σύμφωνα με τις δηλώσεις.

Σύμφωνα με τα παραπάνω παρουσιάστηκαν οι βασικοί παράγοντες που επηρεάζουν την εκπαιδευτική πολιτική. Σε δεύτερο βαθμό εξετάστηκε κατά πόσο υπήρξε μεταβολή σχεδιασμένων πολιτικών υπό το βάρος πιέσεων ή αντιδράσεων. Στην Ελλάδα παρατηρείται μία παλινωδία και έλλειψη αποφασιστικότητας στην εφαρμογή όσων σχεδιάζονται. Ίσως πρόθεση υπάρχει αλλά μάλλον απουσιάζει η σταθερή πορεία υλοποίησης των συμφωνηθέντων. Έτσι παρατηρούνται ανεπιτυχείς ή ανολοκλήρωτες εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις. Καθοριστικοί παράγοντες είναι κυρίως η αντίδραση της κοινής γνώμης και οι συνδικαλιστικοί φορείς. Καθολική σχεδόν καταγράφηκε η άποψη ότι οι συνδικαλιστικοί φορείς παρεμποδίζουν σχεδόν

κάθε προσπάθεια αλλαγής της κατεστημένης κατάστασης ,χωρίς να παρουσιάζουν συγκεκριμένες αντιπροτάσεις . Ακόμα και στις περιπτώσεις η ίδια η ΟΛΜΕ κατέθεσε προτάσεις για την βελτίωση παθογενειών του παρελθόντος, όταν τα μέτρα που λήφθηκαν συμπεριλάμβαναν ριζικές τομές για παράδειγμα στο σύστημα προσληψης των εκπαιδευτικών , όλοι αντέδρασαν καθολικά και παρότι ψηφίστηκε ο νόμος 2525/97 όπου στο άρθρο 6 αναφερόταν η κατάργηση της επετηρίδας, λόγω έντονων αντιδράσεων, δεν εφαρμόστηκαν τα μέτρα που είχαν προταθεί και συγκεκριμένα *«Μία απόφαση που εγκρίθηκε ομόφωνα από το Υπουργικό Συμβούλιο, ψηφίστηκε από την Βουλή των Ελλήνων κατέληξε πάλι σε αποτυχία παρά την σθεναρή προσπάθεια της στήριξης της από παράγοντες του Υ.Π.Ε.Π.Θ. περιόδου 1997-1999»* (Κασσωτάκης Μ. στο (Γράβαρης Δ.,2005). Ένας άλλος πολύ βασικός και θα λέγαμε ρυθμιστικός παράγοντας είναι οι αντιδράσεις της κοινής γνώμης. Στην συγκεκριμένη καταγράφηκε η άποψη ότι οι έντονες πιέσεις της κοινής γνώμης καθυστερούν , αναβάλλουν ή υποβαθμίζουν ήδη ειλημμένες αποφάσεις . Επειδή, όπως αναφέρθηκε, δεν υπάρχει οργανωμένη συμμετοχή των γονέων κατά την διαδικασία του σχεδιασμού και πριν ληφθούν τα μέτρα , οι αντιδράσεις είναι εντονότερες, σε μερικές περιπτώσεις ήταν καθοριστικές στην αλλαγή πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου Παιδείας ή ακόμα και στην ίδια την κυβέρνηση. Επειδή στην Ελλάδα οι γονείς δίνουν μεγάλη έμφαση στην εκπαίδευση των παιδιών τους, οτιδήποτε θεωρούν ότι μπορεί να βλάψει αυτή την σταθερά ,κατά την άποψη τους πορεία , τους βρίσκει καθολικά αντίθετους . Βέβαια εδώ πρέπει να σημειωθεί ότι τα τελευταία χρόνια οι διαβουλεύσεις είναι ένας κανόνας πριν την ψήφιση στην Βουλή των νομών και έτσι δίνεται η δυνατότητα της συμμετοχής της κοινής γνώμης στην περίοδο προπαρασκευής καθώς επίσης και το γεγονός ότι οι συνεδριάσεις της επιτροπής μορφωτικών υποθέσεων παρουσιάζονται στο κοινό από την τηλεόραση της Βουλής , ίσως να θεωρείται από την κρατική εξουσία ότι βελτιώνουν την συμμετοχικότητα των ενδιαφερομένων στην λήψη αποφάσεων . Αντίθετα από όλους τους συμμετέχοντες στην έρευνα δηλώθηκε ότι δεν παρατηρείται ουσιαστική συμμετοχή στις διαβουλεύσεις και ως προς το περιεχόμενο και ως προς την ίδια την συμμετοχή . Αυτό που απουσιάζει τελείως είναι η πρόβλεψη της συμμετοχής των μαθητών κατά τον σχεδιασμό . Ενώ στο σχολείο οι μαθητές συμμετέχουν σε δημοκρατικές διαδικασίες με την ψήφιση των συμβουλίων τους αυτά περιορίζονται μόνο μέσα στο σχολείο . Ενώ δεν υπάρχει επίσημη , θεσμοθετημένη και οργανωμένη συμμετοχή των μαθητών στην προπαρασκευαστική περίοδο και στις συζητήσεις που γίνονται πριν την λήψη συγκεκριμένων αποφάσεων. Ενδεικτικό είναι το γεγονός ότι οι συμμετέχοντες στην Ελλάδα δεν αναφέρθηκαν καθόλου σε αυτό το ενδεχόμενο .

Ένα από τα κρίσιμα ζητήματα που συνδέονται με τον εκπαιδευτικό σχεδιασμό και για το οποίο γίνεται πολύς λόγος είναι η αξιολόγηση εκπαιδευτικού έργου αλλά και εκπαιδευτικών. Ο Σπυρίδων Ταλιαδούρος, πρώην Υφυπουργός Παιδείας, σε άρθρο του με τίτλο "Ο προσανατολισμός της επίσημης εκπαιδευτικής πολιτικής" αναφέρει ότι *«Η αξιολόγηση πρέπει να διατρέχει όλο το σύστημα της εκπαίδευσης . Πρέπει να αξιολογούνται οι πάντες , όλοι οι φορείς της εκπαίδευσης ,όλα τα μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητας ,ώστε η αξιολόγηση να λειτουργεί ως αναγκαίος ανατροφοδοτικός μηχανισμός για την βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος»*. Παρόλα αυτά η αξιολόγηση δομών , υπηρεσιών δεν έχει προχωρήσει καθόλου τα τελευταία είκοσι χρόνια. Από την έρευνα καταγράφηκε αυτή η ουσιαστική έλλειψη αξιολόγησης αλλά και λογοδοσίας όπως αναφέρθηκε στην προηγούμενη παράγραφο. Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μία καταγραφή του εκπαιδευτικού δυναμικού αλλά και των

προσόντων των εκπαιδευτικών μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας myschool. Βέβαια οι ερωτηθέντες είπαν όλοι ότι το Ι.Ε.Π. δεν έχει πρόσβαση σε αυτή και ότι στην πραγματικότητα σχεδιάζουν χωρίς να έχουν μία ξεκάθαρη εικόνα των υλικοτεχνικών υποδομών ,της κατάστασης στην οποία βρίσκονται αλλά ούτε και στους αριθμούς του εκπαιδευτικού και μαθητικού δυναμικού. Γενικά έχει φανεί μία καθυστέρηση στην λήψη μέτρων σχετικά με την αξιολόγηση γεγονός που ίσως έχει τις ρίζες του στην εποχή του επιθεωρητισμού και στα δεινά που αυτή έφερε στους εκπαιδευτικούς. Όλες οι προσπάθειες που έγιναν από προηγούμενες κυβερνήσεις έγιναν κάτω από την πίεση της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και διεθνών οργανισμών σχετικά με την παντελή έλλειψη συστήματος αξιολόγησης. Η ανάπτυξη του κράτους στην κατεύθυνση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης ίσως είναι το ζητούμενο και να αποτελεί το εισιτήριο για μια νέα εποχή που θα οδηγήσει σε συναίνεση και αποδοχή όλων ή έστω των βασικότερων μέτρων της εκπαιδευτικής πολιτικής .Ηλεκτρονικές πλατφόρμες που θα διασυνδέουν άμεσα μαθητικές κοινότητες , οργανώσεις γονέων , επιστημονικούς και συνδικαλιστικούς φορείς αλλά και τους εκπαιδευτικούς της τάξης με την ανεξάρτητη αρχή εκπαιδευτικού σχεδιασμού .

Τέλος έγινε διερεύνηση σχετικά με τις αλλαγές που ανακοινώνονται σήμερα αν έχει γίνει μακροπρόθεσμη σχεδίαση ή όχι. Οι απόψεις που κατατέθηκαν οδηγούν στο συμπέρασμα ότι δεν υπάρχει συναίνεση των πολιτικών παρατάξεων και ήταν κοινή συνισταμένη η αδυναμία συναίνεσης μιας και οι διαφορετικές ιδεολογίες δεν θα μπορούσαν να κάνουν πράξη αυτό . Απουσιάζει το κοινό όραμα . Άρα δεν μπορεί να υπάρχει και κοινή πορεία . Σύμφωνα με το γεγονός ότι το Ι.Ε.Π. έχει μόνο γνωμοδοτικό χαρακτήρα ενώ τις τελικές αποφάσεις τις παίρνει το Υπουργείο Παιδείας , η κατοχή της εξουσίας ίσως να περιορίζει την διάθεση για συναίνεση . Οι Salter και Tapper(1981) (στο Υφαντή Α. ,2011) αναφέρουν ότι *«η δυναμική της εκπαιδευτικής αλλαγής, όταν γίνεται πρόγραμμα ενός κυβερνώντος κόμματος παίρνει συγκεκριμένη μορφή και ενισχύεται από την νομιμότητα και την εξουσία που επιβάλλει η κυρίαρχη πολιτική δομή»*. Σχετικά με τον χρόνο για τον οποίο σχεδιάζουμε στην Ελλάδα φαίνεται ότι απουσιάζει η έννοια του μακροπρόθεσμου σχεδιασμού στοιχείο που καταγράφηκε και στην έρευνα. Κλασικό παράδειγμα το σύστημα εισαγωγής στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση. Κάθε κυβέρνηση απλά αλλάζει ό,τι έχει σχεδιάσει η προηγούμενη χωρίς να έχει προηγηθεί αξιολόγηση των προηγούμενων μέτρων που ίσχυαν. Συμπερασματικά και συνδυάζοντας όλα όσα αναφέρθηκαν επαληθεύουμε το συγκεντρωτικό μοντέλο της χάραξης εκπαιδευτικής πολιτικής στην Ελλάδα μιας και *«..η συγκέντρωση εξουσίας στην κορυφή της διοικητικής ιεραρχίας ενδέχεται να διευκολύνει την ανάπτυξη ενός αυταρχικού συστήματος διοίκησης , ιδιαιτέρως σε χώρες όπου η διμόρφωση της εκπαιδευτικής πολιτικής δε στηρίζεται σε συναινετικές και μακροπρόθεσμες διαδικασίες σχεδιασμού αλλά δέχεται ισχυρές επιρροές από το εκάστοτε κυβερνών κόμμα»* (Υφαντή Α., 2011). Η παραχώρηση σχετικής ελευθερίας στον σύλλογο διδασκόντων αλλά και στον διευθυντή της σχολικής μονάδας ίσως θα πρέπει να αποτελέσει το κεντρικό πυρήνα στην χάραξη της μελλοντικής εκπαιδευτικής πολιτικής που θα μας οδηγήσει σε πιο πλουραλιστικό μοντέλο. Επίσης η διάσωση, άρτια στελέχωση και η ενδυνάμωση των ΠΕ.Κ.Ε.Σ. είναι απαραίτητη για να οδηγηθούμε στην αποκέντρωση στη λήψη αποφάσεων .

Παρατηρείται από την καταγραφή των απόψεων για την εκπαιδευτική πολιτική στην Ελλάδα ότι δεν διαφαίνεται να χαράσσεται αλλά ούτε και να εφαρμόζεται εθνική εκπαιδευτική πολιτική ενώ καταγράφηκε ρητώς η άποψη ότι δεν υπάρχει συναίνεση ή έστω υπάρχει σε πολύ μικρό βαθμό, μεταξύ των πολιτικών παρατάξεων που εκπροσωπούνται στο Ελληνικό Κοινοβούλιο. Αυτό δηλώνει ότι υπάρχει διαφορετική στόχευση για το μορφωτικό αγαθό που παράγεται και τον τρόπο αλλά και τον βαθμό που η κοινωνία θα ωφεληθεί από αυτό. Σαν δημόσιο αγαθό χρηματοδοτείται από τα δημόσια έσοδα με σκοπό ανταποδοτικά να επιστρέψει στους πολίτες. Όμως στην περίπτωση της Ελλάδας δεν φαίνεται να υπάρχει κοινός στόχος για τους πολίτες που θέλει το εκπαιδευτικό σύστημα να διαμορφώνει και όλες οι εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις λειτουργούν κυρίως σαν πυροτεχνήματα για εντυπωσιασμό παρά σαν το αποτέλεσμα ουσιαστικών μελετών και διαπραγματεύσεων μεταξύ των δομών που είναι επιφορτισμένες με αυτό το έργο και των κοινωνικών εταίρων. Το πιο κλασικό παράδειγμα όλων είναι οι Πανελλήνιες εξετάσεις που όχι απλά σε κάθε εναλλαγή κυβέρνησης αλλά και κάθε αλλαγή της πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου Παιδείας ανήκει στις προγραμματικές δηλώσεις. Μία μεγάλη πρόκληση που έχει να αντιμετωπίσει το ελληνικό κράτος στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδιασμού στην εκπαίδευση είναι οι επιπτώσεις του προσφυγικού στην εκπαίδευση.

Για την Κύπρο η έρευνα έγινε σε στελέχη του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου είναι τμήμα του Υπουργείου Παιδείας και έχει επιφορτιστεί με κάποιες αρμοδιότητες κυρίως για τον σχεδιασμό και υλοποίηση δράσεων στην κατεύθυνση της ενίσχυσης των εκπαιδευτικών και ενδυνάμωσης τους. Οι συμμετέχοντες είχαν την άποψη ότι σχεδιάζουμε για το μέλλον με την συμμετοχή όλων των κοινωνικών εταίρων με σκοπό την κοινή αποδοχή. Ο σχεδιασμός γίνεται από κατάλληλα καταρτισμένο προσωπικό που μπορεί να φέρει σε πέρας αυτό το τόσο σημαντικό έργο. Λαμβάνεται υπόψιν η οικονομική κατάσταση αλλά πάντα βρίσκονται λύσεις γιατί στο επίκεντρο είναι πάντα ο μαθητής και ό,τι καλύτερο μπορούμε να του προσφέρουμε ώστε να αποκτήσει τις κατάλληλες γνώσεις, δεξιότητες αλλά και στάσεις που θα τον καταστήσουν ένα πολίτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτό σημαίνει την ύπαρξη ενός οράματος του οποίου όλοι οι εμπλεκόμενοι να είναι κοινωνοί και συμμετοχικοί. Η ανάγκη της αποδοχής και συμμετοχικότητας δηλώνεται και από τους Boyett και Finlay(1996) (στο Tsiakkirios A., Pashiardis P., 2002) «...οι καλύτερες αποφάσεις λαμβάνονται όταν υπάρχει η μέγιστη ανάμειξη από όλους τους εμπλεκόμενους, αφού πρώτα τους έχει παραχωρηθεί πλήρης πρόσβαση σε όσο το δυνατόν περισσότερες πληροφορίες». Στην Κύπρο η λήψη αποφάσεων γίνεται με συμμετοχικό τρόπο σε ένα κατά γενική ομολογία συγκεντρωτικό εκπαιδευτικό σύστημα που παρέχει ελάχιστες ελευθερίες στον εκπαιδευτικό για ανάληψη πρωτοβουλιών. Η συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων αποτελεί ζητούμενο και είναι μία οργανωμένη διαδικασία και θεσμικά κατοχυρωμένη. Σύμφωνα με όσα δηλώθηκαν από τα στελέχη του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου, αυτό έχει βοηθήσει ώστε να μην υπάρχουν αντιδράσεις κατά την εφαρμογή σχεδιασμένων μέτρων. Αυτό που όλοι αποδέχονταν είναι ότι ο εκπαιδευτικός τυγχάνει σεβασμού και εκτίμησης από την κοινωνία στην Κύπρο. Στον προϋπολογισμό υπήρξε μία μείωση κατά τα χρόνια της οικονομικής κρίσης και στην Κύπρο, όμως τα τελευταία χρόνια αυτό άλλαξε και έχουν αυξηθεί πάλι οι δαπάνες για την παιδεία (Τσιακκίριος Α., 2018). Αυτό είναι σημαντικό αν σκεφτούμε ότι τόσο στην Κύπρο όσο και στην Ελλάδα το συντριπτικό ποσοστό των μαθητών φοιτούν στην δημόσια εκπαίδευση και το κράτος επενδύει

σε αυτήν με στελέχωση των σχολικών μονάδων ,εξοπλισμό σε υλικοτεχνική υποδομή , επιμόρφωση των εκπαιδευτικών σε νέα καινοτόμα προγράμματα . Έτσι στον προϋπολογισμό υπάρχει πρόβλεψη για χρηματοδότηση συγκεκριμένου αριθμού οργανικών θέσεων . Όλες οι επιπλέον ανάγκες όπως και στην Ελλάδα καλύπτονται με έκτακτο προσωπικό . Το γεγονός ότι πολλοί νέοι Έλληνες εκπαιδευτικοί αναζητούν στην Κύπρο εργασία δείχνει το επίπεδο στο οποίο κινείται το εκπαιδευτικό σύστημα αλλά και αποδοχές που δίνονται. Αυτό που θα έπρεπε να επισημανθεί είναι ότι τα στελέχη που ρωτήθηκαν διατύπωσαν την άποψη ότι παρά την μειωμένη χρηματοδότηση κατά την περίοδο της οικονομικής κρίσης πάντα γινόταν αναζήτηση πόρων είτε από τα διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ,μέσω ΕΣΠΑ ή από άλλες πηγές έτσι ώστε να μην γίνουν «εκπτώσεις» στην πολιτική που σχεδιάστηκε . Όπως αναφέρθηκε στην Κύπρο για την χάραξη της εκπαιδευτικής πολιτικής ακολουθείται ένα συμμετοχικό μοντέλο . Υπάρχουν οργανωμένες ενώσεις γονέων , μαθητών και εκπαιδευτικών .Η συμμετοχή τους είναι ζητούμενη αλλά και θεσμικά κατοχυρωμένη .Η καταγραφή των απόψεών τους γίνεται μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας είτε μέσω συναντήσεων . Έτσι επιτυγχάνονται δύο στόχοι . Από την μια όλοι οι κοινωνικοί εταίροι είναι συμμετοχοί στην λήψη αποφάσεων και σέβονται αλλά και συμμετέχουν στην εφαρμογή των μέτρων ,από την άλλη ενδυναμώνονται οι δημοκρατικές πεποιθήσεις των μαθητών που αποτελούν την βάση για την ομαλή ένταξη στην κοινωνία αλλά και την συνειδητοποίηση της αντιπαράθεσης μέσω επιχειρημάτων και όχι μέσω της επιβολής με εξουσία ή με βία . Για τον κυπριακό εκπαιδευτικό σχεδιασμό το ότι συμβαίνει και υλοποιείται αποτελεί πρότυπο από την ανεξαρτησία του κράτους μέχρι και σήμερα .Το Ι.Ε.Π., το Ι.Τ.Υ.Ε. Διόφαντος και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου έχουν αδιάλειπτη συνεργασία και μάλιστα υλοποιούν κοινές δράσεις. Βέβαια από την εποχή της ένταξης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 2004, είναι σαφής ο προσανατολισμός του στρατηγικού σχεδιασμού σε μία εκπαίδευση στα πρότυπα ενός ευρωπαϊκού σχολείου. Έτσι ενδυναμώνονται οι εκπαιδευτικοί ώστε να υλοποιούν και να συμμετέχουν σε καινοτόμα προγράμματα,σε συμπράξεις σχολείων είτε εθνικές είτε μεικτές με άλλα κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επίσης μέσω Erasmus+, να λαμβάνουν μέρος σε δράσεις επαγγελματικής εκπαίδευσης και βελτίωσης. Κατά την χάραξη πολιτικών για το περιεχόμενο της εκπαίδευσης λαμβάνεται σοβαρά η γνώμη των επιστημονικών φορέων αλλά και των πανεπιστημιακών δασκάλων που ενισχύουν τον σχεδιασμό με την μελέτη του θεωρητικού πλαισίου πάνω στο προς συζήτηση θέμα. Έγινε εκτενής αναφορά από όλα τα στελέχη του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου για την σε βάθος μελέτη της βιβλιογραφίας παράλληλα με όλους τους άλλους παράγοντες. Όπως το ελληνικό έτσι και το κυπριακό εκπαιδευτικό σύστημα θα μπορούσε να χαρακτηριστεί συγκεντρωτικό με περιορισμένες ελευθερίες στους εκπαιδευτικούς. Όμως στην τελευταία εκπαιδευτική μεταρρύθμιση που σχεδιάζεται γίνεται πρόβλεψη ώστε να βελτιωθεί αυτό. Επίσης άξιο παρατήρησης είναι η σημασία που δίνεται στην προτροπή των διεθνών οργανισμών για την βελτίωση της αποτελεσματικότητας του κυπριακού εκπαιδευτικού συστήματος. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η ίδρυση του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου που έγινε μετά από την προτροπή του συμβούλου της UNESCO. Στην Κύπρο δεν παρατηρείται το φαινόμενο των διαρκών αλλαγών εκπαιδευτικής πολιτικής και όλες οι πολιτικές παρατάξεις παρά τις διαφορές τους συγκλίνουν στην εφαρμογή μίας ενιαίας εκπαιδευτικής πολιτικής. Από την ιστοσελίδα του Υπουργείου Παιδείας της Κύπρου όπου υπάρχει αναρτημένη η έτησια απολογιστική έκθεση για το 2018 αναφέρεται «*Το 2018 αποτέλεσε κομβική χρονιά για το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (ΥΠΠ) καθώς σημαντικές*

πτυχές της εκπαιδευτικής πολιτικής, όπως αυτή πηγάζει από το Πρόγραμμα Διακυβέρνησης, συνέχισαν να υλοποιούνται συστηματικά και μεθοδικά ενταγμένες στο πλαίσιο ενός ολοκληρωμένου στρατηγικού σχεδιασμού, δίνοντας διέξοδο και απαντήσεις σε πολιτικές που για χρόνια απασχόλησαν το εκπαιδευτικό μας σύστημα.» Επίσης αναφέρονται όλα όσα υλοποιήθηκαν κατά το 2018 τα οποία είχαν νωρίτερα σχεδιαστεί. Τα στελέχη του Π.Ι. που συμμετείχαν στην έρευνα δήλωσαν ότι για να υλοποιηθεί ο εκπαιδευτικός σχεδιασμός θα πρέπει αρχικά να μελετηθεί σε βάθος η διεθνής βιβλιογραφία που αναφέρεται στο προς αναμόρφωση θέμα καθώς και καλές πρακτικές άλλων χωρών. Στην συνέχεια ακολουθεί το στάδιο των συναντήσεων-συζητήσεων με τις ενδιαφερόμενες ομάδες μαθητές, γονείς ,εκπαιδευτικούς. Μετά από τις συζητήσεις καταρτίζεται ένα πλάνο ενεργειών, μέτρων που θα ληφθούν αλλά και χρονοδιάγραμμα υλοποίησής του, ακολουθεί η ψήφιση και εφαρμογή της συγκεκριμένης εκπαιδευτικής πολιτικής.

Μελετώντας τις εκπαιδευτικές πολιτικές που υλοποιήθηκαν σε Ελλάδα και Κύπρο από την ανεξαρτησία τους μέχρι και σήμερα αλλά και τις δομές οι οποίες είναι επιφορτισμένες με την χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής και συγκεκριμένα τα οργανογράμματά τους, την αποστολή και το όραμά τους, το πρώτο που διαπιστώνουμε αλλά και που αναδείχτηκε κατά την διάρκεια των συνεντεύξεων είναι ότι πρόκειται για δύο συγκεντρωτικά εκπαιδευτικά συστήματα δηλαδή οι αποφάσεις παίρνονται κεντρικά από την ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας. Η διαφοροποίηση είναι ότι στην Ελλάδα ο σχεδιασμός γίνεται από μία ανεξάρτητη αρχή, το Ι.Ε.Π. που όμως έχει μόνο γνωμοδοτικό ρόλο και η τελική απόφαση λαμβάνεται από την ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας, χωρίς να είναι δεσμευτική η γνωμοδότηση του Ι.Ε.Π. Αντίθετα, στην Κύπρο ο σχεδιασμός γίνεται από τμήμα του Υπουργείου που γνωμοδοτεί. Βέβαια πρέπει να τονίσουμε ότι ο στρατηγικός σχεδιασμός του Υπουργείου γίνεται από την μονάδα Πολιτικής και στρατηγικού σχεδιασμού αλλά πάλι οι άμεσα προϊστάμενοί τους, ο Γενικός Διευθυντής και ο Υπουργός, παίρνουν την τελική απόφαση. Ένα από τα κοινά χαρακτηριστικά των δύο συστημάτων είναι ο δημόσιος χαρακτήρας του. Αν και κάθε γονιός έχει την ελευθερία να επιλέξει είτε δημόσιο είτε ιδιωτικό σχολείο, παρόλα αυτά το μεγαλύτερο ποσοστό φοιτούν στο δημόσιο σχολείο, το οποίο χρηματοδοτείται από τα δημόσια έσοδα και αυτό καθιστά την ανάγκη για στρατηγικό σχεδιασμό ακόμα σημαντικότερη.

Γενικά πολλές είναι οι ομοιότητες που παρουσιάζουν τα δύο εκπαιδευτικά συστήματα και αυτό φυσικά οφείλεται στο γεγονός ότι από την ανεξαρτησία της Κυπριακής Δημοκρατίας, η Ελλάδα αποτέλεσε ένα πρότυπο το οποίο ακολούθησε μέχρι και την ένταξη της στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όπου άρχισε να κάνει στροφή στην χάραξη πολιτικών για να συμβαδίσει με τα ευρωπαϊκά πρότυπα. Ακόμα όμως και μέχρι σήμερα υπάρχει συνεργασία μεταξύ Ι.Ε.Π. και Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και μεταξύ Ι.Τ.Υ.Ε. Διόφαντος με παραγγελίες σχολικών βιβλίων και άλλες κοινές δράσεις. Ίσως κάπου εδώ σταματούν και οι ομοιότητες.

Φαίνεται ότι στην Κύπρο έχει γίνει μία πιο ουσιαστική δουλειά πάνω στον τομέα του εκπαιδευτικού σχεδιασμού αλλά και της γνωστοποίησης των διαδικασιών προς τους εμπλεκόμενους, τους ενδιαφερόμενους ή τους ερευνητές. Έτσι στην επίσημη ιστοσελίδα του Υπουργείου Παιδείας της Κύπρου σε εμφανές σημείο και ελεύθερα για όλους υπάρχουν αναρτημένες οι ετήσιες εκθέσεις απολογισμού, από την λειτουργία του Υπουργείου Παιδείας, των τελευταίων 15 χρόνων αλλά επίσης και ο στρατηγικός σχεδιασμός για την επόμενη

τριετία. Επίσης υπάρχει και το όραμα του Υπουργείου. Χαρακτηριστικά στη σελίδα που παρουσιάζεται το προσωπικό, και συγκεκριμένα ο Γενικός Διευθυντής, δεν υπάρχει μόνο το βιογραφικό του αλλά παρουσιάζεται το όραμα αλλά και η στόχευση του Υπουργείου Παιδείας. Ο Γενικός Διευθυντής απευθύνεται προς τους πολίτες σε πρώτο πρόσωπο, προσπαθώντας να τους κάνει συμμετόχους σε αυτό το όραμα ώστε να το αποδεχθούν και να λειτουργήσουν σαν συμπαραστάτες. Όλα αυτά μαζί με το άνοιγμα στο συμμετοχικό μοντέλο όλων των εμπλεκόμενων και μάλιστα στο ότι είναι θεσμικά κατοχυρωμένη η συμμετοχή τους έχει οδηγήσει στην γενική αποδοχή των πολιτικών που υιοθετούνται. Σε αντίθεση με την Ελλάδα, που δεν υπάρχει αναφορά για το όραμα του Υπουργείου, ούτε για τον στρατηγικό σχεδιασμό των επομένων χρόνων .

Φαίνεται σαν είτε να μην υπάρχει η πρόθεση να γνωστοποιηθεί η σχεδιαζόμενη πολιτική είτε να μην υπάρχει μία ολοκληρωμένη και άρτια δομημένη εκπαιδευτική πολιτική. Πάντως και στις δύο περιπτώσεις οι εμπλεκόμενες ομάδες, εκπαιδευτικοί, μαθητές, γονείς δεν είναι ενήμεροι για τι σχεδιάζεται, για το λόγο που σχεδιάζεται αλλά και τα οφέλη που θα έχει ο μαθητής και μακροπρόθεσμα η κοινωνία από αυτά. Έτσι είναι δικαιολογημένες οι έντονες αντιδράσεις που παρουσιάζονται σε πιθανές αλλαγές που επιχειρούνται. Αυτό το στοιχείο κατά μία έννοια επιβεβαιώνεται από το περιεχόμενο των συνεντεύξεων που πάρθηκαν σε Ελλάδα και Κύπρο. Αξίζει να αναφέρουμε εδώ ότι όλες οι συνεντεύξεις πάρθηκαν από υψηλόβαθμα στελέχη του Ι.Ε.Π. για την Ελλάδα και του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου της Κύπρου. Ενώ λοιπόν από την Κύπρο σε όλες τις συνεντεύξεις φάνηκε ότι ήταν γνώστες όλης της διαδικασίας, ο κάθε ένας βέβαια για το τμήμα που ήταν αρμόδιος, την οποία περιέγραφαν με τον ίδιο τρόπο όλοι, αντιλαμβάνονταν το γιατί, το πώς και το πότε. Ενώ στην Ελλάδα οι συμμετέχοντες στην έρευνα, που με πολύ μεγάλη προθυμία συμμετείχαν, διατύπωσαν προσωπικές τους απόψεις και διαφάνηκε η ανησυχία τους για το γεγονός ότι απλά γνωμοδοτούν. Επίσης δεν φάνηκε να είναι γνώστες του οράματος του Υπουργείου.

Χαρακτηριστικά θα πρέπει να αναφερθεί ότι κατά την διάρκεια της έρευνας σε επικοινωνία με το τμήμα Δ/σης Σπουδών, Προγραμμάτων και Οργάνωσης Δ/θμιας Εκπ/σης, καταγράφηκε η άποψη ότι στο οργανόγραμμα του Υπουργείου Παιδείας πολλά τμήματα είναι υπεύθυνα για τον στρατηγικό σχεδιασμό ενώ στην Κύπρο από το οργανόγραμμα φαίνεται ξεκάθαρα ότι αρμόδια για την εκπαιδευτική πολιτική είναι το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο και η Μονάδα Πολιτικής και Στρατηγικού Σχεδιασμού, της οποίας μέλη αποτελούν η Διευθύντρια του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Διευθνήτης Μέσης Εκπαίδευσης, ο Διευθυντής Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, η Ανώτερη Λογίστρια, ο Προϊστάμενος Γραφείου Ευρωπαϊκών και Διεθνών Υποθέσεων, ο Προϊστάμενος Γραφείου Ειδικής Αγωγής. Όπως διαπιστώνουμε για να σχεδιαστεί η εκπαιδευτική πολιτική θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψιν όλοι οι τομείς της εκπαίδευσης αλλά εκπρόσωποι από την οικονομική υπηρεσία και αυτό δείχνει τον σοβαρό ρόλο της οικονομικής κατάστασης για την χάραξη της εκπαιδευτικής πολιτικής. Επίσης κάτι που θα πρέπει να αναφερθεί είναι ότι στη δομή του Υπουργείου Παιδείας της Κύπρου , εκτός του ορισμού τίτλων, υπήρχαν και τα ονόματα των αρμοδίων όπως και οι αρμοδιότητες αλλά και τα καθήκοντά τους. Αυτό ενισχύει το συναίσθημα της λογοδοσίας, το οποίο στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα υστερεί και κυρίως στον δημόσιο τομέα και είναι ένα σημείο τριβής των δημοσίων υπαλλήλων με την κοινωνία. Ίσως σε αυτό να οφείλεται και η διαφορά στην

αντιμετώπιση των εκπαιδευτικών από την κοινωνία. Στην Κύπρο, όπως δηλώθηκε και από τους συνεντευξιαζόμενους, οι εκπαιδευτικοί χαίρουν εκτίμησης από την κοινωνία, ενώ στην Ελλάδα συμβαίνει μάλλον το αντίθετο. Επιπρόσθετα η στελέχωση του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου είναι κάτι που τονίστηκε, δηλαδή ότι είναι στελεχωμένες οι υπηρεσίες από καταρτισμένα στελέχη ικανά να φέρουν εις πέρας το πολύπλευρο και πολυσήμαντο έργο του Ινστιτούτου.

Κλείνοντας θα λέγαμε ότι στην Ελλάδα πρέπει να γίνουν σοβαρά βήματα για ένα πιο συμμετοχικό μοντέλο στην λήψη απόφασης με θεσμοθετημένες δομές και διαδικασίες, πρέπει να ενισχυθεί η λογοδοσία των εμπλεκομένων αλλά κυρίως να διαχυθεί το όραμα του Υπουργείου για το μορφωτικό αγαθό που παράγεται μέσω του εκπαιδευτικού συστήματος.

Βιβλιογραφία

Bray M.& Varghese N.(2011). *Directions in educational planning International experiences and perspectives*,Paris, International Institute for Educational Planning,Unesco,Ανακτήθηκε την 31 Οκτωβρίου 2019 από : <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000213735/PDF/213735eng.pdf.multi>

Cohen, L., Manion, L., Morrison, K. (2008). *Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Flouris G.,Pasiadis G.(2003). A Critical Appraisal of Curriculum Reform in Greece (1980-2002), *European Education*, vol. 35, no. 3, Fall 2003, pp. 73–90.Ανακτήθηκε 1 Νοεμβρίου, 2019, από https://www.researchgate.net/profile/George_Pasiadis/publication/225083491_A_Critical_Appraisal_of_Curriculum_Reform_in_Greece_1980-2002/links/5c40b561458515a4c72d3290/A-Critical-Appraisal-of-Curriculum-Reform-in-Greece-1980-2002.pdf

Haddad W.(1995). *Education policy-planning process: an applied framework*, Paris 1995,UNESCO: International Institute for Educational Planning

Andreas Tsiakkiros, Petros Pashiardis, (2002). "Strategic planning and education: the case of Cyprus", *International Journal of Educational Management*, Vol. 16 Issue: 1, pp.6-17, <https://doi.org/10.1108/09513540210415505>

Pashiardis P.,Tsiakkiros A.(2015). The Education Systems of Europe, Global Education Systems(The chapter of Cyprus), *Springer International Publishing*,σελ.:173-186,DOI 10.1007/978-3-319-07473-3_11

Tsiakkiros A. (2018). Ministry of Education and Culture (presentation)

Verma, G., & Mallick, K. (2004). *Εκπαιδευτική έρευνα: Θεωρητικές προσεγγίσεις και τεχνικές*. Τυπωθήτω, Αθήνα.

Αδάμου Μ.,2001). *Το Εκπαιδευτικό σύστημα στην υπηρεσία του Εθνικού κράτους. Η ελληνική περίπτωση*, Αθήνα, Εκδόσεις Παπαζήση

Βασιλόπουλος Χ., (2018). «Η επαγγελματική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού ως μοχλός αποτελεσματικής διαχείρισης της σχολικής τάξης», *Επιστήμες Αγωγής*, 3/2018, 68-81.

Γούβιας Δ.,& Θεριανός Κ.,(2014). *Εκπαιδευτική πολιτική*,Αθήνα,Gutengerg.

Γράβαρης, Δ., & Παπαδάκης, Ν. (2005). *Εκπαίδευση και εκπαιδευτική πολιτική*, Αθήνα,Εκδόσεις Σαββάλας.

Γρίβα, Ε. (2017). *Ανάλυση ποιοτικών δεδομένων*. Ανακτήθηκε 20 Ιανουαρίου 2018 ,από: <https://eclass.uowm.gr/modules/document/index.php?course=ELED245&openDir=/59db958d0Agx/5a23126d7UNJ> .

Ζαφειρόπουλος, Κ. (2005). *Πώς γίνεται μια επιστημονική εργασία; Επιστημονική έρευνα και συγγραφή εργασιών*. Αθήνα: Κριτική.

Κοντάκος, Α. (2010). Συστημική Εκπαιδευτική Ηγεσία. Στο Φ. Καλαβάσης και Α. Κοντάκος (επιμ.), *Θέματα Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού 4. Επικοινωνία και Διακυβέρνηση Εκπαιδευτικών Συστημάτων*. Αθήνα: Διάδραση. σελ. 75-92. ISBN 978-960-9541-70-1.

Κυριακόπουλος Ηλ. (1960). *Τα συντάγματα της Ελλάδας*. Αθήνα, Εθνικό Τυπογραφείο.

Μάνεσης Αρ. & Παπαδημητρίου Γ.(1986). *Το Σύνταγμα του 1975/1986(άρθρα 1-25)*, Αθήνα-Κομοτηνή, Εκδόσεις Σακκούλα.

Μπέτσας ,Ι., Ιορδανίδης Γ., Τάκου Ρ. (2017). Προσεγγίσεις και προτεραιότητες εκπαιδευτικού σχεδιασμού στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, *14ο Παγκόπριο Συνέδριο Παιδαγωγικής Εταιρείας Κύπρου "Εκπαίδευση, Διεπιστημονικότητα και Σύγχρονος Κόσμος: Ο Ρόλος και η Συνεισφορά της Εκπαιδευτικής Έρευνας*, 21-22 Οκτωβρίου 2016 Λευκωσία - Κύπρος, 21/10/2016-22/10/2016

Μπουζάκης Σ. (1999). *Νεοελληνική εκπαίδευση*, Αθήνα, Εκδόσεις Gutenberg.

Παγκάκης Γρ. (2006). *Νεοελληνική Εκπαιδευτική Πολιτική*, Αθήνα, Εκδόσεις Σακκούλα.

Παπαδάκης Ν. (2003). *Εκπαιδευτική Πολιτική. Η εκπαιδευτική πολιτική ως κοινωνική πολιτική*, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα.

Σαϊτης Χ. (2002). Οργανωτικός Σχεδιασμός του Σχολικού μας Συστήματος: Με πολλά ή λίγα επίπεδα διοίκησης, *Σύγχρονη Εκπαίδευση: Τρίμηνη Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, Αρ.Τεύχους 124(Νο3).

Σαϊτης Χ. (2011). *Εκπαιδευτική Πολιτική και Διοίκηση*, Ανακτήθηκε την 1 Νοεμβρίου 2019 από την https://edulll.ekt.gr/edulll/bitstream/10795/1093/3/1093_01_oaed_enotita05_v01.pdf

Σταμέλλος Γ., Βασιλόπουλος Α., Καβασακάλης Α., (2015). *Εισαγωγή στις εκπαιδευτικές πολιτικές*. Αθήνα, ΣΕΑΒ, www.kallipos.gr. Ανακτήθηκε 20 Δεκεμβρίου 2019, από https://repository.kallipos.gr/bitstream/11419/226/1/00_master%20document_StamelosVasilopoulosKavasakalis_Final.pdf

Τερζής Ν.(1993). *Εκπαιδευτική πολιτική και Εκπαιδευτική μεταρρύθμιση*, Θεσσαλονίκη, Εκδοτικός οίκος αδελφών Κυριακίδη.

Απολογιστική Έκθεση Υ.Π.Π.Α.Ν. Κύπρου ,2013 <http://moec.gov.cy/etisia-ekthesi/index.html>

Νομοθεσία

(Νόμος για ΠΕΚΕΣ)

http://www.et.gr/idocs-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wG3UHK-ZeQumndtvSoClrL8CXEEjRXO2rdp6k5uE6xNduJInJ48_97uHrMts-zFzeyCiBSQOpYnTy36MacmUFCx2ppFvBej56Mmc8Qdb8ZfRJqZnsIAdk8Lv_e6czmhEembNmZCMxLMtSZ3ZPCUEmX_4xN75VW-dn2Xj1eFax3OAjBtKU9NiZfp

Ίδρυση Παιδαγωγικού Ινστιτούτου (Ελλάδα)

http://www.et.gr/idoes-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wFtG1hLmXKMFHdtvSoClrL8P4476sndBGZ5MXD0LzQTLWPU9yLzB8V68knBzLCmTXKaO6fpVZ6Lx3UnKl3nP8NxdnJ5r9cmWyJWelDvWS_18kAEhATUkJb0x1LIdQ163nV9K--td6SIubJKUzkR1yyxGIWrp5zLbGrP4NDeUUJ0hsVU6O58mYqt

Επανάδρση Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

http://www.et.gr/idoes-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wFtG1hLmXKMFHdtvSoClrL8P4476sndBGZ5MXD0LzQTLWPU9yLzB8V68knBzLCmTXKaO6fpVZ6Lx3UnKl3nP8NxdnJ5r9cmWyJWelDvWS_18kAEhATUkJb0x1LIdQ163nV9K--td6SIubJKUzkR1yyxGIWrp5zLbGrP4NDeUUJ0hsVU6O58mYqt

Έναρξη λειτουργίας Ι.Ε.Π.

https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=2ahUKEwjzeIgLbnAhVGlosKHehkAoIQFjAAegQIAhAB&url=http%3A%2F%2Fwww.et.gr%2Fidoes-nph%2Fsearch%2FpdfViewerForm.html%3Fargs%3D5C7QrtC22wEbA_BZxkczbHdtvSoClrL8zTzcSd51v8x5MXD0LzQTLf7MGgcO23N88knBzLCmTXKaO6fpVZ6Lx3UnKl3nP8NxdnJ5r9cmWyJq-BTkXB0ftEAEhATUkJb0x1LIdQ163nV9K--td6SIuVγHEIxHwZ-q5fT9pozHUAP8S1JziR-PrydWdYRG1Zfr&usg=AOvVaw0K8Bk6qZ-VQaH2TeIWkvmP

ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων (Ελλάδα)

<https://www.minedu.gov.gr/>

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (Ελλάδα)

<http://www.pi-schools.gr/>

Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής(Ελλάδα)

<http://iep.edu.gr/el/>

Υπουργείο Παιδείας ,Πολιτισμού ,Αθλητισμού και Νεολαίας (Κύπρος)

<http://www.moec.gov.cy/>

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο(Κύπρος)

<http://www.pi.ac.cy/pi/index.php?lang=el>

Παράρτημα Α

Ενημέρωση συνεντευξιαζόμενων

Στα πλαίσια της έρευνας για την ολοκλήρωση της διπλωματικής μου εργασίας λήφθηκαν έξι συνεντεύξεις .Τρεις από στελέχη του Ι.Ε.Π. στην Ελλάδα και τρεις από στελέχη του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου . Στα πλαίσια της επικοινωνίας για την ενημέρωση σχετικά με τον σκοπό για τον οποίο πραγματοποιείται η συγκεκριμένη έρευνα έγινε ανταλλαγή μνημάτων , επίσης υπήρξε επίσημη ηλεκτρονική πρωτοκόλληση της σχετικής αίτησης . Παρακάτω επισυνάπτεται η επίσημη ηλεκτρονική αλληλογραφία και τα επίσημα έγγραφα του Υπουργείου .

Κύριε Διευθυντά

Ονομάζομαι Κοντούλα Μαρία. Είμαι μόνιμη εκπαιδευτικός στο Γυμνάσιο Κρόκου Κοζάνης και παράλληλα είμαι μεταπτυχιακή φοιτήτρια στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Στα πλαίσια της διπλωματικής μου εργασίας με θέμα :

"Συγκριτική μελέτη εκπαιδευτικού σχεδιασμού του ελληνικού και του κυπριακού εκπαιδευτικού συστήματος ."

θα ήθελα να μου επιτρέψετε να πάρω 3 συνεντεύξεις από τους αρμόδιους για τον εκπαιδευτικό σχεδιασμό .

Οι συνεντεύξεις θα γίνουν όπως εσείς επιθυμείτε , είτε αυτοπροσώπως (στο Υπουργείο) είτε μέσω skype, και θα καταγραφούν για τις ανάγκες της εργασίας .

Επειδή το θέμα είναι ιδιαίτερο ,κατανοώ τον φόρτο εργασίας αλλά με την εργασία πιστεύω ότι θα συμβάλλουμε θετικά ώστε να γίνει γνωστή σε κάθε ενδιαφερόμενο ,κυρίως εκπαιδευτικούς και γονείς η βασική στόχευση της εκπαιδευτικής πολιτικής που υλοποιεί το Υπουργείο Παιδείας και ελπίζω ότι θα συμβάλει στην οικοδόμηση πνεύματος συνεργασίας και συμπόρευσης .

Σας επισυνάπτω την σχετική αίτηση.

Σας ευχαριστώ εκ των προτέρων .

KONTOYLA MARIA

ΑΙΤΗΣΗ

Επώνυμο ΚΟΝΤΟΥΛΑ
Όνομα ΜΑΡΙΑ
Όνομα Πατέρα ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
Όνομα Μητέρας ΕΡΙΦΙΛΗ

Επάγγελμα ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ

Οργανική Θέση :ΓΥΜΝΑΣΙΟ
ΚΡΟΚΟΥ ΚΟΖΑΝΗΣ

Έτη Υπηρεσίας :12

Τόπος γέννησης ΑΘΗΝΑ

Έτος γέννησης 1967

.....
Τόπος κατοικίας ΚΟΖΑΝΗ

Τηλέφωνο επικοινωνίας
:0306979391589

Email:konmari1@gmail.com

ΠΡΟΣ

Τον Γενικό Διευθυντή της
Γενικής Διεύθυνσης Σπουδών
Α΄βαθμιας και Β΄βαθμιας
εκπαίδευσης του Υπουργείου
Παιδείας και Θρησκευμάτων

Σας παρακαλώ να μου επιτρέψετε
να πάρω συνεντεύξεις από τους
αρμόδιους του τμήματος σας
σχετικά με τον εκπαιδευτικό
σχεδιασμό στα πλαίσια
διπλωματικής εργασίας που
υλοποιώ στο Πανεπιστήμιο
Δυτικής Μακεδονίας .

Η ΑΙΤΟΥΣΑ

ΚΟΝΤΟΥΛΑ ΜΑΡΙΑ

**ΘΕΜΑ: Παραχώρηση
συνέντευξης στα πλαίσια
διπλωματικής εργασίας**

ΚΟΖΑΝΗ 4 /12//2019

Ακολουθεί απάντηση από το Υπουργείο Παιδείας και από το τμήμα πρωτοκόλλησης εγγράφων

Αγαπητή/έ κυρία/κύριε,

Σας ενημερώνουμε ότι το έγγραφο που αποστείλατε με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο πρωτοκολλήθηκε στο κεντρικό πρωτόκολλο του Υ.ΠΑΙ.Θ. με τα εξής στοιχεία:

Γραφείο: ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ

Αρ. Πρωτοκόλλου: 192460

Ημ/νια Πρωτοκόλλου: 06/12/2019

*Θέμα: Αίτημα παραχώρησης συνέντευξης στα πλαίσια διπλωματικής εργασίας
Συνημμένα:*

Αρ. Πρωτ. Αποστολέα:

Ημ/νια Πρωτ. Αποστολέα:

*Αποδέκτες: Γενική Διεύθυνση Σπουδών Αβάθμιας και Ββάθμιας Εκπαίδευσης
Κοινοποίηση:*

From: Γ.Δ.Σ.Π.Δ.Ε.

Sent: Thu, 5 Dec 2019 12:26:44 +0000

To: 'protocol@minedu.gov.gr'

Subject: FW: Αίτημα παραχώρησης συνέντευξης στα πλαίσια διπλωματικής εργασίας

Attachments: Αίτηση για παραχώρηση συνέντευξης _Κοντούλα Μαρία.doc
Γ84

From: KONTOYLA MAPIA [mailto:konmari1@gmail.com]

Sent: Thursday, December 05, 2019 10:28 AM

Subject: Αίτημα παραχώρησης συνέντευξης στα πλαίσια διπλωματικής εργασίας

Ακολουθεί απαντητική επιστολή από την γραμματεία του προέδρου του Ι.Ε.Π.(Ελλάδα)

Αξιότιμη κυρία Κοντούλα,

Σας ενημερώνουμε ότι ο Πρόεδρος του ΙΕΠ κ. Αντωνίου αφού έλαβε γνώση του αιτήματός σας για τη διεξαγωγή συνεντεύξεων με στελέχη του ΙΕΠ σχετικά με τον εκπαιδευτικό σχεδιασμό του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος σας προτείνει να επικοινωνήσετε με

Καλή επιτυχία στην ολοκλήρωση της διπλωματικής σας εργασίας.

Με εκτίμηση

Ακολουθεί ηλεκτρονική επιστολή προς την διευθύντρια του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου
KONTOYLA MARIA <konmari1@gmail.com>

Δευ, 9 Δεκ 2019, 10:24 π.μ.

προς michaelidou.a

Αξιότιμη διευθύντρια του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου ονομάζομαι Κοντούλα Μαρία και είμαι μόνιμη εκπαιδευτικός στην Ελλάδα και παράλληλα μεταπτυχιακή φοιτήτρια στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας(Ελλάδα).

Έχω ήδη επικοινωνήσει με την γραμματεία σας με mail και έχω επισυνάψει και αίτηση για την παραχώρηση συνεντεύξεων στα πλαίσια της διπλωματικής μου εργασίας, με θέμα την χάραξη της εθνικής εκπαιδευτικής πολιτικής, Η φύση της εργασίας μου είναι τέτοια που η συμβολή σας στην έρευνα μου είναι καθοριστικής σημασίας . Στόχος μου, με την επιλογή του συγκεκριμένου θέματος , είναι να συμβάλλω στην κατανόηση από μεριάς των εκπαιδευτικών αλλά των γονέων της σημασίας αλλά και των μηχανισμών χάραξης εθνικής εκπαιδευτικής πολιτικής . Έτσι σε θετικό πνεύμα συνεργασίας και συμπόρευσης όλοι οι εμπλεκόμενοι στο εκπαιδευτικό σύστημα να ενώσουμε τις δυνάμεις μας για όσο το δυνατό καλύτερη παροχή γνώσης,δεξιοτήτων αλλά και στάσεων στους μαθητές μας .

Το θέμα της εργασίας μου είναι "Συγκριτική μελέτη της εκπαιδευτικής πολιτικής του ελληνικού και του κυπριακού εκπαιδευτικού συστήματος".

Σκοπός της εργασίας μου είναι να διερευνηθούν οι παράγοντες που λαμβάνονται υπόψιν για τον εκπαιδευτικό σχεδιασμό ,οι μηχανισμοί υλοποίησης αλλά και παρακολούθησης όσων σχεδιάστηκαν.

Η επικοινωνία μας για την συνέντευξη θα γίνει μέσω skype ,λόγω της απόστασης.

Με τιμή

Κοντούλα Μαρία

Παράρτημα Β

Πρωτόκολλο Συνέντευξης

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ	ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ
Πώς ορίζεται την εκπαιδευτική πολιτική-εκπαιδευτικό σχεδιασμό	Νοσηματοδοσία εκπαιδευτικής πολιτικής	1.Θα θεωρηθεί αποτυχημένη μία πολιτική που προκαλεί σθεναρή αντίδραση από εκπαιδευτικούς ή και γονείς ; 2. Πόσο σημαντικό θεωρείται το γεγονός ότι κατά την χάραξη μίας εκπαιδευτικής πολιτικής θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψιν οι αλλαγές του κοινωνικο-οικονομικού περιβάλλοντος σε βάθος χρόνου ώστε ο σχεδιασμός να είναι μακροπρόθεσμος ;
Ποιοί παράγοντες είναι αυτοί που λαμβάνονται υπόψιν κατά τον εκπαιδευτικό σχεδιασμό στην Ελλάδα αλλά και στην Κύπρο	Παράγοντες που επηρεάζουν την χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής	3.Κατά την λήψη αποφάσεων για τον στρατηγικό σχεδιασμό προηγείται η καταγραφή του εκπαιδευτικού αλλά και του μαθητικού δυναμικού; 4.Κυρίως ποιο εργαλείο χρησιμοποιείται για την συλλογή των στοιχείων ; 5.Συλλέγεται πληροφορίες και για το υπόλοιπο προσωπικό που απασχολείται σε δομές και υπηρεσίες του εκπαιδευτικού συστήματος ; 6.Κατά τον εκπαιδευτικό σχεδιασμό ακολουθείται μία ολοκληρωτική προσέγγιση ή επιδιώκεται η εμπλοκή και αλληλεπίδραση διάφορων φορέων ,ατόμων,συλλογικοτήτων

**ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ
ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ**

**ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ
ΑΞΟΝΕΣ**

**ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ**

;
7.Γίνεται επικαιροποίηση του υλικοτεχνικού εξοπλισμού των σχολικών μονάδων ώστε να υπάρχει συνεχής ενημέρωση και εκτίμηση του λειτουργικού κόστους των σχολικών μονάδων;
8.Το λειτουργικό κόστος των σχολείων αποτελεί έναν από τους κρίσιμους παράγοντες κατά την χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής ;
9.Καταγράφετε και αναλύετε τις απόψεις των γονέων σχετικά με τους τομείς που επιδέχονται βελτίωσης αλλά και αυτών που λειτουργούν σωστά ;
10.Κατά την λήψη μίας απόφασης κριτήριο υπάρχει πρόβλεψη διαπραγματεύσεων με τους εμπλεκόμενους φορείς ώστε να ληφθεί η κατάλληλη απόφαση αλλά παράλληλα και κοινά αποδεκτή;
11.Κατά την χάραξη πολιτικών για την εκπαίδευση ποια όργανα –θεσμοί-άτομα θα πρέπει να συμμετέχουν ;
12. Κατά την χάραξη πολιτικών για την εκπαίδευση μελετάτε μοντέλα που εφαρμόστηκαν σε χώρες με παρόμοια χαρακτηριστικά με την Ελλάδα ;

Υπήρξε μεταστροφή

Διορθωτικές κινήσεις

13.Πιστεύετε ότι τα

**ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ
ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ**

στις προτεραιότητες
αλλά στους παράγοντες
που επηρέασαν την
λήψη συγκεκριμένων
αποφάσεων;

**ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ
ΑΞΟΝΕΣ**

σε ήδη διαμορφωμένη
εκπαιδευτική πολιτική

**ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ**

στοιχεία που
προκύπτουν από την
δημόσια διαβούλευση θα
πρέπει να αποτελούν
καταλυτικό παράγοντα
για την μεταβολή ενός
ήδη προγραμματισμένου
εκπαιδευτικού
σχεδιασμού ;
14.Τι πιστεύετε για τον
ρόλο των
συνδικαλιστικών
οργανώσεων των
εκπαιδευτικών στην
λήψη συγκεκριμένων
αποφάσεων ;
15.Υπάρχουν
περισπτώσεις που την
τελευταία στιγμή
τροποποιήθηκαν οι
αποφάσεις που είχαν
ληφθεί υπό το βάρος
των συνδικαλιστικών
πιέσεων ;
16.Μπορεί μία ήδη
ειλημένη απόφαση να
μην εφαρμοστεί και να
χρειαστεί να
τροποποιηθεί στην σκιά
των αντιδράσεων της
κοινής γνώμης ;
17.Θεωρείται ότι η
χάραξη εκπαιδευτικής
πολιτικής πρέπει να
επηρεάζεται από το
οικονομικό επιτελείο της
κυβέρνησης ή πρέπει να
εξαρτάται μόνο από τις
αποφάσεις του Ι.Ε.Π. και
γενικά του Υπουργείου
Παιδείας ;
18.Κατά την χάραξη
πολιτικών για την
εκπαίδευση πόσο
σημαντική θεωρείται
την συνεργασία με την
τοπική αυτοδιοίκηση
και κυρίως τις σχολικές

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ	ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ
		<p>επιτροπές των δήμων; 19. Κατά την χάραξη πολιτικών για την εκπαίδευση ποια όργανα –θεσμοί- άτομα πρέπει να συμμετέχουν;</p>
<p>Συνδέεται ο εκπαιδευτικός σχεδιασμός με το εργασιακό πλαίσιο των εκπαιδευτικών;</p>	<p>Εργασιακό πλαίσιο των εκπαιδευτικών και χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής</p>	<p>20. Γίνεται αντιστοίχιση ανάμεσα στις οργανικές θέσεις των σχολικών μονάδων και του εκπαιδευτικού προσωπικού της χώρας ; 21. Θεωρείται ότι η μονμότητα των εκπαιδευτικών αποτελεί τροχοπέδη κατά την χάραξη πολιτικής για την δημιουργία ενός μελλοντικού εκπαιδευτικού σχεδιασμού ; 22. Το εργασιακό καθεστώς των εκπαιδευτικών δημιουργεί στρεβλώσεις κατά την υλοποίηση της παρούσας εκπαιδευτικής πολιτικής ;</p>
<p>Συνδέεται ο εκπαιδευτικός σχεδιασμός με την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών ή του εκπαιδευτικού έργου;</p>	<p>Αποτίμηση εκπαιδευτικού έργου και αξιολόγηση εκπαιδευτικών σαν εργαλείο της χάραξης εκπαιδευτικής πολιτικής</p>	<p>23. Θεωρείται ότι η αξιολόγηση εκπαιδευτικού έργου αλλά και των εκπαιδευτικών θα πρέπει να προηγείται του εκπαιδευτικού σχεδιασμού ; 24. Αν κατά την αξιολόγηση προκύψουν αναποτελεσματικοί εκπαιδευτικοί πιστεύετε ότι αυτό αποτελεί δυσλειτουργία του υφιστάμενου εκπαιδευτικού συστήματος και πρέπει να υπάρχει βελτίωση σε αυτόν τον τομέα</p>

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ	ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ
<p>Ποιά είναι η σχέση ανάμεσα στον εκπαιδευτικό σχεδιασμό για το μέλλον και τις αλλαγές που ανακοινώνονται στο παρόν ;</p>	<p>Ο εκπαιδευτικός σχεδιασμός πρόβλεψη-μακροχρόνια σχεδίαση-συμφωνία εταίρων</p>	<p>;(Επιμόρφωση ή απομάκρυνση)</p> <p>25.Πόσο σημαντικό θεωρείται το γεγονός ότι κατά την χάραξη μίας εκπαιδευτικής πολιτικής θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι αλλαγές του κοινωνικο-οικονομικού περιβάλλοντος σε βάθος χρόνου ώστε ο σχεδιασμός να είναι μακροπρόθεσμος ;</p> <p>26.Πόσο σημαντικό θεωρείται το γεγονός να υπάρχει συναίνεση όλων των πολιτικών παρατάξεων κατά την χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής ;</p>

Παράρτημα Γ: Απομαγνητοφωνήσεις

Εδώ παρατίθενται οι απομαγνητοφωνήσεις από όλες τις συνεντεύξεις . Όπου στέλεχος Α,Β... αντιστοιχεί στα έξι στελέχη, τρία του Ι.Ε.Π. για την Ελλάδα και τρία του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου για την Κύπρο .

Συνέντευξεις

Συνέντευξη 1

1. Πως ορίζεται την εκπαιδευτική πολιτική

Νομίζω ότι υπάρχουν δύο επίπεδα εκπαιδευτικής πολιτικής, χωρίς τα όρια να είναι απολύτως σαφή. Αφενός το επίπεδο των κεντρικών πολιτικών επιλογών που είναι υπόθεση της νομοθετικής εξουσίας και της κυβέρνησης. Και αφετέρου, το επίπεδο των διδακτικών, εκπαιδευτικών, παιδαγωγικών επιλογών που γίνονται από τους επιστήμονες (Πανεπιστήμια, ερευνητικές δομές κλπ που διαμορφώνουν "θεωρία"), τα στελέχη της εκπαίδευσης (που αποτυπώνουν το θεσμικό πλαίσιο) και οι εκπαιδευτικοί (με τις πρακτικές τους).

Εμάς ως εμπλεκόμενους με την εκπαίδευση νομίζω ότι μας αφορά το δεύτερο επίπεδο.

Σε αυτό το επίπεδο γίνονται επιλογές και παίρνονται αποφάσεις σχετικά με το τι και πώς διδάσκεται και με ποιους μακροπρόθεσμους στόχους (ποιες ικανότητες και δεξιότητες καλλιεργούνται) κλπ.

2. Κατά την λήψη αποφάσεων για τον στρατηγικό σχεδιασμό προηγείται η καταγραφή του εκπαιδευτικού αλλά και του μαθητικού δυναμικού;

Στον βαθμό που ξέρω και που με αφορά γενική εικόνα υπάρχει όχι πολύ συγκεκριμένη, μία γενική εικόνα υπάρχει .Ας πούμε για τι μεγέθη μαθητών μιλάμε για πόσα σχολεία .

3. Κυρίως ποιο εργαλείο χρησιμοποιείται για την συλλογή των στοιχείων ;

Δεν τα συλλέγουμε εμείς . Είτε έχουμε την πληροφόρηση έτοιμη από το Υπουργείο που στα τελευταία χρόνια σημαίνει το myschool ,είτε μένουμε σε κάθε διάχυτη εντύπωση που μπορεί να υπάρχει .Άρα δεν μιλάμε για στοιχεία στην δεύτερη περίπτωση.(Επιπλέον ερώτηση :Σας βοηθάει και η στατιστική υπηρεσία Απάντηση :'όχι.

4. Συλλέγεται πληροφορίες και για το υπόλοιπο προσωπικό που απασχολείται σε δομές και υπηρεσίες του εκπαιδευτικού συστήματος ;

Όχι δεν έχω υπόψιν μου κάτι τέτοιο.

5. Γίνεται αντιστοίχιση ανάμεσα στις οργανικές θέσεις των σχολικών μονάδων και του εκπαιδευτικού προσωπικού της χώρας ;

Δεν ξέρω αν γίνεται κάτι τέτοιο.

6. Γίνεται επικαιροποίηση του υλικοτεχνικού εξοπλισμού των σχολικών μονάδων ώστε να υπάρχει συνεχής ενημέρωση και εκτίμηση του λειτουργικού κόστους των σχολικών μονάδων;

Από την εμπειρία μου περισσότερο ως εκπαιδευτικός και λιγότερο ως δεν υπάρχει, θα το ξέρετε και εσείς, δεν υπάρχει επικαιροποίηση, καταγραφή υπάρχει αλλά δεν υπάρχει μία σταθερή διαδικασία ανανέωσης ,εμπλουτισμού της υποδομής ας πούμε .Έτσι αν υπάρξουν κάποια στιγμή χρήματα κάτι κάνουμε , αλλιώς –Διορθωτική ερώτηση (περί λειτουργικού κόστους των μονάδων)-Απάντηση:Έχοντας βρεθεί σε αντίστοιχες συζητήσεις κυρίως διαμόρφωσης προγραμμάτων σπουδών ,κυρίως, παραδείγματος χάριν η ύπαρξη ή όχι υπολογιστών στα σχολεία και το πόσο κοινή είναι, συνηθισμένη είναι η χρήση επηρέασε το τι αποφάσεις θα πάρουμε για την υλοποίηση των προγραμμάτων σπουδών . Οπότε πράγματι επηρεάζει αλλά περισσότερο όμως ως μία γενική αίσθηση που έχουμε για το τι υπάρχει και λιγότερο ως μία καταγραφή συγκεκριμένη.

7. Το λειτουργικό κόστος των σχολείων αποτελεί έναν από τους κρίσιμους παράγοντες κατά την χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής ;

Νομίζω είναι . Λειτουργεί έτσι

8. Καταγράφετε και αναλύετε τις απόψεις των γονέων σχετικά με τους τομείς που επιδέχονται βελτίωσης αλλά και αυτών που λειτουργούν σωστά ;

Δεν υπάρχει διαδικασία καταγραφής .Υπάρχει μόνο ,περισσότερο είναι αυτό που φτάνει εκεί που παίνονται οι αποφάσεις ,αυτό που φτάνει ως ένταση ,ως αντίδραση, ως διαφωνία .Περισσότερο έτσι , δεν υπάρχει κάποια συστηματική διαδικασία .Ενώ σε άλλα εκπαιδευτικά συστήματα υπάρχει ,

υπάρχουν και επίσημες διαδικασίες εννοώ θεσμοθετημένες και ίσως υπάρχει και μία άλλη κουλτούρα

9. Κατά τον εκπαιδευτικό σχεδιασμό ακολουθείται μία ολοκληρωτική προσέγγιση ή επιδιώκεται η εμπλοκή και αλληλεπίδραση διάφορων φορέων , ατόμων , συλλογικοτήτων ;

Μάλλον υπάρχει μία πιο ολοκληρωτική προσέγγιση δηλαδή αυτοί που παίρνουν τις αποφάσεις , δεν λένε δεν λαμβάνουν υπόψιν τους αλλά δεν υπάρχει η διαδικασία αλληλεπίδρασης .

10. Κατά την λήψη μίας απόφασης υπάρχει πρόβλεψη διαπραγματεύσεων με τους εμπλεκόμενους φορείς ώστε να ληφθεί η κατάλληλη απόφαση αλλά παράλληλα και κοινά αποδεκτή;

Κοιτάζτε πάλι από την εμπειρία μου στα προγράμματα σπουδών , δεν υπάρχει θεσμοθετημένη διαδικασία γνωμοδοσίας φορέων που εμπλέκονται ,συχνά όμως συμβαίνει, δηλαδή κάποιον επιστημονικό φορέα ,η ΟΛΜΕ κ.τ.λ.(Διορθωτική ερώτηση :Πιο πολύ λαμβάνεται υπόψιν η γνώμη των επιστημονικών φορέων ή των συνδικαλιστικών; Απάντηση:Ανάλογα με την περίπτωση , Συνήθως αποφάσεις για προγράμματα σπουδών ,για βιβλία κ.α. έχουν μεγαλύτερη επίδραση οι απόψεις των επιστημονικών φορέων ,αποφάσεις για το πώς θα είναι το σχολείο ,ωράρια ...Βέβαια αυτές οι αποφάσεις δεν παίρνονται από εμάς , δεν είναι θέμα ΙΕΠ είναι θέμα πολιτικής ηγεσίας ,αυτά αν λαμβάνεται η γνώμη κάποιων είναι η γνώμη της ΟΛΜΕ ή ΔΟΕ .

11. Πιστεύετε ότι τα στοιχεία που προκύπτουν από την δημόσια διαβούλευση θα πρέπει να αποτελούν καταλυτικό παράγοντα για την μεταβολή ενός ήδη προγραμματισμένου εκπαιδευτικού σχεδιασμού ;

Ναι το πιστεύω αυτό αν,καταλυτικό,αν πρέπει αυτά που προκύπτουν από την δημόσια διαβούλευση να είναι ένας σημαντικός παράγοντας που πρέπει να λαμβάνεται υπόψιν όταν σχεδιάζεις κάτι .Το καταλυτικό με την έννοια ,ναι, πρέπει να το παίρνω υπόψιν μου και να το αλλάζω . Δεν σημαίνει όμως ότι κάτι αποκλειστικό, δηλαδή τότε μόνο αν ..τότε

(Διορθωτική ερώτηση: Πιστεύετε συμμετέχουν οι Έλληνες στις δημόσιες διαβουλεύσεις ; Απάντηση : Νομίζω γενικά δεν συμμετέχουν και οι άνθρωποι και οι φορείς , και δεν συμμετέχουμε και συχνά στις διαβουλεύσεις τέτοιου είδους όσο μπορώ εγώ να παρακολουθήσω . Δεν φέρνουμε την άποψη για τον πυρήνα τη διαβούλευσης , φέρνουμε την άποψη μας για αυτό που αφορά σε σχέση με αυτό που τίθεται σε διαβούλευση . Μπορεί να μην μας αφορά , προσωπικό συμφέρον με την κακή έννοια, αλλά εκφράζουμε την οπτική γωνία . Μάλλον δεν υπάρχει κουλτούρα συμμετοχής σε διαβουλεύσεις στην χώρα μας .

12. Κατά την χάραξη πολιτικών για την εκπαίδευση ποια όργανα – θεσμοί- άτομα θα πρέπει να συμμετέχουν;

Εξαρτάται από το είδος των αποφάσεων , δηλαδή οι αποφάσεις που έχουν να κάνουν με πολιτικές επιλογές , παραδείγματος χάριν θέλουμε ένα Λύκειο που να το τελειώνουν όλοι ή ένα Λύκειο που να είναι υψηλού επιπέδου και ως το τελειώνουν λίγοι . Δίνουμε έμφαση στην αξιολόγηση για να μπούμε στο Πανεπιστήμιο ή δίνουμε έμφαση στην κατανόηση και στην εννοιολογική κατανόηση . Τέτοιου είδους αποφάσεις είναι μάλλον περισσότερο πολιτικές . Η αν θέλουμε ένα Λύκειο που να έχει υψηλό βαθμό εξειδίκευσης ή που να είναι πιο γενικό . Αυτές είναι πολιτικές αποφάσεις . Πολιτικές και με την έννοια της γενικής πολιτικής και μιας ιδεολογίας που μπορεί να υπάρχει σαν ομπρέλα αλλά και πολιτικές με την έννοια ότι αυτές οι αποφάσεις πρέπει να λαμβάνονται από αυτούς που εκλέγονται , δηλαδή από το κοινοβούλιο , με αυτή την έννοια ο ελληνικός λαός . Αποφάσεις όμως που είναι πιο τεχνικές, πολιτικές πάλι αλλά πιο τεχνοκρατικές, δηλαδή υπάρχουν αποφάσεις που είναι π.χ. πως θα διαμορφώσω το πρόγραμμα σπουδών , πως θα είναι το ωράριο , το διδακτικό ωράριο στα Μαθηματικά , τι ύλη θα βάλω εδώ , τι ύλη θα βάλω εκεί , με ποια προσέγγιση θα τα διδάξω κ.τ.λ. Παράδειγμα στη Γεωγραφία έχοντας διδάξει Γεωγραφία στο Γυμνάσιο παλιά , υπήρξε μία τεράστια διαφορά πως διδάσκονταν παλιά και την προσέγγιση που εγώ συνάντησα την δεκαετία του 2000 που χρειάστηκε να διδάξω το μάθημα . Αυτό ήταν μία πολιτική απόφαση αλλά που την έχουν πάρει οι επιστήμονες , είναι θέμα εκπαιδευτικής πολιτικής . Άρα εξαρτάται για τι πράγμα μιλάμε . Υπάρχουν αποφάσεις που πρέπει να τις παίρνει το κοινοβούλιο και η κυβέρνηση και αποφάσεις που πρέπει να παίρνουν οι επιστήμονες . (Διορθωτική ερώτηση : Η Ευρώπη καθορίζει ή επηρεάζει την εθνική εκπαιδευτική πολιτική; Εξαρτάται κατά πόσον η κυβέρνηση είναι διατεθειμένη να κάνει πράγματα ανεξάρτητα από τις αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης , νομίζω ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση σε μεγάλο βαθμό

καθορίζει όχι απόλυτα δηλαδή η εθνική πολιτική μπορεί να στρέψει προς τα εδώ ή προς τα εκεί αλλά έχει πολύ μεγάλο ρόλο .

13. Κατά την χάραξη πολιτικών για την εκπαίδευση μελετάτε μοντέλα που εφαρμόστηκαν σε χώρες με παρόμοια χαρακτηριστικά με την Ελλάδα ;

Το έχω δει αυτό να γίνεται , το έχουμε κάνει κατά καιρούς αλλά όχι τόσο συστηματικά όσο μπορεί να υπονοεί η ερώτηση .Δηλαδή πάλι με εμπλοκή με προγράμματα σπουδών θυμάμαι ότι είχαμε πάρει προγράμματα σπουδών άλλων χωρών για να δούμε τι κάνουνε , πως το κάνουνε , γιατί το κάνουνε ,ή σχολικά βιβλία κ.τ.λ.αλλά δεν γίνεται αυτό συστηματικά και δεν γίνεται κατ' ανάγκη με την έννοια ,όπως ας πούμε το Φιλανδικό μοντέλο . Δεν νομίζω ότι υπάρχει κάτι τέτοιο Δεν υπάρχει το φιλανδικό μοντέλο που μπορείς να το υλοποιήσεις εσύ.

14. Κατά την χάραξη πολιτικών για την εκπαίδευση λαμβάνεται υπόψιν η δυνατότητα ελευθερίας των εκπαιδευτικών αλλά και κατά την διοίκηση της σχολικής μονάδας ;

Μιλάμε για την διδασκαλία κυρίως .Νομίζω ότι μέχρι τώρα δεν το λαμβάναμε , νομίζω όμως ότι διεθνώς η τάση είναι όλο και περισσότερο να αφήνετε μία ελευθερία στον εκπαιδευτικό που να διαμορφώνει το μάθημα του στην τάξη του . Δεν ξέρω πως και πόσο θα περάσει στην Ελλάδα και πότε (Διορθωτική ερώτηση:Το πολλαπλό βιβλίο ή το καθόλου βιβλίο θα ήταν μία λύση σε αυτό ; Απάντηση :Το πολλαπλό βιβλίο , το καθόλου βιβλίο δεν μπορώ να απαντήσω . Ναι και το πολλαπλό βιβλίο θα μπορούσεν να είναι , μια άλλη λύση θα μπορούσε να είναι και το καθόλου βιβλίο .Αλλά να την ίδια στιγμή έχεις διασφαλίσει ότι θα υπάρχει εκπαιδευτικό υλικό στην διάθεση του εκπαιδευτικού , στην διάθεση του μαθητή , θα υπάρχει τρόπος δηλαδή να παρέχεις αυτό που δεν παρέχεις επειδή δεν δίνεις βιβλίο .Δηλαδή το καθόλου βιβλίο όχι με την έννοια ότι δεν έχω τους πόρους τους εκπαιδευτικούς αλλά με την έννοια του ότι έχω πολλαπλούς πόρους εκπαιδευτικούς , με αυτήν την έννοια .

Και στον διευθυντή θα πρέπει να υπάρχει ενός βαθμού ελευθερία στην διοίκηση της σχολικής μονάδας αλλά θα πρέπει συγχρόνως ο σύλλογος συλλογικά να λαμβάνονται αποφάσεις . Δεν θα χαράξει αυτός την πολιτική του σχολείου , συλλογικά θα χαραχθεί . Ο διευθυντής όμως πρέπει να έχει

λόγο και ρόλο συνεργασίας και συνδιοίκησης και ελέγχου της σχολικής μονάδας.

15. Κατά την χάραξη πολιτικών για την εκπαίδευση πόσο σημαντική θεωρείται την συνεργασία με την τοπική αυτοδιοίκηση και κυρίως τις σχολικές επιτροπές των δήμων ;

Νομίζω ότι είναι σημαντική συνεργασία με τις σχολικές επιτροπές των δήμων , ωστόσο συχνά δεν είμαι σίγουρος ότι οι δύο διαφορετικοί κόσμοι , το σχολείο και η τοπική αυτοδιοίκηση μπορούν να συνεργαστούν αρμονικά . Ξέρω ότι, από την περιοχή που είμαι ότι πολύ συχνά οι σχολικές επιτροπές λειτουργούν χαριστικά ,μεροληπτικά . Δεν έχουν μία άποψη για το τι λεφτά χρειάζονται , ποια σχολεία , τι δίνουν κ.τ.λ.. Έχουν μία πολιτική του είδους :με πήρες εσύ τηλέφωνο που είσαι γνωστός μου από το σχολείο τάδε θα σου δώσω λεφτά . Στο άλλο σχολείο ,για παράδειγμα δεν φτάσαν τα λεφτά . Υπάρχουν τέτοιες δυσκολίες που νομίζω ότι προέρχεται ότι είναι διαφορετικοί κόσμοι . Ο κόσμος της τοπικής αυτοδιοίκησης δεν μπορεί να καταλάβει πολύ καλά ,πως ακριβώς και τι ανάγκες έχει το σχολείο και τι διαφορετικές ανάγκες έχει το ένα σχολείο από το άλλο σχολείο και ίσως έχει άλλες προτεραιότητες , το να τα έχει καλά . Να μην υπάρχουν διαφωνίες και ενοχλήσεις σε δημότες (Διορθωτική ερώτηση :Έχουν υπόψιν τους τι προϊόν παράγεται στο σχολείο και το έχουν σε εκτίμηση αυτό το προϊόν ; Απάντηση : Πολύ συχνά έχω την αίσθηση ότι έχουν εικόνα από το παρελθόν .

16. Είναι το οικονομικό περιβάλλον που επικρατεί στο κράτος καταλυτικό κατά την επιλογή στην χάραξη της εκπαιδευτικής πολιτικής ;

Ναι είναι καταλυτικό .Το καταλυτικό είναι πολύ σκληρή λέξη αλλά παίζει πολύ σημαντικό ρόλο .

17. Η έλλειψη ή η περίσσεια εκπαιδευτικών σε μία ειδικότητα αποτελεί στοιχείο που θα σας οδηγήσει σε τροποποίηση κάποιου στοιχείου του εκπαιδευτικού συστήματος για την τακτοποίηση αυτών των εκπαιδευτικών ;

Νομίζω δεν πρέπει να είναι .Τώρα αν κάποιες επιλογές έγιναν και με βάση του ότι δεν έχουμε εκπαιδευτικούς για να υποστηρίξουμε αυτό το πράγμα το πετσοκόβουμε , δεν ξέρω , δεν μπορώ όμως να πω ότι έτσι έγινε. Δηλαδή δεν πρέπει να είναι έτσι . Κατά την γνώμη μου δεν μπορεί να είναι . Δεν μπορεί

δηλαδή να καθορίζω πόσες ώρες θα γίνει η γεωγραφία με βάση του πόσους βιαδέσιμους ανθρώπους έχω .Νομίζω ανάποδα είναι .

18. Θεωρείται ότι η μονιμότητα των εκπαιδευτικών αποτελεί τροχοπέδη επικατά την χάραξη πολιτικής για την δημιουργία ενός μελλοντικού εκπαιδευτικού πλαισίου;

Όχι . Νομίζω ότι το πρόβλημα μας δεν είναι η μονιμότητα , αλλά πράγματα είναι . Το πρόβλημα μας δεν είναι η μονιμότητα .Βλάποντας εκεί που δεν υπάρχει μονιμότητα αλλά υπάρχει ρευστότητα με τους συναδέλφους αναπληρωτές είτε με τους εκπαιδευτικούς που είναι στην διάθεση του ΠΥΣΔΕ και πηγαίνουν σε πέντε σχολεία ας πούμε , νομίζω ότι αυτό δεν τους αφήνει .Δηλαδή νομίζω ότι αν δεν έχεις ορίζοντα , να είσαι σε ένα σχολείο ,να έχεις πολλές ώρες , να είσαι και του χρόνου στο ίδιο σχολείο ,αυτό δημιουργεί την αίσθηση του προσωρινού και η αίσθηση του προσωρινού δεν σε αφήνει να ξεδιπλώσεις όλα όσα σκέφτεσαι ότι μπορούσες να κάνεις .Οπότε το αντίθετο νομίζω . Η μονιμότητα νομίζω ότι θα μπορούσε κανείς να πει ότι είναι τροχοπέδη σε περιπτώσεις που δεν θέλουν...που είναι τεμπέληδες . Δεν νομίζω όμως ότι αυτό είναι το πρόβλημα μας . Νομίζω ότι υπάρχουν τέτοια προβλήματα αλλά είναι πολύ λίγα και αντιμετωπίζονται.

19. Το εργασιακό καθεστώς των εκπαιδευτικών δημιουργεί στρεβλώσεις κατά την υλοποίηση της παρούσας εκπαιδευτικής πολιτικής ;

Δεν νομίζω ότι είναι θέμα καθεστώτος αλλά θέμα κουλτούρας που έχει διμορφωθεί , δηλαδή κάποιος έλεγε ότι το εκπαιδευτικό ωράριο του εκπαιδευτικού χωρίζεται σε τρεις μεγάλες ομάδες ωρών ,οι ώρες που είναι στην τάξη,οι ώρες που είναι στο σχολείο έξω από την τάξη και οι ώρες που ασχολείται με το επάγγελμα και είναι αλλού και είναι σπίτι του . Αν πας να μετρήσεις πόσες ώρες είσαι στο σχολείο δεν βγάζει...δηλαδή όταν εγώ υπήραχα χρονιές που για διάφορους λόγους καθόμωνα και σχεδιάζα το μάθημα μου είχα τουλάχιστον ένα οχτάωρο,δεκάωρο την βδομάδα που καθόμωνα σπίτι και δούλευα πάνω σε αυτό δεν μιλάω για τις ώρες που σκεφτόμωνα αλλά έκανα κάτι άλλο

20. Τι πιστεύετε για τον ρόλο των συνδικαλιστικών οργάνων των εκπαιδευτικών στην λήψη συγκεκριμένων αποφάσεων ;

Γενικά δεν είναι θετικός παρόλα αυτά νομίζω ότι τα συνδικαλιστικά όργανα πρέπει να έχουν γνώμη σε κάποιες ομάδες θεμάτων προφανώς θα έχουν γνώμη σε αυτά που σχετίζονται με το καθεστώς των εκπαιδευτικών , δηλαδή εκεί που ταιριάζει ο συνδικαλισμός , σε θέματα που άπτονται του συνδικαλισμού ναί . Συνδικαλισμός όμως δεν σημαίνει διοικώ μαζί με την διοίκηση ή χαράζω εκπαιδευτική πολιτική μαζί με .. Δεν είναι αυτός ο ρόλος

τους .(Διορθωτική ερώτηση :Πιστεύετε ότι μία μεταστροφή αιτημάτων προς πιο ποιοτικές απαιτήσεις θα άλλαζε αυτό ; Απάντηση : Ναι Φυσικά . Και αυτό ήταν πάντα το πρόβλημα μου .Ότι το συνδικαλιστικό κίνημα είχε αιτήματα ήταν πολύ στενά, ενώ δίπλα σε αυτά τα στενά του κλάδου θα μπορούσε , για παράδειγμα η επιμόρφωση που είναι ένα θέμα του κλάδου ή το επίπεδο του σχολείου , το αν το σχολείο έχει την έξωθεν καλή μαρτυρία δεν είναι υπόθεση του κλάδου , δηλαδή το να δουλεύω σε ένα περιβάλλον το οποίο έχει υψηλή αναγνώριση από την κοινωνία δεν είναι μία υπόθεση του κλάδου μου ;

21. Υπάρχουν περιπτώσεις που την τελευταία στιγμή τροποποιήθηκαν οι αποφάσεις που είχαν ληφθεί υπό το βάρος συνδικαλιστικών πιέσεων ;

Ναι και έχω υπόψιν μου κάποιες τέτοιες περιπτώσεις και που τροποποιήθηκαν και που δεν εφαρμόστηκαν .Υπάρχουν τέτοιες περιπτώσεις ναί .

22. Θεωρείται τους συνδικαλιστικούς φορείς συνοδοιπόρους ή αντιπάλους ;

Εκ των πραγμάτων σκέφτεσαι μάλλον πως θα αντιμετωπίσω ένα εμπόδιο θα ήθελα, πολύ θα ήθελα , νομίζω όλοι θα θέλαμε το συνδικαλιστικό κίνημα να είναι συνοδοιπόροι όχι με την έννοια του να χειροκροτούν αλλά με την έννοια του να διαλέγονται σε μία πορεία για κάποιους στόχους που είναι κοινοί

23. Μπορεί μία ήδη εισηγμένη απόφαση να μην εφαρμοστεί και να χρειαστεί να τροποποιηθεί στην σκιά των αντιδράσεων της κοινής γνώμης ;

Ναι βεβαίως και της κοινής γνώμης . Χαρακτηριστικό παράδειγμα τα Θρησκευτικά . Ένα άλλο χαρακτηριστικό παράδειγμα η ΔΙΕΠ δηλαδή η εκπαίδευση των προσφύγων .Ενώ η πρώτη ιδέα ήταν να είναι στις ώρες του μαθήματος και αυτό είναι το σωστό παιδαγωγικά , μετατοπίστηκαν στο μετὰ το μεσημέρι μετά από αντιδράσεις τοπικών κοινωνιών κ.τ.λ.

24. Θεωρείται ότι η χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής πρέπει να επηρεάζεται από το οικονομικό επιτελείο της κυβέρνησης ή πρέπει να εξαρτάται μόνο από τις αποφάσεις του Ι.Ε.Π. και γενικά του Υπουργείου Παιδείας ;

Καλά θα ήταν να εξαρτάται μόνο από τις αποφάσεις των εκπαιδευτικών φορέων και του Υπουργείου Παιδείας . Νομίζω ότι υπάρχουν κάποιοι κορσέδες οικονομικοί από τους οποίους δεν μπορείς να ξεφύγεις .Δηλαδή θα θέλαμε ίσως ,δεν είναι βάναια υπόθεση του ΙΕΠ αυτή ,θα θέλαμε να έχουμε διορισμούς στην εκπαίδευση γιατί έχουμε ανάγκες ,τόσα χρόνια οι κορσέδες αυτοί δεν άφηναν να έχουμε διορισμούς .

25. Θεωρείται ότι η αξιολόγηση εκπαιδευτικού έργου αλλά και των εκπαιδευτικών θα πρέπει να προηγείται του εκπαιδευτικού σχεδιασμού ;

Νομίζω ότι κάνουμε μία διάκριση που είναι λάθος . Δεν νομίζω ότι πρέπει να προηγούνται πρέπει να πηγαίνουν παράλληλα . Δηλαδή συνεχώς αξιολογείς , αυτοαξιολογείς ,όχι με την έννοια του μετράω . Ο στόχος δεν είναι σε μετράω , ο στόχος όπως εγώ το καταλαβαίνω είναι περισσότερο αυτοαξιολογώ και πρέπει να έχω εργαλεία για να το κάνω . Αλλά υλοποιώ κάτι παράλληλα αξιολογώ αυτό που υλοποιώ και το τροποποιώ για να το υλοποιήσω καλύτερα και συνεχώς δηλαδή νομίζω ότι αυτά τα δύο πάνε μαζί .Μία συνεχής αξιολόγηση παράλληλα με τον σχεδιασμό . Βέβαια αυτό είναι μάλλον σε ένα χαμηλό επίπεδο . Σε ένα ψηλότερο επίπεδο ίσως πρέπει να έχεις μεγάλους τρόπους να αποτυπώνεις κάθε στιγμή το που βρίσκεσαι . Και εντάξει έχεις τέτοια πράγματα . Έχεις το PISA . Έχεις εξετάσεις πανελληνίες . Έχεις διάφορα πράγματα που μπορείς να κοιτάς που βρίσκεται (Διορθωτική ερώτηση : Οι επιδόσεις μας στο PISA συνυπολογίζονται στην χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής στα γνωστικά αντικείμενα που το αφορούν ;

Απάντηση:Νομίζω ότι περισσότερος δημοσιογραφικός ντόρος γίνεται παρά λαμβάνεται σοβαρά υπόψιν . Νομίζω το να λάβουμε σοβαρά υπόψιν απαιτεί το να δούμε πρώτα τι ακριβώς δείχνει . Το ότι πάμε χάλια στο PISA δεν μου λέει τίποτα .Ας πούμε το τι μετράει το PISA . Το ότι πάμε χάλια σε αυτό που μετράει το PISA λέει κάτι . Δηλαδή το PISA είναι προσανατολισμένο στον τρόπο που τα παιδιά , οι δεκαπεντάχρονοι ,αξιοποιούν γνώσεις σε καθημερινά προβλήματα ,δηλαδή σε καταστάσεις της καθημερινής ζωής .Εκεί προφανώς έχουμε πρόβλημα γιατί η εκπαίδευση μας δεν είναι προσανατολισμένη προς τα εκεί .Οι απόψεις που βλέπω να κυκλοφορούν ότι οι Έλληνες είναι αγράμματοι δεν ξέρουν μαθηματικά , δεν είναι αυτό . ίσως ξέρουν άλλα μαθηματικά . Αλλά αυτό που μπορώ να πω με σιγουριά είναι ότι δεν ξέρουν αυτά τα μαθηματικά του PISA . Πρέπει να υπάρξει μία στροφή του εκπαιδευτικού συστήματος στα STEM αλλά αυτό έχει κάνει με την πολυιότητα δηλαδή μέχρι τα 15 το εκπαιδευτικό σύστημα πρέπει να υποστηρίζει την διαμόρφωση ενός σύγχρονου πολίτη .Αυτό σημαίνει να μπορεί να διαβάσει κείμενα και να τα κατανοεί ,να μπορεί να καταλαβαίνει τον κόσμο γύρω του χρησιμοποιώντας βασικά πράγματα από τα μαθηματικά και βασικά πράγματα από τις φυσικές επιστήμες . Στην σύγχρονη εποχή ίσως χρειάζεται να έχει και τεχνολογικές δεξιότητες που έχουν να κάνουν με χρήση υπολογιστών και αλγοριθμική σκέψη .Αρα πρέπει να προσανατολιστούμε προς τα εκεί . (Διορθωτική ερώτηση 2:Πριν σχεδιαστεί και υλοποιηθεί κάποια δράση προς τα σχολεία ,όπως για παράδειγμα η αποστολή set ρομποτικής , θα πρέπει να προηγείται η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών . Απάντηση :Αυτή η συζήτηση γίνεται αυτόν τον καιρό στο ΙΕΠ μου θυμίζει τις συζητήσεις που γίνονταν την δεκαετία του 90 και μέχρι τα μέσα ίσως του 2000για την χρήση των υπολογιστών .Εκείνη την περίοδο παιζόταν η συζήτηση για την χρήση υπολογιστών στην τάξη .Προφανώς είχε

ανέβει παραπάνω από όσο έπρεπε για τον λόγο ότι πουλούσε Πλέον έχουμε ισορροπήσει πάρα πολύ καλά παρακολουθώντας και μέσα από τον χώρο της διδακτικής των Μαθηματικών δεν μιλάμε για χρήση των υπολογιστών .Μιλάμε για το πώς γίνεται και τι προστιθέμενη αξία έχει στην διδασκαλία . Δεν έχει νόημα να δείξω ένα powerpoint να κάνω δηλαδή ένα εντελώς παραδοσιακό μάθημα και ο μαθητής δεν κάνει τίποτα κάθετα και κοιτάει . Μα αυτό δεν έχει νόημα .Το να χρησιμοποιήσω όμως λογισμικά που να κάνω χρήση όχι εγώ αλλά ο μαθητής . Πιέζουν αυτοί που έχουν τα ρομποτάκια και τα λοιπά Νομίζω ότι πρέπει να στρέψουμε την προσοχή μας σε τι μας εξυπηρετεί ,πως εντάσσεται στην εκπαιδευτική διαδικασία,τι θέλουμε να καλλιεργήσουμε μέσα από τη χρήση του ποντικιού. Νομίζω ότι είναι θέματα που έχουν να κάνουν με την αλγοριθμική σκέψη και τα λοιπά και μέχρι εκεί .Ωραία είναι και ευχάριστο, είναι και ωραίο για να κάνω αυτά όχι για να το γλεντήσω αν είναι να το γλεντήσω αν όχι να το γλεντήσω αλλά αν μόνο το γλέντι είναι το όφελος εντάξει άστο για μετά το σχολείο ρε παιδί μου

Έτσι και με τα ρομποτάκια γίνεται τόση συζήτηση γιατί κάποιοι θέλουν να πουλήσουν και πιέζουν . Νομίζω πρέπει να στρέψουμε την προσοχή μας πως εντάσσεται στην εκπαιδευτική διαδικασία ,τι θέλουμε να καλλιεργήσουμε μέσα από την χρήση της ρομποτικής .Να αξιοποιήσω ότι είναι ευχάριστο και ωραίο για να αναπτύξω την αλγοριθμική σκέψη ,όχι απλά να το γλεντήσω .

26. Αν κατά την αξιολόγηση προκύψουν αναποτελεσματικοί εκπαιδευτικοί πιστεύετε ότι αυτό αποτελεί δυσλειτουργία του υφιστάμενου εκπαιδευτικού συστήματος και πρέπει να υπάρχει βελτίωση σε αυτόν τον τομέα ;(Επιμόρφωση ή απομάκρυνση;)

Είναι κάτι που δεν νομίζω ότι είναι λύση σε κάθε περίπτωση η επιμόρφωση οι κλασικές μέθοδοι επιμόρφωσης που έχουμε δει μέχρι τώρα πάλι νομίζω ότι δεν αντιμετωπίζουν το πρόβλημα Νομίζω ότι υπάρχουν διαδικασίες επαγγελματικής ανάπτυξης κυρίως αυτές έχουν να κάνουν με ομάδες συναδέλφων οι οποίοι σκέφτονται σχεδιάζουν και υλοποιούν συζητούν πάνω σε αυτό που υλοποίησαν και τον παρακολουθεί ο ένας τον άλλον και τέτοια και μέσα από τέτοιες διαδικασίες μπορεί να υπάρξει αντιμετώπιση προβλημάτων το τι θα γίνει αν και μέσα από τις περιπτώσεις δεν αντιμετωπιστεί το πρόβλημα το δικό μου με το ότι Εγώ συνεχίζω Εντάξει νομίζω ότι είναι ότι θα είναι για αυτό εννοούσα πριν ότι θα είναι πολύ μικρά τα νούμερα .Δεν θα αξίζει να τα γράφεις ήταν Okay ας του στείλουμε να κάνουμε γραφική. Δεν ξέρω νομίζω ότι είναι δευτερεύον νομίζω αν μπορούμε σε μία διαδικασία αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας και αυτοβελτίωσης όχι αυτό Όχι βελτίωσης αλλά με μορφή ομάδων νομίζω ότι

θα αντιμετωπισθεί η συντριπτική πλειοψηφία των προβλημάτων που έχουμε. (Βελτιωτική ερώτηση: Δηλαδή θα μπορούσε ο διευθυντής να έχει λόγο σε αυτό γιατί το διάβασα στην βιβλιογραφία ότι στην Κύπρο λέει ότι έχει δικαίωμα 2 φορές το χρόνο να μπαίνει στην τάξη σε ραντεβού προαποφασισμένο και να κρίνει τον εκπαιδευτικό αν παράγει το έργο του .Απάντηση : Νομίζω ότι ο διευθυντής πρέπει να έχει λόγο σε αυτό .Δεν μπορεί να μην έχει λόγο ο διευθυντής μπορεί να είναι γυμναστής και εγώ είμαι μαθηματικός και δεν μπορεί να κρίνει το μάθημα που κάνουν παρόλα αυτά μπορούμε να μπορούν να διαμορφωθούν πλαίσια δεν είναι το θέμα του διευθυντή Okay πρέπει να έχει λόγο ο διευθυντής Νομίζω όμως ότι το μεγάλο μας πρόβλημα δεν είναι ο διευθυντής το μεγάλο μας πρόβλημα είναι ότι κλείνουμε την πόρτα και δεν περνάει ούτε κουνούπι δηλαδή ο συνάδελφος να παρακολουθήσει τους διπλανούς ο φίλος μου ο γνωστός μου αυτό είναι πολύ μεγάλη πολύ μεγάλη αλλαγή το να ανοίξω βηλαδή την τάξη και να παρακολουθεί και άλλοι παραγωγοί γιατί και εγώ να παρακολουθήσουν το μάθημα μου και να γίνει μία συζήτηση μετά με διάθεση Όχι με διάθεση Όχι να σου πω ότι κάνει λάθος γιατί υπάρχει τέτοιο πράγμα υπάρχει περισσότερο μία συζήτηση που μπορεί να καταλάβω γιατί το κάνεις έτσι και εσύ να καταλάβεις γιατί εγώ δεν κατάλαβα ότι το κάνεις έτσι , γιατί τι άλλο θα μπορούσα να κάνω .

Η απομάκρυνση δεν είναι σε κάθε περίπτωση λύση .Οι κλασικές μέθοδοι επιμόρφωσης που έχουμε δει μέχρι τώρα πάλι νομίζω ότι δεν αντιμετωπίζουν το πρόβλημα .Νομίζω ότι υπάρχουν διαδικασίες επαγγελματικής ανάπτυξης ,κυρίως έχουν να κάνουν με ομάδες συναδέλφων που σκέφτονται ,σχεδιάζουν ,υλοποιούν , συζητούν πάνω σε αυτό που υλοποιούν και μέσα από τέτοιες διαδικασίες μπορεί να υπάρξει αντιμετώπιση τέτοιων προβλημάτων

27. Θα θεωρηθεί αποτυχημένη μία πολιτική που προκαλεί σθεναρή αντίδραση από εκπαιδευτικούς ή και γονείς ;

Θα αποτύχει . Αν δεν βρει τρόπους να διεισδύσει , προφανώς θα αποτύχει .Νομίζω οτιδήποτε χωρίς αποδοχή έστω και μικρή στην αρχή δεν μπορεί να προχωρήσει .Πολλά πράγματα ξεκίνησαν με μικρή αποδοχή που στην συνέχεια όμως μεγάλωσε και τελικά καθιερώθηκαν ,και η χρήση των υπολογιστών στην τάξη είναι ένα από αυτά.Νομίζω όμως ότι με καθολική αντίθεση δεν μπορεί να γίνει τίποτα

28. Πόσο σημαντικό θεωρείται το γεγονός ότι κατά την χάραξη μίας εκπαιδευτικής πολιτικής θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψιν οι αλλαγές του κοινωνικο-οικονομικού περιβάλλοντος σε βάθος χρόνου ώστε ο σχεδιασμός να είναι μακροπρόθεσμος ;

Ο σχεδιασμός πρέπει να είναι μακροπρόθεσμος .Σίγουρα. Συμφωνώ σε αυτό .Είναι σημαντικό . συγχρόνως όμως πρέπει να έχουμε και στο μυαλό μας ότι η εκπαίδευση μετατοπίζεται πάρα πολύ αργά . Πάρα πολύ σε σχέση με αλλαγές που γίνονται στην κοινωνία πολύ πιο γρήγορα . Επομένως δεν μπορείς να την κάνεις να κινηθεί πιο γρήγορα .Μπορεί να μπορεί να την κάνεις .Αλλά δεν μπορείς να πετύχεις τους ρυθμούς ,επομένως το μόνο που μπορεί να κάνεις είναι να ξανασκέφτεσαι ,να ξαναβλέπεις πράγματα στην εκπαιδευτική πολιτική πιο συχνά .Δηλαδή τα προγράμματα σπουδών δεν μπορεί να είναι είκοσι χρόνων και τα βιβλία τριάντα .Πρέπει να το βλέπεις κάθε 5,6,7 χρόνια και να κάνεις τροποποιήσεις . Μόνο έτσι μπορείς να επιταχύνεις κάπως τους ρυθμούς .

29. Πόσο σημαντικό θεωρείται το γεγονός να υπάρχει συναίνεση όλων των πολιτικών παρατάξεων κατά την χάραξη της εκπαιδευτικής πολιτικής ;

Μπορεί;Είναι σημαντικό αλλά νομίζω ότι ...Δεν είμαι σίγουρος ότι μπορεί να γίνει γιατί υπάρχουν διαφορετικές πολιτικές , που κατά την γνώμη μου είναι θεμιτό να υπάρχουν ,δηλαδή δεν είναι μία εθνική πολιτική σε σχέση με την εκπαίδευση . Σε σχέση με την εκπαίδευση έχουμε διακριτές γιατί έχουμε διαφορετικούς προσανατολισμούς ,διαφορετικές προτεραιότητες .Κάποιος μπορεί να έχει την προτεραιότητα την εκπαίδευση για όλους άρα να δίνει έμφαση στο όλοι ,κάποιος μπορεί να έχει έμφαση στην ποιότητα . Μα μπορώ να συνδιάσω το όλοι με το ποιότητα; Πιθανόν να μπορώ .Η διάκριση είναι για παράδειγμα :Θέλω να τελιώνουν το Λύκειο χωρίς εμπόδια όλοι; Θα το πω λίγο που δεν το έχει πετύχει κανείς ... (χαμηλώνει ο τόνος της φωνής) και οι Ρομά; και οι πρόσφυγες ,μετανάστες κ.τ.λ. Όλοι; Ή θέλω ένα Λύκειο υψηλού επιπέδου . Αυτά νομίζω ότι δεν μπορεί να είναι συμβατά πάντα ,δηλαδή μπορείς να προσπαθήσεις να τα ισοροπήσεις . Δεν μου φαίνεται πολύ εύκολο .

Συνέντευξη 2

1. Πως νοηματοδοτείτε την εκπαιδευτική πολιτική
Θα έλεγα ότι περιλαμβάνει το όραμα, τον σχεδιασμό, την υλοποίηση διαδικασιών (από τη θεσμοθέτηση μέχρι την εφαρμογή τους) και την αξιολόγησή τους σε σχέση με όλα τα πεδία που αφορούν την εκπαίδευση
2. Κατά την λήψη αποφάσεων για τον στρατηγικό σχεδιασμό προηγείται η καταγραφή του εκπαιδευτικού αλλά και του μαθητικού δυναμικού;

Δεν θα έλεγα ότι υπάρχει με ασφαλή στοιχεία . Εντάξει υπάρχει μία γενική καταγραφή και μία βάση δεδομένων από πίσω αλλά δεν νομίζω ότι βασίζεται τόσο πολύ εκεί .

3. Κυρίως ποιο εργαλείο χρησιμοποιείται για την συλλογή των στοιχείων ;

Από το myschool εκτός αν είναι για συγκεκριμένες άλλες περιπτώσεις που θα τις ... θεωρητικά τώρα λέω για παράδειγμα είχαμε κάνει μία έρευνα διερεύνησης επιμορφωτικών αναγκών . Αυτό είναι ας πούμε μία καταγραφή.ΕΡΩΤΗΣΗ :Συνεργάζεστε με την στατιστική υπηρεσία ;ΑΠΑΝΤΗΣΗ:Δεν συνηθίζεται .Αλλά εμείς έχουμε κάνει καναδύο φορές κάτι τέτοιο δαν διερεύνηση επιμορφωτικών αναγκών για να προχωρήσουμε σε κάτι ,αλλά δεν είναι η συνήθης πρακτική .ΕΡΩΤΗΣΗ:Έγινε κατευθείαν από το σχολείο δηλαδή να στείλετε και να είπατε ότι θέλουμε πληροφορίες πάνω σε αυτό το συγκεκριμένο θέμα ;ΑΠΑΝΤΗΣΗ :Δεν μου έρχεται στο μυαλό κάτι τέτοιο, δηλαδή να έχει γίνει κάτι τέτοιο , γιατί εμείς δεν απευθυνόμαστε ούτως ή άλλως στο σχολείο .εμείς παίρνουμε στοιχεία κατευθείαν από το Υπουργείο και τις διευθύνσεις

4. Συλλέγετε πληροφορίες και για το υπόλοιπο προσωπικό που απασχολείται σε δομές και υπηρεσίες του εκπαιδευτικού συστήματος ;

Γενικά όχι .Ότι στοιχεία πάρουμε αν χρειαστεί σε κάποιο έργο μπορεί να τα ζητήσουμε από το Υπουργείο , αλλά εμείς γενικά όχι δεν έχουμε τόσο πολύ να κάνουμε με αυτό .

5. Γίνεται αντιστοίχιση ανάμεσα στις οργανικές θέσεις των σχολικών μονάδων και του εκπαιδευτικού προσωπικού της χώρας ;

Δεν γνωρίζω κάτι πάνω σε αυτό

6. Γίνεται επικαιροποίηση του υλικοτεχνικού εξοπλισμού των σχολικών μονάδων ώστε να υπάρχει συνεχής ενημέρωση και εκτίμηση του λειτουργικού κόστους των σχολικών μονάδων;

Από εμάς επειδή δεν έχουμε τέτοια αρμοδιότητα δεν γίνεται συχνά τέτοιου είδους επικαιροποίηση

7. Το λειτουργικό κόστος των σχολείων αποτελεί έναν από τους κρίσιμους παράγοντες κατά την χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής ;

Ναι βέβαια.Ναι είναι βασικός παράγοντας .

8. Καταγράφετε και αναλύετε τις απόψεις των γονέων σχετικά με τους τομείς που επιδέχονται βελτίωσης αλλά και αυτών που λειτουργούν σωστά ;

Με συστηματικό τρόπο όχι .

Ε:Θα έπρεπε να υπάρχει; Θεωρείτε έλλειμα του εκπαιδευτικού σχεδιασμού αυτό το στοιχείο ;

Α :Ναι . Πέρα από την γενική αίσθηση , από αυτά που ξέρουμε , που ακούμε από τα blogs ,από τα sites ,από τα σχόλια που γράφουν , για παράδειγμα το esos κ.τ.λ. λειτουργούν κάπου στο πίσω μέρος του μυαλού μας αυτά που θέλουν οι γονείς αλλά δεν αναλύεται και θα έπρεπε να αναλύονται

Ε :Έτσι και αλλιώς αυτοί δεν είναι οι τελικοί αποδέκτες του μορφωτικού αγαθού; Α :Ναι είναι και αυτοί, αλλά δεν είναι μόνο αυτοί . Δεν μπορεί η εκπαιδευτική πολιτική να βασίζεται μόνο στις απόψεις των γονέων γιατί πολλές φορές αυτοί έχουνε δηλαδή έχουμε ακούσει μέχρι και το καταργηθούν μαθήματα ας πούμε για να κάνουνε σε όλο το Λύκειο τα μαθήματα που θα δώσουνε .Αλλά από την άλλη σίγουρα θα πρέπει να λαμβάνονται και αυτές .

9. Κατά τον εκπαιδευτικό σχεδιασμό ακολουθείται μία ολοκληρωτική προσέγγιση ή επιδιώκεται η εμπλοκή και αλληλεπίδραση διάφορων φορέων , ατόμων , συλλογικοτήτων;

Τελικά στην πραγματικότητα ,(διστάζει για λίγο)θεωρητικά και πάλι η ΟΛΜΕ ας πούμε , η ΔΟΕ οι συνδικαλιστικές δηλαδή οργανώσεις λαμβάνονται υπόψιν οι απόψεις συνομοσπονδιών . Αυτό έγινε και στον εθνικό διάλογο που έγινε πριν από κάποια χρόνια . Όταν φτάσουμε νομίζω να υιοθετήσουμε την πρόταση γίνετε κυρίως κεντρικά , από το Υπουργείο , αυτό που θα έρθει από το Υπουργείο δηλαδή

10. Κατά την λήψη μίας απόφασης κριτήριο υπάρχει πρόβλεψη διαπραγματεύσεων με τους εμπλεκόμενους φορείς ώστε να ληφθεί η κατάλληλη απόφαση αλλά παράλληλα και κοινά αποδεκτή;

Στην πράξη νομίζω ότι δεν γίνεται(διστακτική απάντηση).Αν και είπαμε ότι για όλα αυτά δεν είμαστε εμείς αποφασιστικό όργανο οπότε ούτως ή άλλως και να μπαίνουμε εμείς σε τέτοια διαδικασία ...Το θέμα είναι τι κάνει το Υπουργείο . Το Υπουργείο είναι το αποφασιστικό όργανο , εμείς μόνο γνωμοδοτούμε .

11. Πιστεύετε ότι τα στοιχεία που προκύπτουν από την δημόσια διαβούλευση θα πρέπει να αποτελούν καταλυτικό παράγοντα για την μεταβολή ενός ήδη προγραμματισμένου εκπαιδευτικού σχεδιασμού ;

Ναι θα πρέπει .Καταλυτικό ,το μόνο όχι , γιατί και εκεί μπαίνουν διάφορα . Αλλά σίγουρα θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψιν

Ε :Οι Έλληνες έχουν κουλτούρα να συμμετέχουν σε διαβουλεύσεις ;

A: Όχι νομίζω ότι δεν συμμετέχουν όλοι όπως φαίνεται ότι δεν συμμετέχουν ακόμα και στις εκλογές . Γενικά νομίζω όντως ότι δεν συμμετέχουν. Αυτοί που γράφουν . Ναι είναι ορισμένες κατηγορίες όντως που μπαίνουν σε αυτό .

12. Κατά την χάραξη πολιτικών για την εκπαίδευση ποια όργανα – θεσμοί-άτομα θα πρέπει να συμμετέχουν;

Ανάλογα με τον τομέα της πολιτικής , οι θεσμοί και τα όργανα που έχουν να κάνουν με αυτό . Αν πρόκειται ας πούμε για τις ξένες γλώσσες , μιας και έχω να κάνω και με αυτό , θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψιν και ,όχι οι συνδικαλιστικοί εδώ φορείς , οι επιστημονικοί φορείς των συγκεκριμένων γλωσσών .Ανάλογα λοιπόν ναι θα έπρεπε . Ανάλογα με το περιεχόμενο , με τον τομέα της πολιτικής .

13. Κατά την χάραξη πολιτικών για την εκπαίδευση μελετάτε μοντέλα που εφαρμόστηκαν σε χώρες με παρόμοια χαρακτηριστικά με την Ελλάδα ;

Γενικώς ναι . Κάνουμε αυτήν την δουλειά . Βλέπουμε τι υπάρχει και τι όχι . Χωρίς βέβαια αυτό είπαμε να είναι σίγουρο ότι θα παίξει τελικά ρόλο αλλά επιρροές νομίζω υπάρχουν .

E :Σε χώρες χωρίς παρόμοια χαρακτηριστικά με την Ελλάδα ;

A:Ναι και από αυτά . Νομίζω ότι έχει να κάνει λίγο και με το ποιες χώρες ακούγονται και κλασικό παράδειγμα είναι η Φινλανδία ,που συνέχεια μιλάμε για αυτήν ενώ είναι εντελώς διαφορετικό το σύστημα της, δεν έχει καμιά σχέση για την ακρίβεια ειδικά σε εποχές που βγαίνουμε από αποτελέσματα PISA κ.τ.λ., έχουμε την τάση να προσπαθούμε να δούμε τι κάνουν οι χώρες αυτές που συνήθως βέβαια,αυτές που είναι ψηλά , συνήθως βέβαια δεν μπορούμε να τα εφαρμόσουμε γιατί αυτές είναι πολύ διαφορετικές . Βέβαια τα αποτελέσματα που βλέπουμε τώρα είναι από το εκπαιδευτικό σύστημα μιας δεκαπενταετίας πριν μιας και μιλάμε για δεκαεξάχρονους μαθητές . Και βέβαια είναι και άλλα . Μπαίνουν και άλλα πράγματα τα οποία τα ξέρουμε εμείς αλλά μπορεί να μην εμφανίζονται αμέσως στις έρευνες ,επηρεάζουν την κατάσταση . Γιατί όταν λένε ας πούμε ότι είμαστε πολλοί καλλοί στις ξένες γλώσσες , πρέπει να αναφερθεί ότι δεν τις μαθαίνουν στο σχολείο ή όλα αυτά τα πράγματα που επηρεάζουν . Θέλω να πω ότι όταν σε ένα σχολείο και αν δεις τις Πανελλαδικές , το επίπεδο των μαθητών κ.τ.λ., πρέπει να ξέρεις ότι στην Ελλάδα δεν είναι μόνο από το σχολείο αυτό που βλέπεις .

14. Κατά την χάραξη πολιτικών για την εκπαίδευση λαμβάνεται υπόψιν η δυνατότητα ελευθερίας τον εκπαιδευτικών αλλά και κατά την διοίκηση της σχολικής μονάδας ;

Προσωπική μου άποψη είναι ότι πρέπει να έχει έναν βαθμό ελευθερίας .

E:Το πολλαπλό βιβλίο θα ήταν μία λύση για περισσότερη ελευθερία;

A:Αυτά όλα προϋποθέτουν πολλή καλή επιμόρφωση . Πρέπει να είσαι σίγουρος ότι αυτή η δυνατότητα που δίνεται στους εκπαιδευτικούς να επιλέγουν θα αξιοποιηθεί σωστά και δεν είμαι σίγουρη αν επαρκεί το πτυχίο που είχανε πριν είκοσι χρόνια για να πεις διαλέξτε και κάντε ελεύθερα ότι θέλετε . Και ήδη επειδή εμείς τυχαίνει στις ξένες γλώσσες και είχαμε τέτοια δυνατότητα . Στα Αγγλικά τώρα δεν την έχουμε αλλά την έχουν τα Γαλλικά και τα Γερμανικά . Βλέπεις ότι εκεί υπάρχει θέμα ότι ...υπάρχουν και παράπονα γονέων ότι γιατί επιλέχθηκε το ένα ενώ ένα άλλο σχολείο έχει ένα άλλο που το θεωρούν καλύτερο . Οι εκπαιδευτικοί φοβούνται να κάνουν αυτήν την επιλογή πολλές φορές και έχει τύχει φορές ακόμα και στα δικά μας βιβλία που τους δίνουμε , να επιλέξουν επίπεδο των προχωρημένων ή των αρχαρίων , βλέπεις ότι σου λένε πείτε μας ποιο,γιατί φοβόμαστε ότι θα φωνάζουν οι γονείς. Και οι ίδιοι οι εκπαιδευτικοί όσο και αν θεωρητικά λένε ότι θελουμε να είμαστε ελεύθεροι ,όταν τους δίνεις ελευθερία που έχει ευθύνη , γιατί η ελευθερία έχει μεγάλη ευθύνη πολλές φορές δεν την θέλουν . Πρέπει να έχεις και το αντίστοιχο όπλο για να έχεις την ελευθερία

15. Κατά την χάραξη πολιτικών για την εκπαίδευση πόσο σημαντική θεωρείται την συνεργασία με την τοπική αυτοδιοίκηση και κυρίως τις σχολικές επιτροπές των δήμων ;

Σίγουρα επειδή υπάρχουν διαφορετικές ανάγκες και ιδιαιτερότητες στις διάφορες περιοχές είναι σημαντικό να συνεργάζονται

E: Πρέπει το Ι.Ε.Π. να συνεργάζεται με τους δήμους ;

A:Εμείς δεν ξέρουμε τι γίνεται στους δήμους , γιατί αυτά που σχεδιάζουμε εμείς είναι ότι αφορούν το πλαίσιο , το κεντρικό , το θέμα είναι ότι αν δώσεις αυτό που λέγαμε πριν την αυτονομία ,στο πλαίσιο αυτής της αυτονομίας τα σχολεία πρέπει να συνεργάζονται για να εξειδικεύσουν αυτό το πλαίσιο που έχουμε καθορίσει εμείς .Αλλά αυτήν την στιγμή δεν νομίζω ότι σε ουσιαστικά θέματα υπάρχει.

16. Είναι το οικονομικό περιβάλλον που επικρατεί στο κράτος καταλυτικό κατά την επιλογή στην χάραξη της εκπαιδευτικής πολιτικής ;

Ναι νομίζω σαφέστατα. Ίσως είναι ο καταλυτικός παράγοντας .Και όχι μόνο στην κρίση αλλά και γενικά σε πολύ μεγάλο βαθμό οι αποφάσεις που τελικά παίρνουν. Για αυτό και πολλές φορές πράγματαδικές μας εισηγήσεις μπορεί να περνάνε από το Δ.Σ. να πηγαίνουν στο Υπουργείο μεν αλλά να μην εφαρμόζονται γιαυτό το λόγο .Και δεν μπορεί να εφαρμοστούν γιατί απαιτούν πολύ περισσότερους εκπαιδευτικούς ας πούμε . Οπότε τέλος .

E:Πιστεύετε ότι προγράμματα συνεργασιών με άλλα σχολεία (etwinning)θα πρέπει να ενσωματωθούν σε ένα πιθανός μελλοντικό σχεδιασμό

A:Ναι στο κάνουν τα σχολεία δράσεις . Το θέμα είναι ότι θα πρέπει να υπάρχει πρόβλεψη . Το θέμα ότι πάλι έχει επιπτώσεις οικονομικές γιατί αν προβάλλεις ότι αυτό θα αφαιρεθεί από τις ώρες σου ,αμέσως σημαίνει ότι αν το κάνουν όλοι, θα πρέπει να χρηματοδοτήσει επιπλέον εκπαιδευτικούς για να καλυφθούν οι ώρες . Δηλαδή πάλι οικονομικό είναι το θέμα . Εκτός και αν το βάλεις σαν επιπλέον στο ήδη υπάρχον ωράριο Δεν ξέρω πόσοι θα δέχονταν να κάνουν αυτό που κάνουν τώρα συν δράσεις στο ωράριο τους Δεν ξέρω αν το θέλουν . Μάλλον όχι όλοι . Παράδειγμα στα πειραματικά είναι σχεδόν υποχρεωτικές οι δράσεις αλλά αφαιρούνται από τις ώρες τους . Άρα θα πρέπει να είναι καλά οργανωμένο ώστε και οι γονείς θα ήξεραν αλλά και οι μαθητές θα ξέραν ότι είναι κάτι καλό . Μάλλον για όλη τη χώρα θα ήταν δύσκολο να στηριχθεί .

17. Η έλλειψη ή η περίσσεια εκπαιδευτικών σε μία ειδικότητα αποτελεί στοιχείο που θα σας οδηγήσει σε τροποποίηση κάποιου στοιχείου του εκπαιδευτικού συστήματος για την τακτοποίηση αυτών των εκπαιδευτικών ;

Θεωρητικά θεωρείται ότι η εκπαιδευτική πολιτική σε σχέση με τα γνωστικά αντικείμενα θα έπρεπε να στηρίζεται στις ανάγκες των μαθητών . Έτσι ξεκινάς τι πρέπει οι μαθητές να ξέρουν όταν θα βγουν στην αγορά εργασίας και στην ζωή τους . Στην ουσία νομίζω ότι δεν βασίζεται μόνο σε αυτό , επειδή πρέπει να λάβουν υπόψιν ότι ...δηλαδή ακούστηκε πριν δύο περίπου χρόνια για την οικιακή οικονομία αν χρειάζεται ή δεν χρειάζεται ή πρέπει να πάρει άλλη μορφή από την άλλη ξέρεις ότι μπορείς να απολύσεις αυτή την ειδικότητα ή με τα φγαλλικά και τα γερμανικά .Ένας λόγος που φωνάζουσε να μπουν τα ιταλικά και τα ισπανικά και δεν μπαίνουν έχει να κάνει με το ότι δεν μπορείς να πάρεις άλλα άτομα και αν πάρεις άλλα άτομα τι θα κάνεις αυτούς που κάνουν γαλλικά και γερμανικά . Σίγουρα ναι ,σε ένα σύστημα σαν το δικό μας που είναι ..καταρχής όταν έχεις μόνιμους λαμβάνεις υπόψιν σου ότι έχεις αυτούς . Άρα θα έχεις πάντα γαλλικά ,γερμανικά ,αγγλικά . Αυτό δεν αλλάζει .

18. Θεωρείται ότι η μονιμότητα των εκπαιδευτικών αποτελεί τροχοπέδη επικατά την χάραξη πολιτικής για την δημιουργία ενός μελλοντικού εκπαιδευτικού πλαισίου;

Ναι σε ένα σημείο κακά τα ψέματα .Φαντάζομαι ειδικότητες στο ΕΠΑΛ . Βλέπεις ...προφανώς θα χρειαστούν τα επόμενα χρόνια κάποιου άλλου τύπου ειδικότητες νέες και κάποιες δεν χρειάζονται πια αλλά ή θα πρέπει να αλλάξω τις ειδικότητες των παλιών επιμορφώνοντας τους , ζητώντας τους να κάνουν μία δεύτερη ειδικότητα .Φανταζομαι αυτό δεν θα ήταν και πολύ δύσκολο αλλά θέλει μια πολύ καλή οργάνωση και πρέπει να προβλέπεις . Κανονικά λένε ότι και την εκπαιδευτική όπως .Κανονικά ένας σχεδιασμός εκπαιδευτικής πολιτικής πρέπει να γίνεται για τα δέκα επόμενα χρόνια

.Οπότε πρέπει να δεις τι θα χρειάζεται το σχολείο δέκα χρόνια μετά για να το σχεδιάζεις εν τω μεταξύ . Δεν νομίζω ότι λειτουργούμε έτσι.

19. Το εργασιακό καθεστώς των εκπαιδευτικών δημιουργεί στρεβλώσεις κατά την υλοποίηση της παρούσας εκπαιδευτικής πολιτικής ;

Δεν είναι εύκολο να αλλάξεις τα πράγματα και να βάλεις καινούργια πράγματα , να βγάλεις , να ...Η αλλαγή είναι πολύ δύσκολη λόγω αυτού του καθεστώτος . Όχι ότι φταίνε οι εκπαιδευτικοί γιαυτό . Σε άλλες χώρες ξέρεις ότι θα είσαι στο σχολείο όπως είμαι εγώ εδώ στην υπηρεσία . Όταν ξέρεις ότι είσαι 8-4 , εκεί μέσα θα κάνεις την επιμόρφωση σου , θα κάνεις τις συνεργασίες σου ,,θα κάνεις ότι άλλο είναι να κάνεις και θα θεωρείται δεδομένο ότι είσαι στο σχολείο . Τώρα πρέπει ν πείσεις τον άλλο να καθίσει .

Ε:Η διεύρυνση του ωραρίου θα έλυne προβλήματα ;

Α:Θεωρώ ότι θα έπρεπε να ξέρεις ότι οι εκπαιδευτικοί είναι στο σχολείο αυτές τις ώρες , για να κάνουν όχι περισσότερο διδακτικό ωράριο , για να κάνουν όλα τα άλλα που λέμε . Γιατί εμείς πολλές φορές σε πλαίσια επιμορφώσεων ή πιλοτικών εφαρμογών που κάνουμε στα σχολεία που τους ζητάμε να συνεδριάζουν για να δουλέψουν αυτά τα προγράμματα και όλοι λένε ότι εμένα πολύ δύσκολο γιατί δεν μπορούν να βρεθούν . Αν ξέραν όλοι ότι είναι 8-4 στο σχολείο φαντάζομαι θα βρίσκανε . Το θέμα είναι δεν φταίνε οι εκπαιδευτικοί για αυτό ,γιατι θα έπρεπε να εξασφαλίσεις πρώτα άλλα πράγματα . Από ότι ξέρω στα περισσότερα σχολεία όταν είμαστε όλοι δεν είχαμε καρέκλες όλοι (στο σχολείο της οργανικής μου) . Πριν αποφασίσουμε ότι θα έχουμε ένα διευρημένο ωράριο πρέπει πρώτα να βρούμε έναν τρόπο να έχουμε τουλάχιστον ένα γραφείο και έναν υπολογιστή . Από την στιγμή που δεν υπάρχει αυτό και αυτή η δυνατότητα δικαιούνται και εκείνοι να λένε ότι θέλω να πάω σπίτι μου να κάνω την δουλειά μου .(20:11)

20. Τι πιστεύετε για τον ρόλο των συνδικαλιστικών οργάνων των εκπαιδευτικών στην λήψη συγκεκριμένων αποφάσεων ;

Σίγουρα επηρεάζουν και όχι απαραίτητα με τον θεσμικό τους ρόλο αλλά...νομίζω πως υπάρχουν πολλοί τρόποι να επηρεάσουν και συνήθως επηρεάζουν . Όχι ότι κάνουν τελικά αυτό που θέλουν αλλά γενικώς νομίζω ότι υπάρχει ένα παιχνίδι κορπορατισμού

Ε:Αν τα αιτήματα των συνδικαλιστικών φορέων άλλαζαν προσανατολισμό π.χ. να ζητηθούν βιβλιοθήκες στα σχολεία ή υπολογιστής για κάθε εκπαιδευτικό ή.. θα βοηθούσε αυτό ;

Ναι φυσικά . Τώρα κυρίως ο ρόλος τους είναι διασφάλισης των συμφερόντων των εκπαιδευτικών χωρίς όμως να γίνεται...Πολλά όχι και δεν υπάρχει....Στην Αγγλία ας πούμε το teaching council έχει βγάλει κώδικα δεοντολογίας ο οποίος από την μία προστατεύει τα δικαιώματα των εκπαιδευτικών από την άλλη οι ίδιοι λένε τι δεν μπορείς να κάνεις , δεν είναι μόνο για την αύξηση του μισθού. Ουσιαστικά και επιχειρεί ένα μάζεμα και είναι και πολύ αυστηρό και οι ίδιοι επιβάλλουν πράγματα τα οποία γίνονται αποδεκτά γιατί είναι δικά τους . Στην Ελλάδα η εστίαση τους είναι σε εργασιακά δικαιώματα ...και βλέπεις πως σπάνε με βάση τα... Δεν έχουν μία κοινή γραμμή για παράδειγμα σε σχέση με τα γνωστικά αντικείμενα . Δηλαδή βλέπεις ότι αν αρχίζεις και λες από το ένα μάθημα μειώνονται οι ώρες σε αυτό αυξάνονται οι άλλες και μεταξύ τους νομίζω θα υπάρξει μεγάλη σύγκρουση . Γιατί δεν έχουν ένα ολοκληρωμένο ...ότι θα έπρεπε να είναι έτσι ...είναι λίγο η δύναμη του καθενός

21. Υπάρχουν περιπτώσεις που την τελευταία στιγμή τροποποιήθηκαν οι αποφάσεις που είχαν ληφθεί υπό το βάρος συνδικαλιστικών πιέσεων ;

Ναι σε θέματα αξιολόγησης ας πούμε ...Εντάξει όχι μόνο συνδικαλιστικών αλλά γενικότερων πιέσεων . Η αξιολόγηση για αυτό δεν έχει εφαρμοστεί 20 χρόνια τώρα , 25 ..πόσα , κυρίως λόγω αυτού .

22. Θεωρείται τους συνδικαλιστικούς φορείς συνοδοιπόρους ή αντιπάλους ;

Συνήθως βλέπεις ότι δενΥπάρχει μία τάση αντίλογου .αντιπαλότητας . Συνήθως αντιπαλότητα . Λίγες σε φορές σε αυτά που σχεδιάζονται εδώ θα δεις αποδοχή πλήρη ή πόσο μάλλον να τα φτιάχνουμε μαζί .

23. Μπορεί μία ήδη ειλημμένη απόφαση να μην εφαρμοστεί και να χρειαστεί να τροποποιηθεί στην σκιά των αντιδράσεων της κοινής γνώμης ;

Ναι και αυτό έχει γίνει και σε γνωστικά αντικείμενα και σε σχέση με την ύλη και σε σύνδεση με τις Πανελλαδικές και κοινής γνώμης . Παράδειγμα μετά τις αντιδράσεις της κοινής γνώμης τα Θρησκευτικά συνεχίστηκαν να διδάσκονται με αυτή τη μορφή αλλά σταμάτησαν μετά από την απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας .. Άρα μόνη της ίσως 'όχι .Αν και νομίζω ότι αυτά που γίναν δηλαδή η αλλαγή της κυβέρνησης για το αν θα παραμείνει το παλιό πρόγραμμα σπουδών , για τις Πανελλαδικές ή όχι , σε αυτή την κουβέντα νομίζω ότι έπαιξε ρόλο η κοινή γνώμη που έλεγε ότι τα παιδιά

μας έχουν ξεκινήσει και μην τα τρελάνετε και... Ολά αυτά ήταν μία 'πιεση στην τωρινή κυβέρνηση η οποία δεν προλάβαινε να κάνει και κάτι άλλο βέβαια από το να πει κρατάω τα παλιά . Σε τέτοιες περιπτώσεις νομίζω να όταν έχουν να κάνουν με Πανελλαδικές .Για παράδειγμα η τράπεζα θεμάτων . Βλέπεις ότι όπου υπάρχει αντίδραση.. αν κάποιος για κάποιο λόγο δεν συμφωνεί ή δεν το θέλει . Συνήθως δεν πάμε . Τώρα τυχαίνει και αλλάζουμε ανά τετραετία και κυβέρνηση και εδώ και πολλά χρόνια δεν υπάρχει σταθερότητα , όχι ότι σώνει και καλά θα έπρεπε να μην αλλάζει η κυβέρνηση αλλά τουλάχιστον αυτό που λένε όλοι εδώ και χρόνια θα έπρεπε να έπρεπε για την εκπαίδευση να υπάρχει ένας μακροπρόθεσμος σχεδιασμός , δεν γίνεται ας πούμε κάθε τέσσερα χρόνια να κόβουν και να ράβουμε ,και αυτό που θέλω να πω είναι ότι όταν βλέπεις ότι κάτι δεν πάει καλά ή νομίζεις ότι δεν πάει καλά καταρχήν δεν έγινε μία συστηματική διερεύνηση του τι δεν πήγε καλά και να προσπαθήσεις να το βελτιώσεις . Συνήθως η τάση είναι υπάρχει αυτό ..καταργείται , Το ίδιο έγινε και με την αυτοαξιολόγηση σχολικής μονάδας . Μόλις άλλαξε η κυβέρνηση απλά καταργήθηκε . Τώρα βέβαια θα την επαναφέρουν . Νομίζω ότι αυτό είναι το χαρακτηριστικότερο στην χώρα μας .

Ε:Θα έπρεπε να υπήρχε μία σταθερή συνεργασία με τους γονείς αλλά άλλους εμπλεκόμενους ώστε να υπάρχει ένας συνεχής διάλογος

Α:Ναι κάτι τέτοιο θα έπρεπε να υπάρχει σε μόνιμη βάση εκτός Ι.Ε.Π. και Υπουργείου που παίρνονται οι αποφάσεις , να είναι κοινωνικοί εταίροι .Να είναι όλοι αυτοί μέσα .Και πολλές φορές διαπιστώνουμε ότι ..Γίνονται έρευνες ας πούμε από την ΓΕΣΕΕ ή από άλλους που αφορούν άμεσα δικά μας θέματα τα οποία ...θέλω να πω πέφτουμε κατά τύχη πάνω τους .Δηλαδή σε πολλά κομμάτια θα δεις ότι έχουμε κοινή .. ότι δουλεύουμε ίδια πράγματα . Αλλά δεν υπάρχει καλή δικτύωση και συνεργασία

24. Θεωρείται ότι η χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής πρέπει να επηρεάζεται από το οικονομικό επιτελείο της κυβέρνησης ή πρέπει να εξαρτάται μόνο από τις αποφάσεις του Ι.Ε.Π. και γενικά του Υπουργείου Παιδείας ;

Όταν υπάρχει κόστος φυσικά , δεν γίνεται να μην συνυπολογιστεί .Γιατί εμείς θα είχαμε βάλει ας πουμε τα επίπεδα στις ξένες γλώσσες ... Τα επίπεδα για αυτό κόπηκαν . Εμείς μπορούμε να λέμε ότι θέλουμε αλλά αν δεν έχουμε να πληρώσουμε τους εκπαιδευτικούς . Δεν γίνεται να μην έχει λόγο το οικονομικό επιτελείο .Εννοείται ότι στο παιδαγωγικό κομμάτι θα πεις εσύ τι πρέπει να γίνει αλλά αυτό το πράγμα σίγουρα θα κοπεί θα ραφτεί ανάλογα με το τι έχεις να κάνεις

25. Θεωρείται ότι η αξιολόγηση εκπαιδευτικού έργου αλλά και των εκπαιδευτικών θα πρέπει να προηγείται του εκπαιδευτικού σχεδιασμού ;

Αυτό σύμφωνα με την βιβλιογραφία ότι έχει να κάνει με αξιολόγηση είναι κύκλος . Οπότε ούτε προηγείται ούτε έπεται για την ακρίβεια και προηγείται και έπεται. Είναι κύκλος .Τα πάντα ξεκινάνε από αξιολόγηση ,πας σε σχεδιασμό ,υλοποίηση και μετά τον αξιολογείς και ούτω καθεξής .Όταν λες αξιολόγηση εκπαιδευτικού έργου και εκπαιδευτικών είναι κάτι διαφορετικό . Εδώ με την ερώτηση μάλλον υπονοείται η αξιολόγηση μίας κατάστασης ,εδώ μπορούμε να προσθέσουμε και των υποδομών , οπότε θα έπρεπε να γίνεται συνεχώς αξιολόγηση της κατάστασης της υφιστάμενης ,άραβ συνεχής αξιολόγησης θα πρέπει να ξέρεις τι ...γιατί πραγματικά δεν ξέρουμε τι υπάρχει ακριβώς .Θα έπρεπε να υπάρχει συνεχής αξιολόγηση και επικαιροποίηση γιατί αυτό που λένε ας πούμε για τα καινούργια βιβλία που έχει πολλά ψηφιακά σενάρια μέσα και οι εκπαιδευτικοί γκρινιάζουν ότι δεν έχουν να τα δείξουν , η απάντηση από εδώ είναι ότι εμείς έχουμε στοιχεία ότι όλα τα σχολεία έχουν δυνατότητα ..Έχουν όλοι οι εκπαιδευτικοί στις τάξεις τους ; Δεν εννοούμε να δείχνουν μια φορά .Ο ένας έχει ο άλλος πως θα κάνει το μάθημα του με οπτικοακουστικά μέσα αν δεν έχεις στην τάξη σου .Άρα χρειάζεται επικαιροποίηση του εξοπλισμού .Γιατί αν ξέρω ότι το σχολείο έχει διαδραστικούς σε όλες τις τάξεις αλλά δεν δουλεύουν κανείς και δεν έχει λεφτά να το φτιάξεις

26. Αν κατά την αξιολόγηση προκύψουν αναποτελεσματικοί εκπαιδευτικοί πιστεύετε ότι αυτό αποτελεί δυσλειτουργία του υφιστάμενου εκπαιδευτικού συστήματος και πρέπει να υπάρχει βελτίωση σε αυτόν τον τομέα ;(Επιμόρφωση ή απομάκρυνση;)

Ναι εννοείται . Πολλά μπορεί να φταίνε αλλά σίγουρα πρέπει να υπάρξει βελτίωση . Σε πρώτη φάση ,νομίζω, επιμόρφωση . Στην Αγγλία υπάρχει ένα εδάφιο που μιλάει για απομάκρυνση μετά από συνεχείς προσπάθειες βελτίωσης και αν δεν βελτιώνεται ...Αυτό που έχω διαβάσει είναι ότι πρόκειται για ένα εξαιρετικά μικρό ποσοστό που τελικά όντωςΚανένας τελικά δεν παίρνει την ευθύνη να το κάνει παρά μόνο σε περιπτώσεις που υπάρχουν σοβαρά προβλήματα βίας ή κάτι τέτοιο. Και παρόλο που δεν πρόκειται για μόνιμους υπαλλήλους τελικά δεν απομακρύνονται εύκολα οι εκπαιδευτικοί . Το ότι δεν είναι σαν εδώ δεν σημαίνει ότι δεν υπάρχει...Από την στιγμή που θα μεις μπορούμε να κάνεις συμβάσεις σε σχολεία , αλλά δεν είσαι άνεργος ποτέ . Είναι σε μια κατάσταση απλά διαφορετική

27.Θα θεωρηθεί αποτυχημένη μία πολιτική που προκαλεί σθεναρή αντίδραση από εκπαιδευτικούς ή και γονείς ;

Ε ναι γιατί σίγουρα δεν εφαρμόζεται καλά . όταν αντιδράει ο κόσμος που την εφαρμόζει νομίζω ότι μοιραία δεν μπορεί να εφαρμοστεί καλά . Το πρώτο πράγμα που λές είναι η επίτευξη συναίνεσης . Όταν δεν υπάρχει συναίνεση , ότι και καινούργιο να βάλεις στο σχολείο απλά θα γίνεται τυπικά ή δεν θα γίνεται καθόλου .

Ε:Η έλλειψη λογοδοσίας των εκπαιδευτικών στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα θεωρείται πρόβλημα ;

Α:Προσωπική μου άποψη αλλά και από την βιβλιογραφία και την αίσθηση του κόσμου είναι ότι είμαστε από τις λίγες χώρες που γίνεται αυτό ,να μην υπάρχει κανενός είδους λογοδοσία

Ε:Ο διευθυντής μπορεί να έχει λόγο;

Α:Σε ένα κομμάτι . Ο διευθυντής υποτίθεται ότι έχει έναν άλλο ρόλο . Εντάξει εγώ δεν θα συμφωνούσα με τον διευθυντή να μπαίνει . Ο διευθυντής έχει άλλους τομείς που μπορεί να σε αξιολογήσει στη συνέπεια , στο πως φέρεσαι στα παιδιά , στις σχέσεις με τους γονείς , στις σχέσεις με τους συναδέλφους , πολλά ..Τώρα στο ... του μαθήματος δεν νομίζω ότι είναι ειδικός να μπει να σε αξιολογήσει εκτός αν είναι έχει κάνει κάποια ιδιαίτερη... Τέλος πάντων το άλλο που θεωρώ είναι όποιος μπαίνει να αξιολογήσει μία τάξη πρέπει να είναι ειδικά εκπαιδευμένος ,δεν μπορεί όποιοςδήποτε να μπαίνει και να θεωρείται ότι αξιολογεί επειδή είναι ας πούμε σύμβουλος , με ειδικά προσόντα να , στα μαθηματικά στο τάδε τάδε. Θέλει ειδική εκπαίδευση αυτός που μπαίνει να αξιολογήσει και αυτό δεν το έχουμε συμπεριλάβει ποτέ και πουθενά εμείς

28.Πόσο σημαντικό θεωρείται το γεγονός ότι κατά την χάραξη μίας εκπαιδευτικής πολιτικής θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψιν οι αλλαγές του κοινωνικο-οικονομικού περιβάλλοντος σε βάθος χρόνου ώστε ο σχεδιασμός να είναι μακροπρόθεσμος ;

Εννοείται η αλλαγή δεν την κάνεις για του χρόνου , την κάνεις τουλάχιστον για δέκα χρόνια μετά . Βασικά σήμερα εμείς θα έπρεπε να προετοιμαζόμαστε για το σύστημα που θα ισχύει μετά από δέκα χρόνια , ώστε να έχεις φτιάξει τις ειδικότητες και τα μαθήματα που θα χρειαστούν και για τις δεξιότητες που θα έχουν τα παιδιά του τότε .

29.Πόσο σημαντικό θεωρείται το γεγονός να υπάρχει συναίνεση όλων των πολιτικών παρατάξεων κατά την χάραξη της εκπαιδευτικής πολιτικής ;

Νομίζω ότι είναι το πιο βασικό να υπάρχει συναίνεση όλων των πολιτικών παρατάξεων στην χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής . Δεν είναι εφικτό.Εννοείται ότι δεν θα συμφωνήσουν τα άκρα

Ε:Πρέπει να υπάρχει κοινός στόχος αλλά με διαφορετικές προσεγγίσεις ;

A: Δεν νομίζω ότι είναι εφικτό αυτό . Δηλαδή κοινό στόχο να έχει η δεξιά με την αριστερά δεν γίνεται εκ των πραγμάτων . Είναι αδύνατον καμία σχέση . Κοινό στόχο δεν θα μπορείς να έχεις ποτέ αυτό το παίρνεις απόφαση αλλά τουλάχιστον στην χάραξη της εκπαιδευτικής πολιτικής μία τύπου συναίνεση της πλειονότητας να πω , της πλειοψηφίας μακροπρόθεσμα που θα ... και αυτό θα έπρεπε να υπάρχει ώστε να υπάρχει και συνέχεια . Θα έπρεπε παράλληλα με το Υπουργείο να υπάρχει μία ανεξάρτητη αρχή ή όπως της μορφής του Ι.Ε.Π. ή κάτι άλλο που να σχεδιάζει όντως ή να ελέγχει ανεξάρτητα

E: Η Ευρώπη καθορίζει τον βαθμό στον οποίο παίρνουμε τις αποφάσεις εδώ ;

A: Όχι καθορίζει αλλά επηρεάζει . Δηλαδή γίνονται πράγματα επειδή ουσιαστικά μας υποχρεώνει ... Υποχρεώνει εντός εισαγωγικών ... Δηλαδή και του Ο.Ο.Σ.Α. οι εκθέσεις που βγαίνουν και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής βλέπεις ... Να η αξιολόγηση που λέγαμε .. ο βασικός λόγος που την επαναφέρουμε , που την επανέφερε και η προηγούμενη κυβέρνηση ήταν επειδή είμασταν υποχρεωμένοι να έχουμε ένα σύστημα αξιολόγησης . Υποχρεωμένοι πραγματικά δεν είμασταν ποτέ , η κάθε χώρα έχει το δικαίωμα να ακολουθεί κάτι δικό της , αλλά είχαμε οδηγίες και συστάσεις και κριτική για το ότι δεν έχουμε σύστημα αξιολόγησης . Ήταν μία πίεση . Σίγουρα πιεζόμαστε.

Συνέντευξη 3

1. Πως νοηματοδοτείτε την εκπαιδευτική πολιτική

Εκπαιδευτική πολιτική είναι ένα συνεκτικό σύνολο αποφάσεων και ενεργειών στρατηγικής σημασίας για τα θέματα της εκπαίδευσης, οι οποίες λαμβάνονται υπό το πρίσμα των ιδεολογικών προσανατολισμών, των κοινωνικοπολιτικών εξελίξεων, των καθορισμένων προτεραιοτήτων μιας κοινωνίας ή ενός οργανισμού αλλά και των ευκαιριών και των περιορισμών που διαμορφώνονται/ τίθενται από το εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον.

1. Κατά την λήψη αποφάσεων για τον στρατηγικό σχεδιασμό προηγείται η καταγραφή του εκπαιδευτικού αλλά και του μαθητικού δυναμικού;

Κοιτάξτε, είναι αναπόφευκτο το ότι πρέπει να έχουμε εικόνα για τα δεδομένα και του μαθητικού πληθυσμού και του εκπαιδευτικού δυναμικού. Τώρα σε ποιο βαθμό αυτό επιδρά στη χάραξη της στρατηγικής – οπότε είναι κάτι που οπωσδήποτε λαμβάνεται υπ' όψιν, αλλά δεν είναι για όλων των ειδών τις αποφάσεις εξίσου κρίσιμο.

2. Κυρίως ποιο εργαλείο χρησιμοποιείται για την συλλογή των στοιχείων ;

Οποσδήποτε ένα εργαλείο ίναι το πληροφοριακό σύστημα myschool, το οποίο αποτυπώνει την εικόνα των σχολείων ως προς κάποιες παραμετρους, βεβαια σε πρώτο επίπεδο είναι τα συγκετρωτικά στοιχεία που λαμβάνουμε υπ' όψιν –τα συγκετρωτικά σε επίπεδο χώρας, επικράτειας, σε επίπεδο περιφερειακής, οπότε δε συμβαινει να μπαινουμε στο «μικρο» επίπεδο όπως θα λεγαμε.

[E:Απ' τη στατιστική υπηρεσία δεν παιρνετε κάποια στοιχεία—δε σας βοηθαει ιδιαιτερα;]

Τα στοιχεία της στατιστικής υπηρεσίας δημοσιεύονται –έτσι κι αλλιώς η ΕΛΣΤΑΤ είναι σε συνεργασία με το myschool, με τον οργανισμό που διαχειρίζεται το πληροφοριακό σύστημα myschool, οπότε, εν πολλοίς, είναι λίγο συγκοινωνούντα δοχεία. Εντάξει, οποσδήποτε τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ δημοσιεύονται με κάποια μικρή καθυστέρηση σε σχέση με τη σχολική χρονιά που αναφέρονται, έχουνε μία αξιοπιστία, αν θέλετε, μετά τη διόρθωση τυχόν λαθών που έχουν προκύψει ή καταγραφεί.

[E: Αν θέλατε να κάνετε κάποια συγκεκριμένη παρέμβαση και όχι γενική χάραξη πολιτικής, θα ζητούσατε ποτέ απευθείας από τα σχολεία να στείλουν συγκεκριμένα στοιχεία;]

Έχει τεθεί αυτό ως σκέψη και ως πρόταση, δεν έχει υλοποιηθεί μέχρι τώρα, εξόσον γνωρίζω, πάντως να σημειώσω σ' αυτό, γιατί είναι σημαντικό, ότι, στο με καταχωρούνται στο πληροφοριακό σύστημα, οποσδήποτε είναι και τα θέματα των προσωπικών δεδομένων, που ακολουθείται η επικείμενη εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία, αλλά πράγματι είναι περιορισμένη η πρόσβαση που έχουμε εμείς ως Ινστιτούτο. Σε κάποια θέματα είναι πωσδήποτε διευρυμένη η πρόσβαση στις υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας, τις καθ' ύλην αρμόδιες, π.χ. διεύθυνση ανθρώπινου δυναμικού, οπότε δεν έχουμε την πλήρη, αν θέλετε εικόνα, για αυτό σας είπα και πριν ότι μένουμε περισσότερο στο συγκεντρωτικό επίπεδο.

3. Συλλέγετε πληροφορίες και για το υπόλοιπο προσωπικό που απασχολείται σε δομές και υπηρεσίες του εκπαιδευτικού συστήματος ;

Ότι αφορά τα σχολεία, το αντλούμε μέσα από το πληροφοριακό σύστημα myschool. Τώρα αν εννοείτε τη διοίκηση της εκπαίδευσης –τους διοικητικούς υπαλλήλους του Υπουργείου Παιδείας και των περιφερειακών διευθύνσεων, είναι διαθέσιμα και αυτά τα στοιχεία, εννοώντας ως προς τον αριθμό, τη δομή, κλπ, είναι ένα στοιχείο που σίγουρα μπορούμε να ανατρέξουμε αν το χρειαστούμε.

4. Γίνεται αντιστοίχιση ανάμεσα στις οργανικές θέσεις των σχολικών μονάδων και του εκπαιδευτικού προσωπικού της χώρας ;

Αυτά δεν είναι ζητήματα που χειρίζεται το Ινστιτούτο, οπότε δεν μπορώ να σας απαντήσω σε αυτό.

5. Γίνεται επικαιροποίηση του υλικοτεχνικού εξοπλισμού των σχολικών μονάδων ώστε να υπάρχει συνεχής ενημέρωση και εκτίμηση του λειτουργικού κόστους των σχολικών μονάδων;

Αυτά τα στοιχεία υπάρχουν σε μεγαλύτερο βαθμό σε αποκεντρωμένο επίπεδο, [σε περιφερειακές διυθύνσεις] δηλαδή όσο πηγαίνουμε σε επίπεδο δευτεροβάθμιας με έναν, έτσι, λεπτομερή τρόπο, εξόσον γνωρίζω εγώ δεν υπάρχουν καταγεγραμμένα ώστε να έχουμε πλήρη πρόσβαση, αλλά εφόσον είναι κάτι, μία δράση που απαιτεί συγκεκριμένες προϋποθέσεις, μπορούμε να ζητήσουμε πληροφορίες για να γίνει μια εκτίμηση.

6. Το λειτουργικό κόστος των σχολείων αποτελεί έναν από τους κρίσιμους παράγοντες κατά την χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής ;

Θα απαντήσω, λίγο γενικά στην αρχή, ο παράγοντας του κόστους δεν είναι κάτι που θεωρώ σε οποιοδήποτε εκπαιδευτικό σύστημα μπορεί να είναι αμελητέος. Με την έννοια ότι σχεδιάζουμε και λειτουργούμε υπό συνθήκες περιορισμού –περιορισμών μάλλον. Νομίζω ότι κανένα εκπαιδευτικό σύστημα δεν έχει την ελευθερία να πει ότι «κάνω κάτι κι ας γίνει με οποιοδήποτε κόστος». Τώρα, από τη δική μου εμπειρία, θα έλεγα ότι στοιχεία συνεπειών κόστους λαμβάνονται υπ' όψιν εφόσον θεωρούνται πολύ κρίσιμα. Αρα δε μπαίνουμε στο μικρο-επίπεδο, παλι, απλά δε μπορούμε να κάνουμε πρόταση χωρίς να έχουμε υπ' όψιν μας και τις συνέπειες που θα έχει ως προς τι απαιτεί για να υλοποιηθεί. Δηλαδή αν εμείς κάναμε μια εισήγηση που θα έλεγε διαπλασιασμός των εκπαιδευτικών, αναπόφευκτα είναι κάτι που πρέπει να συνεκτιμηθεί, δε λέω ότι θα κατευθύνει την απόφαση απολύτως, αλλά αν θέλουμε να είμαστε ρεαλιστές, θεωρώ ότι πρέπει να έχουμε συνείδηση του πλαισίου· και μην ξεχνάτε ότι έχουμε έρθει, έτσι, από πολύ δύσκολες, δημοσιονομικά, εποχές, όπου εκεί πράγματι υπήρχαν ανελαστικοί περιορισμοί σε κάποια ζητήματα. Ένα μεγάλο και κρίσιμο στοιχείο είναι ότι πολλές φορές υπάρχουν δαπάνες από ευρωπαϊκά κονδύλια, τα οποία βοηθούν, πράγματι, στην υλοποίηση της εκπαιδευτικής πολιτικής και την παροχή καλύτερων εργαλείων άσκησης του εκπαιδευτικού έργου. Οπότε αυτός είναι ένας σημαντικός πόρος, που πράγματι, όσο μπορούμε, θεωρώ, όλα τα υπουργεία, και το Παιδείας μέσα σε αυτά, προσπαθεί να αξιοποιήσει· γιατί ο τακτικός προϋπολογισμός συνήθως έχει συγκεκριμένο εύρος στο οποίο, τέλος πάντων, εκτείνεται.

7. Καταγράφετε και αναλύετε τις απόψεις των γονέων σχετικά με τους τομείς που επιδέχονται βελτίωσης αλλά και αυτών που λειτουργούν σωστά ;

Με συστηματικό τρόπο δεν γίνεται κάποια καταγραφή όπως σε άλλα εκπαιδευτικά συστήματα όπως για παράδειγμα στην Εσθονία που έχω υπ'οψιν μου . Πριν λίγο καιρό διάβασα ότι ζήτησαν με συστηματικό τρόπο τις απόψεις και των γονέων και αν θυμάμαι καλά και των μαθητών . Θεωρώ ότι είναι πάρα πολύ σημαντική παράμετρος . Σας απαντώ ξεκάθαρα . Δεν γίνεται με κάποιον συστηματικό τρόπο ή απογραφικά αν θέλετε . Είναι κρίσιμη ομάδα όμως για ότι αφορά τον εκπαιδευτικό έργο και την πορεία των μαθητών στο σχολείο . Θεωρώ ότι χρειάζεται η συνεργασία των γονέων στο σχολείο. Η προσωπική μου άποψη είναι ότι πρέπει να έχουμε και αυτό ως εισροή στην λήψη αποφάσεων αλλά όχι σαν την μοναδική παράμετρο. Στο Ινστιτούτο θεωρώ ότι πρέπει να ακούμε όλες τις απόψεις αλλά στη διαδικασία λήψης αποφάσεων να προσπαθούμε να γινόμαστε πιο αμερόληπτοι και να αποφεύγουμε τις ακραίες φωνές ώστε μπορούμε ως γνώμονα να έχουμε . Σε αυτό το σημείο να πω ότι το γεγονός ότι δεν γίνεται με συστηματικό τρόπο η καταγραφή δεν σημαίνει ότι δεν ακούμε τις απόψεις ή τις φωνές . Καταρχάς οποισδήποτε φορέας ή και ένας εμμονομένος γονιός μπορεί να στείλει μέσω του Υπουργείου Παιδείας οποιαδήποτε πρόταση ή άποψη και εμείς πραγματικά την διαβάζουμε και την λαμβάνουμε υπ'οψιν μας . Δεν είναι ότι το σύστημα είναι κλειστό . Συμμετέχουν στην διαδικασία της δημόσιας διαβούλευσης . Και συναντήσεις μπορούν να γίνουν. Τα τελευταία χρόνια που γνωρίζω εγώ το Ινστιτούτο είναι πάντα ανοιχτό προς όποιον θέλει να καταθέσει τις απόψεις του . Με αυτήν την έννοια θα έλεγα ότι πραγματικά θα θέλαμε οποιαδήποτε άποψη λειτουργεί ως προς την οικοδόμηση μιας πολιτικής που έχει αποδοχή . Έχω εικόνα από αλλα όργανα και σε ευρωπαϊκό επίπεδο όπου οι σύλλογοι γονέων είναι πολύ δραστήριοι. Σε μία συνάντηση έχω συναντήσει και την επικεφαλής του ευρωπαϊκού οργάνου και έχω δει ότι μέσα από πολύ οργανωμένες δομές καταθέτουν και έχουν λόγο οι γονείς.

8. Κατά τον εκπαιδευτικό σχεδιασμό ακολουθείται μία ολοκληρωτική προσέγγιση ή επιδιώκεται η εμπλοκή και αλληλεπίδραση διάφορων φορέων , ατόμων , συλλογικοτήτων;

Θεωρώ ότι υπάρχει η επιδίωξη να ακουστούν όλες οι απόψεις ,ακόμα και καμιά φορά είναι ακραίες ή μεροληπτικές . Αυτό γίνεται και θεσμικά και μέσα από την δημόσια διαβούλευση . Το έχω δει και τα τελευταία χρόνια που πέρασαν με ad hoc δράσεις που κλήθηκε η κοινότητα η εκπαιδευτική να καταθέσει απόψεις . Αναφέρω ως παράδειγμα την ομαδικοποίηση των ειδικοτήτων που έγινε ανοιχτή πρόσκληση προς όλους . Με αυτή την έννοια θεωρώ ότι το σύστημα είναι ανοιχτό στο να ακούσει . Τώρα κάποια ζητήματα είναι και ζητήματα πολιτικών αποφάσεων. Εμείς σαν Ινστιτούτο προσπαθούμε να γνωμοδοτούμε με κριτήρια όσο μπορούμε παιδαγωγικά

και επιστημονικά και με τεκμηρίωση . Το θέμα είναι όταν μιλάμε για χάραξη πολιτικής να στηριζόμαστε και σε δεδομένα αξιόπιστα

9. Κατά την λήψη μίας απόφασης κριτήριο υπάρχει πρόβλεψη διαπραγματεύσεων με τους εμπλεκόμενους φορείς ώστε να ληφθεί η κατάλληλη απόφαση αλλά παράλληλα και κοινά αποδεκτή;

Επειδή έχω ασχοληθεί για χρόνια με την επαγγελματική εκπαίδευση έχω ζήσει πράγματι πολλές δράσεις όπου υπήρξε αυτή η άμεση διαβούλευση οπότε θα έλεγα ναι . Τώρα θα μου πείτε αν γίνετε σε όλες τις περιπτώσεις . Θεωρώ πως δεν γίνετε σε όλες τις περιπτώσεις . Σύμφωνα με την μικρή μου εμπειρία από το παρελθόν θεωρώ ότι είναι αναπόφευκτο να επιδιώκουμε συναίνεση στην εκπαιδευτική πολιτική . Θεωρώ ότι όταν κάτι γίνεται πολύ συγκρουσιακά είναι ίσως δύσκολο να επιτύχει . Βέβαια εδώ υπάρχει μία παγίδα ότι πολλές φορές όλοι οι άνθρωποι και οι εκπαιδευτικοί μέσα σε αυτούς και όλοι μας σε οποιοδήποτε πλαίσιο καμιά φορά εμποδιζόμαστε από την δύναμη την αδράνειας , της συντήρησης . Αδράνεια εννοώ την στασιμότητα και είναι εδώ το κρίσιμο να σκεφτούμε πόσο μπορούμε να κάνουμε βήματα προς τα εμπρός και να μην μείνουμε καθειλωμένοι επειδή έτσι ήταν τα πράγματα ξέρετε και οι εποχές αλλάζουν .

10. Πιστεύετε ότι τα στοιχεία που προκύπτουν από την δημόσια διαβούλευση θα πρέπει να αποτελούν καταλυτικό παράγοντα για την μεταβολή ενός ήδη προγραμματισμένου εκπαιδευτικού σχεδιασμού ;

Υπό προϋποθέσεις και τι εννοώ. Ανάλογα με την συμμετοχή στην διαβούλευση . Πολλές φορές η διαβούλευση δεν περιλαμβάνει ούτε την αντιπροσώπευση και υπό προϋποθέσεις και πολλές φορές ισχύει και αυτό ,αυτός που φωνάζει περισσότερο μπορεί και να ακούγεται περισσότερο . Από την άλλη υπάρχουν και φορείς που δεν δημιουργούν τόσο μεγάλη αν θέλετε ένταση ως προς το πώς διατυπώνουν την γνώμη τους

Ε:Πιστεύετε ότι υπάρχει κουλτούρα συμμετοχής σε διαβούλευση στην Ελλάδα ;

Θεωρώ ότι έχουμε αδρανοποιηθεί ως άτομα ίσως γιατί θεωρούμε ότι δεν μπορεί να επηρεάσει η φωνή μας ή υπάρχουν άλλοι μηχανισμοί εκτόνωσης της έκφρασης που δεν ξέρω τελικά πόσο αποτελεσματικοί είναι ,οπότε ναι δεν είναι όλοι τόσο involved στην διαδικασία , μένουν απαθείς και από απογοήτευση ,από προηγούμενες εμπειρίες , αλλά νομίζω πρέπει να έχουμε όσο το δυνατόν την άποψη μεγαλύτερου ποσοστού και των εκπαιδευτικών αλλά και των φορέων που εμπλέκονται στην εκπαιδευτική πολιτική

11. Κατά την χάραξη πολιτικών για την εκπαίδευση ποια όργανα – θεσμοί-άτομα θα πρέπει να συμμετέχουν;

Όλοι όσοι εμπλέκονται σε αυτή άμεσα και έμμεσα . Δηλαδή η όλη λογική και από την πραγματικότητα την ευρωπαϊκή είναι ότι προσπαθούμε να τους εμπλέξουμε όλους γιατί μόνο όταν είναι εμπλεκόμενοι όλοι οι φορείς στο σχεδιασμό θα βοηθήσουν μετά στην υλοποίηση. Οπότε με αυτή την έννοια θεωρώ ότι θα πρέπει να είναι οι εκπρόσωποι και των γονέων και των εκπαιδευτικών με κάποιο τρόπο και των μαθητών και των φορέων απασχόλησης αν μιλάμε για την επαγγελματική εκπαίδευση και τους φορείς της τοπικής κοινωνίας θα είχα στο μυαλό μου. Θεωρώ ότι είναι καλό και υγιές να υπάρχει εισροή απόψεων βέβαια όπου γίνεται και συναίνεση .Απλά είναι σημαντικόνά υπάρχει και η κατάλληλη στάθμιση της σημασίας κάθε άποψης που διατυπώνεται . Ενωώ ότι πολλές φορές οι απόψεις που διατυπώνονται σχετικά με την εκπαιδευτική πολιτική μπορεί να σχετίζονται και με συγκεκριμένα συμφέροντα απ'όλες τις πλευρές . Θέλω να πω δηλαδή ότι ως Παιδαγωγικό Ινστιτούτο ότι εμείς θα πρέπει να είμαστε εδώ και να διασφαλίζουμε αυτό που είναι καλύτερο για τα παιδιά .

Ε: Θεωρείται ότι το Ι.Ε.Π. θα έπρεπε να έχει πιο αποφασιστικό ρόλο στην χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής

Α:Θεωρώ ότι και με τα δύο μοντέλα μπορεί να γίνει καλή δουλειά και τι εννοώ . Καταρχάς οι πιέσεις που ασκούνται είτε προς την μία είτε προς την άλλη κατευθυνση θα ασηθούν ανάλογα αν θα είχαμε αποφασιστική ή γνωμοδοτική αρμοδιότητα . Αν ήταν να αποφασίζει το Ινστιτούτο αυτό θα σήμαινε ότι θα έπρεπε να ήταν ένα Ινστιτούτο πολύ ισχυρό , πολύ καλά στελεχωμένο, πολύ καλά υποστηριγμένο ώστε να υπάρχουν όλες οι προϋποθέσεις για την καλή λειτουργία του . Από την άλλη προσωπικά θεωρώ ότι αυτός που εισηγείται και αυτός που αποφασίζει έχουν και οι δύο ευθύνη . Και έχει συμβεί και στο παρελθόν είτε αν οι προτάσεις μας δεκτές ή δεν έγιναν . Πραγματι θεωρώ ότι και οι δύο έχουμε την ευθύνη . Εμείς για αυτό που εισηγούμαστε και κάποιος άλλος για αυτό που αποφασίζει . Θέλω να πω δεν είμαστε αμέτοχοι .Ότι κάνουμε ,σε όποιο στάδιο και αν βρισκόμαστε είναι κάτι για το οποίο παίρνουμε απολύτως την ευθύνη

12. Κατά την χάραξη πολιτικών για την εκπαίδευση μελετάτε μοντέλα που εφαρμόστηκαν σε χώρες με παρόμοια χαρακτηριστικά με την Ελλάδα ;

Νομίζω ότι δεν θα μπορούσαμε να μην λαμβάναμε υπόψιν μας τι συμβαίνει γύρω μας όχι μόνο σε χώρες που έχουν αντίστοιχα χαρακτηριστικά συνολικά γιατί καμμιά φορά υπάρχουν και τάσεις που πρέπει να αξιολογήσουμε αν είναι σκόπιμο αν πρέπει να υιοθετηθούν και από εμάς . Οπότε σε ένα τέτοιο επίπεδο θα πρέπει ο κάθε ένας μας στο πεδίο του να βλέπει και τι συμβαίνει έξω .Τώρα παρόμοια χαρακτηριστικά , είναι μεγάλη ερώτηση το τι σημαίνει παρόμοια χαρακτηριστικά

Ε:Που να έχουν διαφορετικά χαρακτηριστικά ;

A: Στο βαθμό του να δει κανείς ποιες είναι οι δυνητικές επιλογές ή να αναγνωρίσει καλές πρακτικές . Θέλω να πω θα ήταν παράλογο να μην το κάνουμε . Γιατί υπάρχουν καλές πρακτικές που μπορεί να έχουν νόημα , αξία . Ας πούμε το Φινλανδικό μοντέλο έχει αποτελέσματα αλλά είναι και πολύ διαφορετικές οι συνθήκες υλοποίησης .

13. Κατά την χάραξη πολιτικών για την εκπαίδευση λαμβάνεται υπόψη η δυνατότητα ελευθερίας των εκπαιδευτικών αλλά και κατά την διοίκηση της σχολικής μονάδας ;

Αυτό θεωρώ ότι υπάρχει ως βούληση και έχει καταγραφεί τα τελευταία χρόνια και σε πολλά έγγραφα . Οπότε νομίζω ότι τα κοινά χαρακτηριστικά και το συγκεντρωτικό του συστήματος πρέπει να υπάρχουν στο βαθμό που δεν δημιουργούν εμπόδια στην λειτουργία του σχολείου και στην ομοιογένεια του εκπαιδευτικού έργου σε εθνικό επίπεδο. Έτσι καταλαβαίνω ότι δεν μπορεί να υπάρχει ομοιογένεια

E: Για παράδειγμα η εφαρμογή του πολλαπλού βιβλίου θα ήταν μία λύση προς αυτή την κατεύθυνση ;

A: Υπό προϋποθέσεις που θα σήμαιναν ότι διασφαλίζονται κάποια ελάχιστα για την εκπαίδευση των ..και διασφαλίζονται κάποια ελάχιστα μαθησιακά αποτελέσματα για τα παιδιά ώστε να έχουμε κάποιες δικλείδες ώστε να ξέρουμε ότι κανένα παιδί είτε φοιτήσει στο ένα σχολείο είτε στο άλλο δεν θα αδικηθεί επειδή κάποιος πήρε μία λανθασμένη απόφαση . Άρα υπό προϋποθέσεις και σίγουρα με επιμόρφωση των εκπαιδευτικών , που είναι ένα πολύ σπουδαίο εργαλείο για αυτά που συμβαίνουν ή πρόκειται να συμβούν . Τα πράγματα εξελίσσονται , δεν είμαστε όλοι το ίδιο εξοικειωμένοι με κάθε τι ...οπότε είναι κρίσιμος ο ρόλος της .

14. Κατά την χάραξη πολιτικών για την εκπαίδευση πόσο σημαντική θεωρείται την συνεργασία με την τοπική αυτοδιοίκηση και κυρίως τις σχολικές επιτροπές των δήμων ;

Προφανώς οι σχολικές επιτροπές είναι κοντά. Είναι δίπλα από κάθε σχολείο . Δεν μπορεί το κράτος να έχει μία συνολική εικ'όνα για αυτό που συμβαίνει κατά περιοχή . Οπότε με αυτήν έννοια εννοείται ότι θέλουμε την συνεργασία . Θα πρέπει να την επιδιώκουμε την συνεργασία . Νομίζω ότι είναι μονόδρομος . Και το σχολείο να έχει καλύτερη συνεργασία με τους φορείς που είναι γύρω του . Επειδή ήδη θεωρείται ότι το εκπαιδευτικό μας σύστημα είναι από τα συγκεντρωτικά Οπότε ένα βαθμό και σε πράγματα που λύνονται καλύτερα σε τοπικό επίπεδο τότε σίγουρα ναι.

15. Είναι το οικονομικό περιβάλλον που επικρατεί στο κράτος καταλυτικό κατά την επιλογή στην χάραξη της εκπαιδευτικής πολιτικής ;

Είναι κάτι που λαμβάνεται σε μεγάλο βαθμό υπόψιν . Βέβαια αν θα είναι κάτι πολύ αυστηρό ή περιοριστικό είναι θέμα πολιτικής βούλησης ,με την έννοια ότι υπάρχουν παραδείγματα όπου ακόμα και σε συνθήκες ύφεσης μία χώρα αποφασίζει να επενδύσει περισσότερο στην εκπαίδευση και να δώσει μεγαλύτερη χρηματοδότηση . Οπότε δεν πρέπει να το βλέπουμε μόνο στατικά αλλά και προοπτική το πράγμα . Εννοώ προς το μέλλον

16. Η έλλειψη ή η περίσσεια εκπαιδευτικών σε μία ειδικότητα αποτελεί στοιχείο που θα σας οδηγήσει σε τροποποίηση κάποιου στοιχείου του εκπαιδευτικού συστήματος για την τακτοποίηση αυτών των εκπαιδευτικών ;

Η γνώμη μου είναι πρέπει να έχουμε στο μυαλό μας το συμφέρον του παιδιού , του μαθητή ,χωρίς βέβαια να αγνοούμε τα ζητήματα που έχουν να κάνουν με τους εκπαιδευτικούς και την εργασιακή ασφάλεια τους . Εννοώ ότι όταν κάποιος εργάζεται σε καθεστώς εργασιακής ανασφάλειας , αυτό έχει οπωσδήποτε επίδραση στον τρόπο που κάνει την δουλειά του .Οπότε επηρεάζει σίγουρα και το εκπαιδευτικό έργο . Είναι σημαντικό να χρησιμοποιείται το υφιστάμενο ανθρώπινο δυναμικό . Βέβαια αυτό καμιά φορά πρέπει να είμαστε έτοιμοι να το βοηθήσουμε και εμείς οι ίδιοι οι εκπαιδευτικοί . Εννοώ αν ένα αντικείμενο κάποια στιγμή γίνεται παρωχημένο και πάψει να υφίσταται από τα προγράμματα γιατί έτσι συμβαίνει παντού , πρέπει να είμαστε και εμείς λίγο έτοιμοι να υποστηρίξουμε συναφή αντικείμενα . Εννοώ να μην μείνουμε ότι εγώ επειδή διδάχθηκα αυτό στο παρελθόν θεωρώ ότι δεν μπορώ να προσαρμοστώ σε ένα άλλο . Βέβαια πάντα με επιμόρφωση . Εμείς πάντα το βάζαμε σαν προϋπόθεση και με ομαδοποίηση των ειδικοτήτων , το είχαμε επισημάνει ως κρίσιμο .Γιατί πράγματι υπάρχει μία συνάφεια σε ορισμένα αντικείμενα αλλά προφανώς άλλη η εξειδίκευση του ενός και άλλη του άλλου . Να πω και για το παράδειγμα του αριθμού των ειδικοτήτων .Το ότι είμασταν μία χώρα που είχε το διπλάσιο,τριπλάσιο αριθμό από ότι οι υπόλοιπες ίσως ήταν μία στρέβλωση . Οπότε θέλουμε να νοιώθει ο εκπαιδευτικός ασφάλεια αλλά είναι σημαντικό ο εκπαιδευτικός , όλοι μας ,να εξελισσόμαστε . Κανένα αντικείμενο δεν μένει στάσιμο .

17. Θεωρείται ότι η μονιμότητα των εκπαιδευτικών αποτελεί τροχοπέδη επικατά την χάραξη πολιτικής για την δημιουργία ενός μελλοντικού εκπαιδευτικού πλαισίου;

Αυτό είναι ερώτημα που συνδέεται με όλο το δημόσιο και δεν βρισκόμαστε εκεί σαφώς .Το ίδιο ερώτημα πρέπει να τεθεί για όλο το δημόσιο και είναι και μία συζήτηση που συνδέεται και με στοιχεία ιδεολογικής προσέγγισης . Μεγάλη συζήτηση είναι καθαρά προσωπική εκτίμηση .Η απάντηση σε αυτό είναι καθαρά προσωπική και δεν είναι εύκολη θεωρώ .

18. Το εργασιακό καθεστώς των εκπαιδευτικών δημιουργεί στρεβλώσεις κατά την υλοποίηση της παρούσας εκπαιδευτικής πολιτικής ;

Το ωράριο των εκπαιδευτικών είναι 8-2 . Τύποις ισχύει απολύτως . Τύποις υποχρεούμαστε . Είναι θέμα διαχείρισης και επαγγελματισμού .

19. Τι πιστεύετε για τον ρόλο των συνδικαλιστικών οργάνων των εκπαιδευτικών στην λήψη συγκεκριμένων αποφάσεων ;

Ότι πρέπει να ακουστεί η γνώμη τους ,γιατί και θεσμικά έχουν ένα πολύ σημαντικό ρόλο.Θεσμικά είναι οι εκπρόσωποι των εκπαιδευτικών ή οποιουδήποτε άλλου κλάδου αντίστοιχα .Ότι πρέπει να ακουστεί η γνώμη τους το θεωρώ δεδομένο .Και από την τελευταία τροποποίηση του νόμου περί λειτουργίας του Ι.Ε.Π. υπάρχει πρόβλεψη ότι σε κρίσιμα ζητήματα θα πρέπει να έχουμε την άποψη τους πριν την γνωμοδότηση , στο βαθμό που έχουν την νομιμοποίηση της έκφρασης του εκπαιδευτικού δυναμικού . Ναι . Βεβαίως . Προφανώς πρέπει να ακουστεί η άποψη τους. Τώρα άλλο να ακουσει την άποψη κάποιου και άλλο το να συναποφασίζεις

20. Υπάρχουν περιπτώσεις που την τελευταία στιγμή τροποποιήθηκαν οι αποφάσεις που είχαν ληφθεί υπό το βάρος συνδικαλιστικών πιέσεων ;

Νομίζω ότι είμασταν μάρτυρες όλοι τέτοιων φαινομένων . Βέβαια αυτό συνοδεύτηκε και από αλλαγή της πολιτικής ηγεσίας , όπου υπήρχε και μία πολιτική βούληση για το πώς πρέπει να γίνουν τα πράγματα στην εκπαίδευση διαφορετική . Τώρα σε ποιόν βαθμό έπαιξε ρόλο και η άποψη των συνδικαλιστών ενώσεων .. Σίγουρα δεν είναι κάτι που είναι αμνηλέτο .Εννοώ οποιοσδήποτε και αν είναι σε μία θέση που έχει ρόλο στην εκπαιδευτική πολιτική δεν μπορεί να μην το λάβει υπόψιν ,χωρίς να αυτό να σημαίνει ότι είναι καθοδηγούμενη η απόφαση από την βούληση κάποιας ένωσης .

Ε:Για το Ι.Ε.Π. έχει μεγαλύτερη βαρύτητα η άποψη των συνδικαλιστικών φορέων ή των επιστημονικών φορέων ;

Α:Δεν μπορώ να πω ποιοι έχουν μεγαλύτερη βαρύτητα . Εγώ θεωρώ ότι πρέπει να ακούσω όλες τις απόψεις έχοντας στο μυαλό μου προφανώς και τα κίνητρα αυτού που τις διατυπώνει και από κει και πέρα να αξιολογήσω την κάθε άποψη στο βαθμό που βελτιώνει και συνεισφέρει την δική μου γνωμοδότηση . Θεωρώ ότι δεν πρέπει να έχουμε παρωπίδες . Να ακούμε πολλές φορές σε ένα σύνολο προτάσεων μπορεί να υπάρχουν δύο-τρία στοιχεία , τα οποία αν συνδυαστούν με την άποψη του άλλου φορέα , και για αυτό είμαστε εμείς εδώ να ακούμε και στο τέλος να προσπαθούμε να βγάζουμε όσο γίνεται πιο εμπειριστατωμένες αποφάσεις .Αρα είναι όλα θέματα συμφερόντων . Πάντα πρέπει να έχουμε και τα κίνητρα του κάθε ενός και να σταθμίζουμε το κατά πόσο η κάθε πρόταση είναι για την

βελτίωση αυτού που πράγματι γίνεται για τα παιδιά .Πάντα στο κέντρο πρέπει να είναι ο μαθητής .Επειδή ο μαθητής ακούγεται λιγότερο στα κέντρα λήψης αποφάσεων κάποιος θα πρέπει να τον σκέφτεται και το Ινστιτούτο θα πρέπει να είναι αυτό που θα σκέφτεται τι είναι καλύτερο για τα παιδιά .

21. Θεωρείται τους συνδικαλιστικούς φορείς συνοδοιπόρους ή αντιπάλους ;

22. Μπορεί μία ήδη εισηγμένη απόφαση να μην εφαρμοστεί και να χρειαστεί να τροποποιηθεί στην σκιά των αντιδράσεων της κοινής γνώμης ;

Καμιά φορά όποια αντίδραση πρέπει να ελέγχουμε αν εκφράζει την πλειοψηφία ή εκφράζει ένα μέρος αυτών που φωνάζουν δυνατότερα .Για εμένα θα πρέπει να είναι ... ,να έχει επιδιωχθεί όπου γίνεται συναίνεση από τα πρώτα βήματα μέσα από θεσμικές διαδικασίες π.χ. διαβούλευσώστε να μην έρθει κάποιος να πει ότι δεν με ρητήσατε . Είναι σημαντικό να καταθέτει κάποιος προτάσεις συγκεκριμένες οπότε να αποφεύγεται αυτό γιατί συνιστά μια υπαναχώρηση .Σε κάποιες περιπτώσεις θα μπορούσε πραγματι να δείχνει και αστοχίες δηλαδή υπάρχουν περιπτώσεις που οι διαμαρτυρίες μπορεί να είναι βάσιμες . Αυτό αν είχε κατετεθεί από πριν ή ..Από την άλλη δεν πρέπει να είμαστε άκαμπτοι. Δηλαδή πάντα όταν κάτι εφαρμόζεται δηλαδή κάτι καινούργιο δεν έχουμε πάντα την σιγουριά ότι αυτό δεν επιδέχεται βελτιώσεων . Άρα είναι δυναμικά τα πράγματα οποιοδήποτε σύστημα πρέπει να βλέπει τις αδυναμίες που είναι εύλογες και να ενσωματώνει λύσεις . Κάποιος δεν βρίσκει την μαγική συνταγή . Πρέπει να είμαστε ευέλικτοι με μία έννοια .

23. Θεωρείται ότι η χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής πρέπει να επηρεάζεται από το οικονομικό επιτελείο της κυβέρνησης ή πρέπει να εξαρτάται μόνο από τις αποφάσεις του Ι.Ε.Π. και γενικά του Υπουργείου Παιδείας ;

Αυτή την ερώτηση πρέπει να την κάνετε στον πρωθυπουργό , γιατί υπάρχει υπουργικό συμβούλιο. Θέλω να πω ότι υπάρχουν πράγματα που αποφασίζονται σε ανώτερο επίπεδο . Κανένας οργανισμός δεν λειτουργεί εν κενώ. Δηλαδή δεν μπορούμε να θεωρήσουμε είτε είμαστε το Υπουργείο είτε είμαστε το Ι.Ε.Π. ότι είμαστε μόνοι μας στο περιβάλλον . Ακόμα και σε αυτή την περίπτωση η δική άποψη είναι ότι τεκμηριώνεις ανάγκες ,τεκμηριώνεις τις προοπτικές κάθε εναλλακτικής και από κει πέρα αυτός που είναι εξουσιοδοτημένος να αποφασίσει αποφασίζει .

24. Θεωρείται ότι η αξιολόγηση εκπαιδευτικού έργου αλλά και των εκπαιδευτικών θα πρέπει να προηγείται του εκπαιδευτικού σχεδιασμού ;

Ο σχεδιασμός πρέπει να είναι βασισμένος σε τεκμηρίωση όχι σε αξιολόγηση . Δηλαδή η λήψη αποφάσεων να γίνεται βάσει στοιχείων (evidence based). Δεν εννοώ την αξιολόγηση σε αυτήν την περίπτωση απλά μπορεί να έχω στο μυαλό μου την καταγραφή δεδομένων σε σχέση με ένα ζήτημα . Με αυτήν έννοια όχι δεν θεωρώ ότι η αξιολόγηση πρέπει να προηγείται αλλά δεν υπάρχει σχεδιασμός που δεν βλέπει το εσωτερικό και το εξωτερικό περιβάλλον , εννοώ πριν κάνεις οποιαδήποτε στοχοθεσία ,πριν διατυπώσεις την στρατηγική σου πρέπει να ξέρεις που βρίσκεσαι που πατάς ,ας πούμε ποιες είναι οι δυνάμεις σου ,ποιες είναι οι αδυναμίες σου .Ακόμα και η αξιολόγηση πρέπει να σχεδιαστεί και να σκεφτεί κανείς που βρισκόμαστε , τι έχει συμβεί ακλά και τι όχι , γιατί δεν πήγε κάτι καλά γιατί δεν λειτούργησε . Δηλαδή να αξιοποιήσουμε την προηγούμενη εμπειρία και από κει και πέρα να προσπαθήσουμε να βελτιώσουμε τον σχεδιασμό

26. Αν κατά την αξιολόγηση προκύψουν αναποτελεσματικοί εκπαιδευτικοί πιστεύετε ότι αυτό αποτελεί δυσλειτουργία του υφιστάμενου εκπαιδευτικού συστήματος και πρέπει να υπάρχει βελτίωση σε αυτόν τον τομέα ;(Επιμόρφωσή απομάκρυνση;)

Καταρχάς πρέπει να ορίσουμε τι είναι ο αναποτελεσματικός εκπαιδευτικός .Στην επιστήμη στην διοίκηση λέμε ότι είναι δύο οι εμπλεκόμενοι , ο εργαζόμενος και το περιβάλλον στο οποίο εργάζεται , τι κίνητρα του δίνει ,το τι ευκαιρίες του δίνει . Οπότε δεν θα μου ήταν τόσο δύσκολο να χαρακτηρίσω κάποιον αναποτελεσματικό . Και επειδή ο ίδιος άνθρωπος μπορεί να λειτουργήσει με πολύ διαφορετικούς τρόπους .Ανάλογα με το πλαίσιο με το θα βρεθεί . Σίγουρα θα δίσταζα να χρησιμοποιήσω αυτόν τον όρο . Οπότε και η διαδικασία της παρακίνησης , της ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού . Σε όλους τους οργανισμούς όχι μόνο του ιδιωτικού αλλά και του δημόσιου τομέα κάτι που όλοι σκέφτονται ότι είναι κρίσιμο . Οπότε δεν θα έμπαινα σε μία τέτοια λογική .

27.Θα θεωρηθεί αποτυχημένη μία πολιτική που προκαλεί σθεναρή αντίδραση από εκπαιδευτικούς ή και γονείς ;

Αν υποθέσουμε ότι δεν έχει ληφθεί στην αρχή του σχεδιασμού υπόψιν η γνώμη κάποιου ,κρίσιμου stakeholder ,μπορεί να ληφθεί υπόψιν κατά την διάρκεια υλοποίησης ,αλλά με συγκεκριμένες προτάσεις και συμφωνία επι των στόχων των επιδιώξεων που κάποια στιγμή θεωρώ ότι υπάρχουν χρυσές τομές . Εννοώ υπάρχουν κάποια ελάχιστα καλύτερα στα οποία όλοιΘέλουμε να έχουμε ποιοτική εκπαίδευση ,θεωρώ ότι όσοι είναι μέσα στην εκπαίδευση θεωρώ ότι το θέλουν . Οπότε με συγκεκριμένες προτάσεις

28.Πόσο σημαντικό θεωρείται το γεγονός ότι κατά την χάραξη μίας εκπαιδευτικής πολιτικής θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψιν οι αλλαγές του

κοινωνικο-οικονομικού περιβάλλοντος σε βάθος χρόνου ώστε ο σχεδιασμός να είναι μακροπρόθεσμος ;

Πρέπει να γίνεται ο σχεδιασμός σε μακροπρόθεσμη βάση αλλά να μην είναι ανελαστικός δηλαδή δεν υπηρετούμε κάτι απλά και μόνο επειδή το σχεδιάσαμε γιατί αλλάζουν τα δεδομένα για παράδειγμα καμιά φορά και στην στρατηγική μιλάμε για σχεδιαζόμενη στρατηγική και υλοποιούμενη στρατηγική . Δεν μπορεί να λειτουργεις με κάτι που σχεδίασες πέντε χρόνια πριν ,και μπορεί να λειτουργεί αλλά και να μην λειτουργεί γιατί μπορεί να αλλάξουν κάποια δεδομένα . Για παράδειγμα θα μιλούσα για την εκπαίδευση των προσφύγων . Αν πριν 10 χρόνια αυτό το θέμα δεν υπήρχε . Ωραία δεν είχε ληφθεί υπόψιν στον τότε σχεδιασμό αλλά από την άλλη έχεις μία πραγματικότητα και χρειάζεται να δώσεις λύσεις στην καθημερινότητα. Καμιά φορά τα προβλήματα ειδικά στα σχολεία είναι κατά μέτωπο . Οπότε ένας σχεδιασμός που είναι δύσκαμπτος έχει πιθανότητες να αποτύχει.

29.Πόσο σημαντικό θεωρείται το γεγονός να υπάρχει συναίνεση όλων των πολιτικών παρατάξεων κατά την χάραξη της εκπαιδευτικής πολιτικής ;

Κρίσιμο. Γιατί καμιά φορά με αυτόν τρόπο αποφεύγουμε τις παληνωδίες ,τις οπισθοδρομήσεις προς όποια κατεύθυνση .Δεν εννοώ προς μία συγκεκριμένη κατεύθυνση . Θεωρώ ότι σε αυτά τα θέματα θα έπρεπε να η μέγιστη δυνατή συναίνεση και να έχουμε όλοι στο μυαλό μας αυτό , την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου . Οπότε ναι , το θεωρώ κρίσιμο. Επιδίωξη μας είναι το Ινστιτούτο να έχει αυτόν τον ρόλο , και μιλάω προσωπικά σε αυτό. Και βασικά το θέμα είναι να υλοποιούν τις πολιτικές βάσει στοιχείων δηλαδή όχι αυθαίρετα . Επειδή εγώ μπορεί να έχω την χ αντιληψη και να είμαι στο συγκεκριμένο κέντρο λήψης αποφάσεων .Καλώς κακώς πολλά πράγματα δοκιμάζονται ακούμε τις απόψεις των ανθρώπων που συμμετείχαν ακους απόψεις για τι δεν παεί καλά , τι είναι αυτό που μπορεί να βελτιωθεί Πιστέψτε με ακόμα και ..το είδαμε και από έρευνα που κάναμε για ένα εκπαιδευτικό υλικό πριν λίγους μήνες . Μπορεί να είχαμε 200 απαντήσεις υπήρχαν και ακραίες απόψεις ...καταγράφηκαν .Καταλάβαινες ότι μπορεί να συνδέονταν με συγκεκριμένα συμφέροντα . Από εκεί και πέρα υπήρχαν και οι απόψεις , ναι αυτό ήταν ένα αδύνατο σημείο , αυτό θα έπρεπε να ενισχυθεί . Απλά με κάποιο τρόπο έχεις κάποια δεδομένα και καλό είναι πράγματι οι αποφάσεις ...θα πω πρέπει να υπάρχει ανατροφοδότηση ως προς το καθετί που υλοποιείται

Ε:Ποια η γνώμη σας για τα ΠΕ.Κ.Ε.Σ.

Α:Είναι ένας θεσμός που είναι στην αρχή του και ξεκίνησε με διάφορες αντιξοότητες οπότε θα ήταν άδικο να κριθεί όταν δεν είχε την ευκαιρία να δείξει μέχρι που μπορούσε να συνεισφέρει στα εκπαιδευτικά πράγματα . Και

εδώ θα επανέλθω στο ζήτημα περί στοιχείων . Τι δούλεψε καλά , τι δεν δούλεψε , τι μπορούμε να πάρουμε , τι πρέπει να αλλάξουμε

Ε:Το Ι.Ε.Π. έχει άμεση σχέση με τα ΠΕ.Κ.Ε.Σ.;

Α:Ναι φυσικά προβλέπεται ην συνεργασία μας θεσμικά και από τον νόμο .Μας κοινοποιούν τις εκθέσεις . Είναι υποχρεωμένοι να μας κοινοποιούν τις εκθέσεις αποτίμησης και προγραμματισμού του δικού τους έργου και σε δεύτερο χρόνο όταν υλοποιηθεί και τα συγκεντρωτικά δεδομένα για το επίπεδο ευθύνης τους . Οπότε ναι στον νόμο υπάρχει η πρόβλεψη συνεργασίας . Από εκεί και πέρα η αλήθεια είναι ότι έχουν εξαγγελθεί κάποιες αλλαγές και σε σχέση με αυτές τις δομές . Νομίζω ότι είναι πραγματικά νωρίς για να αποτιμήσει κανείς την λειτουργία τους με δίκαιο τρόπο , εννοώ γνωρίζοντας ότι υπήρχαν δυσκολίες στην αρχή και σε πρακτικά ζητήματα

Συνέντευξη 4

1. Κατά την λήψη αποφάσεων για τον στρατηγικό σχεδιασμό προηγείται η καταγραφή του εκπαιδευτικού αλλά και του μαθητικού δυναμικού;

Ναι τα στοιχεία αυτά καταγράφονται είτε από τις Διευθύνσεις Εκπαίδευσης είτε μέσω της Ενιαίας Βάσης Δεδομένων του Κέντρου Εκπαιδευτικής Έρευνας και Αξιολόγησης και ανάλογα όταν θα χρειαστεί να ληφθεί κάποια απόφαση (π.χ. επιμόρφωση για συγκεκριμένο πληθυσμό) λαμβάνονται υπόψη.

2. Κυρίως ποιο εργαλείο χρησιμοποιείται για την συλλογή των στοιχείων ;

Τα στοιχεία αυτά δεν καταγράφονται από το ΠΙ αλλά από μηχανισμούς που διαμορφώνονται από τις Διευθύνσεις Εκπαίδευσης σε συνεργασία με το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας και Αξιολόγησης

3. Συλλέγετε πληροφορίες και για το υπόλοιπο προσωπικό που απασχολείται σε δομές και υπηρεσίες του εκπαιδευτικού συστήματος ;

Το ΠΙ όχι αλλά φαντάζομαι ότι αυτά υπάρχουν στο Υπουργείο.

4. Γίνεται αντιστοίχιση ανάμεσα στις οργανικές θέσεις των σχολικών μονάδων και του εκπαιδευτικού προσωπικού της χώρας ;

Στην Κύπρο κάθε χρόνο υπάρχει κάποιος αριθμός μόνιμων θέσεων που περιλαμβάνονται στον προϋπολογισμό. Δεν καλύπτουν τις ανάγκες γι' αυτό

και υπάρχουν και έκτακτοι διορισμοί και αντικαταστάτες κτλ. Περισσότερα στοιχεία όμως γι' αυτά θα μπορούσαν να δώσουν τα γραφεία προγραμματισμού της κάθε διεύθυνσης εκπαίδευσης

5. Γίνεται επικαιροποίηση του υλικοτεχνικού εξοπλισμού των σχολικών μονάδων ώστε να υπάρχει συνεχής ενημέρωση και εκτίμηση του λειτουργικού κόστους των σχολικών μονάδων;

Γνωρίζω ότι γίνεται σχετική καταγραφή και παραγγελίες κτλ αλλά δεν έχω υπόψη μου λεπτομέρειες. Στο πι κάθε χρόνο πάντως ζητείται να γίνουν προτάσεις από τους Τομείς για αγορά λογισμικών ή άλλες ανάγκες και περιλαμβάνονται στον Προϋπολογισμό.

6. Το λειτουργικό κόστος των σχολείων αποτελεί έναν από τους κρίσιμους παράγοντες κατά την χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής ; Σίγουρα, γιατί και αυτό περιλαμβάνεται στον προϋπολογισμό. Υπάρχουν περιορισμοί στα διαθέσιμα κονδύλια και δεν μπορεί να μην λαμβάνονται υπόψη.

7. Καταγράφετε και αναλύετε τις απόψεις των γονέων σχετικά με τους τομείς που επιδέχονται βελτίωσης αλλά και αυτών που λειτουργούν σωστά ;

Υπάρχουν επαφές και συναντήσεις με τους οργανωμένους γονείς και τη Σχολή Γονέων και σε επίπεδο ΠΙ αλλά και σε επίπεδο Υπουργού. Παράλληλα στο πλαίσιο της πολιτικής για την επαγγελματική μάθηση των εκπαιδευτικών, τα σχολεία που συμμετέχουν στο συγκεκριμένο πρόγραμμα συχνά ανάλογα με το θέμα του διερευνούν και την οπτική των γονέων.

8. Κατά τον εκπαιδευτικό σχεδιασμό ακολουθείται μία ολοκληρωτική προσέγγιση ή επιδιώκεται η εμπλοκή και αλληλεπίδραση διάφορων φορέων , ατόμων , συλλογικοτήτων;

Στα θέματα επαγγελματικής μάθησης των εκπαιδευτικών, τα οποία γνωρίζω και καλύτερα, η πορεία διαμόρφωσης της νέας πολιτικής περιλάμβανε την δημιουργία μιας επιστημονικής επιτροπής με ακαδημαϊκούς, εκπροσώπους διευθύνσεων και εκπαιδευτικών και του ΠΙ. Η έκθεση που υποβλήθηκε στον Υπουργό δόθηκε για διαβούλευση στις εκπαιδευτικές οργανώσεις για διάλογο δομημένο που ολοκληρώθηκε και οδήγησε στην διαμόρφωση και ψήφιση της σχετικής απόφασης υπουργικού συμβουλίου.

9. Κατά την λήψη μίας απόφασης κριτήριο υπάρχει πρόβλεψη διαπραγματεύσεων με τους εμπλεκόμενους φορείς ώστε να ληφθεί η κατάλληλη απόφαση αλλά παράλληλα και κοινά αποδεκτή;

Ναι όπως είπα και προηγουμένως αυτό γίνεται, χωρίς όμως να διασφαλίζεται ότι δε θα υπάρχουν διαφωνίες εκ των υστέρων για απόφαση η οποία ήταν αρχικά κοινά αποδεκτή. Χαρακτηριστικό πρδ η συζήτηση που γίνεται τώρα για τις εξετάσεις τετραμήνων - ψηφίστηκε από τη Βουλή ο σχετικός κανονισμός, αφού είχαν προηγηθεί διαβουλεύσεις και διαμορφώθηκαν κοινά αποδεκτές θέσεις. Και τώρα ξεπήδησαν διαφωνίες ή συνειδητοποίησαν ότι υπήρχαν αντιφάσεις ή ότι δεν εξυπηρετείται ο στόχος της εισαγωγής αυτής της αλλαγής.

10. Πιστεύετε ότι τα στοιχεία που προκύπτουν από την δημόσια διαβούλευση θα πρέπει να αποτελούν καταλυτικό παράγοντα για την μεταβολή ενός ήδη προγραμματισμένου εκπαιδευτικού σχεδιασμού ;

Ναι είναι σημαντικό αρκεί να είναι τεκμηριωμένες οι θέσεις που προβάλλονται και οι τελικές αποφάσεις που λαμβάνονται. Στο πρδ που ανέφερα με τα τετραμηνα, θεωρώ ότι όλος ο ντόρος που γίνεται τώρα οφείλεται στο ότι οι διαφωνίες και οι συμφωνίες που προέκυπταν κατά διαστήματα στην πορεία προς την ψήφιση στη Βουλή δεν ήταν παιδαγωγικά τεκμηριωμένες

11. Κατά την χάραξη πολιτικών για την εκπαίδευση ποια όργανα – θεσμοί-άτομα θα πρέπει να συμμετέχουν;

Όλοι οι εμπλεκόμενοι και είναι απαραίτητη η άποψή τους, αρκεί όπως είπα να είναι τεκμηριωμένη παιδαγωγικά και να είναι ρεαλιστική.

12. Κατά την χάραξη πολιτικών για την εκπαίδευση μελετάτε μοντέλα που εφαρμόστηκαν σε χώρες με παρόμοια χαρακτηριστικά με την Ελλάδα ;

Ναι λόγω γλώσσας είναι εύκολη και συχνή η επικοινωνία με την Ελλάδα καθώς και με εμπειρογνώμονες που βρίσκονται σε επιτροπές ή θέσεις που αφορούν ζητήματα που απασχολούν και εμάς. Έτσι για πρδ η Επιτροπή για την επαγγελματική μάθηση μελέτησε υλικό από την Ελλάδα, εφάρμοσε πιλοτικά στοιχεία σε συνεργασία με ακαδημαϊκό από την Ελλάδα. Παράλληλα όμως αξιοποίησε υλικό από διεθνή βιβλιογραφία και υλικό από την θεματική επιτροπή της ΕΕ για τους εκπαιδευτικούς.

13. Κατά την χάραξη πολιτικών για την εκπαίδευση λαμβάνεται υπόψη η δυνατότητα ελευθερίας των εκπαιδευτικών αλλά και κατά την διοίκηση της σχολικής μονάδας ;

Αν και είμαστε συγκεντρωτικό σύστημα, η αυτονομία σχολείων και εκπαιδευτικών αποτελεί επιδίωξη. Στις προαναφερθείσες προσπάθειες

χάραξης πολιτικών συμμετέχουν εκπαιδευτικοί για να ακουστεί η φωνή τους. Παράλληλα επιδιώκεται η ελευθερία με την έννοια της αφοσίωσης, της ευθύνης και της αυτονομίας. Η πολιτική για την επαγγελματική μάθηση έχει στο επίκεντρό της τον εκπαιδευτικό ως επαγγελματία και τονίζει την θεώρησή του ως ατόμου ελεύθερου και υπεύθυνου.

14. Κατά την χάραξη πολιτικών για την εκπαίδευση πόσο σημαντική θεωρείται την συνεργασία με την τοπική αυτοδιοίκηση και κυρίως τις σχολικές επιτροπές των δήμων ;

Στην Κύπρο υπάρχει ο θεσμός των σχολικών εφοριών και προφανώς επειδή έχουν την ευθύνη για τα οικονομικά για τα κτήρια κτλ πρέπει να εμπλέκονται. Δεν έχω υπόψη μου αν και πόσο εμπλέκονται όμως.

15. Είναι το οικονομικό περιβάλλον που επικρατεί στο κράτος καταλυτικό κατά την επιλογή στην χάραξη της εκπαιδευτικής πολιτικής ;

Ένας από τους άξονες που εξετάζονται κατά την διαμόρφωση πολιτικών και ετοιμασία σχεδίων δράσης είναι οι πόροι, ανθρώπινοι και υλικοί. Όλα αυτά μεταφράζονται σε χρήματα, έτσι ο σχεδιασμός λαμβάνει υπόψη το οικονομικό περιβάλλον. Για πρδ στην πολιτική για την επαγγελματική μάθηση το σκεπτικό μιας σταδιακής εφαρμογής εντάχθηκε και κάτω από τους περιορισμούς του αριθμού των ατόμων που είναι στο ΠΙ και μπορούν να είναι υποστηρικτές σχολείων, και των ωρών που μπορεί να παραχωρηθούν στα σχολεία δημοτικής εκπαίδευσης για τους συντονιστές επαγγελματικής μάθησης.

16. Η έλλειψη ή η περίσσεια εκπαιδευτικών σε μία ειδικότητα αποτελεί στοιχείο που θα σας οδηγήσει σε τροποποίηση κάποιου στοιχείου του εκπαιδευτικού συστήματος για την τακτοποίηση αυτών των εκπαιδευτικών ;

Αυτό συνήθως αποτελεί στοιχείο πίεσης από μέρους των συνδικαλιστικών οργανώσεων και μπαίνει στο παιχνίδι συναλλαγής με το Υπουργείο...

17. Θεωρείται ότι η μονιμότητα των εκπαιδευτικών αποτελεί τροχοπέδη επικατά την χάραξη πολιτικής για την δημιουργία ενός μελλοντικού εκπαιδευτικού πλαισίου;

Η μονιμότητα είναι ένα δεδομένο από το οποίο νομίζω πολύ δύσκολα μπορούμε να ξεφύγουμε. Αυτό όμως που μπορεί να γίνει είναι η δημιουργία και εφαρμογή μηχανισμών παρακολούθησης και η δημιουργία ευκαιριών ανατροφοδότησης και βελτίωσης τυχόν αδυναμιών.

18. Το εργασιακό καθεστώς των εκπαιδευτικών δημιουργεί στρεβλώσεις κατά την υλοποίηση της παρούσας εκπαιδευτικής πολιτικής ;

Θα έλεγα ότι το ωράριο και η ερμηνεία του χρόνου που δεν είναι διδακτικός ως βασικό στοιχείο του εργασιακού καθεστώτος έρχεται σε σύγκρουση με το σκεπτικό νέων θεωρήσεων για το ρόλο του εκπαιδευτικού τη δημιουργία ευκαιριών αλληλεπίδρασης μεταξύ συναδέλφων, τη δημιουργία κοινοτήτων μάθησης

19. Τι πιστεύετε για τον ρόλο των συνδικαλιστικών οργάνων των εκπαιδευτικών στην λήψη συγκεκριμένων αποφάσεων ;

Στην Κύπρο συνήθως λειτουργούν πολύ συντεχνιακά, όχι με παιδαγωγικά κριτήρια και χωρίς μια προοπτική για το επάγγελμα του εκπαιδευτικού.

20. Υπάρχουν περιπτώσεις που την τελευταία στιγμή τροποποιήθηκαν οι αποφάσεις που είχαν ληφθεί υπό το βάρος συνδικαλιστικών πιέσεων ;

Ναι υπάρχουν περιπτώσεις που άλλαξαν αποφάσεις την τελευταία στιγμή λόγω πιέσεων, είτε απευθείας από τους συνδικαλιστές, π.χ. απόφαση υπουργικού συμβουλίου για επαγγελματική μάθηση, είτε μέσω κομμάτων στην κοινοβουλευτική επιτροπή παιδείας π,χ. πρόγραμμα παιδαγωγικής κατάρτισης

21. Θεωρείτε τους συνδικαλιστικούς φορείς συνοδοιπόρους ή αντιπάλους ;

κινούνται ανάμεσα στα δυο – είναι συνοδοιπόροι στο διάλογο και την ψήφιση μιας πολιτικής και μόλις ψηφιστεί γίνονται αντίπαλοι για αλλαγή της, βλ για πρδ πολιτική για την αξιολόγηση του μαθητή.

22. Μπορεί μία ήδη ειλημμένη απόφαση να μην εφαρμοστεί και να χρειαστεί να τροποποιηθεί στην σκιά των αντιδράσεων της κοινής γνώμης ;

ναι βλ το ζήτημα για τις εξετάσεις τετραμήνων, πώς ξεκίνησε η απόφαση για μετατροπή των τριμήνων σε τετράμηνα και πού κατέληξε, ποιος ήταν ο παιδαγωγικός στόχος της αλλαγής και πού ξεχάστηκε...

23. Θεωρείτε ότι η χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής πρέπει να επηρεάζεται από το οικονομικό επιτελείο της κυβέρνησης ή πρέπει να εξαρτάται μόνο από τις αποφάσεις του Ι.Ε.Π. και γενικά του Υπουργείου Παιδείας ;

Είναι μέρος της πολιτικής της κυβέρνησης και δεν μπορεί να γίνεται ερήμην του προϋπολογισμού. Ρεαλιστικά να διαμορφώνεται και να έχει προοπτική και χρηστή αξιοποίηση και κατανομή κονδυλίων

24. Θεωρείτε ότι η αξιολόγηση εκπαιδευτικού έργου αλλά και των εκπαιδευτικών θα πρέπει να προηγείται του εκπαιδευτικού σχεδιασμού ;

Η διαμορφωτική αξιολόγηση, ναι τροφοδοτεί τον σχεδιασμό, αυτό το ρόλο έχει

25. Αν κατά την αξιολόγηση προκύψουν αναποτελεσματικού εκπαιδευτικοί πιστεύετε ότι αυτό αποτελεί δυσλειτουργία του υφιστάμενου εκπαιδευτικού συστήματος και πρέπει να υπάρχει βελτίωση σε αυτόν τον τομέα ;(Επιμόρφωση ή απομάκρυνση;)

Σε όλους τους επαγγελματικούς χώρους υπάρχουν διαδικασίες εντοπισμού αδυναμιών – έχουμε να κάνουμε με άτομα. Γι αυτό και ένας μηχανισμός παρακολούθησης πρέπει να συνδέεται με μηχανισμούς βελτίωσης, μάθησης, επιμόρφωσης.

26. Θα θεωρηθεί αποτυχημένη μία πολιτική που προκαλεί σθεναρή αντίδραση από εκπαιδευτικούς ή και γονείς ;

Θα πρέπει να διερευνηθεί γιατί προκαλεί αντίδραση και μετά να απαντηθεί ένα τέτοιο ερώτημα.

27. Πόσο σημαντικό θεωρείτε το γεγονός ότι κατά την χάραξη μίας εκπαιδευτικής πολιτικής θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψιν οι αλλαγές του κοινωνικο-οικονομικού περιβάλλοντος σε βάθος χρόνου ώστε ο σχεδιασμός να είναι μακροπρόθεσμος ;

ναι, είναι πολύ σημαντικό. Πχ η παρουσία μεταναστών, η χαρτογράφηση των ροών δείχνει την ανάγκη για μακροπρόθεσμη πολιτική και όχι σπασμωδικές επιφανειακές λύσεις

28. Πόσο σημαντικό θεωρείτε το γεγονός να υπάρχει συναίνεση όλων των πολιτικών παρατάξεων κατά την χάραξη της εκπαιδευτικής πολιτικής ;

είναι μάλλον ουτοπικό, αλλά όσο μεγαλύτερη η συναίνεση, τόσο πιο στέρεα η πολιτική.

Συνέντευξη 5

1. Νοηματοδοσία της έννοιας της εκπαιδευτικής πολιτικής

Για τα προγράμματα επιμόρφωσης που πραγματοποιούμε ως παιδαγωγικό ινστιτούτο προσπαθούμε να έχουμε τους εταίρους μαζί μας .Και ποιοι είναι οι εταίροι μας . Είναι εκπαιδευτικοί δηλαδή οι εκπαιδευτικοί της πράξης στα σχολεία , οι εκπαιδευτικές οργανώσεις είναι οι διευθύνσεις του Υπουργείου Παιδείας με τις εκφάνσεις που δίνουν και φυσικά οι οδηγίες που δίνονται από την αρμόδια αρχή , τον υπουργό παιδείας και τον γενικό διευθυντή.

Το δικό μας προσωπικό είναι καταρτισμένο είναι προσωπικό που έχει ακαδημαϊκά προσόντα όποτε όταν σχεδιάζουμε διάφορα προγράμματα γίνεται ανασκόπηση της βιβλιογραφίας μελετούμε τις εκφάνσεις που υπάρχουν στα διάφορα πεδία της επιστημονικής γνώσης με τα οποία εργαζόμαστε και λαμβάνουμε σίγουρα και αυτό το στοιχείο στον σχεδιασμό των προγραμμάτων επιμόρφωσης .

2. Κατά την λήψη αποφάσεων για τον στρατηγικό σχεδιασμό προηγείται η καταγραφή του εκπαιδευτικού αλλά και του μαθητικού δυναμικού;

Όχι δεν συμβαίνει κάτι τέτοιο.

3. Κυρίως ποιο εργαλείο χρησιμοποιείται για την συλλογή των στοιχείων ;

Χρησιμοποιούμε ηλεκτρονικό εργαλείο για την διερεύνηση των αναγκών τους , σε θέματα διαμόρφωσης πάντα .Για τις εκπαιδευτικές οργανώσεις πέρα από εργαλείο που δίνουμε έχουμε και συναντήσεις μαζί τους , δια ζώσης συναντήσεις όπου γίνονται ανταλλαγή απόψεων και καταθέτουν τις εισηγήσεις τους για τα διάφορα προγράμματα και τις ανάγκες που έχουν και τις προτεραιότητες. Σε επίπεδο διευθύνσεων μέσω συσκέψεων και ανταλλαγή υπηρεσιακών σημειωμάτων το ίδιο ισχύει και για την αρμόδια αρχή .

4. Συλλέγετε πληροφορίες και για το υπόλοιπο προσωπικό που απασχολείται σε δομές και υπηρεσίες του εκπαιδευτικού συστήματος ;

Δεν έχουμε πρόσβαση σε τέτοιου είδους πληροφορίες εκτός αν πρέπει να συλλέξουμε στοιχεία για κάποια δράση που προκειται να υλοποιήσουμε

4. Γίνεται αντιστοίχιση ανάμεσα στις οργανικές θέσεις των σχολικών μονάδων και του εκπαιδευτικού προσωπικού της χώρας ;

Σχετικά με την θέση μου στο Ινστιτούτο δεν μπορώ να απαντήσω την ερώτηση

5. Γίνεται επικαιροποίηση του υλικοτεχνικού εξοπλισμού των σχολικών μονάδων ώστε να υπάρχει συνεχής ενημέρωση και εκτίμηση του λειτουργικού κόστους των σχολικών μονάδων;

Σχετικά με την θέση μου στο Ινστιτούτο δεν μπορώ να απαντήσω την ερώτηση

6. Το λειτουργικό κόστος των σχολείων αποτελεί έναν από τους κρίσιμους παράγοντες κατά την χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής ;

Σίγουρα, ναι .

7. Καταγράφετε και αναλύετε τις απόψεις των γονέων σχετικά με τους τομείς που επιδέχονται βελτίωσης αλλά και αυτών που λειτουργούν σωστά ;

Όταν ακριβώς σχεδιάζουμε προγράμματα επιμόρφωσης είναι και οι γονείς κοντά μας και οι οργανωμένοι γονείς , εδώ στην Κύπρο έχουμε τις συνομοσπονδίες γονέων διάφορων βαθμίδων αλλά υπάρχει συνεργασία με την Παγκύπρια Σχολή Γονέων , οπότε στο πλαίσιο των αναγκών που υπάρχουν σχεδιάζουμε διάφορα προγράμματα επιμόρφωσης για τους γονείς

8. Κατά τον εκπαιδευτικό σχεδιασμό ακολουθείται μία ολοκληρωτική προσέγγιση ή επιδιώκεται η εμπλοκή και αλληλεπίδραση διάφορων φορέων , ατόμων , συλλογικοτήτων;

Εμείς προσπαθούμε να τα βλέπουμε συνολικά . Δηλαδή θεωρούμε ότι οι εταίροι μας πρέπει να έχουν συμμετοχή και πρέπει να τους δίνεται το περιθώριο να καταθέτουν τις απόψεις του και τις ανάγκες τους . Φυσικά οι οποιεσδήποτε δράσεις σχεδιάζουμε ως Παιδαγωγικό Ινστιτούτο τυγχάνουν στη συνέχεια της έγκρισης από την αρμόδια αρχή από τον Υπουργό και τον Γενικό Διευθυντή ,επειδή είμαστε μέρος του Υπουργείου Παιδείας , δεν είμαστε αυτόνομη οντότητα. Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο είναι μία από τις διευθύνσεις του Υπουργείου Παιδείας , οπότε εννοείται πρέπει να υπάρχει και ανάλογη έγκριση της αρμόδιας αρχής .

9. Κατά την λήψη μίας απόφασης κριτήριο υπάρχει πρόβλεψη διαπραγματεύσεων με τους εμπλεκόμενους φορείς ώστε να ληφθεί η κατάλληλη απόφαση αλλά παράλληλα και κοινά αποδεκτή;

Σίγουρα οι συναντήσεις που γίνονται είναι ακριβώς για να γίνει ανταλλαγή απόψεων .Δεν λειτουργούμε απόλυτα με το τι νομίζουμε ότι είναι εμείς σωστό .Για τα θέματα που αφορούν το παιδαγωγικό ινστιτούτο θέματα επιμόρφωσης κ.τ.λ. υπάρχει αυτή η διαβούλευση και η ανταλλαγή απόψεων και εννοείται αναπροσαρμοζόμαστε δηλαδή για παράδειγμα είχαμε εξαγγείλει ένα πρόγραμμα για να προσφερθεί επιμόρφωση σε μερικές επαρχίες. Μετά από αιτήματα των οργανωμένων εκπαιδευτικών ήρθαμε και αλλάξαμε τον σχεδιασμό μας ,το προσφέραμε και σε άλλες επαρχίες . Άρα αυτή αποδείχτηκε σημαντική παρατήρηση

10. Πιστεύετε ότι τα στοιχεία που προκύπτουν από την δημόσια διαβούλευση θα πρέπει να αποτελούν καταλυτικό παράγοντα για την μεταβολή ενός ήδη προγραμματισμένου εκπαιδευτικού σχεδιασμού ;

11. Κατά την χάραξη πολιτικών για την εκπαίδευση ποια όργανα – θεσμοί-άτομα θα πρέπει να συμμετέχουν;

Το έχω ήδη απαντήσει . Έχω αναφερθεί σε εκπαιδευτικούς , σε γονείς ,στους συνεργάτες μας των άλλων διευθύνσεων που βρίσκονται στο Υπουργείο Παιδείας . Έχω αναφερθεί στην γνώση που προκύπτει μέσα από την Δεν το έχω πει και πρέπει να το αναφέρω ότι έχουμε συνεργασία και με μη κυβερνητικούς οργανισμούς κατά διαστήματα σε θέματα σημαντικά όπως είναι θέματα ένταξης παιδιών μεταναστών ή θέματα σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών πάλι υπάρχει συνεργασία και λαμβάνεται υπόψιν η γνώση των πληροφοριών αυτών στον σχεδιασμό των προγραμμάτων επιμόρφωσης.

12. Κατά την χάραξη πολιτικών για την εκπαίδευση μελετάτε μοντέλα που εφαρμόστηκαν σε χώρες με παρόμοια χαρακτηριστικά με την Ελλάδα ;

Σίγουρα μελετούμε τα μοντέλα άλλων χωρών και η Ελλάδα είναι σημείο αναφοράς .Ειδικά σαν παιδαγωγικό ινστιτούτο εκείνο που έρχεται στο μυαλό μου είναι θέματα νέων τεχνολογιών, επικοινωνίας .Τα διάφορα προγράμματα επιμόρφωσης που σχεδιάζονται αξιοποιείται η γνώση και η εμπειρία που υπάρχει στην Ελλάδα . Υπάρχει διάθεση για συνεργασία και ανταλλαγή επισκέψεων για την προώθηση κάποιων κοινών δράσεων .Οπότε σίγουρα η Ελλάδα είναι σημείο αναφοράς

13. Κατά την χάραξη πολιτικών για την εκπαίδευση λαμβάνεται υπόψιν η δυνατότητα ελευθερίας των εκπαιδευτικών αλλά και κατά την διοίκηση της σχολικής μονάδας ;

Οι διάφορες πολιτικές που εφαρμόζονται στα σχολεία μας και ιδίως αυτές που αφορούν τους εκπαιδευτικούς που είναι και ο χώρος που δουλεύουμε εμείς λαμβάνεται υπόψιν αφενός να δοθεί η δυνατότητα στους εκπαιδευτικούς να αναπτυχθούν αλλά από την λαμβάνουμε υπόψιν ότι έχουμε ένα συγκεντρωτικό σύστημα .Οπότε και οι σχολικές μας οι μονάδες δεν έχουν την αυτονομία που ενδεχομένως υπάρχουν σε άλλα εκπαιδευτικά συστήματα .Οπότε αφενός προωθείται ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών αλλά πάντα στο πλαίσιο λειτουργίας και των οδηγιών που δίνονται και από την αρμόδια αρχή .Φυσικά σε αυτή την ερώτηση θα πρέπει να πούμε ότι σαν Παιδαγωγικό Ινστιτούτο έχουμε πολιτικές πρόσφατες που αφορούν την επαγγελματική μάθηση των εκπαιδευτικών όπου ακριβώς υπάρχει απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου και υπάρχει και αυτή η ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών σε επίπεδο σχολικής μονάδας , ώστε ακριβώς να δοθεί η δυνατότητα να ικανοποιηθούν οι ανάγκες του κάθε σχολείου δηλαδή ξεχωριστά και να μην είναι αυτή η συνολική και μερικές φορές ισοπεδωτική αντιμετώπιση

14. Κατά την χάραξη πολιτικών για την εκπαίδευση πόσο σημαντική θεωρείται την συνεργασία με την τοπική αυτοδιοίκηση και κυρίως τις σχολικές επιτροπές των δήμων ;

Ως παιδαγωγικό ινστιτούτο δεν έχουμε ιδιαίτερες συνεργασίες εμείς ,για να είμαι ειλικρινείς , με δήμους .Γνωρίζω όμως ότι οι σχολικές μονάδες σίγουρα αναπτύσσουν συνεργασίες και πολλές φορές υλοποιούν και κοινές δράσεις, κοινά project

15. Είναι το οικονομικό περιβάλλον που επικρατεί στο κράτος καταλυτικό κατά την επιλογή στην χάραξη της εκπαιδευτικής πολιτικής ;

Οι οικονομικοί πάντα επηρεάζουν το πως υλοποιείται η εκπαιδευτική πολιτική ,όμως καμιά φορά επειδή το έχουμε βιώσει και εμεις στην Κύπρο ,λόγω της οικονομικής κρίσης , πέρα από κονδύλια που δίνονται κεντρικά από το κράτος αξιοποιήθηκαν και άλλες πηγές , διαρθρωτικά ταμεία . Δηλαδή το Υπουργείο Παιδείας υλοποιεί μεγάλο αριθμ'ό δράσεων με συγχρηματοδότηση που παίρνει από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο. Στην Κύπρο υπάρχει και το Ταμείο Ασύλου και Ένταξης . Οπότε αξιοποιούνται και τα διαρθρωτικά ταμεία αλλά και επιπρόσθετα και άλλες δράσεις της ευρωπαϊκής πολιτικής όπως τα Erasmus . Αυτό που προσπαθώ να πω είναι ότι μπορεί η οικονομική κρίση να δημιουργεί κάποιους περιορισμούς όμως γίνονται προσπάθειες να εξευρεθούν πόροι και με άλλο τρόπο

16. Η έλλειψη ή η περίσσεια εκπαιδευτικών σε μία ειδικότητα αποτελεί στοιχείο που θα σας οδηγήσει σε τροποποίηση κάποιου στοιχείου του εκπαιδευτικού συστήματος για την τακτοποίηση αυτών των εκπαιδευτικών ;

17. Θεωρείται ότι η μονιμότητα των εκπαιδευτικών αποτελεί τροχοπέδη επικατά την χάραξη πολιτικής για την δημιουργία ενός μελλοντικού εκπαιδευτικού πλαισίου;

Η μονιμότητα των εκπαιδευτικών είναι κάτι που συζητιέται και στο δικό μας το εκπαιδευτικό σύστημα και φαντάζομαι εννοείται σε σχέση με άλλα εκπαιδευτικά συστήματα που υπάρχει εναλλαξιμότητα και δεν υπάρχει η μόνιμη σχέση . Αυτό μπορεί να είναι και τροχοπέδη αλλά μπορεί και να εγυηθεί κάποιες δράσεις . Ειδικά στην Κύπρο που είναι μικρό κράτος , μικρή χώρα έχουμε συγκεντρωτικό σύστημα . Το γεγονός αυτό μπορεί να βοηθήσει στην εφαρμογή καινοτομιών και μεταρρυθμίσεων ακριβώς επειδή δεν υπάρχουν αυτές οι συνεχείς αλλαγές . Αυτό εξαρτάται πως μπορεί να το χειριστεί κάποιος αυτό το στοιχείο μπορεί να λειτουργήσει και θετικά .

18. Το εργασιακό καθεστώς των εκπαιδευτικών δημιουργεί στρεβλώσεις κατά την υλοποίηση της παρούσας εκπαιδευτικής πολιτικής ;

Στην Κύπρο με τον τρόπο που λειτουργούν τα σχολεία παραμένουν οι εκπαιδευτικοί στο σχολείο και μετά την λήξη του διδακτικού τους ωραρίου και μάλιστα έχουν και πολλές δράσεις που αναλαμβάνουν οι συνάδελφοι στα σχολεία . Υπάρχουν δράσεις που γίνονται στα σχολεία , υπάρχουν διάφορα καθήκοντα επιπρόσθετα που δίνονται , οπότε το προσωπικό στα σχολεία έχει διάφορες δράσεις που αναλαμβάνει . Σε κάποιες περιπτώσεις μπορεί ο χρόνος που αφιερώνει να είναι και μεγαλύτερος από αυτόν που δίνεται από την υπηρεσία

19. Τι πιστεύετε για τον ρόλο των συνδικαλιστικών οργάνων των εκπαιδευτικών στην λήψη συγκεκριμένων αποφάσεων ;

Είναι καθοριστικός ο ρόλος των εκπαιδευτικών οργανώσεων . Φαντάζομαι θυμάστε ότι στη Κύπρο το περασμένο καλοκαίρι υπήρξε αναστάτωση . Είναι εταίροι μας όμως και σαν εταίροι πρέπει να λαμβάνουν μέρος στον διάλογο , στις διάφορες συζητήσεις που βρίσκονται σε εξέλιξη

20. Υπάρχουν περιπτώσεις που την τελευταία στιγμή τροποποιήθηκαν οι αποφάσεις που είχαν ληφθεί υπό το βάρος συνδικαλιστικών πιέσεων ;

Το καλοκαίρι του 2018 που είχε γίνει μία αναστάτωση , είχαν παρθεί κάποιες αποφάσεις . Στην πορεία απ'ότι αντιλαμβάνομαι κάποιες αποφάσεις δεν εφαρμόστηκαν όπως είχαν σχεδιαστεί αρχικά

21. Θεωρείται τους συνδικαλιστικούς φορείς συνοδοιπόρους ή αντιπάλους ;

Θεωρώ ότι το έχω ήδη απαντήσει

22. Μπορεί μία ήδη ελημμένη απόφαση να μην εφαρμοστεί και να χρειαστεί να τροποποιηθεί στην σκιά των αντιδράσεων της κοινής γνώμης ;

Στο δικό μας εκπαιδευτικό σύστημα θεωρώ ότι το έργο που επιτελούν οι εκπαιδευτικοί της περισσότερες φορές τυγχάνει της αναγνώρισης και του σεβασμού της κοινής γνώμης . Υπάρχουν περιπτώσεις που ενδεχομένως να μην είναι αυτή η κατάσταση αλλά σε γενική τοποθέτηση θα έλεγα ότι δεν θυμάμαι να είχαμε μία απόφαση η οποία να αναιρέθηκε επειδή υπήρχε αντίδραση της κοινής γνώμης .Εντάξει είναι γενικά και τα επίπεδα που κινούμαστε . Και με βάση την νομοθεσία οτιδήποτε καινούργιο ...Πρόσφατα υπήρχαν οι κανονισμοί στη μέση εκπαίδευση. Αυτοί οι κανονισμοί έγινε μία εργασία στο Υπουργείο Παιδείας , ήταν οι εταίροι εκπαιδευτικές οργανώσεις , μάχιμοι εκπαιδευτικοί κ.τλ.,οπότε στην συνέχεια συζητήθηκε στην επιτροπή παιδείας της Βουλής . Δηλαδή περνά από διάφορα στάδια ,αν θέλετε. Είναι και ο τρόπος που διαμορφώνεται μία πολιτική που ενδεχομένως ...Επειδή υπάρχει το συμμετοχικό μοντέλο ,και για αυτό να υπάρχουν περιορισμοί στις αντιδράσεις

23. Θεωρείται ότι η χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής πρέπει να επηρεάζεται από το οικονομικό επιτελείο της κυβέρνησης ή πρέπει να εξαρτάται μόνο από τις αποφάσεις του Ι.Ε.Π. και γενικά του Υπουργείου Παιδείας ;

Δεν ισχύει στην δική μας την περίπτωση . Δεν έχουμε Ι.Ε.Π. .Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο είναι διεύθυνση του Υπουργείου Παιδείας .Δεν είναι όπως την Ελλάδα ανεξάρτητη αρχή ,που λειτουργεί συμβουλευτικά προς το Υπουργείο .Εμείς είμαστε μέρος του Υπουργείου .

24. Θεωρείται ότι η αξιολόγηση εκπαιδευτικού έργου αλλά και των εκπαιδευτικών θα πρέπει να προηγείται του εκπαιδευτικού σχεδιασμού ;

Το θέμα της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών είναι μια μεταρρύθμιση που προωθείται εδώ και πολλά χρόνια ,να σας πω την αλήθεια . Η εμπειρία δείχνει ότι ενώ έχουν γίνει διάφορες αλλαγές σε διάφορα πεδία στην Κύπρο ,έχουμε νέο σύστημα διορισμών , έχουμε νέα πρόταση αξιολόγησης των μαθητών,έχουμε πολιτική για την επαγγελματική μάθηση των εκπαιδευτικών .Το θέμα της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών δεν προχωρεί τόσο γρήγορα . Άρα μπορεί μεν να έχει γίνει ένας σχεδιασμός , ενώ για άλλες δράσεις προχωρούν εδώ πηγαίνει πιο αργά .

25. Αν κατά την αξιολόγηση προκύψουν αναποτελεσματικού εκπαιδευτικοί πιστεύετε ότι αυτό αποτελεί δυσλειτουργία του υφιστάμενου

εκπαιδευτικού συστήματος και πρέπει να υπάρχει βελτίωση σε αυτόν τον τομέα ;(Επιμόρφωση ή απομάκρυνση;)

Στην πρόταση για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών υπάρχει πρόνοια για το πώς θα το χειριστεί το σύστημα . Αυτό που γίνεται τώρα, αυτό που εφαρμόζεται όταν υπάρξει μονιμοποίηση κάποιου εκπαιδευτικού ο οποίος δεν είναι και τόσο αποτελεσματικός δύσκολα μπορεί να απομακρυνθεί . Αν κριθεί αναποτελεσματικός το χειρίζεται η οικεία διεύθυνση . Δηλαδή αν για παράδειγμα ένας καθηγητής της μέσης δεν είναι τόσο αποτελεσματικός τότε υπάρχουν μηχανισμοί εντός των διευθύνσεων , μέσω των επιθεωρητών και των συμβούλων τους υπάρχουν μηχανισμοί για ατομική στήριξη του εκπαιδευτικού. Εμείς ως παιδαγωγικό ινστιτούτο δεν είναι στο πλαίσιο εργασίας μας ατομικά να στηρίζουμε τον εκπαιδευτικό που έχει πρόβλημα . Εμείς στηρίζουμε σε επίπεδο σχολικής μονάδας. Με την νέα όμως πρόταση υπάρχει τέτοια πρόνοια . Στην υφιστάμενη κατάσταση η στήριξη δίνεται μέσω του επιθεωρητή

26. Θα θεωρηθεί αποτυχημένη μία πολιτική που προκαλεί σθεναρή αντίδραση από εκπαιδευτικούς ή και γονείς ;

Εξαρτάται τι θεωρούμε αποτυχημένη . Για παράδειγμα τώρα στην Κύπρο έχουμε τον θεσμό των τετραμήνων . Ψηφίστηκε από την Βουλή , δηλαδή υπήρχε σύμπνοια των κομμάτων για να περάσει αυτή η πρόταση , αφού είχε περάσει πρώτα από τις εκπαιδευτικές οργανώσεις . Όταν ήρθε η στιγμή να υλοποιηθεί , υπήρξε αντίδραση από τους εκπαιδευτικούς ή και τα παιδιά . Οι γονείς στήριζαν την δράση . Τώρα εφαρμόστηκε . Τώρα αν θεωρείται επιτυχημένη ή όχι , δεν νομίζω ότι έχει να κάνει από την αντίδραση αλλά από τα αποτελέσματα που έχει αυτή πολιτική . Δηλαδή μπορεί να έχεις μία πολιτική που να είναι πολύ καλή ως περιεχόμενο και να μην τύχει της αναγνώρισης για διάφορους λόγους . Δεν σημαίνει ότι αυτή είναι αποτυχημένη

27. Πόσο σημαντικό θεωρείται το γεγονός ότι κατά την χάραξη μίας εκπαιδευτικής πολιτικής θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψιν οι αλλαγές του κοινωνικο-οικονομικού περιβάλλοντος σε βάθος χρόνου ώστε ο σχεδιασμός να είναι μακροπρόθεσμος ;

Σίγουρα συμφωνώ ότι όταν χαράσσεται μία εκπαιδευτική πολιτική πρέπει να υπάρχει πλέον ο χρόνος και σίγουρα πρέπει να λαμβάνονται υπόψιν όλες οι μεταβλητές και οι παράμετροι υπάρχουν ώστε ο σχεδιασμός να είναι βιώσιμος . Όχι μόνο μακροπρόθεσμος να είναι και βιώσιμος . Τα τελευταία χρόνια από την οικονομική κρίση και μετά όλες οι υπηρεσίες του κράτους κρίθηκαν να εφαρμόσουν στρατηγικό σχεδιασμό βιώσιμο και μακροπρόθεσμο .

28. Πόσο σημαντικό θεωρείται το γεγονός να υπάρχει συναίνεση όλων των πολιτικών παρατάξεων κατά την χάραξη της εκπαιδευτικής πολιτικής ;

Η εμπειρία έδειξε ότι όταν υπάρχει συναίνεση ,οποιαδήποτε συναίνεση και αν είναι αυτή σίγουρα η εκπαιδευτική πολιτική μπορεί να σχεδιαστεί και να εφαρμοστεί και να υλοποιηθεί ουσιαστικά ,χωρίς ουσιαστικά προβλήματα .

Συνέντευξη 6

1. Κατά την λήψη αποφάσεων για τον στρατηγικό σχεδιασμό προηγείται η καταγραφή του εκπαιδευτικού αλλά και του μαθητικού δυναμικού;

Ναι, υπάρχουν κάθε έτος καταγεγραμμένα στατιστικά στοιχεία για προσωπικό, μαθητές, σχολεία κτλ από τις Δ/σεις Δημοτικής, Μέσης και Τεχνικής

Κυρίως ποιο εργαλείο χρησιμοποιείται για την συλλογή των στοιχείων ;

Καλούνται τα ίδια τα σχολεία να συμπληρώσουν συνήθως σε ειδικά έντυπα αλλά και ηλεκτρονικά, τα στοιχεία αυτά.

2. Συλλέγεται πληροφορίες και για το υπόλοιπο προσωπικό που απασχολείται σε δομές και υπηρεσίες του εκπαιδευτικού συστήματος ;

Ναι, λαμβάνονται στοιχεία από την κάθε διεύθυνση του Υπουργείου ή την κάθε υπηρεσία (π.χ. επιθεωρητές, σύμβουλοι, τεχνικές υπηρεσίες κτλ)

3. Γίνεται αντιστοίχιση ανάμεσα στις οργανικές θέσεις των σχολικών μονάδων και του εκπαιδευτικού προσωπικού της χώρας ;

Υπάρχουν εγκεκριμένες θέσεις για όλο το προσωπικό – οι αριθμοί δεν μπορεί να διαφέρουν.

4. Γίνεται επικαιροποίηση του υλικοτεχνικού εξοπλισμού των σχολικών μονάδων ώστε να υπάρχει συνεχής ενημέρωση και εκτίμηση του λειτουργικού κόστους των σχολικών μονάδων;

Ναι, υπάρχει ομάδα που κάνει αυτή την εκτίμηση αλλά και τα σχολεία στέλλουν καταγεγραμμένο μητρώο κάθε τέλος της χρονιάς.

5. Το λειτουργικό κόστος των σχολείων αποτελεί έναν από τους κρίσιμους παράγοντες κατά την χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής ;

Όχι ανά σχολείο, αλλά το κόστος της εκπαίδευσης συνολικά (μισθοί, υποδομές, τριτοβάθμια, σχολική εκπαίδευση κτλ). Κάθε χρόνο ετοιμάζεται προϋπολογισμός τριετίας στον οποίο υπάρχουν οροφές ανά βαθμίδα και

δράση. Επιπρόσθετα, ετοιμάστηκε και Στρατηγικό Σχεδιασμός του Υπουργείου, στη βάση δραστηριοτήτων, στον οποίο λαμβάνεται σοβαρά υπόψη ο διαθέσιμος προϋπολογισμός.

6. Καταγράφετε και αναλύετε τις απόψεις των γονέων σχετικά με τους τομείς που επιδέχονται βελτίωσης αλλά και αυτών που λειτουργούν σωστά ;

Μόνο μέσα από έρευνες για διάφορα θέματα αλλά και μέσω των οργανωμένων γονέων, οι οποίοι δίνουν και δημοσιοποιούν συνήθως τις θέσεις τους.

8. Κατά τον εκπαιδευτικό σχεδιασμό ακολουθείται μία ολοκληρωτική προσέγγιση ή επιδιώκεται η εμπλοκή και αλληλεπίδραση διάφορων φορέων , ατόμων , συλλογικοτήτων ; κατά την ετοιμασία του Στρατηγικού Σχεδιασμού, είχαμε συγκεκριμένη καθοδήγηση εξωτερικών εμπειρογνομόνων και ζητήσαμε απόψεις από όλους τους φορείς. Αλλά ο Σχεδιασμός αυτός έχει μείνει μόνο στο Υπουργείο να τον παρακολουθεί και να τον τρέχει, με την καθοδήγηση του Υπ. οικονομικών.

9. Κατά την λήψη μίας απόφασης κριτήριο υπάρχει πρόβλεψη διαπραγματεύσεων με τους εμπλεκόμενους φορείς ώστε να ληφθεί η κατάλληλη απόφαση αλλά παράλληλα και κοινά αποδεκτή;

Ναι, υπάρχουν θεσμοθετημένα όργανα (πχ συμβούλιο παιδείας) στα οποία συμμετέχουν όλοι οι εταίροι (γονείς, μαθητές, εκπαιδευτικοί, κόμματα κ.ά) αλλά και ad hoc επιτροπές στις οποίες συμμετέχουν συνήθως γονείς, μαθητές, εκπαιδευτικοί και λειτουργοί τεχνοκράτες του Υπουργείου, ανάλογα με το θέμα. Κάποιες φορές λαμβάνονται αποφάσεις που δεν βρίσκουν σύμφωνους όλους.

10. Πιστεύετε ότι τα στοιχεία που προκύπτουν από την δημόσια διαβούλευση θα πρέπει να αποτελούν καταλυτικό παράγοντα για την μεταβολή ενός ήδη προγραμματισμένου εκπαιδευτικού σχεδιασμού ;

Ναι, φυσικά. Η εμπλοκή των πολιτικών κομμάτων και των παρατάξεων των εκπαιδευτικών δυσχεραίνει το έργο αυτό στην πράξη.

11. Κατά την χάραξη πολιτικών για την εκπαίδευση ποια όργανα – θεσμοί-άτομα θα πρέπει να συμμετέχουν;

Γονείς, εκπαιδευτικοί, τεχνοκράτες, ακαδημαϊκοί σχετικοί με το θέμα, μαθητές και κάποτε (όταν απαιτείται θεσμική κάλυψη) η Επιτροπή Παιδείας της Βουλής.

12. Κατά την χάραξη πολιτικών για την εκπαίδευση μελετάτε μοντέλα που εφαρμόστηκαν σε χώρες με παρόμοια χαρακτηριστικά με την Ελλάδα ;

Ναι, μελετώνται στο πλαίσιο της έρευνας που προηγείται των συζητήσεων και αποφάσεων και όχι για να αντιγραφούν.

13. Κατά την χάραξη πολιτικών για την εκπαίδευση λαμβάνεται υπόψη η δυνατότητα ελευθερίας των εκπαιδευτικών αλλά και κατά την διοίκηση της σχολικής μονάδας ;

Ναι, η εκπαιδευτική διοίκηση, σχολική και εκπαιδευτική – παιδαγωγική αυτονομία είναι σημαντικοί παράγοντες.

14. Κατά την χάραξη πολιτικών για την εκπαίδευση πόσο σημαντική θεωρείται την συνεργασία με την τοπική αυτοδιοίκηση και κυρίως τις σχολικές επιτροπές των δήμων ;

Στην Κύπρο δεν υπάρχει σοβαρή συνεργασία, λόγω του συγκεντρωτικού εκπαιδευτικού συστήματος.

15. Είναι το οικονομικό περιβάλλον που επικρατεί στο κράτος καταλυτικό κατά την επιλογή στην χάραξη της εκπαιδευτικής πολιτικής ;

Ναι, πάντοτε.

16. Η έλλειψη ή η περίσσεια εκπαιδευτικών σε μία ειδικότητα αποτελεί στοιχείο που θα σας οδηγήσει σε τροποποίηση κάποιου στοιχείου του εκπαιδευτικού συστήματος για την τακτοποίηση αυτών των εκπαιδευτικών ;

Ναι αλλά με αργά βήματα γιατί υπάρχουν «οροφές» στις προσλήψεις

17. Θεωρείται ότι η μονιμότητα των εκπαιδευτικών αποτελεί τροχοπέδη επικατά την χάραξη πολιτικής για την δημιουργία ενός μελλοντικού εκπαιδευτικού πλαισίου;

Ναι, αλλά αποτελεί θεσμό στην Κύπρο – οι εκπαιδευτικοί είναι δημόσιοι υπάλληλοι

18. Το εργασιακό καθεστώς των εκπαιδευτικών δημιουργεί στρεβλώσεις κατά την υλοποίηση της παρούσας εκπαιδευτικής πολιτικής ;

Ναι, αφού δεν επιτρέπει «αλλαγή» καθεστώτος εργασίας.

19. Τι πιστεύετε για τον ρόλο των συνδικαλιστικών οργάνων των εκπαιδευτικών στην λήψη συγκεκριμένων αποφάσεων ;

Κάποτε υποβοηθητικός, αλλά τις περισσότερες φορές καθαρά συνδικαλισμός, εις βάρος των παιδαγωγικών απαιτήσεων των ημερών

20. Υπάρχουν περιπτώσεις που την τελευταία στιγμή τροποποιήθηκαν οι αποφάσεις που είχαν ληφθεί υπό το βάρος συνδικαλιστικών πιέσεων ;

Ναι, αρκετές.

21. Θεωρείται τους συνδικαλιστικούς φορείς συνοδοιπόρους ή αντιπάλους ;

Συνοδοιπόρους αλλά με προβλήματα στη σχέση με το Υπουργείο

22. Μπορεί μία ήδη εισηγμένη απόφαση να μην εφαρμοστεί και να χρειαστεί να τροποποιηθεί στην σκιά των αντιδράσεων της κοινής γνώμης ;

Ναι, μπορεί. Έχουμε το παράδειγμα των εξετάσεων τετραμήνων, όπου η αρχική πρόταση τροποποιήθηκε υπό το φως εισηγήσεων και αντιδράσεων συνδικαλιστών και γονέων.

23. Θεωρείται ότι η χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής πρέπει να επηρεάζεται από το οικονομικό επιτελείο της κυβέρνησης ή πρέπει να εξαρτάται μόνο από τις αποφάσεις του Ι.Ε.Π. και γενικά του Υπουργείου Παιδείας ;

Κυρίως από το Υπουργείο και τα ΙΕΠ, λαμβάνοντας όμως σοβαρά υπόψη τον προϋπολογισμό.

24. Θεωρείται ότι η αξιολόγηση εκπαιδευτικού έργου αλλά και των εκπαιδευτικών θα πρέπει να προηγείται του εκπαιδευτικού σχεδιασμού ;

Θα πρέπει να καθιερωθεί σύστημα αξιολόγησης, το οποίο να συνάδει με τον σχεδιασμό.

25. Αν κατά την αξιολόγηση προκύψουν αναποτελεσματικού εκπαιδευτικοί πιστεύετε ότι αυτό αποτελεί δυσλειτουργία του υφιστάμενου εκπαιδευτικού συστήματος και πρέπει να υπάρξει βελτίωση σε αυτόν τον τομέα ;(Επιμόρφωση ή απομάκρυνση;)

Πρέπει να υπάρξει σύστημα υποστήριξης αρχικά, μέσα στο σχολείο, με επιμόρφωση και στο τέλος, αφού γίνει η στήριξη, αν αυτή αποτύχει, να φεύγει ο εκπαιδευτικός υποχρεωτικά.

26. Θα θεωρηθεί αποτυχημένη μία πολιτική που προκαλεί σθεναρή αντίδραση από εκπαιδευτικούς ή και γονείς ;

Ναι - θα πρέπει η πολιτική να έχει συναίνεση από ευρύ αριθμό εταίρων για να πετύχει.

27. Πόσο σημαντικό θεωρείται το γεγονός ότι κατά την χάραξη μίας εκπαιδευτικής πολιτικής θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψιν οι αλλαγές του κοινωνικο-οικονομικού περιβάλλοντος σε βάθος χρόνου ώστε ο σχεδιασμός να είναι μακροπρόθεσμος ;

Πολύ σημαντικό – δεν έχει επιτευχθεί όμως μέχρι τώρα.

28. Πόσο σημαντικό θεωρείται το γεγονός να υπάρχει συναίνεση όλων των πολιτικών παρατάξεων κατά την χάραξη της εκπαιδευτικής πολιτικής ;

Αυτό δεν χρειάζεται – πλειοψηφία αρκεί.

Παράρτημα Δ :Ατομικοί πίνακες έκθεσης δεδομένων

Στέλεχος 1(Ι.Ε.Π.)

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ /ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΚΩΔΙΚΟΙ
Α. ΝΟΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ- ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ	
2.Ορισμός εκπαιδευτικής πολιτικής	ΠΟΕΠΚΥ:Οι πολιτικές επιλογές αφορούν την κυβέρνηση ΔΠΙΑΕΠΠ:Οι διδακτικές και παιδαγωγικές επιλογές αφορούν τους επιστήμονες
3.Ορισμός ανεπιτυχούς εκπαιδευτικής πολιτικής	ΑΝΑΡΜΑΠ:Αναγκαιότητα έστω και μικρής αρχικά αποδοχής ΕΑΠΓΟΝ:Έλλειψη αποδοχής από τους γονείς ΑΝΔΙΣΤΚ:Αναγκαιότητα διείσδυσης των στόχων στην κοινότητα
Β. ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΧΑΡΑΞΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	
5.Εκπαιδευτικό προσωπικό , μαθητικό δυναμικό και διοικητικό δυναμικό	ΔΣΥΛΣΤ : Μη συλλογή στοιχείων ΑΠΣΤΥΠ: Αποστολή στοιχείων από το Υπουργείο Παιδείας ΔΓΝΔΔΟΜ:Ανεπαρκείς γνώσεις για τις διοικητικές δομές ΔΓΝΑΝΟΡ:Άγνοια της σχέσης ανάμεσα στις οργανικές θέσεις και τον αριθμό του εκπαιδευτικού προσωπικού
6.Σχέση γενικής οικονομικής κατάστασης και χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής	ΔΥΚΑΤΥΕ:Έλλειψη καταγραφής υλικοτεχνικής υποδομής ΔΘΔΙΑΑΝ:Έλλειψη θεσμοθετημένης διαδικασίας ανανέωσης εξοπλισμού ΛΚΕΠΕΚΠ:Εξάρτηση του λειτουργικού κόστους των σχολείων με τον σχεδιασμό της εκπαιδευτικής πολιτικής ΥΕΞΕΠΕΠ:Εξάρτηση της ύπαρξης εξοπλισμού από τον σχεδιασμό της εκπαιδευτικής πολιτικής

7.Η συμμετοχή των γονέων στην χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής	ΔΥΠΚΑΠΓ:Έλλειψη θεσμοθετημένης καταγραφής απόψεων γονέων ΔΥΠΘΣΓ:Έλλειψη θεσμοθετημένης συμμετοχής των γονέων στην χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής ΔΥΠΚΣΓ: Ανεπαρκής κουλτούρα συμμετοχής γονέων στην χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής
8.Μελέτη άλλων μοντέλων κατά την χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής	ΕΧΜΕΜΟΞ:Πραγματοποίηση μελέτης άλλων μοντέλων εκπαιδευτικών συστημάτων κατά την χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής ΟΣΥΜΕΞΜ:Έλλειψη συστηματικής μελέτης μοντέλων άλλων χωρών ΜΕΠΡΣΠ:Πραγματοποίηση μελέτης προγραμμάτων άλλων κρατών ΔΥΜΟΞΕΚ: Μη υλοποίηση ολόκληρων μοντέλων άλλων χωρών
9.Όργανα και θεσμοί που συμμετέχουν στην χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής	ΣΥΓΛΗΑΠ:Συγκεντρωτική λήψη αποφάσεων ΔΥΔΙΑΛ:Έλλειψη διαδικασίας αλληλεπίδρασης με άλλα όργανα και θεσμούς κατά την λήψη αποφάσεων ΔΥΘΔΓΦ:Έλλειψη θεσμοθετημένης διαδικασίας γνωμοδοσίας κατά την χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής ΘΕΤΟΦΠΣ:Εξάρτηση του θέματος προς εξεπεργασία-τροποποίηση με τον φορέα που συμμετέχει στις διαπραγματεύσεις ΕΑΕΟΛΑ:Εξάρτηση του είδους της απόφασης από το όργανο που θα λάβει την απόφαση ΠΑΛΚΟΙΝ:Λήψη πολιτικών αποφάσεων σχετικά με την εκπαίδευση από το κοινοβούλιο ΤΕΑΛΕΜ:Λήψη τεχνοκρατικών αποφάσεων για την εκπαίδευση από επιστήμονες-επιστημονικούς φορείς ΕΕΠΕΕΠΒ: Επι μέρους εξάρτηση της Εθνικής εκπαιδευτικής πολιτικής από την Ευρωπαϊκή εκπαιδευτική πολιτική
Γ. ΔΙΟΡΘΩΤΙΚΕΣ ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΣΕ ΗΔΗ ΣΧΕΛΙΑΣΜΕΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	
10.Η σημασία της δημόσιας διαβούλευσης στην επαναδιαμόρφωση της εκπαιδευτικής πολιτικής	ΑΠΔΚΑΤΠ:Καταλυτικός ρόλος των αποτελεσμάτων της δημόσιας διαβούλευσης ΔΥΚΟΣΔ:Ανυπαρξία κουλτούρας ατομικής συμμετοχής σε διαβουλεύσεις στην Ελλάδα
11.Ο ρόλος των συνδικαλιστικών οργανώσεων	ΑΡΝΡΣΟ:Αρνητικός ο ρόλος των συνδιακαλιστικών οργανώσεων ΕΣΘΕΜΕΕ:Εστιασμένη συμμετοχή σε θέματα εργασιακά εκπαιδευτικών ΛΠΡΧΕΣΣ:Λανθασμένη προσέγγιση χρήσης έννοιας συνδικαλιστικής συμμετοχής στην εκπαιδευτική πολιτική ΜΑΠΕΣΠ:Μεταβολή αποφάσεων λόγω συνδικαλιστικών πιέσεων

	ΣΟΕΜΛΑ:Συνδικαλιστικές οργανώσεις εμπόδιο στη λήψη των αποφάσεων
12.Ο ρόλος της κοινής γνώμης και οι αντιδράσεις της	ΜΑΠΛΑΚΓ:Μεταβολή αποφάσεων λόγω αντιδράσεων της κοινής γνώμης ΑΝΑΝΠΡ:Αντιδράσεις για τα αναλυτικά προγράμματα ΑΝΣΥΠΡ:Αντιδράσεις συμμετοχής προσφύγων στην εκπαίδευση
13.Ο ρόλος του οικονομικού επιτελείου της κυβέρνησης στις διορθωτικές κινήσεις	ΠΡΟΙΔΥΚ:Πραγματικότητα η οικονομική δυσχέρεια του κράτους ΙΕΠΑΝΞΟΚ:Το ΙΕΠ ανίκανο να ξεφύγει από τον οικονομικό «κορσέ» ΑΔΙΕΜΟΕ:Η αναγκαιότητα διορισμών που ζητά το ΙΕΠ εμποδίζεται από το οικονομικό επιτελείο
14.Σχέση συνεργασίας και επίδρασης των υπηρεσιών του δήμου που σχετίζεται με την εκπαίδευση κατά την χάραξη της εκπαιδευτικής πολιτικής	ΣΣΥΤΟΠΑ:Σημαντική η συμμετοχή υπηρεσιών τοπικής αυτοδιοίκησης κατά την χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής ΣΧΣΕΔΚ:Σχολείο και σχολικές επιτροπές συχνά διαφορετικοί κόσμοι ΣΕΔΚΑΣΚ:Οι σχολικές επιτροπές δεν κατανοούν τις ανάγκες της σχολικής κοινότητας ΣΕΔΚΔΑΔΣ:Οι σχολικές επιτροπές δεν κατανοούν τις διαφορετικές ανάγκες των διαφορετικών σχολείων
15.Σχέση παροχής ελευθερίας σε εκπαιδευτικούς, σύλλογο διδασκόντων και διευθυντή κατά την χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής	ΔΤΠΕΕΕ:Διεθνής η τάση για παροχή εκπαιδευτικής ελευθερίας στους εκπαιδευτικούς ΜΕΕΚΠΕ:Μειωμένη ελευθερία στην εκπαιδευτική πραγματικότητα στην Ελλάδα ΠΣΧΧΣΣΔ:Η πολιτική του σχολείου να χαράσσεται δημοκρατικά από κοινού μεταξύ του διευθυντή και του συλλόγου διδασκόντων ΡΔΣΣΕΛΣ:Ο ρόλος του διευθυντή να είναι η συνεργασία,η συνδιοίκηση και ο έλεγχος της σχολικής μονάδας
Δ. ΕΡΓΑΣΙΑΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΧΑΡΑΞΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	
16.Οργανικές θέσεις των εκπαιδευτικών σε σχέση με την χάραξη της εκπαιδευτικής πολιτικής	ΔΓΝΣΥΟΡ:Δεν γνωρίζω αν υπάρχει σύνδεση οργανικών θέσεων με το σύνολο των υπηρετούντων εκπαιδευτικών
17.Μονιμότητα εκπαιδευτικών και χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής	ΜΟΔΕΑΠΠΡ:Η μονιμότητα των εκπαιδευτικών δεν αποτελεί πρόβλημα ΜΑΠΕΠΡΕΥ:Η μειωμένη απόδοση των εκπαιδευτικών έχει παρατηρηθεί σε περίπτωση επαγγελματικής ρευστότητας ΜΟΝΚΙΝΑΠ:Η μονιμότητα κίνητρο απόδοσης εκπαιδευτικών
18.Εργασιακό καθεστώς και χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής	ΘΕΚΟΟΕΚ:Θέμα κουλτούρας και όχι εργασιακού καθεστώτος το εμπόδιο στην εργασιακή απόδοση των εκπαιδευτικών

	<p>ΩΡΕΚΚΜΣ:Το ωράριο των εκπαιδευτικών συνεχίζει και μετά το σχολείο</p> <p>ΩΡΕΓΡΟΜ:Το ωράριο των εκπαιδευτικών χωρίζεται σε τρεις ομάδες</p> <p>ΑΔΙΔΩΡΕ:Πρώτη ομάδα το διδακτικό ωράριο των εκπαιδευτικών</p> <p>ΒΕΡΩΡΕ:Δεύτερη ομάδα το εργασιακό ωράριο των εκπαιδευτικών</p> <p>ΓΕΡΕΚΣΠ:Τρίτη ομάδα η εργασία των εκπαιδευτικών στο σπίτι σχετικά με το σχολείο</p>
19.Σχέση αποτίμησης εκπαιδευτικού έργου σχολικής μονάδας και χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής	<p>ΑΞΣΥΜΕΣ:Η αξιολόγηση πρέπει να συμπορεύεται με τον εκπαιδευτικό σχεδιασμό</p> <p>ΣΥΝΑΥΤ:Συνεχής αξιολόγηση του έργου των εκπαιδευτικών</p> <p>ΣΧΑΤΡΑ:Αρχικά σχεδιάζω ,στην πορεία αξιολογώ αυτό που σχεδίασα,κατόπιν τροποποιώ και ξανααξιολογώ</p> <p>ΣΑΞΠΣΧ:Συνεχής αξιολόγηση παράλληλα με τον σχεδιασμό</p> <p>ΑΕΚΠΕΑ:Αποτελέσματα εκπαιδευτικής πράξης αποτελούν ενδείξεις αξιολόγησης (PISA, αποτελέσματα Πανελλαδικών εξετάσεων)</p>
20.Σχέση αποτελεσμάτων αξιολόγησης εκπαιδευτικών και χάραξης εκπαιδευτικής πολιτικής	<p>ΑΕΚΧΡΕ:Οι Αναποτελεσματικοί εκπαιδευτικοί χρειάζονται αξιολόγηση</p> <p>ΑΕΚΧΟΕΑ:Οι αναποτελεσματικοί εκπαιδευτικοί χρειάζονται την συμμετοχή τους σε ομάδες επαγγελματικής ανάπτυξης</p> <p>ΠΔΑΒΑΕ:Παρακολούθηση διδασκαλίας άλλων βοηθάει στην βελτίωση των αναποτελεσματικών εκπαιδευτικών</p> <p>ΔΟΕΑΣΜ:Δημιουργία ομάδων επαγγελματικής ανάπτυξης μέσα στην σχολική μονάδα</p> <p>ΕΠΑΛΑΜ:Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να δίνουν λόγο για τα αποτελέσματα της δουλειάς τους /μαθήματος τους</p> <p>ΕΠΔΛΓΜ:Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να λογοδοτούν σε γονείς και μαθητές και όχι σε ανώτερους</p> <p>ΑΑΕΔΑΜ:Η απομάκρυνση των ανεπαρκών εκπαιδευτικών σε καμία περίπτωση δεν αποτελούν λύση .</p>
Ε. Διερεύνηση της δυνατότητας για χάραξη εθνικής εκπαιδευτικής πολιτικής	
21.Απόψεις πάνω στην χάραξη εθνικής εκπαιδευτικής πολιτικής	<p>ΔΠΟΛΠΕΠ:Οι διαφορετικές πολιτικές των πολιτικών παρατάξεων πρόβλημα για την χάραξη εθνικών εκπαιδευτικών πολιτικών</p> <p>ΔΠΡΠΟΛΠΑ:Διαφορετικές προτεραιότητες χαρακτηρίζουν τις διαφορετικές πολιτικές παρατάξεις</p> <p>ΑΔΣΥΔΠΡ:Αδυναμία συνδιασμού των διαφορετικών προτεραιοτήτων</p> <p>ΣΧΠΑΡΜΕΛ:Σχεδιάζουμε στο παρόν για το μέλλον</p>

ΣΤΕΛΕΧΟΣ 2(Ι.Ε.Π.)

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ /ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΚΩΔΙΚΟΙ
Α. ΝΟΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ- ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ	
2.Ορισμός εκπαιδευτικής πολιτικής	ΟΡΣΧΥΛΔΙ:Όραμα-σχεδιασμός-υλοποίηση διαδικασιών ΑΞΙΣΧΕΚ:Αξιολόγηση σε σχέση με τα πεδία της εκπαίδευσης
3.Ορισμός ανεπιτυχούς εκπαιδευτικής πολιτικής	ΕΛΕΣΥΝ:Έλλειψη συναίνεσης
Β. ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΧΑΡΑΞΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	
5.Εκπαιδευτικό προσωπικό , μαθητικό δυναμικό και διοικητικό δυναμικό	ΜΗΑΣΦΣΤ:Μη ασφαλή στοιχεία ΓΕΝΚΑΤΒΔ:Γενική καταγραφή στη βάση δεδομένων ΔΕΓΚΑΔΠ:Δεν γίνεται καταγραφή διδακτικού προσωπικού ΗΛΠΑΚΑΤ:Ηλεκτρονική πλατφόρμα καταγραφής προσωπικού ΔΙΕΠΑΝ:Διερεύνηση επιμορφωτικών αναγκών
6.Σχέση γενικής οικονομικής κατάστασης και χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής	ΛΕΚΟΣΧΚΠ:Λειτουργικό κόστος σχολείων είναι κρίσιμος παράγοντας ΙΝΣΧΥΠΑΠ:Το Ινστιτούτο σχεδιάζει αλλά το Υπουργείο αποφασίζει ΥΠΑΠΟΙΚΡ:Το Υπουργείο αποφασίζει με οικονομικά κριτήρια
7.Η συμμετοχή των γονέων στην χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής	ΜΗΣΥΚΑΓ:Μη συστηματική καταγραφή απόψεων γονέων ΑΚΣΧΓΟΝ:Ακούμε τα σχόλια των γονέων ΔΕΑΝΑΠΓ:Δεν αναλύονται οι απόψεις των γονέων
8.Μελέτη άλλων μοντέλων κατά την χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής	ΜΕΞΕΜΟ:Μελετάμε ξένα μοντέλα ΜΜΠΑΡΧΑΡ:Μελετάμε μοντέλα με παρόμοια χαρακτηριστικά με την Ελλάδα ΜΜΔΙΧΑ:Μελετάμε μοντέλα με διαφορετικά χαρακτηριστικά με την Ελλάδα
9.Όργανα και θεσμοί που συμμετέχουν στην χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής	ΑΠΣΥΝΟΡ:Λαμβάνονται υπόψιν απόψεις συνδικαλιστικών οργανώσεων ΔΙΓΝΓΟΝ:Μόνο διάχυτες γνώμες γονέων ΠΑΠΕΕΠΡ:Σχετικά με το παιδαγωγικό περιεχόμενο συμμετέχουν επιστημονικοί φορείς
Γ. ΔΙΟΡΘΩΤΙΚΕΣ ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΣΕ ΗΔΗ ΣΧΕΔΙΑΣΜΕΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	
10.Η σημασία της δημόσιας διαβούλευσης στην επαναδιαμόρφωση της εκπαιδευτικής πολιτικής	ΠΡΔΙΑΒΑΠ:Προηγείται διαβούλευση της τελικής απόφασης ΜΙΚΣΥΔΙ:Μικρή συμμετοχή σε διαβούλευση ΛΙΣΥΔΙ:Λίγοι συμμετέχουν στις διαβουλεύσεις ΣΥΝΟΡΣΥΔ:Οι συνδικαλιστικές οργανώσεις συμμετέχουν στην δημόσια διαβούλευση

11.Ο ρόλος των συνδικαλιστικών οργανώσεων	ΣΥΟΓΕΠΛΑ:Οι συνδικαλιστικοί φορείς επηρεάζουν την λήψη αποφάσεων ΣΥΑΡΧΩΑΙ:Συνεχής άρνηση χωρίς αιτία πολλές φορές ΕΛΚΓΣΟ:Έλλειψη κοινής από τις συνδικαλιστικές οργανώσεις ΑΞΔΥΛΣΠ:Η αξιολόγηση δεν υλοποιήθηκε λόγω συνδικαλιστικών πιέσεων ΣΧΣΟΚΑΝ:Η σχέση συνδικαλιστικών οργανώσεων –κράτους χαρακτηρίζεται από αντιπαλότητα
12.Ο ρόλος της κοινής γνώμης και οι αντιδράσεις της	ΕΚΔΙΦΚΓ:Οι εκπαιδευτικοί διστάζουν να επιλέξουν με τον φόβο της κοινής γνώμης ΑΛΠΑΝΣΓ:Σταμάτησαν για λίγο οι αλλαγές στις Πανελλαδικές υπό την πίεση της κοινής γνώμης ΚΟΓΝΔΚ:Η κοινή γνώμη από μόνη της δεν είναι καταλυτικός παράγοντας ΕΔΣΒΓΝ:Θα έπρεπε να εδραιωθεί σε μόνιμη βάση συνεργασία με τους γονείς
13.Ο ρόλος του οικονομικού επιτελείου της κυβέρνησης στις διορθωτικές κινήσεις	ΚΟΣΕΠΠΟΛ:Το κόστος επηρεάζει την χάραξη της πολιτικής ΑΠΠΡΟΙΕ:Οι αποφάσεις προσαρμόζονται από το οικονομικό επιτελείο ΕΙΣΙΑΛΟ:Εισηγήσεις του Ινστιτούτου δεν εφαρμόστηκαν λόγω έλλειψης οικονομικών πόρων
14.Σχέση συνεργασίας και επίδρασης των υπηρεσιών του δήμου που σχετίζεται με την εκπαίδευση κατά την χάραξη της εκπαιδευτικής πολιτικής	ΙΝΔΣΥΝΔ:Το ινστιτούτο δεν συνεργάζεται με τους δήμους ΔΙΑΝΠΕΡ:Υπάρχουν διαφορετικές ανάγκες σε περιφερειακό επίπεδο ΠΛΑΥΣΧΣΔ:Στο πλαίσιο της αυτονομίας των σχολικών μονάδων πρέπει να συνεργάζονται με τον δήμο
15.Σχέση παροχής ελευθερίας σε εκπαιδευτικούς, σύλλογο διδασκόντων και διευθυντή κατά την χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής	ΑΠΕΛΕΚ:Είναι απαραίτητη η ελευθερία των εκπαιδευτικών ΕΛΑΠΕΥ:Η ελευθερία απαιτεί ευθύνη ΕΚΑΠΕΘΕΛ:Οι εκπαιδευτικοί αποφεύγουν την ευθύνη της ελευθερίας
Δ. ΕΡΓΑΣΙΑΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΧΑΡΑΞΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	
16.Οργανικές θέσεις των εκπαιδευτικών σε σχέση με την χάραξη της εκπαιδευτικής πολιτικής	ΙΝΑΓΣΟΡ:Το Ινστιτούτο αγνοεί το σύνολο των οργανικών θέσεων των εκπαιδευτικών ΕΠΕΔΕΕΛ:Η έλλειψη ή περίσσεια εκπαιδευτικών δεν πρέπει να επηρεάζει την εκπαιδευτική πολιτική ΑΝΜΑΘΚΕΠ:Οι ανάγκες των μαθητών καθορίζουν την εκπαιδευτική πολιτική ΠΡΣΕΚΕΕΠ:Πρακτικά το σύνολο των εκπαιδευτικών επηρεάζει την εκπαιδευτική πολιτική
17.Μονιμότητα	ΜΟΤΡΧΕΠ:Η μονιμότητα τροχοπέδη στη χάραξη

εκπαιδευτικών και χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής	εκπαιδευτικής πολιτικής ΕΙΕΚΜΕ:Μερικές ειδικότητες θα εκλείψουν στο μέλλον ΛΑΛΕΙΔΕΛ:Μία λύση είναι η αλλαγή ειδικότητας μετά από επιμόρφωση
18.Εργασιακό καθεστώς και χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής	ΕΛΕΦΠΑΣΧ:Έλλειψης εφαρμογή της παραμονής στο σχολείο ΠΑΣΧΕΣΥ:Η παραμονή στο σχολείο ενισχύει τις συνεργασίες μεταξύ των εκπαιδευτικών ΕΜΕΦΜΑΜΠ:Εμπλοκή στην εφαρμογή των σχεδιασμένων μέτρων λόγω μη παραμονής στο σχολείο ΔΙΩΡΑΠΥΥ:Διεύρυνση ωραρίου εκπαιδευτικών απαιτεί παροχή υλικοτεχνικής υποδομής
19.Σχέση αποτίμησης εκπαιδευτικού έργου σχολικής μονάδας και χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής	ΑΠΣΥΝΑΞ:Απαιτείται συνεχής αξιολόγηση ΑΞΒΟΓΝΚΣ:Η αξιολόγηση βοηθάει να γνωρίζουμε την κατάσταση των σχολείων ΣΤΡΕΙΚΙΝ:Το Ινστιτούτο έχει στρεβλή εικόνα της κατάστασης των σχολικών μονάδων
20.Σχέση αποτελεσμάτων αξιολόγησης εκπαιδευτικών και χάραξης εκπαιδευτικής πολιτικής	ΕΛΟΓΕΠΡ:Η έλλειψη λογοδοσίας των εκπαιδευτικών αποτελεί πρόβλημα ΑΝΕΚΔΕΣ:Οι αναποτελεσματικοί εκπαιδευτικοί αποτελούν δυσλειτουργία του εκπαιδευτικού συστήματος ΑΝΕΚΧΡΕΠ:Αναποτελεσματικοί εκπαιδευτικοί χρειάζονται επιμόρφωση ΕΠΟΔΒΕΛ:Η επιμόρφωση οδηγεί στην βελτίωση ΑΞΕΠΕΕ:Οι αξιολόγηση επιβλήθηκε από την Ευρωπαϊκή ένωση
Ε. Διερεύνηση της δυνατότητας για χάραξη εθνικής εκπαιδευτικής πολιτικής	
21.Απόψεις πάνω στην χάραξη εθνικής εκπαιδευτικής πολιτικής	ΑΠΜΑΚΣΧ:Απαιτείται μακροπρόθεσμος σχεδιασμός ΔΣΧΝΑΚ:Εδώ δεν σχεδιάζουμε μακροπρόθεσμα ΠΡΣΥΜΔΕ:Θα έπρεπε να προετοιμάζουμε το σύστημα για μετά από δέκα χρόνια ΠΡΑΠΕΙΔΕ:Πρέπει να προβλεφθούν αναλυτικά προγράμματα,ειδικότητες και δεξιότητες του μέλλοντος ΑΠΣΥΝΠΠ:Απαραίτητη η συναίνεση των πολιτικών παρατάξεων ΑΠΣΥΝΕΠ:Απαιτείται η συνέχεια της εκπαιδευτικής πολιτικής ΑΚΣΠΟΛΠ:Αδύνατοι οι κοινοί στόχοι των πολιτικών παρατάξεων ΕΕΕΠΧΕΠ:Η Ευρωπαϊκή Ένωση επηρεάζει την χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ /ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΚΩΔΙΚΟΙ
A. ΝΟΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ- ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ	
2.Ορισμός εκπαιδευτικής πολιτικής	ΣΥΑΠΕΝΕΚ:Σύνολο αποφάσεων και ενεργειών για την εκπαίδευση ΑΛΙΚΕΞ:Οι αποφάσεις λαμβάνονται κατόπιν ιδεολογικών τοποθετήσεων και κοινωνικοπολιτικών εξελίξεων ΑΠΔΕΣΕΞΠ:Οι αποφάσεις διαμορφώνονται από το εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον
3.Ορισμός ανεπιτυχούς εκπαιδευτικής πολιτικής	ΜΣΥΓΝΚΕ:Μη συμμετοχή της γνώμης κρίσιμου εταίρου ΔΙΚΣΤΕΕ:Δεν ικανοποιούν τους στόχους της εκπαιδευτικής πολιτικής
B. ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΧΑΡΑΞΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	
5.Εκπαιδευτικό προσωπικό , μαθητικό δυναμικό και διοικητικό δυναμικό	ΠΛΕΔΔΕΚ:Η πλήρης γνώση του εκπαιδευτικού δυναμικού δεν είναι πάντα κρίσιμος παράγοντας ΑΠΕΧΕΙΚ:Απαιτείται να έχουμε εικόνα ΙΣΣΕΠΟΣ:Το Ινστιτούτο συλλέγει στοιχεία επικρατείας όχι συγκεκριμένα ΣΥΝΣΤΗΠ:Υπάρχει συνεργασία στατιστικής υπηρεσίας και ηλεκτρονικής πλατφόρμας myschool ΙΝΔΕΠΛΕΙΤο Ινστιτούτο δεν έχει πλήρη εικόνα
6.Σχέση γενικής οικονομικής κατάστασης και χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής	ΣΥΓΔΡΑΣΟ:Για συγκεκριμένες δράσεις αναζητούνται στοιχεία οικονομικά ΚΟΛΥΛΑ:Το κόστος πάντα λαμβάνεται υπόψιν στην λήψη απόφασης ΠΡΥΠΚΟ:Για την κατάθεση μίας π'ροτασης έχει υπολογιστεί το κόστος ΠΛΥΛΛΥΛΑ:Το πλαίσιο υλοποίησης λαμβάνεται υπόψιν στην λήψη απόφασης ΑΝΠΙΟΕΕ:Αναζήτηση πόρων από την Ευρωπαϊκή Ένωση
7.Η συμμετοχή των γονέων στην χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής	ΔΓΣΥΚΑΠ:Δεν γίνεται συστηματική καταγραφή απόψεων γονέων ΓΝΓΣΗΛΑ:Η γνώμη των γονέων είναι σημαντικός παράγοντας στην λήψη αποφάσεων ΑΠΣΥΓΣΧ:Απαιτείται η συνεργασία των γονέων με το σχολείο ΓΓΕΙΣΛΑ:Η γνώμη των γονέων πρέπει να είναι μία εισροή κατά την λήψη αποφάσεων ΠΓΟΑΑ:Το Ινστιτούτο πρέπει να λαμβάνει υπόψιν τις γνώμες των γονέων ,όμως αποφασίζει αμερόληπτα ΑΓΚΓΣΥΙ:Ατομικά οι γονείς καταθέτουν τις απόψεις τους αλλά γίνονται και συναντήσεις στο Ινστιτούτο .
8.Μελέτη άλλων μοντέλων κατά την	ΜΕΜΟΑΧ:Μελετώνται μοντέλα άλλων χωρών ΑΝΓΝΑΜ:Αναγκαία η γνώση άλλων μοντέλων

χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής	ΜΕΑΜΑΚΠ:Μελετάμε άλλα μοντέλα για αναζήτηση καλών πρακτικών
9.Όργανα και θεσμοί που συμμετέχουν στην χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής	ΘΕΠΔΔΛΑ:Θεσμικά προηγείται η δημόσια διαβούλευση της λήψης απόφασης ΚΑΑΠΠΟΛ:Κάποιες αποφάσεις είναι πολιτικές ΧΠΣΤΔΑΞ:Η χάραξη πολιτικής πρέπει να στηρίζεται σε δεδομένα αξιόπιστα ΣΥΔΟΑΠ:Συγκρουσιακή διαδικασία οδηγεί σε αποτυχία ΣΥΕΣΥΑ:Η συντήρηση εμποδίζει την αντικειμενική συμμετοχή ΕΜΓΕΚΜΤΚ:Εμπλεκόμενοι είναι οι γονείς,οι εκπαιδευτικοί,οι μαθητές και η τοπική κοινωνία ΑΠΣΤΣΗΑΕ:Απαιτείται στάθμιση της σημασίας των απόψεων των εμπλεκομένων
Γ. ΔΙΟΡΘΩΤΙΚΕΣ ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΣΕ ΗΔΗ ΣΧΕΛΙΑΣΜΕΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	
10.Η σημασία της δημόσιας διαβούλευσης στην επαναδιαμόρφωση της εκπαιδευτικής πολιτικής	ΑΠΔΔΧΕΠ:Απαραίτητη η δημόσια διαβούλευση πριν από την χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής ΔΗΔΙΘΔ:Η δημόσια διαβούλευση είναι θεσμική διαδικασία ΔΗΔΙΔΓΠ:Δημόσια διαβούλευση δεν γίνεται πάντα ΠΠΡΣΥΔΔ:Παρατηρείται προκατάληψη και υπεράσπιση συμφερόντων κατά την δημόσια διαβούλευση ΑΠΔΔΚΑΝ:Τα αποτελέσματα της δημόσιας διαβούλευσης είναι καταλυτικά μόνο αν η συμμετοχή σε αυτήν είναι αντιπροσωπευτική ΕΛΚΟΥΔΙΑ :Στη χώρα μας υπάρχει έλλειψη κουλτούρας συμμετοχής σε δημόσια διαβούλευση.
11.Ο ρόλος των συνδικαλιστικών οργανώσεων	ΣΟΕΘΕΡΟ:Οι συνδικαλιστικές οργανώσεις έχουν θεσμικό ρόλο ΥΠΑΑΣΟ:Υποχρεωτικά πρέπει να ακουστεί ή άποψη των συνδικαλιστικών οργανώσεων ΣΥΣΟΝΡ:Η συμμετοχή των συνδικαλιστικών οργανώσεων είναι νομοθετικά ρυθμισμένη ΣΠΑΣΥΠ:Σχεδιασμένες πρακτικές ανατράπηκαν από συνδικαλιστικές πιέσεις ΜΕΑΚΙΧΠ:Μελετώνται οι απόψεις αλλά και τα κίνητρα πριν την λήψη συγκεκριμένης απόφασης ΒΚΕΠΚΜ:Βασικό κριτήριο επιλογής πολιτικής είναι το καλό του μαθητή
12.Ο ρόλος της κοινής γνώμης και οι αντιδράσεις της	ΕΛΑΦΠΛ:Ο έλεγχος αν οι φωνές αντίδρασης αποτελούν την πλειοψηφία ΣΥΜΟΕΞΑΝ:Το συμμετοχικό μοντέλο εξομαλύνει τις αντιδράσεις ΠΡΣΥΟΜΑ:Οι προτάσεις που καταθέτονται να είναι συγκεκριμένες και όχι μόνο για την αντίρρηση ΣΕΠΠΕΥ:Ο σχεδιασμός εκπαιδευτικής πολιτικής πρέπει να είναι ευέλικτη

13.Ο ρόλος του οικονομικού επιτελείου της κυβέρνησης στις διορθωτικές κινήσεις	ΑΠΠΠΟΕΠ:Οι αποφάσεις παίρνονται σε πολιτικό επίπεδο ΙΔΑΠΜΟ:Το Ινστιτούτο δεν αποφασίζει από μόνο του. ΙΝΤΕΑΠ:Το Ινστιτούτο τεκμηριώνει τις αποφάσεις
14.Σχέση συνεργασίας και επίδρασης των υπηρεσιών του δήμου που σχετίζεται με την εκπαίδευση κατά την χάραξη της εκπαιδευτικής πολιτικής	ΣΧΕΚΣΧ:Οι σχολικές επιτροπές πρέπει να είναι κοντά στο σχολείο ΚΡΔΓΤΣ:Το κράτος δεν γνωρίζει τις τοπικές συνθήκες ΣΥΣΧΕΜΟ:Η συνεργασία με τις σχολικές επιτροπές είναι μονόδρομος
15.Σχέση παροχής ελευθερίας σε εκπαιδευτικούς , σύλλογο διδασκόντων και διευθυντή κατά την χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής	ΕΕΔΔΟΕΕ:Η ελευθερία των εκπαιδευτικών δεν πρέπει να διαταρράσει την ομοιογένεια του εκπαιδευτικού έργου ΥΠΠΡΠΕΛ:Υπάρχει πρόθεση παροχής ελευθερίας ΠΙΔΣΜΑ:Παροχή ίδιων δυνατοτήτων σε όλους τους μαθητές
Δ. ΕΡΓΑΣΙΑΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΧΑΡΑΞΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	
16.Οργανικές θέσεις των εκπαιδευτικών σε σχέση με την χάραξη της εκπαιδευτικής πολιτικής	ΙΔΓΣΟΘΕ:Το Ινστιτούτο δεν γνωρίζει το σύνολο των οργανικών θέσεων ΚΥΣΤΣΥΜ:Κυρίαρχος στόχος το συμφέρον του μαθητή ΧΡΥΠΠΡ:Χρήση υπάρχοντος προσωπικού ΑΛΕΙΔΕΠ:Αλλαγή ειδικότητας με επιμόρφωση ΕΚΝΙΑΣ:Ο εκπαιδευτικός πρέπει να νιώθει ασφάλεια ΕΚΑΝΕΞ:Οι εκπαιδευτικοί είναι ανάγκη να εξελίσσονται
17.Μονιμότητα εκπαιδευτικών και χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής	ΜΟΘΕΙΔΠΡ:Η μονιμότητα είναι θέμα ιδεολογικής προσέγγισης
18.Εργασιακό καθεστώς και χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής	ΩΡΕΚΠΤ:Το ωράριο των εκπαιδευτικών πρέπει να τηρείται ΕΚΔΕΙΕΠ:Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να δείχνουν επαγγελματισμό και συνέπεια
19.Σχέση αποτίμησης εκπαιδευτικού έργου σχολικής μονάδας και χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής	ΣΧΒΑΤΕ:Ο σχεδιασμός πρέπει να βασίζεται σε τεκμηρίωση ΠΡΣΧΑΞ:Πρέπει να σχεδιαστεί η αξιολόγηση ΑΞΠΕΒΣΧ:Αξιοποιούμε την προηγούμενη εμπειρία με σκοπό να βελτιώσουμε τον σχεδιασμό
20.Σχέση αποτελεσμάτων αξιολόγησης εκπαιδευτικών και χάραξης εκπαιδευτικής πολιτικής	ΕΜΠΕΡΠΕ:Οι εμπλεκόμενοι είναι ο εργαζόμενος και το περιβάλλον στο οποίο εργάζεται ΑΠΕΚΙΕΥ:Η αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού επηρεάζεται από το κίνητρο και τις ευκαιρίες που του δίνει ΕΚΕΠΛΑ:Ο εκπαιδευτικός επηρεάζεται από το πλαίσιο στο οποίο λειτουργεί

	ΑΠΕΠΑΡ:Η αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού εξαρτάται από την παρακίνηση που δέχεται .
Ε. Διερεύνηση της δυνατότητας για χάραξη εθνικής εκπαιδευτικής πολιτικής	
21.Απόψεις πάνω στην χάραξη εθνικής εκπαιδευτικής πολιτικής	ΕΚΣΧΜΑΚ:Ο εκπαιδευτικός σχεδιασμός πρέπει να γίνεται σε μακροχρόνια βάση ΣΧΠΔΙΟΡ:Η σχεδιασμένη πολιτική πρέπει να δέχεται διορθωτικές κινήσεις ΔΥΣΧΑΠ:Δύσκαμπτος σχεδιασμός μπορεί να αποτύχει ΑΠΣΥΑΟΠ:Απαραίτητη η συναίνεση για να αποφεύγονται οι οπισθοχωρήσεις ΣΥΝΠΟΕΕ:Η συναίνεση βελτιώνει την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου .

ΣΤΕΛΕΧΟΣ 4(ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ)

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ /ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΚΩΔΙΚΟΙ
Α. ΝΟΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ-ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ	
2.Ορισμός εκπαιδευτικής πολιτικής	
3.Ορισμός ανεπιτυχούς εκπαιδευτικής πολιτικής	ΑΝΑΙΤΑΝΤ:Για να διερευνηθεί η αποτυχία πρέπει να αναζητηθούν τα αίτια
Β. ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΧΑΡΑΞΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	
5.Εκπαιδευτικό προσωπικό , μαθητικό δυναμικό και διοικητικό δυναμικό	ΕΚΔΥΚΔΕ:Το εκπαιδευτικό δυναμικό καταχωρείται από τις διευθύνσεις εκπαίδευσης ΚΑΠΗΒΔ:Η καταχώρηση πραγματοποιείται από ηλεκτρονική βάση δεδομένων ΚΕΕΑΣΥΣ:Το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας και Αξιολόγησης συλλέγει στοιχεία
6.Σχέση γενικής οικονομικής κατάστασης και χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής	ΑΓΥΛΠΕΠΡ:Η αγορά υλικού καταχωρείται στον προϋπολογισμό ΔΙΚΟΠΕ:Τα διαθέσιμα κονδύλια είναι περιορισμένα
7.Η συμμετοχή των γονέων στην χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής	ΣΥΟΡΓΠΙ:Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο πραγματοποιεί συναντήσεις με τους οργανωμένους γονείς ΣΥΟΡΓΥΠ:Το Υπουργείο Παιδείας πραγματοποιεί συναντήσεις με τους οργανωμένους γονείς
8.Μελέτη άλλων μοντέλων κατά την χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής	ΕΛΜΟΕΠ:Το ελληνικό μοντέλο επηρεάζει ΚΟΖΗΣΥΕΕ:Κοινά ζητήματα συζητούνται με έλληνες εμπειρογνώμονες ΜΕΛΒΙΒ:Γίνεται μελέτην της διεθνούς βιβλιογραφίας ΜΕΥΕΕΕΚ:Γίνεται μελέτη υλικού ευρωπαϊκής επιτροπής για τους εκπαιδευτικούς
9.Όργανα και θεσμοί που	ΔΗΕΠΕΠΠΙ:Δημιουργία επιστημονικής επιτροπής

συμμετέχουν στην χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής	μαζί με στελέχη του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου ΕΚΘΠΑΡΥΠ:Η έκθεση της επιτροπής παραδίδεται στον Υπουργό Παιδείας ΥΠΥΠΠΡΔΔ:Ο υπουργός υποβάλλει την πρόταση για δημόσια διαβούλευση ΔΙΣΥΕΟ:Στην διαβούλευση συμμετέχουν εκπαιδευτικές οργανώσεις
Γ. ΔΙΟΡΘΩΤΙΚΕΣ ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΣΕ ΗΔΗ ΣΧΕΛΙΑΣΜΕΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	
10.Η σημασία της δημόσιας διαβούλευσης στην επαναδιαμόρφωση της εκπαιδευτικής πολιτικής	ΔΔΟΔΤΔΠΠ:Η δημόσια διαβούλευση οδηγεί στην τελική διαμόρφωση των προτάσεων ΣΥΔΔΑΠΑ:Η συμμετοχή στην διαβούλευση δεν αποκλείει αντιδράσεις εκ των υστέρων ΑΠΔΚΑΤΕ:Οι απόψεις που παραθέτονται στην διαβούλευση είναι καταλυτικές μόνο αν είναι τεκμηριωμένες
11.Ο ρόλος των συνδικαλιστικών οργανώσεων	ΣΥΛΕΣΟ:Συντεχνιακή η λειτουργία των συνδικαλιστικών οργανώσεων ΔΠΡΕΠΕΚ:Δεν προάγουν το επάγγελμα του εκπαιδευτικού ΑΠΤΡΣΠ:Αποφάσεις εκπαιδευτικής πολιτικές τροποποιήθηκαν υπό το βάρος συνδικαλιστικών πιέσεων ΣΟΣΥΨΠ:Οι συνδικαλιστικές οργανώσεις είναι συνοδοιπόροι κατά την ψήφιση της πολιτικής ΣΟΑΝΑΛΠ:Οι συνδικαλιστικές οργανώσεις είναι αντίπαλοι κατά την αλλαγή μιας πολιτικής
12.Ο ρόλος της κοινής γνώμης και οι αντιδράσεις της	ΝΡΠΟΔΕΚΓ:Νομοθετικά ρυθμισμένες πολιτικές δεν εφαρμόστηκαν υπό το βάρος της κοινής γνώμης ΣΥΔΔΑΠΑ:Η συμμετοχή στην διαβούλευση δεν αποκλείει αντιδράσεις εκ των υστέρων
13.Ο ρόλος του οικονομικού επιτελείου της κυβέρνησης στις διορθωτικές κινήσεις	ΕΚΠΟΤΜΚΠ:Η εκπαιδευτική πολιτική αποτελεί τμήμα της κυβερνητικής πολιτικής ΜΕΠΠΠΡ:Τα μέτρα εκπαιδευτικής πολιτικής περιλαμβάνονται στον προϋπολογισμό ΑΠΧΡΑΞΚΟ:Απαιτείται χρηστή αξιοποίηση των κονδυλίων
14.Σχέση συνεργασίας και επίδρασης των υπηρεσιών του δήμου που σχετίζεται με την εκπαίδευση κατά την χάραξη της εκπαιδευτικής πολιτικής	ΑΠΕΜΔΥ:Απαραίτητη η εμπλοκή των δημοτικών υπηρεσιών ΣΧΕΦΥΟΙ:Οι σχολικές εφορίες είναι υπεύθυνες για τα οικονομικά ΒΕΜΕΑΓ:Ο βαθμός εμπλοκής είναι άγνωστος
15.Σχέση παροχής ελευθερίας σε εκπαιδευτικούς, σύλλογο διδασκόντων και διευθυντή κατά την χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής	ΕΣΚΣΥΓ:Το εκπαιδευτικό σύστημα της Κύπρου είναι συγκεντρωτικό ΑΥΣΧΕΕΠ:Η αυτονομία σχολείων και εκπαιδευτικών είναι επίδιωξη ΔΙΣΥΕΟ:Στην διαβούλευση συμμετέχουν οι εκπαιδευτικές οργανώσεις ΕΛΣΗΑΦ:Ελευθερία σημαίνει αφοσίωση

	ΕΛΣΗΕΥ:Ελευθερία σημαίνει ευθύνη ΕΛΣΗΑΥ:Ελευθερία σημαίνει αυτονομία
Δ. ΕΡΓΑΣΙΑΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΧΑΡΑΞΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	
16.Οργανικές θέσεις των εκπαιδευτικών σε σχέση με την χάραξη της εκπαιδευτικής πολιτικής	ΟΡΠΕΠΡ:Οι οργανικές θέσεις των εκπαιδευτικών περιλαμβάνονται στον προϋπολογισμό ΔΕΚΑΑΝΟΡ:Δεν καλύπτονται οι ανάγκες για εκαπιδευτικούς με τις οργανικές ΠΡΕΚΔΑΝ:Πραγματοποιούνται έκτακτοι διορισμοί ή αντικαταστάτες
17.Μονιμότητα εκπαιδευτικών και χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής	ΜΟΔΕΔΞΕ:Η μονιμότητα είναι ένα δεδομένο από το οποίο δεν μπορούμε να ξεφύγουμε ΜΑΕΦΜΠ:Η μονιμότητα απαιτεί εφαρμογή μηχανισμών παρακολούθησης ΜΑΕΥΒΕ:Η μονιμότητα απαιτεί ευκαιρίες βελτίωσης
18.Εργασιακό καθεστώς και χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής	ΔΩΡΤΜΣΩ:Το διδακτικό ωράριο των εκπαιδευτικών είναι τμήμα μ'νο του συνολικού ωραρίου των εκπαιδευτικών ΡΕΚΣΣΚΜ:Ο ρόλος του εκπαιδευτικού συνεπάγεται την συμμετοχή του σε κοινότητες μάθησης ΔΩΣΔΥΑΛ:Η εφαρμογή μόνο του διδακτικού ωραρίου στερεί την δυνατότητα αλληλεπίδρασης
19.Σχέση αποτίμησης εκπαιδευτικού έργου σχολικής μονάδας και χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής	ΔΙΑΞΠΡΕΣ:Η διαμορφωτική αξιολόγηση πρέπει να προηγείται του εκπαιδευτικού σχεδιασμού
20.Σχέση αποτελεσμάτων αξιολόγησης εκπαιδευτικών και χάραξης εκπαιδευτικής πολιτικής	ΑΠΔΙΕΝΑΔ:Απαραίτητες οι διαδικασίες εντοπισμού αδυναμιών ΜΗΠΑΣΒ:Οι μηχανισμοί παρακολούθησης πρέπει να συνδέονται με την βελτίωση ΜΗΠΑΣΕΠ:Οι μηχανισμοί παρακολούθησης πρέπει να συνδέονται με την επιμόρφωση
Ε. Διερεύνηση της δυνατότητας για χάραξη εθνικής εκπαιδευτικής πολιτικής	
21.Απόψεις πάνω στην χάραξη εθνικής εκπαιδευτικής πολιτικής	ΑΠΜΑΣΧ:Απαραίτητος ο μακροπρόθεσμος σχεδιασμός ΛΑΕΠΛΥ:Οι επιφανειακές λύσεις είναι ένα λάθος ΟΥΣΥΕΚ:Ουτοπική η συναίνεση για την εκπαίδευση ΜΕΣΣΤΠΟ:Όσο μεγαλύτερη η συναίνεση τόσο πιο στέρεη η πολιτική

ΣΤΕΛΕΧΟΣ 5 (Παιδαγωγικό Ινστιτούτο)

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ /ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΚΩΔΙΚΟΙ
Α. ΝΟΗΜΑΤΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ-ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ	

2.Ορισμός εκπαιδευτικής πολιτικής	
3.Ορισμός ανεπιτυχούς εκπαιδευτικής πολιτικής	
Β. ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΧΑΡΑΞΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	
5.Εκπαιδευτικό προσωπικό , μαθητικό δυναμικό και διοικητικό δυναμικό	ΣΤΣΤΕΚΣΔ:Στατιστικά στοιχεία για τους εκπαιδευτικούς συλλέγονται από τις διευθύνσεις ΣΧΣΥΕΕΝ:Τα σχολεία συμπληρώνουν ειδικά έντυπα ΗΛΣΥΣΤ:Γίνεται όμως και ηλεκτρονική συλλογή στοιχείων ΣΤΥΔΣΥ:Συλλέγονται επίσης στοιχεία για τους εργαζόμενους σε δομές του Υπουργείου Παιδείας
6.Σχέση γενικής οικονομικής κατάστασης και χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής	ΟΜΕΚΕΞ:Ειδική ομάδα εκτιμάει τον απαιτούμενο εξοπλισμό ΣΧΚΑΕΞΡ:Τα σχολεία καταγράφουν τον εξοπλισμό κάθε χρόνο ΚΕΚΚΡΙΠ:Το κόστος της εκπαίδευσης είναι κρίσιμος παράγοντας ΕΚΠΡΤΡ:Κάθε χρόνο καταρτίζεται προϋπολογισμός τριετίας ΒΠΡΚΣΣΧ:Βάση του προϋπολογισμού καταρτίζεται στρατηγικός σχεδιασμός
7.Η συμμετοχή των γονέων στην χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής	ΑΠΓΟΚΕΡ:Οι απόψεις των γονέων καταγράφονται μέσα από έρευνες ΑΠΓΚΟΓ:Οι απόψεις των γονέων καταγράφονται μέσα από τους οργανωμένους γονείς ΟΡΓΓΔΗΘ:Οι οργανωμένοι γονείς δημοσιοποιούν τις θέσεις τους .
8.Μελέτη άλλων μοντέλων κατά την χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής	ΜΕΕΡΙΠΡΣ:Η μελέτη των μοντέλων ερευνάται πριν από τις συζητήσεις ΣΚΜΕΔΑΝ:Σκοπός της μελέτης των μοντέλων δεν είναι η αντιγραφή
9.Όργανα και θεσμοί που συμμετέχουν στην χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής	ΕΞΕΜΚΑΣΣ:Εξωτερικοί εμπειρογνώμονες καθοδήγησαν την ετοιμασία του στρατηγικού σχεδιασμού ΚΑΤΑΠΓΟΝ:Καταγράφηκαν οι απόψεις των γονέων ΛΗΑΠΔΒΡΣ:Η λήψη αποφάσεων δεν τους βρίσκει όλους σύμφωνους ΓΟΕΚΤΕΑ:Οι γονείς,οι εκπαιδευτικοί,τεχνοκράτες,ακαδημαϊκοί ΜΑΕΠΑΒΟ:Μαθητές και η επιτροπή παιδείας της Βουλής
Γ. ΔΙΟΡΘΩΤΙΚΕΣ ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΣΕ ΗΔΗ ΣΧΕΛΙΑΣΜΕΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	
10.Η σημασία της δημόσιας διαβούλευσης στην επαναδιαμόρφωση της εκπαιδευτικής πολιτικής	ΑΠΔΙΚΡ:Τα αποτελέσματα της διαβούλευσης είναι κρίσιμος παράγοντας ΠΑΕΚΕΜΔ:Οι παρατάξεις των εκπαιδευτικών εμποδίζουν την διαβούλευση ΠΟΚΟΕΜΔ:Τα πολιτικά κόμματα εμποδίζουν την

	διαβούλευση
11.Ο ρόλος των συνδικαλιστικών οργανώσεων	ΜΦΚΑΡΟΣΟ:Μερικές φορές είναι καθοδηγητικός ο ρόλος των συνδικαλιστικών οργανώσεων ΣΥΜΣΥΣΟ:Συνήθως μόνο συνδικαλιστικός ο ρόλος των συνδικαλιστικών οργάνων ΣΥΑΠΒΠΑ:Οι συνδικαλιστικές απαιτήσεις είναι σε βάρος των παιδαγωγικών απαιτήσεων
12.Ο ρόλος της κοινής γνώμης και οι αντιδράσεις της	ΚΓΜΕΤΑΠ:Οι αντιδράσεις της κοινής γνώμης μεταβάλουν ειλημμένες αποφάσεις
13.Ο ρόλος του οικονομικού επιτελείου της κυβέρνησης στις διορθωτικές κινήσεις	ΑΠΡΟΟΕΠ:Απαραίτητος ο ρόλος του οικονομικού επιτελείου της κυβέρνησης
14.Σχέση συνεργασίας και επίδρασης των υπηρεσιών του δήμου που σχετίζεται με την εκπαίδευση κατά την χάραξη της εκπαιδευτικής πολιτικής	ΕΛΣΥΛΟΣΥ:Έλλειψη συνεργασίας με δήμους λόγω συγκεντρωτικού χαρακτήρα της εκπαίδευσης
15.Σχέση παροχής ελευθερίας σε εκπαιδευτικούς, σύλλογο διδασκόντων και διευθυντή κατά την χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής	ΕΚΑΥΚΡΕΠ:Η εκπαιδευτική αυτονομία είναι κρίσιμος παράγοντας στην χάραξη της εκπαιδευτικής πολιτικής ΑΥΕΔΚΡΕΠ:Η αυτονομία της εκπαιδευτικής διοίκησης είναι κρίσιμος παράγοντας της εκπαιδευτικής πολιτικής
Δ. ΕΡΓΑΣΙΑΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΧΑΡΑΞΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	
16.Οργανικές θέσεις των εκπαιδευτικών σε σχέση με την χάραξη της εκπαιδευτικής πολιτικής	ΕΓΚΘΕΠΡ:Υπάρχουν εγκεκριμένες θέσεις για το προσωπικό
17.Μονιμότητα εκπαιδευτικών και χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής	ΜΟΕΚΕΜΕΠ:Η μονιμότητα των εκπαιδευτικών εμποδίζει την χάραξη της εκπαιδευτικής πολιτικής ΜΟΑΠΘΕΚΥ:Στην Κύπρο η μονιμότητα αποτελεί θεσμό
18.Εργασιακό καθεστώς και χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής	ΕΡΚΔΣΤΕΠ:Το εργασιακό καθεστώς δημιουργεί στρεβλώσεις στην χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής ΕΡΚΔΕΑΛ:Το εργασιακό καθεστώς δεν επιτρέπει αλλαγές
19.Σχέση αποτίμησης εκπαιδευτικού έργου σχολικής μονάδας και χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής	ΚΑΣΑΣΣΧ:Πρέπει να καθιερωθεί σύστημα αξιολόγησης που να σχετίζεται με τον σχεδιασμό
20.Σχέση αποτελεσμάτων αξιολόγησης εκπαιδευτικών και χάραξης εκπαιδευτικής	ΑΝΣΥΥΠΣΧ:Ανάγκη συστήματος υποστήριξης στο σχολείο ΕΠΤΥΥΠ:Επιμόρφωση αποτελεί τύπο υποστήριξης \ ΑΠΕΚΟΑΛ:Η αποτυχία του εκπαιδευτικού και μετά

πολιτικής	την επιμόρφωση οδηγεί σε απομάκρυνση
Ε. Διερεύνηση της δυνατότητας για χάραξη εθνικής εκπαιδευτικής πολιτικής	
21. Απόψεις πάνω στην χάραξη εθνικής εκπαιδευτικής πολιτικής	ΜΑΣΧΑΝ:Ο μακρόθεσμος σχεδιασμός είναι αναγκαίος ΜΑΣΧΔΕΠ:Ο μακροπρόθεσμος σχεδιασμός δεν έχει επιτευχθεί ΔΑΠΣΥΝ:Δεν απαιτείται συναίνεση των πολιτικών παρατάξεων ΠΛΑΡΧΕΠ:Η πλειοψηφία αρκεί για την χάραξη της εκπαιδευτικής πολιτικής

ΣΤΕΛΕΧΟΣ 6(Παιδαγωγικό Ινστιτούτο)

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ /ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΚΩΔΙΚΟΙ
Α. ΝΟΗΜΑΤΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ-ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ	
2.Ορισμός εκπαιδευτικής πολιτικής	
3.Ορισμός ανεπιτυχούς εκπαιδευτικής πολιτικής	ΑΝΔΧΑΠ:Οι αντιδράσεις δεν χαρακτηρίζουν μία αποτυχημένη ΑΠΔΕΙΕΠ:Τα αποτελέσματα χαρακτηρίζουν μία επιτυχημένη πολιτική
Β. ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΧΑΡΑΞΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	
5.Εκπαιδευτικό προσωπικό , μαθητικό δυναμικό και διοικητικό δυναμικό	ΠΛΣΥΔΕ:Πληροφορίες για τους εκπαιδευτικούς συλλέγονται από την διεύθυνση εκπαίδευσης ΚΑΤΑΝΜΕ:Καταγραφή ανάλογα με τα μέτρα που θέλουμε να σχεδιάσουμε
6.Σχέση γενικής οικονομικής κατάστασης και χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής	ΑΝΥΠΠΡΛ:Αναζήτηση από το Υπουργείου προτάσεων για αγορά λογισμικού ΔΑΠΑΕΝΠΡ:Οι δαπάνες για την παιδεία εντάσσονται στον προϋπολογισμό ΠΕΠΕΚΟ:Σημαντικός περιορισμός ο περιορισμός στα κονδύλια ΑΝΚΟΑΛ:Αναζήτηση κονδυλίων από άλλους πόρους ΧΡΕΕΕΠ:Χρήση εργαλείων ευρωπαϊκής ένωσης για την παιδεία π.χ. Erasmus ΟΙΑΥΚΡ:Οικονομικές λύσεις υπάρχουν ακόμα και σε περίοδο οικονομικής κρίσης
7.Η συμμετοχή των γονέων στην χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής	ΣΟΡΓΕΠ:Η συμμετοχή των οργανωμένων γονέων στην χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής ΓΟΣΥΣΧΠ:Οι γονείς συμμετέχουν στην σχεδίαση του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου ΓΟΣΥΣΧΥΠ:Οι γονείς συμμετέχουν στην σχεδίαση εκπαιδευτικής πολιτικής σε επίπεδο Υπουργείου Παιδείας ΥΠΣΧΓΚΚ:Ύπαρξη σχολής γονέων στην Κυπριακή

	κοινωνία ΣΥΓΕΠΙΜ: Συμμετοχή γονέων στην χάραξη πολιτικών για την επαγγελματική μάθηση των εκπαιδευτικών ΕΠΟΡΓΟΝ: Ύπαρξη οργανωμένων και θεσμοθετημένων γονεϊκών οργανώσεων
8. Μελέτη άλλων μοντέλων κατά την χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής	ΜΕΣΥΑΚ: Μελέτη συστημάτων άλλων κρατών ΣΑΕΛΕΣ: Σημείο αναφοράς το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα για την Κύπρο ΣΔΕΣΕΚ: Συνεργασία δομών εκπαιδευτικού σχεδιασμού Ελλάδας-Κύπρου ΚΔΕΣΕΚ: Κοινές δράσεις εκπαιδευτικού σχεδιασμού Ελλάδας-Κύπρου
9. Όργανα και θεσμοί που συμμετέχουν στην χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής	ΔΕΕΔΝΠ: Δημιουργία επιστημονικής επιτροπής για την διαμόρφωση της νέας πολιτικής ΕΟΣΥΕΠ: Εκπαιδευτικές οργανώσεις συμμετέχουν στην χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής ΠΙΕΝΥΠ: Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο ανήκει στο Υπουργείο Παιδείας ΕΔΠΕΥΠ: Οι εκπαιδευτικές δράσεις του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου απαιτούν την έγκριση του αρμόδιου υπουργού ΑΑΠΠΡΕΣ: Ανταλλαγή απόψεων με τους εμπλεκόμενους φορείς προηγείται του εκπαιδευτικού σχεδιασμού ΥΠΔΙΔΑΑ: Η ύπαρξη διαπραγματεύσεων δεν αποκλείει τις μετέπειτα αντιδράσεις
Γ. ΔΙΟΡΘΩΤΙΚΕΣ ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΣΕ ΗΔΗ ΣΧΕΔΙΑΣΜΕΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	
10. Η σημασία της δημόσιας διαβούλευσης στην επαναδιαμόρφωση της εκπαιδευτικής πολιτικής	ΚΡΤΕΘΕ: Αποτελέσματα διαβουλεύσεων έχουν καταλυτικό ρόλο αν πρόκειται για τεκμηριωμένες θέσεις ΑΝΠΤΕΚ: Αναγκαιότητα και παιδαγωγικής τεκμηρίωσης κατά την χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής
11. Ο ρόλος των συνδικαλιστικών οργανώσεων	ΚΡΣΥΟΡ: Καθοριστικός ο ρόλος των συνδικαλιστικών οργάνων ΣΟΕΤΕΣ: Οι συνδικαλιστικές οργανώσεις εταίροι του Υπουργείου Παιδείας κατά τον εκπαιδευτικό σχεδιασμό ΣΥΔΙΣΟ: Συμμετοχή στον διάλογο των συνδικαλιστικών οργανώσεων ΜΑΔΕΣΠ: Μερικές αποφάσεις δεν εφαρμόστηκαν από τις συνδικαλιστικές πιέσεις
12. Ο ρόλος της κοινής γνώμης και οι αντιδράσεις της	ΠΑΚΓΣΛ: Περιορισμός αντιδράσεων κοινής γνώμης λόγω συλλογικής λογικής στην λήψη αποφάσεων
13. Ο ρόλος του οικονομικού επιτελείου της κυβέρνησης στις	ΠΙΑΝΥΠ: Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο ανήκει στο Υπουργείο Παιδείας ΔΕΟΙΚΕ: Δεν επηρεάζει το οικονομικό επιτελείο

διορθωτικές κινήσεις	της κυβέρνησης στην χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής
14.Σχέση συνεργασίας και επίδρασης των υπηρεσιών του δήμου που σχετίζεται με την εκπαίδευση κατά την χάραξη της εκπαιδευτικής πολιτικής	ΠΙΔΣΔΥ:Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο δεν συνεργάζεται άμεσα με τις Υπηρεσίες του δήμου ΣΧΜΣΥΝΔ:Οι σχολικές μονάδες συνεργάζονται με τον δήμο ΣΜΚΔΡΔ:Οι σχολικές μονάδες κάνουν κοινές δράσεις με τον δήμο
15.Σχέση παροχής ελευθερίας σε εκπαιδευτικούς , σύλλογο διδασκόντων και διευθυντή κατά την χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής	ΔΡΕΠΙΜΕ:Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο κάνει δράσεις επαγγελματικής μάθησης εκπαιδευτικών ΙΚΞΕΑΝ:Υπάρχει πρόθεση για κάλυψη συγκεκριμένων αναγκών συγκεκριμένων σχολείων ΠΡΜΕΛΕΚ:Πρόβλεψη μερικής ελευθερίας εκπαιδευτικών ΕΚΣΣΥΓ:Το εκπαιδευτικό σύστημα στην Κύπρο είναι συγκεντρωτικό ΠΡΕΚΕΝΕ:Υπάρχει πρόβλεψη εκπαιδευτικής ενδυνάμωσης των εκπαιδευτικών παρόλη την περιορισμένη ελευθερία
Δ. ΕΡΓΑΣΙΑΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΧΑΡΑΞΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	
16.Οργανικές θέσεις των εκπαιδευτικών σε σχέση με την χάραξη της εκπαιδευτικής πολιτικής	ΥΠΜΘΠΡ:Υπαρξη μερικών μόνο μόνιμων θέσεων στον προϋπολογισμό ΚΘΕΔΑΝ:Κάλυψη θέσεων με έκτακτους διορισμούς και αντικαταστάτες ΑΡΓΡΠΡΔΕ:Αρμόδια γραφεία προγραμματισμού της κάθε διεύθυνσης εκπαίδευσης
17.Μονιμότητα εκπαιδευτικών και χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής	ΜΕΚΘΣΚ:Μονιμότητα εκπαιδευτικών αποτελεί θέμα συζήτησης και στην Κύπρο ΑΕΣΕΕΚ:Σε άλλα εκπαιδευτικά συστήματα συμβαίνει εναλλαξιμότητα εκπαιδευτικών ΜΕΤΡΕΣ:Η μονιμότητα των εκπαιδευτικών μερικές φορές αποτελεί τροχοπέδη στον εκπαιδευτικό σχεδιασμό ΜΒΕΦΚΑΕ:Η μονιμότητα βοηθάει στην εφαρμογή καινοτομιών στην εκπαίδευση ΜΕΛΕΙΤΘ:Μερικές φορές η μονιμότητα των εκπαιδευτικών μπορεί να λειτουργήσει θετικά λόγω της ασφάλειας που προσφέρει
18.Εργασιακό καθεστώς και χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής	ΕΚΜΣΜΜ:Οι εκπαιδευτικοί μένουν στο σχολείο μετά το μάθημα ΕΚΑΝΔΡΣΧ:Οι εκπαιδευτικοί αναλαμβάνουν πολλές δράσεις στο σχολείο ΕΚΑΝΚΑΘΕΜ:Οι εκπαιδευτικοί αναλαμβάνουν πολλά καθήκοντα πέρα από το μάθημα τους ΧΡΕΜΠΟΛ:Οι εκπαιδευτικοί αφιερώνουν πολύ περισσότερο χρόνο απ'ότι τους διαθέτει η υπηρεσία
19.Σχέση αποτίμησης εκπαιδευτικού έργου σχολικής μονάδας και	ΑΞΕΚΣΠΧ:Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών συζητιέται πολλά χρόνια στην Κύπρο ΠΙΜΕΤΟΧΑΕ:Στην Κύπρο ενώ συμβαίνουν πολλές

χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής	μεταρρυθμίσεις η αξιολόγηση εκπαιδευτικών καθυστερεί πολύ
20.Σχέση αποτελεσμάτων αξιολόγησης εκπαιδευτικών και χάραξης εκπαιδευτικής πολιτικής	ΑΝΕΕΠΔΕ:Ο αναποτελεσματικός εκπαιδευτικός επιμορφώνεται με την ευθύνη των διευθύνσεων ΕΠΣΥΠΑΣΕ:Οι επιθεωρητές και οι σύμβουλοι τους προσφέρουν ατομική στήριξη στους εκπαιδευτικούς ΠΙΣΤΣΧ:Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο στηρίζει την σχολική μονάδα και όχι ατομικά τους εκπαιδευτικούς ΝΠΡΥΑΕ:Με την νέα πρόταση το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο θα προσφέρει ατομική στήριξη στους εκπαιδευτικούς
Ε. Διερεύνηση της δυνατότητας για χάραξη εθνικής εκπαιδευτικής πολιτικής	
21.Απόψεις πάνω στην χάραξη εθνικής εκπαιδευτικής πολιτικής	ΣΥΝΚΟΜΑ:Η συναίνεση μεταξύ των κομμάτων είναι απαραίτητη ΣΥΝΟΔΑΠ:Η συναίνεση μεταξύ των κομμάτων οδηγεί στην αποδοχή των μεταρρυθμίσεων